

dolenjka, d.d.
NOVO MESTO

Dodatno posezonsko znižanje cen tekstila do 30%
v naslednjih prodajalnah: "SALON MODE" Novo mesto,
"SUPERMARKET" Novo mesto, "OBLAČILA" Mokronog,
"MURA" Novo mesto, "BLAGOVNICA" Črnomelj
in "BLAGOVNICA" Trebnje.

V soboto, 7. avgusta, od 7. do 19. ure
odprta prodajalna MARKET DRSKA.

DOLENJSKI LIST

Št. 31 (2606), leto L • Novo mesto, četrtek, 5. avgusta 1999 • Cena: 210 tolarjev

ISSN 0416-2242

vaš četrtkov prijatelj
DOLENJSKI LIST

Po 14 letih le dočakali svoj dom

Dom starejših občanov v Trebnjem za 136 oskrbovancev v središču mesta - 730 milijonov tolarjev vredna naložba (z opremo) pod streho - Čestitke SGP Posavje Sevnica

TREBNJE - Dom starejših občanov v Trebnjem je, po besedah njene v.d. direktorice Majde Ivanov ob petkovi slovesni otvoritvi, v rekordnem času in zelo kvalitetno zgradilo sevnjsko SGP Posavje, da pa je sploh prišlo do uresničitve dolgoletne želje Trebanjcev, se je zahvalila bivšemu poslancu in poslancu Lojzetu Metelku, sedanjemu županu Pungartniku, predvsem pa ministru Tonetu Ropu in državni sekretarki Lidiji Apohal-Vučkovič.

Po svojih močeh so pomagali Trebanjem in jih prepričevali, naj bodo vztrajni in korajžni, že Ro-

povi predhodniki Božidar Voljč, Jožica Puhar in Rina Klinar, kljub temu da je sistem, kot je dejal župan Pungartnik, občino Trebnje takrat žal prevrnil. Pungartnik se je zahvalil za podporo bivšim odbornikom trebanjske občinske skupščine in občinskim svetnikom, še posebej bivšemu poslancu Metelku. Spomnil je, da 14 let čakanja na to naložbo pomeni konec eksodusa starejših Trebanjcev, ki jih je zdaj kar 120 v 22 podobnih domovih po Sloveniji.

Dom bo zagotovil oskrbo za 136 starejših ljudi, poskrbel pa bo tudi za nego in pomoč na domu za številne druge krajane, ki to potrebujejo. V njem bo tudi dnevni center za vse tiste, ki bi potrebovali socialno oskrbo in pomoč le preko dneva, še naprej pa bi sicer bivali doma. Tisti, ki bodo želeli le prehrano ali druge storitve, se bodo z domom dogovorili tudi samo za to. V novem domu bo prvič našel lastne prostore Varstvenodelovni center za 25 varovancev.

Slavnostni govornik minister Rop je ob prazničnem dogodku v Trebnjem poudaril, da so si na

ministrstvu za delo veliko prizadevali, da bi omogočili ljudem, ki potrebujejo domsko oskrbo, oditi v dom, ki bo najbližje njihovem dotodanjemu okolju, enako pozornost pa so posvečali tudi tistim oblikam, ki bodo omogočile, da številnim ljudem v dom sploh ne bo treba, saj bodo lahko z ustreznimi pomočmi ostali doma. "Vse prevečkrat stare ljudi puščamo ob robu dogajanja, spregledamo, česa vse bi se lahko naučili od njih. Njihovega znanja, izkušenj, modrosti in preudarnosti ne znamo povezati z mladostno zagnanostjo drugih in na tem graditi boljše družbo. Dati drug drugemu tisto, kar imamo, in se učiti drug od drugega, ki morali postati temelj povezovanja med generacijami," je povedal minister Rop.

P. PERC

PETELINJADA 99 V ŠENTJERNEJU

ŠENTJERNEJ - Društvo Gallus Bartholomaeus prireja v nedeljo, 22. avgusta, na šentjernejem hipodromu "Petelinjada 99" - dirke v petelinjem teku, ki bodo potekale v okviru kasaških dirk. Nekateri lastniki že preizkušajo, kateri petelin je pravi tekač, da ga bodo do tekmovanja posebej razvajali. Ker bo tekma časovno omejena, bo lahko tekmovalo le 16 petelinov. In kakšna so pravila ter pogoji? Petelinja steza je dolga 12 metrov, vsak lahko tekmuje z enim petelinom. Med tekom se živali ne bo smelo poganjati s palico. Tekmovali bodo v dvojicah, porazenec bo izločen, finalista pa bogato nagrada. Vse, ki imate urnega petelina in se radi petelinite, vabijo, da se čim prej prijavite.

ZVONKO BUDIČ - RIBIŠKI CAR

BREŽICE - Ribiška družina Brežice je preteklo nedeljo na ribniku v Prilipah pripravila ribiški piknik, ki so ga združili s tekmovanjem za najtežjo ribo, oziroma za naslov ribiškega carja. Najtežjega krpa (1,60 kg) je iz vode potegnil Zvonko Budič, zato se je okronal z laskavim nazivom ribiški car. Pred njim sta ta naslov osvojila Franc Požar in Stanko Špilar. Na slavnostni podelitvi priznanj, kjer je sodeloval tudi brežiški župan Vlado Deržič, je posebno priznanje organizatorja prejel Franc Požar, ki je bil prvi ribiški car, tega zelo zanimivega in družabnega tekmovanja. Vrstni red nagrajenih tekmovalcev: Zvonko Budič, Branko Jalovec, Jože Škofljanec, Miran Kuntarič, Miha Lenič, Vili Fenkl, Silvo Zobarič in Andrej Brkič.

Berite danes

stran 2:

• Krka je tudi lani uspešno poslovala

stran 3:

• Primer Dolenjkine poslovodkinje Željke Bračika

stran 4:

• Spomin na šolo, ki je ni več

stran 6:

• Pomladniki proti ureditvenemu načrtu

stran 7:

• Zamisel pade v vodo, ko ni denarja

stran 24:

• Kako so labodi prišli na Otočec

DOM STAREJŠIH OBČANOV TREBNJE ODPRT - Minister za delo, družino in socialne zadeve, mag. Anton Rop, je pretekli petek družno s trebanjskim županom Cirilom Metodom Pungartnikom odprl Dom starejših občanov Trebnje, zelo lep in funkcionalen objekt, ki ga je o načrtih ljubljanskega podjetja Dia, arhitekta Andreja Ravnikarja, v rekordnem času zgradilo SGP Posavje Sevnica. Ob otvoritvi se je zbrala velika množica Trebanjcev in gostov, ki so jih pozdravile tudi koračnice trebanjske godbe in pesmi Trebanjskega okteta. Prvič ključ sobe številka 116 je simbolično prejel 54-letni trebanjski paraplegik Ivan Smuk. (Foto: P. Perc)

HRVAŠKI VLOŽEK V NEK

Dolgovi bi ga več kot prepolovili

Če bo tako odločila skupščina NEK, naj bi za 21,1 milijarde tolarjev, kolikor znaša izguba iz preteklih let, zmanjšali vložek hrvaške države v krško elektrarno - Računi, ki to niso

KRŠKO - Poslovni odbor Nuklearne elektrarne Krško, ki se je minuli petek sestel v Krškem, se je odločil, da se bo še naprej dosledno držal uredbe, ki jo je pred letom dni sprejela slovenska vlada in po kateri se je NEK preoblikovala v javno podjetje NEK, d.o.o. To med drugim pomeni, da bo ustanovitelj predlagal, da se za višino dosedanjih dolgov zmanjša vložek hrvaškega sovlagatelja v krško jedrsko elektrarno.

Kot je na novinarski konferenci po seji povedal predsednik poslovnega odbora dr. Ivo Banič, bo odbor predlagal skupščini (kdaj se bo ta sestala, še ni znano) in posredno torej ustanovitelju, vladi RS, da sta ustanovitelj in sovlagatelj dolžna pokrivati izgubo, kot predvideva 15. člen omenjene uredbe. Te se je v poslovanju jedrske elektrarne precej nabralo že pred letom 1998. Odbor tako predlaga, da se za 17 milijard tolarjev zmanjša vložek hrvaškega sovlagatelja. Ker je elektrarna tudi lanske leto zaključila s 5,7 milijarde tolarjev izgube, naj bi hrvaškega sovlagatelja obremenili še za dodatne 4,1 milijarde tolarjev, za ostalo pa slovensko stran.

Lastnik kapitala NEK je v celoti vlada RS, o čemer, kot je poudaril dr. Banič, govorijo dokumenti. Hrvaška pa ima sovlagateljski delež. Ta se bo, če bo skupščina družbe NEK tako sprejela, spremenil, in sicer bo po predlogu poslovne-

višina izgube odvisna od tega, ali se bodo cene električne energije spremenile, koliko časa bodo cene še zamrznjene in od tega, kako dolgo bodo še ostale različne cene za različne odjemalce. Vsekakor pa je odvisna tudi od tega, kako uspešno bo Slovenija na evropskem trgu prodala polovico elektrike iz Krškega, ki ji ostaja, odkar je ne pošilja več Hrvatoma. To elektriko zdaj prodaja kot trenutno,

• Poslovni odbor je obravnaval tudi potek projekta posodabljanja elektrarne in ugotovil, da gre vse po načrtih. Edina odstopanja so pri prevozu uparjalnikov, ker nekatere občine izsiljujejo gradnjo posameznih objektov in pri tem grozijo tudi z zaporo cest. Kateri so te občine, dr. Banič ni povedal.

pri čemer dosega zelo nizke cene. Za višje bi morala prodajati dolgoročno, vsaj za 2- ali 3-letno obdobje, kar pa ne more, ker ne ve, kako se bodo končala pogajanja s Hrvaško.

B. DUŠIČ GORNIK

PIKNIK NA VALOVH KRKE

DVOR - Več kot četrstoletja prirejajo dvorski gasilci tradicionalni Piknik na valovih Krke. Na njihovem odru se izmenjujejo samo dobri ansambli. Poskrbljeno je za jedačo, pijačo, dobro voljo in še za marsikaj drugega. Letos bo za dobro voljo poskrbel podokničar Franc Pestotnik, ki bo z lojtrami prvič prišel v ta konec Dolenjske, prišel pa bo tudi ansambel Nagelj, ki bo poskrbel za dobro glasbo in ples. Gasilci bodo letošnji izkupiček namenili izključno za nov gasilski avtomobil, ki že stoji v garaži.

VREME
Do konca tedna bo sončno, le v zahodni Sloveniji bodo občasne plohe in nevihte. Vroče bo!

Obnova v dobro vernih in nevernih

V nedeljo so blagoslovili obnovljena Plečnikova zvonika - Nadškof Rode je obnovo označil za zgled sodelovanja med državo in cerkvijo

RIBNICA - Z blagoslovitvijo obnovljenih zvonikov na ribniški cerkvi sv. Štefana so minulo nedeljo v Ribnici tudi uradno obeležili zaključek obnovitvenih del. Zvonika, ki veljata za zadnje veliko delo arhitekta Jožeta Plečnika, je blagoslovil nadškof in ljubljanski metropolit Franc Rode.

Pred obnovo, ki je trajala 3 leta, je bilo več idej o tem, kaj storiti. Poleg razmišljanja, da bi zvonika zaščitili s steklenim zvonom ali prevlekli z nerjavčev pločevino, so se nekateri zavzemali tudi zato, da bi ju odstranili in postavili streho, kot jo je imela cerkev pred vojno. Na srečo je prevladala različica, da je potrebno to enkratno delo mojstra Plečnika, ki je po mnenju poznavalcev edinstveno ne le v naši državi, saj se je Plečnik z zvonikoma fantazijsko poigral in zato še najbolj spominjata na starogrški tempelj, restavrirati. Za to so porabili preko 40 milijonov tolarjev, od katerih jih je večino prispevalo ministrstvo za kulturo, preostalo pa ribniška občina in farani.

Nadškof Rode je obnovo zvonikov, ki so po začetnih odporih ob postavitvi zvonikov po II. svetovni vojni zaradi njihove nenavadnosti z leti postali simbol Ribnice, označil za zgled sodelovanja med državo in cerkvijo. Poudaril je, da je bilo opravljeno delo v dobro vernih in nevernih, saj je kulturna dediščina last vseh. Obnova, ki jo je vodila firma Irma iz Ljubljane, je bila ne le finančno, ampak tudi strokovno zelo zahtevna. Dotrajane stolpe so nadomestili z novimi, pri manj poškodovanih delih pa so obtočki zunanji beton in vse prevlekli z novim betonskim plaščem. Tega bo sedaj potrebno redno vzdrževati vsakih 10 let z novimi premazi, da zvonika ne bosta propadla tako kot sedaj, ko ju je zaradi slabih materialov in ostre klime, ki vlada na Ribniškem, zob časa načel tako

močno, da sta resno grozila, da se bosta podrla.

M. LESKOVŠEK-SVETE

BOJAN BOŽIČ DIREKTOR GALERIJE

KRŠKO - Le redkokdaj so bili krški svetniki tako enotni kot pri sklepu o imenovanju 49-letnega Bojana Božiča iz Straže pri Novem mestu za direktorja Galerije Božidar Jakac v Kostanjevici na Krki. Vseh 24 svetnikov je bilo za to, da Božiča imenujejo na ta položaj.

DRŽAVA TOKRAT DRŽALA BESEDO

Konec anarhiji ob Kolpi?

Že nekaj mesecev prej, preden so konec lanskega leta črnomaljski svetniki sprejeli odlok o razglasitvi krajinskega parka Kolpa, sta na dvorišču belokranjskega dvora v Žuničih, ki je etnološki spomenik, minister za okolje in prostor dr. Pavle Gantar in črnomaljski župan Andrej Fabjan podpisala pismo o nameni o sodelovanju v krajinskem parku. Minister je tistega lanskega julijskega dne v Žuničih dejal, da so prav krajinski parki instrumenti za razvoj, s pomočjo katerih želijo zavarovati naravne in kulturne vrednote ter hkrati omogočiti razvoj krajev in boljše življenje ljudi. To pa pomeni tudi večjo obveznost države. In če kje, je pri tej obljubi država držala besedo.

Zakon o ohranjanju narave, ki je bil sprejet na začetku letošnjega poletja, namreč določa, da je odlok o krajinskem parku, kakršnega so sprejeli črnomaljski svetniki, državnega pomena. A država se ni odločila sprejeti obkolpškega območja pod svoje okrilje zgolj na lepe oči. Ne, prečkal jo je velik interes črnomaljske občine, da ohrani prostor ob mejni reki Kolpi. Ob sprejetju omenjenega zakona pa so si precej oddahnili tudi tisti, ki jim je dolgo ni vseeno, kaj se bo dogajalo v krajinskem parku Kolpa. Kajti zadnja leta se je tam, kjer je danes park, zgodilo marsikaj. Pa bo odslej zares manj anarhije pri posegih v prostor ob Kolpi?

Očitno je bila občina zelo prepričljiva, ko je državi zagotavljala, da bo temu res tako. Ni pa ji uspelo prepričati vseh, ki so jim prišli v roke sklepi z zadnje seje črnomaljskega sveta pred poletnimi počitnicami o določitvi izjemnih lokacij za postavitve taborov ob Kolpi. Tudi zato ne, ker bi moral dati soglasje še Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto, pa ga niti za mnenje niso vprašali. A če bo država tudi vnaprej držala besedo in bdela nad gospodarjem s prostorom ob najdaljši slovenski obali, kakor Belokranjci radi imenujejo Kolpo, občinskim svetnikom najbrž ne bo potrebno več odločati o takšnih sklepih, se zamerjati ali povzročati hudo kri. Zadržno besedo bo imela država, ki pa najbrž ne bo videla ne tistih, ki ji bodo prikimali ne onih, ki se bodo jezili nanjo. Zato lahko upamo le, da bo pravična do vseh, brez sentimentalnosti.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

HRVAŠKA SPLOH NE POŠILJA RAČUNOV - Dr. Ivo Banič, predsednik poslovnega odbora NEK, sicer tudi direktor ELES-a (levo ob direktorju NEK Stanetu Rožmanu), je povedal, da računi, ki jih hrvaško elektrogospodarstvo (HEP) pošilja Sloveniji za nedobavljeno električno energijo, v resnici sploh niso računi, in to ne po obliki in ne po vsebini; celo številke so napačno izračunane. "Na to smo HEP že večkrat opozorili. Zdaj jim vsak mesec zaračunamo 174.000 tolarjev za stroške obdelave njihovih računa," je dejal. (Foto: B. D. G.)

Pri nas kri damo od srca

Kaže že, da je tako. Morda zato, ker na jugu Slovenije živijo ljudje dobrega srca, ali pa smo se zgolj v preteklosti navadili, da je darovanje krvi tistim, ki jo nujno potrebujejo, dobro delo. Pomoč, za katero nikoli ne veš, kdaj jo boš tudi sam potreboval. Ko smo o tem povprašali naše bralce, so bili večinoma mnenja, da mora ostati tako, kot je, in da krvi ni treba plačevati, razen morda s kako ugodnostjo - prostim dnem, malico, zavarovanjem. Darovanje krvi v naši družbi ostaja, to je kar nekako samoumevno, globoko humanitarno dejanje. Razlog za tak odnos do krvodajalstva bi lahko poiskali v zdravstvenem sistemu, ki vsem državljanom zagotavlja enak dostop (ali naj bi vsaj zagotavljal) do potrebnega zdravljenja. Toda, ker država vse večje breme za zdravstvene storitve nalaga pacientom, je neizbežna drugačna prihodnost. Ali se bo v sistemu, ko vsaka storitev in vsak zdravnik ne bo več dostopen povprečnemu državljanu, darovanje krvi še zdelo takšno kot danes? Bomo še tako množično darovali, da bi drugim reševali življenje, čeprav bomo ob tem vedeli, da sami morda nikoli ne bomo deležni take pomoči?

VANDA ERPE, medicinska sestra iz Podgrada: "Krvodajalstvo kot humanitarna dejavnost je lahko le prostovoljno. Tak način se je ravno pri nas izkazal kot najboljši in pošten način vrednosti. Denar moramo služiti z delom, ne s prodajo krvi! Država bi morala spodbujati prostovoljno krvodajalstvo, vendar se dogaja, da firme zaposlenih ne pustijo na akcijo oz. jim ne dajo prostega dne."

RAJKA KRIŽANAC, tajnica KS Jesenice na Dolenjskem: "Mislim, da bi moral vsak od nas kdaj darovati kri. Sem članica Rdečega križa in menim, da je lep občutek, če lahko komu pomagaš. Sama še nisem darovala krvi, če pa bi jo kdo potreboval, ne bi prav nič pomišljala. Po moje ni primerno, da bi se krvodajalstvo plačevalo, saj nikoli ne vemo, kdaj bomo tudi sami potrebovali tako pomoč."

ANDREJA VUČKOVIĆ, prodajalka na Lokvah pri Črnomlju: "Prav je, da krvodajalstvo pri nas temelji na prostovoljnosti in brezplačnem dajanju krvi. Ljudem, ki imajo krvne skupine, ki jih je težje dobiti ali jih v zdravstvu bolj potrebujejo, pa bi lahko ponudili nekatere ugodnosti. Seveda ne v denarju, ampak pri zavarovanju ali zdravstvenih storitvah. Tako najbrž ne bi zmanjkovalo krvi."

MALKA MALNARIČ, upokojenka s Krpe pri Semiču: "Pohvalno je, kako je pri nas organizirano krvodajalstvo. Kdor je pripravljen dati kri, jo bo dal zastoj, marsikdo pa je ne bi dal, četudi bi mu mastno plačali. Menim pa, da naše zdravstvo nikoli ne bi moglo plačati toliko, da bi se lahko ljudje preživljali z dajanjem krvi. Prav je, da je krvodajalstvo kot doslej humanitarna poteza ljudi."

IVAN JERMAN, upokojenec iz Kočevja: "Sem dolgoletni krvodajalec in kri sem daroval 79-krat. Če bi mi jo še vzeli, bi jo z veseljem spet dal. Nikoli pa je ne bi prodal. Zdelo bi se mi, da prodajam samega sebe. Humanitarno je, če kri podariš tistemu, ki jo rabi. Zato sem bil vedno ponosen, da sem krvodajalec. Danes pa smo prišli tako daleč, da bi morala biti vsaka stvar plačana. To pa ni prav!"

ALENKA HENIGMAN, dipl. ekonomistka iz Ribnice: "Če bi se kri lahko prodajala, krvodajalstvo ne bi bilo več to, kar je danes. Čeprav razumem zahteve po plačilih za kri, sem bolj naklonjena temu, da dajanje krvi ostane humanitarna akcija. Sprašujem se namreč, ali ne bi breme plačil za kri, ne glede na to, kdo bi jih kril, v končni fazi spet padlo na ramena že tako obremenjenih pacientov?"

GIZELA JAGRIČ, administrativna v občinski upravi Krško: "To, da lahko nekomu prostovoljno pomagati, da daruje celo svojo kri, ki bo morda rešila življenje sočloveku ali pa, da na ta način vsaj pripomoreš k hitrejši ozdravitvi nekoga, neznanca, ki ti bo mogoče že jutri prav tako anonimno pomagal s svojo najbolj dragoceno življenjsko tekočino, je gotovo eden najprijetnejših občutkov."

MARTA ŠTUCIN, vzgojiteljica v sevniskem vrtcu: "Nad našim zdravstvom in krvodajalstvom sem zelo razočarana, saj ima moja družina kaj slabe izkušnje. Takrat, ko bi najbolj potrebovali pomoč, te ni bilo oz. ni bila pravočasna. V celjski bolnišnici je tako umrla tašča, ker ji niso pravočasno zagotovili krvi. Zato bi bila pripravljena darovati svojo kri le svojim najbližjim."

MARIJA ZALETELJ, pomočnica predstojnika v občinski upravi Trebnje: "Revščine je vse več, zato mislim, da je bolje, če ostanemo pri prostovoljnem krvodajalstvu. Če bi kri plačevali, bi prej lahko prišlo do zlorab. Sama sem darovala kri že 25-krat, a sem jo že tudi dostikrat dobila. Nikoli ne bom mogla povrniti toliko tovrstne dobrote, kot sem je bila deležna jaz in moja družina."

ZAGOTOVITI DOLGOTRAJNO IN VARNO OBRATOVANJE PAPIRNIC

KRŠKO - Svetniki so soglašali, da dopolnijo stališča 1. izredne seje občinskega sveta, ki se je seznanila z informacijo o ekološki problematiki tovarne Vipap Videm Krško, d.d., s pobudo svetnika Jožeta Habinca, da občinski svet vztraja pri programu ekološke sanacije tovarne. Dosledno bodo poskrbeli za učinkovite strateško razvojno-sanacijske ukrepe in njihovo izvajanje.

3. OKTOBER - KOČEVSKI OBČINSKI PRAZNIK

KOČEVJE - S sprejetjem Odloka o občinskem prazniku Občine Kočevje je odločeno, da ima ta svoj praznik 3. oktobra, na dan temeljev slovenske državnosti. Na praznik bodo imeli slavnostno sejo občinskega sveta, na kateri bodo podelili nagrade, priznanja in naziv častni občan Občine Kočevje. Ta dan nas spomni na dogodke od 1. do 3. oktobra 1943, ko je v Sokolskem, danes Šeško-vem, domu zasedal zbor odpol-sancev slovenskega naroda in izvolil 120-članski plenem, ki je kot Slovenski narodnoosvobodilni svet predstavljal najvišjo slovensko oblast v času 2. svetovne vojne. Takrat so izvolili tudi delegacijo AVNOJ-ja. 3. oktober so prebivalci praznovali več let po končani 2. svetovni vojni, pa tudi v letih osamosvojitve Slovenije.

V. DRAGOŠ

IZŠEL JE KMETOVALEC

SLOVENJ GRADEC - V teh dneh je izšla nova številka strokovne kmetijske revije Kmetovalec, v kateri Barbara Čeh piše o tem, kako in zakaj izginjajo rodovitne površine na zemlji. Kmetijski svetovalec opozarja na opravila, ki nas avgusta čakajo v vrtu ter kako poskrbeti za dobro prebavo in zdravo prehrano poletja. Kmetovalec opozarja tudi ohlajevanje v prašičjih hlevih, pripravi površin za setev sladkorne pese ter objavlja sezname elitnih bikov za osemenjevanje v sezoni 1999/2000.

Poletna šola za begunce

V Črnomaljskem zbirnem centru že tretji teden poteka poletna šola za begunce s Kosova - Zaradi odhoda le še nižji razredi

ČRNOMELJ - 19. julija so v črnomaljskem zbirnem centru pričeli s poletno šolo za pribežnike s Kosova. Načrtovali so, da bo za vseh osem razredov osnovne šole trajala do 20. avgusta. A so v sredo pretekli teden z letalom odleteli iz Slovenije v Skopje prvi kosovski begunci, med katerimi jih je bilo tudi 57 iz Črnomlja. Ker je šlo večinoma za matere z otroki, sedaj v Črnomlju nadaljujejo s poukom le v nižjih razredih.

V črnomaljskem zbirnem centru je ostalo še 57 beguncev s Kosova, ker pa se tudi ti želijo čim prej vrniti, za zdaj ne vedo, ali jim bo uspelo v šoli uresničiti načrtovani program. Nekoliko so ga že skrajšali. Tako Mihrije Telaku poučuje albansko, Branka Prijanovič slovenščino, medtem ko poučita angleščino, ki so ga sprva načrtovali, ni.

Prijanovičeva, ki begunčke poučuje v okviru javnih del, sicer že ima nekaj pedagoških izkušenj,

Krka je tudi lani uspešno poslovala

Skupščina največje slovenske delniške družbe - Prodali za 50 milijard dolarjev izdelkov in ustvarili za 4,158 milijarde SIT dobička - Dividende in nagrade

NOVO MESTO - Na 4. skupščini delničarjev novomeške Krke - bila je prejšnji četrtek - so prisotni delničarji zastopali nekaj manj kot 40 odst. kapitala družbe oz. dobrih 1,411 milijona delnic. Vse sklepe, ki sta jih predlagala Krkina uprava in nadzorni svet, so soglasno sprejeli. Tako so za dividende namenili 450 talarjev bruto (neto 335,50 talarja) na delnico. Dividende bodo začeli izplačevati po 28. avgustu.

Po besedah predsednika uprave in generalnega direktorja Miloša Kovačiča je Krka kljub težkim gospodarskim razmeram v Rusiji, ki je eno njenih največjih tržišč, lani dosegla dobre rezultate. Tako so prodali za skoraj 50 milijard dolarjev izdelkov, od tega za 37,7 milijarde v tujini, največ v državah Ceftte. Lansko leto je bilo za Krko pomembno tudi zaradi prodora na zahodnoevropska tržišča; uspešno so prestali inšpekcijo ameriške Uprave za hrano in zdravila (FDA), ki izdaja dovoljenja za prodajo zdravil na tem ogromnem trgu; pospešeno je potekala gradnja sodobne tabletno tovarne Notol, ne nazadnje pa je Krka lani v

svojo korist rešila patentni spor z mogočnim ameriškim Mercrom, eno največjih farmacevtskih firm na svetu.

Lanskoletni dobiček Krke je znašal 4,158 milijarde talarjev. Tretjino so ga delničarji namenili za proste rezerve, dve tretjini pa je ostalo nerazporejenega. Za dividende pa so na skupščini namenili nerazporejeni dobiček iz let 1995 in 1996; iz nerazporejenega dobička preteklih let bodo izplačali tudi nagrado upravi (neto 21,7 milijona talarjev) in nadzornemu svetu (dobrih 5 milijonov talarjev). Člani uprave bodo tretjino nagrade za lanskoletno uspešno delo dobili v gotovini, ostalo plačilo pa bo v delnicah.

Krka je največja slovenska delniška družba. Decembra lani je svoje prvo mesto še utrdila, saj je njena tržna vrednost konec leta znašala 88,6 milijarde talarjev, zaradi rasti tečaja pa je do konca julija narasla že na 97 milijard talarjev. Lani so na borzi s Krkinimi delnicami opravili za 21 milijard talarjev poslov, kar je 12 odst. vseh borznih poslov. S tem je Krkina delnica po prometu zasedla 3. mesto. V prvi polovici letošnjega leta pa je Krkina delnica po prometu zasedla 1. mesto, z njo pa so opravili za 15 milijard talarjev poslov. Konec lanskega leta je bil tečaj Krkine delnice 25.009 talarjev in je bil za 66 odst. višji od njene knjigovodske vrednosti ter za 14 odst. višji od tečaja konec leta 1997. V letošnjem letu do konca julija pa je tečaj Krkine delnice zrasel za 9,6 odst., na 27.413 talarjev.

V zadnjih dveh letih se je število Krkinih delničarjev zma-

njšalo za okoli 15.000, od tega v zadnjem letu za 8.000, a jih je še vedno 60.000. Lastniški delež domačih fizičnih oseb se je v tem času močno zmanjšal - z 52,7 na 37,7 odst., a je kljub temu še trdno največji; lastniški delež tujcev se je povečal z 1,9 na 8,4 odst., domače pravne osebe, kamor sodijo predvsem slovenska podjetja in banke, imajo skoraj 14-odstoten lastniški delež Krke, slovenski odškodninski sklad ima 12,6 odst., kapitalni sklad PIZ pa 9,8 odst. lastniškega deleža Krke.

A. B.

ZA DONA ŽE 15 DAROVALCEV

NOVO MESTO - Za humanitarno akcijo "Voziček za Dona", ki jo vodi Humanitarni zavod Vid iz Kranja, je do 2. avgusta prispevalo 15 darovalcev, ki so skupaj zbrali 118 tisoč talarjev. V zadnjih dneh so denar nakazali: ZZS-delavke računovodstva iz Novega mesta 9.500 talarjev, Branko Ažbe iz Gorenje vasi 2.500 talarjev, Pepka in Jože Florjancič iz Maribora 20.000 talarjev, Peter Kovač iz Ljubljane 10.000 talarjev, Gradecki in Grašič iz Novega mesta 10.000 talarjev, Alojz Zarabec iz Novega mesta 3.000 talarjev, Majda Markič iz Škofljice 20.000 talarjev in Vida Bogovič iz Ljubljane 3.000 talarjev. Prispevke za Dona lahko nakazate na žiro račun Humanitarnega zavoda Vid št. 51500-603-33738, s pripisom "Voziček za Dona".

Ljubljansko pismo

Zgledi vlečejo

"Ti, ti, lumpek!"

LJUBLJANA - Razburjanje javnosti ob poskusu poslancev, da bi se lahko zakonito predčasno upokojevali, se še ni dobro poleglo in spet lahko bomo (in se razburjamo ob podatku), naj bi se poslanske plače prihodnje leto zvišale za 23 odstotkov!

V gradivu državnega zbora je namreč zapisano, da znaša letošnja načrtovana masa plač za poslance milijardo in nekaj manj kot 85 milijonov talarjev, za prihodnje leto pa natanko milijardo in 338.209 milijonov talarjev. V parlamentu teh dveh podatkov ni nihče zanikal, izračun pa pokaže, da se vsoti razlikujeta za 23 odstotkov. Zakonodajna veja oblasti poslanjuje, da se to ni nanašalo na maso plač, temveč le na izhodiščne plače poslancev, ki naj bi po zagotovilih letos narasla bolj, kot je bilo načrtovano - na 113.558 talarjev, prihodnje leto, torej leta 2000, pa naj bi znašala 122.495 talarjev. V parlamentu vztrajno trdijo, da se bodo poslanske plače drugo leto dejansko povečale le za 6,5 odstotka.

Davkoplačevalce nedvomno bolj zanima, koliko nas poslanci v resnici stanejo, kot to, kakšne so njihove izhodiščne plače. In poleg dejstva, da se bodo plače res povečale za 23 odstotkov (žal kljub drugačnim trditvam iz parlamenta izračuni govorijo sicer), je treba opozoriti še na eno podrobnost, ki jo lahko razberemo iz poročila državnega zbora: da velja precejšen delež tega povišanja že za letos.

V finančnem načrtu državnega zbora bode v oči tudi podatek, da je v letu 2001 predvidenih 1,4 milijarde talarjev za

plače, ki jih zakon zagotavlja nekdanjim poslancem še eno leto po izteku mandata, če bi prej ne dobili druge službe. Če bi to pravico izkoristilo vseh devdeset poslancev in oba funkcionarja državnega zbora, bi to stalo državo malo prek 1,4 milijarde talarjev.

Kako uspešno znajo poskrbeti za svoje koristi tisti, ki imajo možnost (ki so pri koritu), je razvidno tudi iz naslednjega primera. Računsko sodišče je pri reviziji poslovanja Sklada Republike Slovenije za razvoj pri izplačevanju plač in drugih dodatkov odkrilo številne nepravilnosti in nezakonitosti, tako je v decembru 1996 več kot polovica zaposlenih na skladu prejela osnovno plačo, ki je presegala z zakonom določen najvišji možni količnik za delovno mesto funkcionarja, ki jih imenuje vlada (9,00). Zaposleni na skladu so si poleg tega pri dodatkih, točneje za delovno uspešnost, izplačevali bistveno več, kot prejmejo drugi zaposleni v javnih službah. Povprečna plača zaposlenih v skladu je tako maja 1996 znašala 438.131,80 SIT, medtem ko je, denimo, povprečna plača zaposlenih v gospodarstvu komaj presegla 130.000 talarjev. Tudi bruto plača direktorja je bila temu primerno "astronomska". Tako je na primer samo decembra 1996 znašala 1.329.276 talarjev.

V zvezi s temi "nepravilnostmi" je računsko sodišče vladi in upravnemu odboru sklada (žel) naročilo, naj poskrbi za smotnejšo porabo sredstev in naj plače zaposlenih na razvojnem skladu uskladi s plačami zaposlenih v državnih upravnih organih.

Huda grožnja, ni kaj! In še "ekspresna" povzročila, tako da bo nedvomno močno prestrašila izplačevalce takšnih plač tudi za leto 1997 in 1998. Tudi naslovljena bi bila na pravi naslov, če ne bi poznali ljudskega reka, da ne bi poznali ljudskega reka, da ne bi poznali ljudskega reka, ki zgrede vlečejo in tudi tistega, ki pravi, je po toči zvoniti prepozno.

VINKO BLATNIK

POUK MED POČITNICAMI - Branka Prijanovič z begunčki s Kosova, ki v črnomaljskem zbirnem centru obiskujejo poletno šolo. Učiteljica je priznala, da se otroci sicer težko zberejo v učilnici, a ko začnejo s poukom, so zadovoljni. Vse delo opravijo skupaj v šoli, tako da domačih nalog nimajo. (Foto: M. B.-J.)

Anketa za kakovost v zdravstvu

Merjenje zadovoljstva varovancev Zdravstvenega doma Novo mesto - Najslabša ocena za čakanje v ambulantni, dostop do doma in možnost parkiranja, najboljša za obisk pri zdravniku

NOVO MESTO - Novomeški zdravstveni dom sodi med večje v Sloveniji. Deluje za območje šestih občin: Novo mesto, Šentjernej, Škocjan, Mirna Peč, Dolenjske Toplice in Žužemberk, kjer živi okoli 60.000 ljudi, nekatere specialistične dejavnosti pa opravljajo tudi za prebivalce Bele krajine, dele kočevske, krške in brežiške občine.

V tej zdravstveni ustanovi je zaposlenih 290 ljudi, od tega okoli 80 zdravnikov in zobozdravnikov. Pod vodstvom prizadene direktorice prim. mag. Tatjane Gazvoda, dr. med., si v Zdravstvenem domu Novo mesto zelo prizadeva, da bi bila to ne samo čim bolj strokovno usposobljena zdravstvena ustanova, ampak da bi bila

tudi do ljudi čim bolj prijazna.

"Da bi dosegli čim višjo raven kakovosti naših storitev, smo predlagali prvič izvedli anketo med našimi oskrbovanci," je povedala prim. Gazvoda. Ponovno so široko anketo opravili v dneh ob mednarodnem dnevu zdravstva aprila letos. Poslej nameravajo razpoložene varovancev redno spremljati dvakrat na leto. Tako bodo že jeseni letos izvedli še eno anketo. "Anketa oziroma njena analiza sodi v sistem celovite kakovosti osnovnega zdravstvenega varstva, ki smo ga pri nas začeli izvajati pred letom in pol. Kakovost je namreč sistem dela, v ta projekt pa z anketo vključujemo tudi naše varovance, saj se zavedamo, da bomo pravo kakovost našega dela dosegli, ko bodo z njim in vsem ostalim, kar sodi v zdravstveni dom, zadovoljni naši uporabniki." Kakovost je tako sklenjen krog: kakovost zdravstvenega dela in pravi pristop do uporabnika je pogoj za njegovo zadovoljstvo, to pa nudi zadovoljstvo zdravstvenim delavcem in jim daje spodbudo za še boljše strokovno delo in krepitev dobrih odnosov z varovanci. "Seveda pa za dobro delo v zdravstvu nista dovolj samo strokovnost in zadovoljstvo pacientov, pač pa je to v veliki meri odvisno tudi od načina financiranja zdravstva in zdravstvene zakonodaje," pravi direktorica.

V letošnji anketi, ki je trajala 3 dni, je sodelovalo 1.164 varovancev zdravstvenega doma. Ti so lističe z anketnimi vprašanji dobili po obisku ambulantne, jih anonimno izpolnili in oddali v skrinjico. Pri posameznih vprašanjih so dajali ocene od 1 do 5, kot v šoli, tako da je 1 nezadostno in 5 odlično.

Najslabšo oceno, 2,45, so anketiranci dali čakalnemu času. Ta se je od zadnje ankete namreč še podaljšal. "To je eden večjih problemov pri nas," pravi prim. Gazvoda. "Zaradi specializacije, porodniške, upokojitev in smrti nam za nadomeščanje manjka vsaj 6 zdravnikov, a se leto in pol na številne razpise ne javi nihče. Poskušali smo tudi po drugih poteh, a zaman." Podobne probleme imajo tudi druge, dejstvo pa je, da kar 400 zdravnikov v Sloveniji ne dela v zdravstvu. "Čakalni čas bi lahko skrajšali, če bi se ljudje za zdravnika več naročali po telefonu in čas prihoda usklajevali že pri prijavi."

Slabo oceno, 2,8, je dobil tudi dostop do zdravstvenega doma in možnost parkiranja. "V jeseni bomo obnovili in razširili parkirišče, uredili stopnice proti bolnišnici, izboljšali dostop v dom za invalide, uredili okolico in še kaj, kar bo stalo 22 milijonov tolarjev," je povedala direktorica. Marsikaj bi že bilo narejeno, a so leto dni čakali na potrebna dovoljenja. Ko bo znano, kje natančno bo tekla nova obvozna cesta do Šmihelskega mostu proti Šmihelu, ki se bo izognila bolnišničnemu kompleksu, bodo uredili še pločnik in izvoz za urgentno reševalno vozilo.

Zelo dobro pa so anketiranci ocenili stavbo, prostore, urejenost čakalnice, informiranost varovancev, še posebej pa so zadovoljni z obiskom pri zdravniku.

"Vsekakor nam analiza ankete daje pomembne usmeritve za naše delo in njegovo organizacijo," je končala prim. Gazvoda.

A. BARTELI

CVELBARJEV ŠAMPANJEC - Prejšnji teden je največji dolenjski pridelalec cvička Lovže Cvelbar (desni), najemnik kleti Bajnof pod Trško goro, v svoji zidanici v Mevcah na Koglu izbrani družbi predstavil prvi šampanjec, pridelan v novomeški občini. Peneče se vino je po klasični šampanjski metodi donegotal iz grozja sorte šardone iz vinograda v Veščah nad Zg. Grčevjem. Tega dolenjskega šampanjca je 4.000 l, v prodaji pa bo novembra. Opogumljen z dobrim rezultatom Cvelbar tudi za naprej obljublja pridelavo dolenjskega šampanjca. (Foto: A. B.)

KAJ DELAJO POLHI? - Doc. dr. Boris Kryštufek (drugi z desne) iz Prirodoslovnega muzeja Slovenije se je lotil raziskave biologije polha. O tej živali je zelo malo znanega, niti to ne, kdaj natančno kot mladiče in ali enkrat ali morda dvakrat na leto. Dr. Kryštufek je raziskavo zastavil dolgoročno, kar brez postrvovnega sodelovanja članov dolenjskega polharskega društva, ki ima svojo "bazo" na Pogorelcu v Kočevskem Rogu, ne bi bilo možno. V raziskavi sodeluje tudi konservator novomeškega Zavoda za varstvo narave in kulturne dediščine Andrej Hudoklin (prvi z leve), pregleda poljskih valilnic v roških gozdovih zadnji petek pa se je udeležil tudi angleški profesor, eden največjih svetovnih strokovnjakov za sesalce (drugi z leve). (Foto: A. B.)

ODBOJKA NA MIVKI NA OTOČCU

OTOČEC - Društvo novomeških študentov in Teniški center Otočec vabita na 2. turnir v odbojki na mivki, ki bo v soboto, 7. avgusta, ob pol enajstih ob otoških teniških igriščih. Prijave sprejemajo na DNS, tel. 371-790, 374-370, in v Teniškem centru, tel. 75-458.

Suhokranjski drobiž

LIPA - Staro lipo, ki so jo zasadili v spomin na graščakovo ženo Ano, so v Žužemberku podrli. Spomladni ob na starem mestu posadili novo. Ob nedavni 600. obletnici omenbe trga Žužemberk so imeli organizatorji v načrtu tudi blagoslov lipe, ki pa je žal zaradi nesoglasij med obema zboroma, ki delujeta v Žužemberku, odpadel.

OBISK - Pred kratkim je Žužemberk obiskala večja skupina športnikov in vernih družin iz občine Šmartno ob Paki. Ogledali so si tudi novo obnovljeno cerkev sv. Mohorja in Fortunata in ob tej priložnosti izročili dekanu denar, ki so ga zbrali v njihovi občini za dolgovne cerkve.

DRŽIJO BESEDO - Prvi prispevek za obnovo cerkve sv. Pavla na Vinkovem Vrhju je dala svetniška skupina LDS, ki je denar, namenjen za predvidljive kampanje, namenila za obnovo. Denar iz predvidljive kampanje za župana je prispeval tudi župan Franc Škufca. Podobni zgledi gotovo sledijo.

JEDAČA ZASTONJ, PIJAČO PA PLAČATI! - Po zaključku slovesnosti v Velikem Lipovcu je snemalac novomeške televizije Vaš kanal povprašal predsednika odbora Lada Kocjana za podatke o udarni diviziji. Sredi vprašanja ga je general Kocjan prekinil in, ker je očitno preslišal vprašanje, na kratko odgovoril: "Jedača bo zastoj, pijačo pa bo potrebno plačati!" Snemalac je na koncu le dobil odgovor na vprašanje.

Prim. mag. Tatjana Gazvoda

Primer Dolenjke poslovovalke Željke Bračika

Spor med suspendirano poslovovalko in trgovskim podjetjem Dolenjka se vleče že 6 let - Samovoljno zviševala cene prodajnim artiklom - Vrhovno sodišče potrdilo sodbo novomeškega - V štirih mesecih delala eno uro - Škandal pred 20 leti - Dolenjka napoveduje tožbo zaradi laži in klevet

Televizijski prispevek v četrtkovem Tedniku o primeru Željke Bračika je v dolenjski javnosti močno odmeval, upravo trgovskega podjetja Dolenjka, ki je druga stran v tem dolgoletnem sporu, pa močno razburil. Najmanj, kar prispevku očitajo, je neobjektivnost. Stvar je šla tako daleč, da bodo zaradi, po njihovem, blatenja posameznih članov uprave in družbe Dolenjka sploh zaradi "izrečenih laži in klevet" proti Bračikovi vložili tožbo. O tem primeru je 6. junija pisal tudi Nedeljski dnevnik in tudi tam je bilo vodstvo Dolenjke prikazano v zelo slabi luči, Željka Bračika pa kot nedolžna žrtev dolgoletnega maltretiranja, in to samo zato, ker je razkrinkavala njihove sumljive posle in se pogumno uprla njihovi samovolji. V Dolenjki pa vso stvar dokumentirano prikazujejo povsem drugače.

Nenavadna inventura v Žužemberku

"Primer Željke Bračika" se je začel februarja 1993, ko so Bračikovo, takratno poslovovalkinjo v Dolenjkinem marketu v Žužemberku, razporedili v market na Kristanovi (današnja Smrečnikova) v Novem mestu. Po opravljeni inventuri v žužemberški trgovini so se pri komercialnem direktorju Dolenjke oglasile nova poslovovalkinja z dvema sodelavkama. Pritožile so se, da je ob inventuri Bračikova v popisne liste za razne artikle narekovala višje cene od dejanskih, po katerih bi jih morali prodajati. Tako je po njihovih trditvah, ki so jih delavke tudi pisno potrdile, Bračikova

ravnala večkrat. Zato je bila njihova trgovina najdražja v Žužemberku in so se je stranke izogibale. Na vprašanje, zakaj tega niso že prej povedale, so odgovorile, da so se poslovovalkinje Bračikove zelo bale, saj jim je grozila in jih ustraševala.

V Dolenjki so takoj ustanovili komisijo, ki je po pregledu dokumentacije ugotovila resničnost obtožb o samovoljnem zviševanju cen. Disciplinska komisija je 9. aprila ugotovila, da je s svojim ravnanjem Bračikova hudo kršila delovne obveznosti in ji izrekla disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja. Že pred tem, 26. februarja, pa je glavni direktor Dolenjke Milan Jakopin Bračikovi izrekel suspenz, se pravi, da jo je s tem dnem odstranil iz podjetja. Stekel pa je tudi postopek na sodišču. Izvedenec, ki ga je odredilo sodišče, je ugotovil, da so cene v žužemberški prodajalni res samovoljno zviševale. Če ne bi tega preprečili, bi se cene nekaterih artiklov v tej prodajalni zvišale tudi za 100 odstotkov. Tako je bila v inventuri namesto pravilne cene pižame 1.984 tolarjev napisana cena 4.871 tolarjev, pulover bi namesto 4.291 tolarjev stal 6.225 tolarjev, srajca namesto 3.870 tolarjev 4.870 tolarjev, čokolada namesto 65 tolarjev 102 tolarja itd.

Vsa sodišča so jo obsodila

Delovno sodišče je po dolgotrajnem postopku spoznalo Bračikovo za krivo in ji izrekel ukrep prenehanja delovnega razmerja, ki se pogojno odloži za čas enega leta,

hkrati pa odločilo, da jo mora Dolenjka sprejeti nazaj v delovno razmerje. Po domače: obsodilo jo je na pogojno kazen. Na to sodbo se je Dolenjka pritožila in višje sodišče v Ljubljani je lani septembra njeno pritožbo ugodilo in Bračikovi izrekel ukrep brezpogojnega prenehanja delovnega razmerja. V sodbi višjega sodišča je med drugim zapisano: "Sodišče ugotavlja, da je tožnica storila take kršitve delovnih obveznosti, ki v dejavnosti, kot jo opravlja tožena stranka (Dolenjka, op. p.), pomenijo posebno nevarno kršitev, zaradi katere je in bi lahko nastala še večja škoda toženi stranki ter motnje v delovnem procesu in jih zato ta ne more tolerirati, posebej iz razloga, ker je bila tožnica v preteklosti že večkrat v disciplinskem postopku, med ostalim tudi zaradi samovoljnega zviševanja cen. Pritožbeno sodišče ugotavlja, da glede na vrsto in težo ugotovljenih kršitev kljub olajševalnim okoliščinam, kot so starost in delovna doba tožnice, da ni zaposlena, da živi sama s sinom, niso podani pogoji, da bi sodišče lahko pogojno odločilo izvršitev izrečenega disciplinskega ukrepa."

Na to sodbo pa se je pritožila Bračikova in Vrhovno sodišče je v revizijskem postopku potrdilo sodbo novomeškega delovnega sodišča s tem, da je bil suspenz upravičen. Po tej dokončni sodbi so Bračikovo poklicali na upravo Dolenjke in jo 7. aprila letos razporedili na delovno mesto kalkulanta, ki ustreza njeni izobrazbi. Na upravi pravijo, da je Bračikova to delo opravljala samo eno uro, saj je od tistega dne, se pravi od 7. aprila, neprekinjeno v glavnem

na bolniški, nekaj dni pa na dopustu.

Seveda Bračikova zahteva osebni dohodek za ves čas, kar je bila odstranjena z delovnega mesta. V Dolenjki pravijo, da ji za čas od 1. septembra 1994 do 5. junija 1996 najverjetneje ne bodo plačali, saj naj bi bila v tem času prijavljena kot samostojna podjetnica. Zato je Dolenjka vložila pri Delovnem sodišču v Novem mestu zahtevo za obnovo postopka, a na odgovor čakajo že 4 mesece.

Dolenjka napoveduje tožbo

Bračikova je v medijih izrekla tudi kup očitkov in obtožb na račun Dolenjke oz. njenih vodilnih. Da niso ukrepali ob prodaji mesa "na črno" v eni od trgovin. Trdi, da so proti poslovovalki sprožili disciplinski postopek, komisija je ugotovila, da je kriv in mu izrekla prenehanje delovnega izreka, pogojno za eno leto. Se pravi, da ga je doletela ravno taka kazen kot na koncu Bračikovo. Nadalje Bračikova trdi, da je v marketu na Kristanovi, v trgovini, v kateri naj bi prodajali predvsem hrano, nalezljiva na "velikanske zaloge Krki-ke kozmetike" brez dokumentacije in "da je morala ta roba priti po čudnih poteh", šef komercialne Janez Blažič pa jo je silil, da jo mora kljub temu prevzeti. In ker je ni, naj bi jo predlagal za suspenz. "O prodaji kozmetike in kave v večjih količinah v prodajalni, ki naj bi jo prevzela ga. Bračika, smo obvestili novomeško UNZ. Kriminalisti so pregledali celotno poslovanje in opravili hišne preiskave, toda nepravilno-

sti niso ugotovili," pravijo v Dolenjki. "Res pa je, da je ga. Bračika kupila v marketu v Žužemberku, ko je bila poslovovalkinja, glasbeni stolp v vrednosti 105.591 tolarjev, a ga do danes še ni plačala."

Za njeno obdolžitve, da si vodilni v Dolenjki plače nakazujejo na dva ziro računa, pravijo, da je izmišljena in da je dejansko stanje vedno moč preveriti. Tu je še več njenih obtožb in očitkov, ki pa jih v Dolenjki vse po vrsti zavračajo in zaradi "laži in klevet" proti njej napovedujejo tožbo.

O Željki Bračika in tudi o dolgoletnem (ne)ukrepanju Dolenjke pa govori tudi dopis tržnega inšpektorja Draga Predoviča iz leta 1979. Takrat je tržni inšpektor na intervencijo kupca opravil kontrolo v marketu na Ragovski. Ugotovil je, da je prodajalec kupcu za 24 dag težko klobaso zaračunal 36,80 dinarja, prava cena pa bi morala biti za 6,60 dinarja nižja - 30,22 dinarja. Prodajalec je dejal, da se je verjetno zmotil, inšpektor pa ga je kaznoval s 500 dinarji. Ker prodajalec ni imel pri sebi denarja, mu ga je posodila poslovovalkinja Željka Bračika. Potem je Bračikova inšpektorja povabila v svojo pisarno. Tam mu je dejala (dobeseden navedek iz inšpektorjevega dopisa): "V pisarni je poslovovalkinja dejala, da je goljufala in še bo in danes bo tistih 500.- din dobila nazaj." Inšpektor je predlagal, naj o tem razpravlja samoupravni organ in ga obvesti o sprejetih ukrepih. 26. decembra, na dan slovenske samostojnosti, bo od tega predloga preteklo 20 let.

ANDREJ BARTELI

Ena gospa je rekla, da je Novo mesto mesto narobe gospodarjev: na kopnem krajevo, na morju si pa kupujejo drage jahte.

PLANINSKA SKUPINA KRKA VABI V BOVEC

NOVO MESTO - Planinska skupina Krka bo letošnji Tabor 99 organizirala v Bovecu, ki se bo pričel 10. avgusta. Pohodniki si bodo postavili šotore v kampu Polovnik, od koder se bodo vzpele v sredo, 11. avgusta, na italijansko - avstrijsko mejo (Ojstrnik), v četrtek, 12. avgusta, na Viš (Italija), v petek, 13. avgusta, na Spik nad Policami (Italija), v soboto, 14. avgusta, na Svinjak in v nedeljo, 15. avgusta, na Jerebico (Italija). Odhod bo 10. avgusta ob 17. uri izpred Krke v Ločni z osebnimi avtomobili. Spoznavno srečanje udeležencev bo 4. avgusta ob 19h pred upravo stavbo Krke v Ločni. Voditelji bodo Peter Repovž, Drago Nemančič, Franci Somrak in Tomaž Gregorčič.

V času od 26. julija do 1. avgusta so v novomeški porodnišnici rodile: Vida Mejaš iz Mokronoga - Erik, Mirjam Vide-Katič iz Šentjerneja - Nejo, Jerneja Marinič iz Grmovelj - Majo, Nataša Tratnik z Rake - Jana, Katja Bogovič z Velikega Kamna - Ano, Mirjam Martinčič iz Šentjerneja - Alena, Jozefa Kolar z Velikega Cerovca - Ksenijo, Mojca Santl iz Šentjerneja - Brina, Vesna Berk iz Mirne Peči - Anjo, Zorica Legan z Dvora - Leo, Stefka Murn iz Sadijce vasi - Tanjo, Mateja Tepič iz Črešnjic pri Otočcu - Zigo, Anica Mrvar iz Dešeče vasi - Tjašo, Miruše Rustemi iz Vavte vasi - Elvira, Rozalija Bartelj iz Gor. Karteljevega - Matejo, Marita Geiser z Otočca - Ano in Namka Šumar iz Črnomlja - Ishaka.

IZ NOVEGA MESTA: Nina Urbič, Ragovska 1a - Teodora, a - Blaža, Milena Rifelj, Lebano - va ulica 17 - Klavdijo, Valerija Tement, Ul. Marjana Kozine 7 - Lauro in Aleksandra Škedelj, Nad mlini 35 - Laro.

Čestitamo!

V Kolpi so izplačali dividende

Delničarji Kolpe so se na skupščini odločili, da dividende izplačajo iz predlanskega nerazporejenega dobička - Lanski dobiček za pokrivanje starih izgub in naložbe

METLIKA - V metliški družbi Kolpa so imeli 23. julija skupščino delničarjev, na kateri so med drugim obravnavali poročilo o poslovanju v lanskem letu. Delničarji so potrdili zaključni račun ter tudi izplačilo dividend iz nerazporejenega dobička iz leta 1997. Vrednost delnice znaša 90,70 tolarja.

Veliko finančno krizo, ki je lani pestila svet, so v Kolpi občutili šele ob koncu leta. To se je poznalo tudi pri poslovanju, saj je bila realizacija lani za 17 odst. večja kot leto poprej ter za 11 odst. večja od načrtovane. Največ, za 37 odst., se je povečala pri programu kerrock ter za 20 odst. pri Kolpasanu. Čisti dobiček so leta 1998 povečali za 57 odst. v primerjavi z letom 1997 in je znašal 119,6 milijona tolarjev. 28,7 milijona tolarjev lanskega dobička so namenili za pokrivanje preostanka

izgub iz let od 1993 do 1996, tako da so sedaj pokrite vse zaostale izgube v podjetju. Ostali dobiček iz lanskega leta pa je ostal neraz-

NAPRODAJ ZEMLJA V OBRATNI CONI

METLIKA - V obratni coni ob Cesti 15. brigade v Metliki sta občina Metlika in črnomaljski Begrad v prvi fazi ponudila v prodajo za okrog 40.000 kv. metrov komunalno opremljenih stavbnih zemljišč. Cena nezadane stavbnega zemljišča brez spremembe namembnosti je v prvi coni 30 DEM in v 2. coni 12 DEM v tolarški protivrednosti. Komunalna oprema kot so makadamska cesta, voda, kanalizacija, telefon in elektrika do parcele je 25 DEM za kv. meter. Skupna cena za zemljo, komunalno opremo in spremembo namembnosti pa bo v 1. coni 75 DEM in v drugi coni 57 DEM za kv. meter gradbene parcele. Najmanjša velikost parcele bo tisoč kv. metrov, možno pa jo bo prilagoditi potrebam investitorja. Občina Metlika bo omogočila obročno odplačevanje komunalnega prispevka.

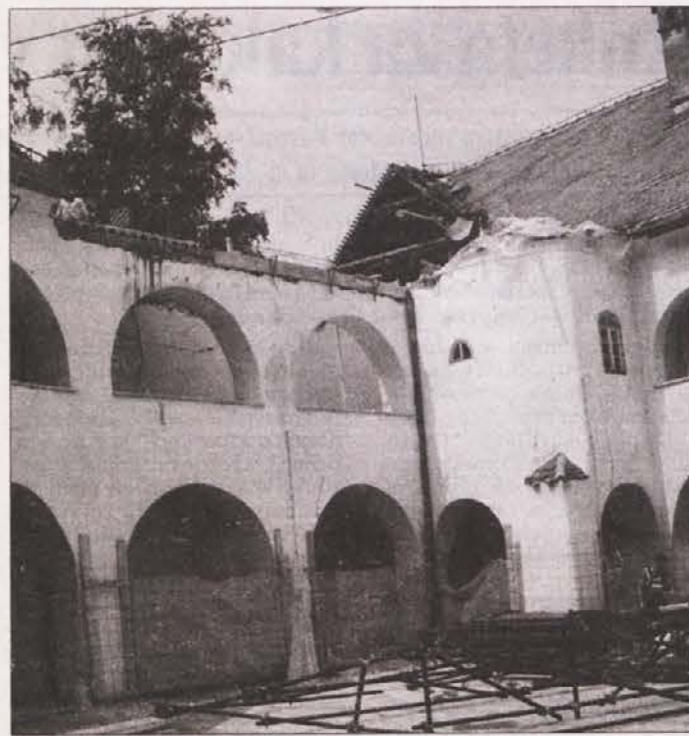
porejen. Predvidoma naj bi ga porabili za naložbe v prihodnjem letu. Sicer pa so v Kolpi tudi lani in letos veliko vložili tako v razvoj izdelkov kot v opremljanje. Zato ne čudi, da so ob lanskem praznovanju 20. obletnice Kolpe ponovno prejeli certifikat ISO 9001.

Notranji delničarji, torej zaposleni, bivši zaposleni in upokojen-

• Po Kolpini skupščini delničarjev še naprej ostaja isti nadzorni svet. Predsednik je Miro Doltar, njegov namestnik Peter Drenik, člana pa Borut Novak in Jože Kostelec. Za revizorja so imenovali revizijsko družbo Dinamic.

ci, imajo v metliški Kolpi 46-odst. delež, medtem ko je 11 odst. še rezervirano za odkup, ki ga bodo notranji delničarji lahko opravili konec letošnjega leta. Lastnik 10 odst. je odškodninski sklad, lastniki tretjine Kolpe pa so različna podjetja z Dolenjske.

M. B.-J.

"OBGLAVLJENI" GRAD - Po nekoliko daljših pripravah so na metliškem gradu le začeli popravljati dodobra dotrajano ostrežje. Ker je preveliko, da bi ga zamenjali v enem zamahu, dela potekajo postopoma. Tako so pretekli teden najprej odkrili del gradu nad poročno dvorano in grajsko točilnico (na fotografiji). Preden bodo postavili novo ostrežje, bodo zamenjali tudi strop v prvem nadstropju gradu. (Foto: M. B.-J.)

Podobnik ni zamenjal podobe mline

Flekov mlin v središču Črnomlja je lani zamenjal lastnika, ki pa propadajoče hiše kljub obljubam in določilom v kupoprodajni pogodbi še ni začel obnavljati

ČRNOMELJ - Lansko pomlad je črnomaljski občinski svet sprejel sklep o prodaji precej uničenega Flekovega mline v središču Črnomlja. Občina Črnomelj je s kupcem, Marjanom Podobnikom iz Globokega pri Radovljici, podpisala pogodbo o prodaji mline. Kupec je zanj odštél 100.000 DEM ali 9.351.000 tolarjev.

V 7. členu pogodbe je zapisano, da bo kupec takoj začel z obnovo mline in sicer po navodilih strokovne službe. V stavbi ob Lahinji naj bi bila namreč mlin in mala elektrarna. Občina je denar od kupnine porabila za plačilo naložb na področju gospodarsko-komunalne infrastrukture. Flekov mlin, ki ima že debelo leto novega lastnika, pa je še vedno takšen kot takrat, ko ga je Podobnik kupil. Pravzaprav so danes gotovo razmere še veliko hujše kot lani. Predvsem pa ni o obnovi ne duha ne sluha.

Mlin, ki je v starem črnomaljskem mestnem jedru na obeh straneh, ni bil v dobrem stanju niti takrat, ko je še imel stanovalce. Pravzaprav je bil nekakšna odskočna deska za tiste, ki so se potegovali za socialna stanovanja. Zadnja leta, ko stanovalcev ni več, pa je bolj vidno propada. Pravzaprav da vedeti že bežen pogled v

notranjost hiše, ki ima namesto vrat le še odprtino, le težko pa bi bilo mogoče najti na njej še kakšno celo šipo, da se vanjo še vedno zatekajo občasni stanovalci. Da niso ravno redoljubni, pa je tudi takoj očitno. Po tleh namreč ležijo oblačila in različni odpadki, ker pa tudi streha že pušča, je seveda vse precej razmočeno in razpada. Sicer pa v hišo ni ravno varno hoditi, saj so tako strop kot tla - tam, kjer seveda sploh še so - že precej trhlja. Takšna so torej opažanja tistega, ki si vzame nekoliko več časa za podrobnejši ogled mline. A tudi panoramski pogled z bližnje avtobusne postaje ni nič bolj spodbuden, saj grmovje, ki zarašča hišo, ne more skriti vse bede nekdanjega mline.

Stane Lozar, podpredsednik Ribiške družine Črnomelj in predsednik komisije za varstvo okolja v družini, je povedal, da so bili zadovoljni, ko jih je ob nakupu Podobnik poklical in jim sku-

paj z arhitektom predstavil svoje načrte. "Dejal je, da bo pod nadzorom Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine obnovil Flekov mlin. V njem naj bi bil še naprej mlin ter mala elektrarna, elektrika iz nje pa bi napajala mestno razsvetljavo. Na nas ribiče je naredil dober vtis, zato smo mu dali tudi soglasje, da lahko obnavlja stavbo, vendar smo našli pogoje: da bomo imeli ribiči dobre odnose z lastnikom mline ter dostop do Lahinje, da ne bo jez nikoli suh, da bo na njem ribja steza ter da bo Podobnik skrbel za okolico mline," je naštel Lozar. "A sedaj nimamo nikakršnih informacij, kaj bo z mlinom, pri katerem se od nakupa ni premaknilo niti za ped. Boli pa nas, ker je hiša sredi mesta za "ljudski špot". Ribiči smo bili celo pobudniki sprehajalne poti, ki bi peljala mimo Flekovega mline. A ne takšnega, kakršen je danes," je v imenu ribičev povedal Lozar. Skupaj z ostalimi Črnomaljci, ki jim je še kako mar, kakšen bo izgled njihovega mesta, pa lahko le upajo in čakajo, da bodo k mlinu kmalu prišli gradbeni stroji in delavci.

M. BEZEK-JAKŠE

PROPADAJOČA SRAMOTA - Flekov mlin sredi Črnomlja propada kljub temu, da je pred dobrim letom zamenjal lastnika, ki pa je nekje na Gorenjskem. Domačine jezi, da ga ne morejo pocukati za rokav in povprašati, kdaj bo naredil konec tej mestni sramoti. (Foto: M. B.-J.)

Dela le vsak sedmi povabljeni

Na komunalnih javnih delih v metliški občini letos le 11 delavcev

METLIKA - Potem ko lani v metliški občini ni bilo javnih del na komunalnem področju, ta od sredine letošnjega aprila znova potekajo. Vendar pa je, kot je povedal direktor metliške Komunalne Juš Mihelčič, težko dobiti delavce. Zavod za zaposlovanje jih je namreč povabil na informativni pogovor 70, odzvalo se jih je 30, sedaj pa jih dela 11, med njimi večinoma Romi.

"Očitno bi morali ubrati drugačno politiko zaposlovanja. Tistim namreč, ki bi odklonili sodelovanje pri javnih delih, bi moral Zavod za zaposlovanje ukiniti podporo," je prepričan Mihelčič. Sicer pa so v metliški občini letos delavci preko javnih del pripravljali prireditveni prostor pri gasilskem domu v Metliki in ga uredili v lepo mestno zelenico. Prav tako so urejali prireditvene prostore za Vinsko vigred, poletne kulturne prireditve in proslavo Rdečega križa v Prilozju. Pomagali so pri urejanju igrišča v Podzemlju, kopališča v Metliki ter okolice čistilne naprave na Krasincu.

Čistili so ob strugi Obrha, sekali drevje ob občinskih cestah in ob poti, ki vodi do kraških jam v okolici Božakovega ter uredili dovozno pot do Kolpe. Pomagali so tudi pri rekonstrukciji dela mestnega vodovoda in kanalizacije, pri arheoloških izkopavanjih ob domu počitka ter še pri več drugih ureditvenih delih v občini. Sicer pa bodo v metliški občini potekala javna dela, pri katerih bo občina prispevala nagrade za delavce, ostalo pa Zavod za zaposlovanje, še do konca oktobra.

M. B.-J.

JAZZ KONCERT

ČRNOMELJ - V četrtek, 5. avgusta, bo ob 21. uri v atriju črnomaljskega gradu jazz koncert tria Darka Jurkovića, v katerem igrajo še Henry Radanović in Toni Grubešić. Če bo slabo vreme, bo koncert v črnomaljskem kulturnem domu.

SREČANJE ŠTUDENTOV IZ VSE SLOVENIJE

GRIBLJE - Klub belokranjskih študentov pripravlja od 6. do 8. avgusta na kopališču ob Kolpi v belokranjskih Gribljah srečanje članov študentskih klubov iz vse Slovenije. Pomerili se bodo v družabnih in športnih igrah, se naučili nekaj belokranjskih pesmi in plesov, si ogledali modno revijo ter prisluhnili številnim ansambmom.

SREČANJE PO DOLGIH LETIH - Pripravljalci srečanja nekdanjih učencev rožendolske osnovne šole niso pozabili na učitelje, ki sta se jim pridružili. Na fotografiji na levi zadnja učiteljica Francka Oven ter na desni Terezijska Mover, ki je prišla na srečanje iz Italije. Med njima najstarejša učenec in učenka, ki sta se udeležila srečanja, Janez Lavrin iz Rožnega Dola in Frančiška Juran, rojena kot Jakšatova na Pribišju. (Foto: M. B.-J.)

Spomin na šolo, ki je ni več

Ob 90-letnici otvoritve šole v Rožnem Dolu so se srečali nekdanji učenci ter dve njihovi učiteljici - Staro leseno šolo zarašča - Nekdaj 70, danes pa le še 9 šoloobveznih otrok

ROŽNI DOL - Preteklo soboto so se v Rožnem Dolu zbrali številni učenci, ki so od začetka tega stoletja obiskovali tukajšnjo osnovno šolo. Prav letos namreč mineva 90 let, odkar so v vasi v veliki naglici postavili leseno šolsko poslopje, saj so s tem želeli ohraniti slovenskost v teh krajih. Grozilo je namreč, da bodo morali otroci hoditi v kočevsko enorazredno šolo na Laze, ki je bila ustanovljena leto prej.

V Rožnem Dolu so sicer že nekaj časa načrtovali gradnjo šole.

Ker so imeli otroci precej težav z obiskovanjem semiške šole, je deželni šolski svet odredil, da ustanovijo šolo v Rožnem Dolu. Leta 1904 je bil izvoljen prvi odbor krajevnega šolskega sveta, istega leta pa so kupili tudi 54 arov zemlje, na kateri so pozneje postavili šolsko poslopje. Z gradnjo pa so odlašali toliko časa, dokler ni začelo pretiti, da bodo morali otroci obiskovati pouk v nemščini. Prvo leto se je v šolo vpisalo 15 učencev, prva vpisana učenka pa je bila Neža Brunscole, po domače Matleja. Med obema svetovni-ma vojnoma se je število učencev povečevalo, tako da jih je bilo celo okrog 70. Ker pa je bila prva rožendolska šola, v katero so hodili po znanje otroci iz Rožnega Dola, Gornjih Laz, Pribišja, Prelogov, Potokov, Brezja in Hriba, zgrajena nekvalitetno, so leta 1970 vaščani s pomočjo občine zgradili ob cesti, ki pelje proti Novemu mestu, novo šolo. Vendar pa je pouk v njej potekal le dobro desetletje. Ker je bilo vse manj

učencev, so jo leta 1984 zaprli in od takrat se vozijo otroci v semiško osnovno šolo. Jeseni jih bo iz teh krajev le še devet.

Eden od organizatorjev sobotnega srečanja Štefan Rauh je povedal, da je poslal 130 vabil, 40 pa jih je osebno raznosil. Vsi, ki so se udeležili zanimivega srečanja, so se z mašo v vaški cerkvi vs. Magdalene najprej spomnili vseh umrlih učiteljev, učencev in katechetov, ki so poučevali verouk. Potem so si ogledali staro leseno šolo, ki propada in jo zarašča grmovje, ter novejšo, ki je brez učencev zadnjih petnajst let. Na družabnem srečanju pa so se spomnili številnih življenj iz šolskih klopi. Tako je najstarejši prisoten učenec, 84-letni Janez Lavrin iz Rožnega Dola, povedal, kako so se mu zasmili jokajoči otroci, ki so po pouku ostali za kazen zaprti v šoli. Odprl jim je vrata, da so pobegnili domov, naslednji dan pa je moral on ostati v šoli, a se ni našel junak, ki bi ga osvobodil.

Organizatorji so pripravili tudi manjšo razstavo o delu na šoli. Žal se je del šolske kronike izgubil. Morda bodo manjkajoče zanimivosti lahko vnesli vanjo prav s pomočjo nekdanjih učencev.

M. BEZEK-JAKŠE

Sprehod po Metliki

PRAZNIK - Medtem ko so si mnoge slovenske občine, ki so nastale na novo, že omislile svoj občinski praznik in celo grb in zastavo, v metliški občini, ki je ostala v starih mejah, nimajo svojega praznika. Pravzaprav ga imajo vsaj tako zatrjujejo nekateri, le da ga ne praznujejo. Bili so že številni predlogi in poskusi, da bi le prišli do praznika, a vse zaman. Med predlogi za praznik je bilo med drugim tudi florjanovo, torej 4. maj, ko goduje zaščitnik gasilcev. Nekaterim pa je prišlo celo na misel, da bi postal občinski praznik kar 26. april, ko zadnjih nekaj let praznuje metliška mestna skupnost. Pa, kot rečeno, iz vsega skupaj ni bilo nič. A le malokdo najbrž ve, da se je metliškim gasilcem že leta 1930 na florjanskem občnem zboru utrnila ideja, da bi bilo florjanovo metliški mestni praznik. Takrat naj bi bil po njihovem predlogu dela prost dan, v cerkvi pa bi bila svečana maša. S predlogom so se strinjali tudi mestni svetovalci in županstvo, ki je poslalo predlog na višjo oblast. Od tam pa so dobili odgovor, da to ni mogoče, kajti potem bi morda vsak kraj hotel imeti svoj praznik in v državi bi nastala velika zmeda. Po tej logiki so Metličani danes lahko kar veseli, da nimajo občinskega praznika. To si lahko štejejo kot svoj prispevek k manjši zmed-i v Sloveniji.

RAZSVETLJAVO - Gotovo pa prav nič ne prispevajo k manjši zmed-i ulične svetilke, ki visijo nad glavno metliško ulico. Ko so nastajale te vrstice (in morda še danes) namreč niso svetlele že kar nekaj časa. Vendar ta srednjeveška temačnost odgovornih očitno ni motila. Ali pa se morda, ko pade noč, držijo doma in sploh ne vedo, kaj se dogaja v preljudi Metliki?

Črnomaljski drobir

KULTURA - Prav čudno je, da so bile že drugi zapored črnomaljske poletne kulturne prireditve slabo obiskane. Čeprav je bil tudi program preteklega petkovskega večera zelo kakovosten, je v dvorani pastoralnega centra sedelo le nekaj deset ljudi. Med njimi ni bilo kar prida tistih, ki se znajo sicer tako zavzemati za kulturo in tarnati, kakšno kulturno mrtvilo da je v mestu. Pa menda ja niso prav vsi odšli na dopust?

CESTE - Črnomaljske zanima, zakaj novomeško Cestno podjetje ni obnovilo črt, ki označujejo sredino vpadnic v Črnomelj. Sprašujejo se, če bodo morda cestarji to storili takrat, ko črt ne bo več videti, torej pozimi. In ko bodo, če bodo, že barvali ceste, bi bilo prav, da se na veliko željo prebivalcev "kozrega plača" spomnijo tudi križišča Ločke ceste s cesto, ki vodi proti trgovsko-poslovnemu centru na Majerju. Morda strošek le ne bi bil prevelik, če bi narisali kakšno črto, da bi vozniki v križišču, ki je tudi sicer precej neopredeljeno, vedeli, kje smejo voziti.

Semiške tropine

KORAJŽA - V Rožnem Dolu, ki leži na veliki jasi, so se nekdanji bali divjadi, ki jim je uničevala pridelek, a tudi bojazen pred medvedom ni bila ravno nezamisljiva. Zadnje čase pa takšne bojazni ni več. To pa še ne pomeni, da so postali Rožnodolčani tako korajžni. Nikakor ne! Le časi so se nekoliko spremenili. Namesto žive in lačne divjadi po novem prihajajo iz gozda odločki in jagenjci. In to pečen! Na veselici, ki je bila preteklo soboto v Rožnem Dolu, so jih sicer precej skrivnostno, a kar po tekočem traku prinašali iz gozda mesarju pod sekuro. Ali je bilo pečenje dovolj za vse, ne vemo, so pa morda v zidanico po dodatne količine ne vina. Razumljivo torej, da je tokrat zmanjkalo korajže divjadi.

TORTA - Na sobotnem srečanju nekdanjih učencev rožendolske osnovne šole so razkrili tudi marsikateri greh. Tako se je nekoč želela učiteljica žena prikupiti semiškemu župniku, pa mu je spetla torto. A glej ga, zlomka! Sladica se je zažgala. Da bi jo vrgla, bi bil kljub vsemu prevelik greh. Najti je bilo potrebno le še žrtev, ki bi jo odnesla duhovniku. Določili so Janeza Lavrina, da pa bi mu olajšala nalogo, je učiteljica pustila torto kar v kozici. O župnikovi reakciji potem, ko je torto poskusil, ni poročil.

KAJENJE - So se pa rožendolski učenci že pred več kot pol stoletja poskusili drogirati. Za začetek s cigaretami. A ena od učenk očitno hotela biti preveč odrasla in je kajenje vzela zares. Posledice so bile strašne: ni ji bilo ne živeto ne za umret. Imela je vsaj to srečo, da doma niso posumili o njenih stranpotih. Mislili so namreč, da ima pljučnico, pa so ji na noge privezovali rdečo peso. Očitno je pomagalo, saj je kadilka še vedno med živimi.

Tudi bolniška klesti dobiček

Na Ribniško-kočevskem se na leto izuči premalo mizarjev za delo v proizvodnji

KOČEVJE - Neurejene razmere v lesnopredelovalni industriji čutijo tudi delavci LIK-a Kočevje. Preden je razpadel skoraj pol stoletja "zidan" trg skupne države, so zaposleni v tej panogi na plačilni dan že prejemali običajno tansko kuverte kot drugi v takratnem združenem delu. To je imelo veržne posledice v manjši storilnosti, kakovosti izdelkov, slabši kadrovske zasedbi, povečanemu bolniškimu staležu in še čemu.

Nov gospodarski sistem, stare težave. Tudi po osamosvojitvi se namreč lesarjem na Kočevskem ne godi dosti bolje. V zadnjih štirih letih se nihče izmed srednješolcev ni vpisal na biotehniško fakulteto lesne smeri, torej ni stimulacije in zanimanja za ta poklic. Čeprav je pred leti podjetje uspelo skupaj z ribniškim Inlesom v Kočevju izboriti si šolo za kvalificirane mizarje, pa je odziv osemšolcev za ta poklic čedalje manjši. Na leto se v triletnem programu izuči okrog trideset mizarjev, kar je več kot premalo za potrebe LIK-a, Snežnika, Inlesa in drugih večjih zasebnikov. Večina se jih zaposli pri manjših obrtnikih, ki so pripravljene za nadarjene mojstre bolj posesti v denarnico, mnogi izmed njih pa ubirajo samostojno poklicno pot.

Po besedah Boruta Kopitarja, direktorja splošnega in kadrovskega sektorja v podjetju LIK, jih tudi zaradi šibkega kadra pestijo številne poškodbe pri delu in seveda velika odsotnost zaradi bolniške, čeprav pri njih razmere še niso skrb vzbujajoče. Vsak dan je od 570 zaposlenih 86 delavcev v bolniškim staležu, osemdeset jih ima priznано eno izmed kategorij invalidnosti, torej z omejitvami lahko delajo le po štiri ure ali pa morajo biti razporejeni na druga (lažja) delovna mesta, katerih v lesni industriji preprosto ni.

V Sloveniji je kakih sedemdeset lesnih izvoznih podjetij, ki zaradi teh težav ne morejo biti konkurenčni drugim izvoznikom, zato je zaslužek v tej panogi vse prej kot primeren. Lesarji tožijo tudi nad drugimi razmerami, ki so zanje sila neugodne. Zavarovalne premije so oduševske (po zakonu). Ker sodijo v požarno ogrožena podjetja, jih plačujejo veliko več kot drugi. Nezgode pri delu so včasih hude, odškodninski zahtevki zelo visoki, zdravljenje pa traja tudi več let. Vseh težav podjetja ne bodo mogla sama rešiti. Pričakujejo, da bo država upoštevala njihove pogoje dela, sami pa si bodo morali izboriti ustrezen delovni kader, saj se je čas priučenim mojstrom že iztekel.

M. GLAVONJIČ

NEZAPOSLENIH SKORAJ NE BO

KOSTEL - V novi občini Kostel imajo trenutno preko javnih del zaposlenih 15 ljudi, kar predstavlja kar dva odstotka vseh prebivalcev občine. Zaposleni preko javnih del delajo na programih kmetijstva in gozdarstva, turizma, komunale, socialne in na Centru šolskih in obšolskih dejavnosti v Fari. Vsi razen enega so domačini. Ob dejstvu, da med 700 prebivalci občine prevladujejo upokojeanci in ob načrtih občine, da bo preko javnih del dodatno zaposlila še tri delavce za področje komunale, slednje pomeni, da v občini skoraj ne bo nezaposlenih oseb. Vsa javna dela bo sofinancirala občina, ki je za to v svojem prvem proračunu za letošnje leto namenila 10 milijonov tolarjev.

PROSTOVOLJCI NA RUTAH

VELIKE LAŠČE - Na Rutah v občini Velike Lašče se je 26. julija začel štirinajstodnevni mednarodni prostovoljni delovni tabor Rute 99, ki ga tudi tokrat organizira Vitra iz Cerknice pod okriljem programa Phare, in je ena izmed podpornih aktivnosti revitalizacije tega hribovitga območja. Skupaj s prostovoljci so roke zavihali tudi domačini, ki pomagajo pri ureditvi vasi in okolice. Tematska tabora okoljske vzgoje in energetike za učence 6. in 7. razredov osnovnih šol sta potekala na Velikem Osolniku pri kmetiji Garbajs.

Do kanalizacije "zahvaljujoč" težavam

Dvema že lani začetima pomembnima investicijama se bo ta mesec pridružila še dolgo pričakovana izgradnja kanalizacije na desnem bregu Rinže - Vse investicije potekajo po načrtu

KOČEVJE - V avgustu bodo v Kočevju potekale vsaj tri pomembne investicije: izgradnja nove šole v Mestnem logu, obnova stavbe kavarne in izgradnja kanalizacije za priključitev desnega brega Rinže na čistilno napravo. Prvi dve investiciji sta se pričeli že lani, kanalizacijo pa bodo začeli graditi ta mesec "zahvaljujoč" težavam, ki jih ima Komunalna Kočevje pri pridobivanju zemljišč za razširitev čistilne naprave.

Gradbeno podjetje Grosuplje, ki v Kočevju gradi novo šolo, je pred nedavnim moralo zamenjati podizvajalca, saj je kočevsko gradbeno podjetje Gia zaradi težav, v katere so zašli, odstopilo od nadaljnega opravljanja del. Vendar pa po zagotovilih iz Grosuplje to ne bo vplivalo na dokončanje del in bo šola zgrajena v pogodbeno dogovorjenem roku, t.j. najkasneje do leta 2003. Prav tako bo v predvidenem roku in sicer do konca letošnjega leta, kljub hudi zimi, zaradi katere so morali začasnó prekiniti dela na zamenjavi

strehe in strešne konstrukcije, končana obnova pritličnih prostorov v stavbi kavarne. Za zamenjavo ostrejša so porabili 17 milijonov tolarjev, v proračunu za letošnje leto pa imajo za nadaljevanje del zagotovljenih 90 milijonov. Stavba, v kateri bosta v pritličju poleg kavarne še dve trgovini, v I. nadstropju poslovni prostori ter v II. in III. stanovanja, bo v celoti obnovljena prihodnje leto in sicer z denarjem od prodaje stanovanj in najemnin, s katerim kočevska občina letos še poplačuje izgradnjo novega bloka v Turjaškem naselju.

Še letos pa bodo v Kočevju zgradili tudi kanalizacijo, ki bo omogočila priključitev desnega brega Rinže na čistilno napravo. S tem bodo končno tudi delu mesta Kočevja na desnem bregu Rinže omogočili normalen razvoj, saj se tudi v tem delu, ki je sedaj pretežno stanovanjski, pojavlja interes za poslovne in trgovske dejavnosti. Investicija je ocenjena na 45 milijonov tolarjev, nosilec le-te pa je Komunalna. Ker denarja, zbrane s plačili za obremenitev odpadnih voda zaradi težav, ki jih imajo s Skladom kmetijskih zemljišč in gozdov, ne bodo mogli vložiti v čistilno napravo, so se odločili, da ga bodo namenili za izgradnjo kanalizacije. Z deli bodo predvidoma pričeli ta mesec, za center mesta do vključno Podgorske ulice in industrijski del ob nekdanjem Itasu pa bodo kanalizacijo zgradili še letos.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Vse več odvisnikov od adrenalina

Tuji gostje v Osilnici še vedno iščejo mir, domači vznemirljivost - Turistov desetkrat več kot domačinov - Investicija zaradi spreminjanja ciljne skupine gostov

OSILNICA - V Osilnici, kjer že 25 let živi program turizma na vasi, tudi letos pričakujejo enako število gostov kot lani, ko jih je to najmanjšo slovensko občino obiskalo okoli 5 tisoč. Tako kot lani pa tudi letos ugotavljajo, da se spreminja tako struktura, kot povpraševanje gostov.

Od aprila do junija v Osilnici gostijo predvsem domače turiste, poleti in jeseni pa prevladujejo gostje iz Italije, Nemčije, Nizozemske in sosednje Hrvaške.

V DRAGI SE ZAČENJA ŠOLA JAHANJA

DRAGA - V soboto, 31. julija, se je na Okornovem ranču v Dragi (občina Loški Potok) začela šola jahanja, ki vključuje tudi delo s konji, čiščenje in vzdrževanje reda pri živalih. Tečaj traja sedem dni, udeleženci pa so stari od 8 do 14 let. Tečajniki bodo, tokrat morada prvič, spali na senu, v prostem času pa se seznanjali s skrivnostmi gozda in z nabiranjem gozdnih sadežev. Vsaka skupina bo imela na končanem tečaju še izlet na Travno Goro, seveda na konjskih hrbtih. Franc Okoren računa, da se bo pod pokroviteljstvom Galoperske zveze Slovenije 15. avgusta začel tečaj jahanja za odrasle oziroma za tiste, ki se s konji tako ali drugače vsakodnevno ubadajo. Jahali bodo čistokrvne angleške konje, ki jih ima Okoren v hlevu.

A. K.

"Tujih gostov je bilo pred leti precej več kot domačih, sedaj pa jih je že skoraj enako," pravi osilniški župan in lastnik penzionza Kovač Anton Kovač. Razlika med tujimi in domačimi gosti je, da tuji ostajajo dalj časa, domači pa po večini le 2 do 3 dni. Vendar pa med njimi opažajo še eno pomembno razliko. "Včasih so gostje prihajali k nam predvsem zaradi miru, kar za tuje goste še vedno velja, med domačimi pa je vse več odvisnikov od adrenalina, ki posegajo po vseh oblikah programov, ki so jim na voljo," pravi Kovač.

Ker se povpraševanje gostov spreminja, bodo v penzionzu Kovač razširili dosedanje ponudbo, ki poleg organiziranih izletov v naravo, kolesarjenja, jahanja in vodnih športov obsega tudi tenis in lokostrelstvo. "Gostje po aktivnem dnevu želijo še kaj početi, zato sedaj pripravljamo projekte za ureditev savne, manjšega bazena, masažne kadi in fitnesa," pravi Kovač. Istočasno bodo posodobili tudi kuhinjo in restavracijo in pridobili še nekaj novih ležišč, tako da jih bodo imeli skupno okoli 60, kar pa bo predstavljalo približno polovico vseh ležišč, ki jih imajo na voljo v osilniški občini. Kljub

možnostim za sprejem še večjega števila gostov pa to nemotenega življenja domačinov ne bo ogrozilo. V občini, kjer je vsega le nekaj več kot 400 prebivalcev, že sedanje število obiskovalcev več kot desetkrat presega število domačinov, vendar pa, kot pravi Kovač, turisti za Osilnico niso moteči, ker gre izključno za organizirane skupine.

M. LESKOVŠEK-SVETE

NEDELJA V ZNAMENJU KOLESARSTVA

LOŠKI POTOK - Izredno aktivni Neutranci iz Retij so v nedeljo, 1. avgusta, organizirali kolesarsko dirko, ki se je udeležilo kar 60 tekmovalcev v različnih kategorijah, glede na starost pa je bila tudi proga različno dolga. Izredno veliko gledalcev se je zbralo na startu in cilju, še več pa jih je bilo po vaseh, kjer je proga potekala. Med najmlajšimi je zmagal Aleš Janež, v drugi kategoriji je pri moških zmagal Albin Debeljak, pri ženskah pa Marija Slavec. V tretji kategoriji, ki je bila najmočnejša, pa so bili prvi trije Jože Kordiš, Franci Zavodnik in Janez Žurga. Najmlajša tekmovalka je bila 6-letna Polona Košmerl, najstarejši kolesar pa Mirko Košmerl, ki je že imel 70 let.

Ne! davku na dosedanje miselnost

Kočevska ima končno jasno vizijo razvoja - Opredelili pogoje, pod katerimi na Kočevskem sprejemajo odgovornost za njen razvoj - Vse v mejah obstoječe zakonodaje

KOČEVJE - S sprejemom dolgoročnega in srednjeročnega programa razvoja, ki je že usklajen z letošnjim občinskim proračunom, je Kočevska končno dobila jasno vizijo razvoja. Za njeno uresničitev so na Kočevskem pripravljene prevzeti odgovornost, vendar pa pod določenimi pogoji, saj so zastavljeni cilji skupek želja in realnih pričakovanj za njihovo uresničitev pod pogoji, ki so jih opredelili v spomenici o odgovornosti za razvoj Kočevske.

Spomenica, ki so jo na zadnji seji občinskega sveta soglasno sprejeli, prinaša dvojno zaobljubo. "Državi ne bomo nikoli izstavljali računov zaradi novejših zgodovine te dežele, kot so že bili poskusi, vendar pa na Kočevskem tudi ne bomo več plačevali dodatnega davka državi samo zato, ker so kmetijska zemljišča in gozdovi v državni lasti," pravi kočevski podžupan mag. Janez Črnač. Na podlagi sprejetih razvojnih programov si bodo na Kočevskem prizadevali, da bodo gozdovi ostali v javni lasti, z okolju prijaznim kmetovanjem pa bodo trajno negovali, rabili in ohranjali kulturno krajino in določene kmetijske površine za pridelavo zdrave hrane z blagovno znamko in z geografskim poreklom Kočevske.

Ker s svojimi zahtevami ne želijo posegati v obstoječo zakonodajo, so iz prvotnega besedila spomenice črtali, da gozdov ne bodo vračali nekdanjim fevdalcem in jih

razdeljevali zasebnikom. Prav tako na Kočevskem pristajajo tudi na rento iz državnih gozdov in lovišč, vendar samo pod pogojem, da se obračunana renta, ki se sedaj prelija v državni proračun in znaša za obdobje zadnjih štirih let skoraj 613 milijonov tolarjev, uporablja za razvoj Kočevske. "Z ena-

ko logiko kot zaračunava gozdno rento za kočevske gozdove, bi država lahko zaračunavala tudi morsko rento na obali ali drugod rento za izvore termalne vode in ne nazadnje tudi rento za sneg tam, kjer so smučišča, saj so tudi vode v lasti države," utemeljuje Črnač odločitev, da ne bodo več dopuščali odlivanja sredstev s Kočevske.

Med zahtevami, pri katerih nameravajo vztrajati, je tudi, naj Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov gospodarskim družbam in zasebnikom ne zaračunava zakupnine za kmetijska zemljišča, za vpliv, ki ga morajo imeti na razvoj Kočevske, če hočejo zanj sprejeti odgovornost, pa si bodo še posebno prizadevali pri načrtih države za razglasitev naravnega parka Kočevsko - Kolpa.

Sicer pa bodo na Kočevskem stimulirali znanje in posebno pozornost namenili delu razvojnih centrov, saj, kot pravi Črnač, so trdno odločeni, da začnejo urejati vse dosedanje prostorske in razvojne zadrege, ki so jih utesnjevale v razvoju in miselnosti, da se ne da ničesar spremeniti na bolje.

M. LESKOVŠEK-SVETE

SREČANJE USPELO

TRAVNA GORA - Že večkrat so bili podani predlogi za družabno srečanje potoških in sodraških upokojevcem. Sodražani namreč vsako leto svoje srečanje pripravljajo na Travnji Gori. Namen srečanja, ki ga popestre z raznimi družabnimi igrami, ki so primerne za upokojece, je seveda predvsem druženje. Prvo skupno srečanje je bilo 24. julija. Zbralo se je kakšnih 100 ljudi. Dobra tretjina je bilo Potočanov. Vsekakor manj, kot je bilo pričakovati. Zanimive družabne igre, glasba, ples in dobra postrežba, vse to bo, upajmo, porok, da bo prihodnje srečanje bolj obiskano.

A. K.

GASILSKA PRIDOBITEV

VELIKE LAŠČE - Člani prostovoljnega gasilskega društva iz Velikih Lašč so v soboto na trgu pripravili velik gasilski spreod v počastitev slovesnega prevzema novega večnamenskega gasilskega vozila. Novo pridobitev je blagoslovil domači župnik, nagovor pa je imel predsednik PGD Velike Lašče.

Pri Svetem Gregorju se vedno kaj dogaja

Društvo podeželske mladine združuje vaška dekleta in fante

SVETI GREGOR - Tradicionalne kmečke igre podeželske mladine pri Sv. Gregorju so največja tovrstna prireditev v ribniški občini, ki so jo že četrto leto pripravili prizadevni člani tamkajšnjega turističnega društva, ki je zaživelo pred petimi leti.

Poleg kmečkih iger, na katere bodo prihodnjič povabili kar največ podeželske mladine, so člani dejavni tudi v drugih krajevnih društvih. Vsako nedeljo jih združujejo gasilske vaje, plesi in družabna srečanja, večkrat na leto pa nastopajo tudi v gledaliških igrah, ki jih pripravljajo domače kulturnoumetniško društvo pod taktirko najstarejšega igralca in režiserja Metoda Jakliča. Društvo je zelo ponosno tudi na aktiv podeželskih žena, čigar članice so v ribniški občini in tudi daleč naokrog poznane po kakovostnih domačih jedeh in drugih dobrotah.

"Zadnjo prireditev je motilo slabo vreme, a kljub temu srečanje ni izgubilo na svoji izvirnosti, saj so se tudi pod dežnimi tkale nove prijateljske vezi in izmenjavale izkušnje. Na

Polona Rigler

prvih igrah je bilo prijavljenih več ekip s širšega območja Dolenjske, zato si želimo, da bi bilo že prihodnje leto srečanje regionalno. Podeželska mladina v skoraj vseh dolenjskih občinah ohranja ljudsko izročilo kmečkih opravil, česar mnogi tega ne vedo. V ribniški občini je dejavnih kar nekaj društev z vzdevkom podeželski, pri Sv. Gregorju pa sledimo našim prednikom in izročila prenašamo iz roda v rod. Čeprav so zaradi šolskih in delovnih obveznosti naši člani razpršeni vsepovsod, se ob koncu tedna zberemo na vajah ali ob sproščenem pogovoru, je povedala Polona Rigler, predsednica Turističnega društva Sveti Gregor.

M. G.

Osilniški nadev

DOBRA LETINA - Društvo podeželskih žena iz Osilnice je letos ob močni vsestranski podpori kmetijske svetovalne službe posadilo oziroma posejalo kumare, zgodnje zelje, paprike in solato na skupni njivi društva. Vzorno pridelovanje se je obneslo, saj je bila letina dobra.

TUDI OB SOBOTAH IN NEDELJAH ODPRTO - Mercatorjeva prenovljena trgovina v Osilnici je odprta v juliju in avgustu tudi ob sobotah in nedeljah do 12. ure. Promet je kar dober.

BANČNEGA AVTOMATA NIMAJO - V osilniški občini ni nobenega bančnega avtomata. Domačini menijo, da ga niti ne potrebujejo, ker domačini in turisti lahko dvigujejo denar na njihovi bančni izpostavi ob ponedeljkih, sredi in petkih popoldne, ostale delovne dni pa dopoldne, prav tako pa tudi na pošti.

NEJASNOSTI OKOLI ELEKTARNE - Poročali smo že, da se predvsem ekologi zavzemajo, naj bi prekinili gradnjo male elektrarne na Mirtovičkem potoku in da je celo minister Pavle Gantar obljubil, da se bo zavzel, da bi investitorja dobila povrnjene dosedanje stroške s to gradnjo in jo prekinila. Zasebnika pa gradnjo nadaljujejo, kar z ministrstva ni bilo k njima nikogar s sprejemljivo ponudbo.

Pomladniki proti ureditvenemu načrtu

Občinski svet ni bil seznanjen z vsemi pripombami - Sedanji predlog ureditvenega načrta (UN) za center mesta Trebnje še ni zrel za sprejem - Svet KS Trebnje naj se zamisli

TREBNJE - Svetniške skupine SKS, SKD in SLS odločno zavračajo vsa področja, da so proti nadaljnjemu razvoju mesta Trebnje, ker na zadnji seji občinskega sveta niso podprle ureditvenega načrta za center mesta. Menijo, da postopek priprave omenjenega načrta ni potekal skladno s predpisi, predvsem pa, da ni upošteval pripomb Trebanjcev in strokovne javnosti. Po mnenju pomladnikov načrtovalci niso ali pa so samo delno upoštevali nekatere tehtne pripombe občanov in strokovne javnosti.

Občinski upravi očitajo, da občinskega sveta in pristojnega odbora ni seznanila z vsemi pripombami. Trebanjci so celo zbirali podpise, da bi ureditveni načrt zavrnili in pripravili ustreznejšega. Na seji občinskega sveta pa se sestavljalec ureditvenega načrta ni opredelil do vseh pripomb. "Svet krajevne skupnosti Trebnje pa naj se zamisli nad svojim delovanjem v konkretnem primeru in naj na demokratičen način, da bo upošteval vsa mnenja, pripravil svoj stališče. Občinski svet je pri sprejemanju odločitev dolžan upoštevati pripombe vseh občanov in pripombe strokovne javnosti. Zato menimo, da omenjeni predlog še ni zrel za sprejem. Neupravičeni so tudi vsi pritiski na člane občinskega sveta, da moramo ureditveni načrt sprejeti, ker Mercator drugače ne bo vložil investicijskih sredstev v nov trgovski center v središču Trebnjega in preselil Komunalo Trebnje ter s tem omogočil nove prostore za pošto in za izpostave nekaterih državnih organov. UN vsakega mesta, enako velja tudi za mesto Trebnje, je stvar dolgoročnega in zapletenega načrtovanja, z upoštevanjem in usklajevanjem različnih razvojnih interesov mesta, okolice in regije," menijo svetniške skupine SDS, SKD in SLS.

Mesto Trebnje ima pripravljene lokacije za pošto in izpostave državnih organov, ki jih je potrdil že prejšnji svet, vendar so jih opustili po mnenju pomladnikov "zaradi očitnih

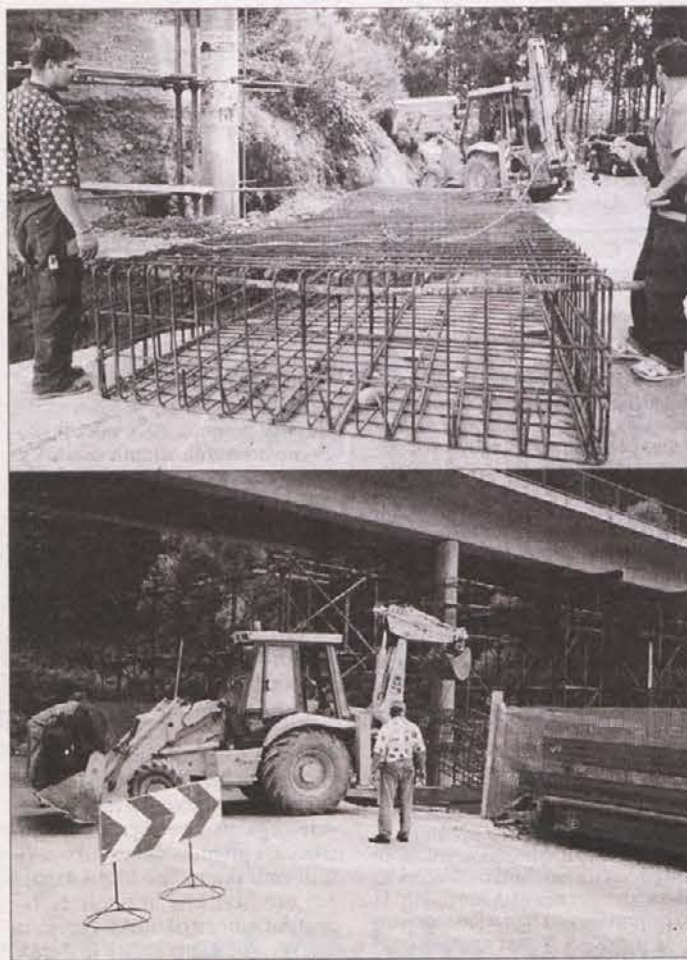

ARHITEKT IN DIREKTOR - Priznani arhitekt Andrej Ravnikar (na levi) vsaj zaenkrat ni uspel prepričati trebanjskih pomladnikov, da bi podprli njegov ureditveni načrt centra Trebnjega, so ga pa vsi po vrsti trepljali za odlično opravljeno delo pri domu starejših občanov. Pohval je bil vesel tudi Karel Makari, direktor SGP Posavja Sevnica. (Foto: P. P.)

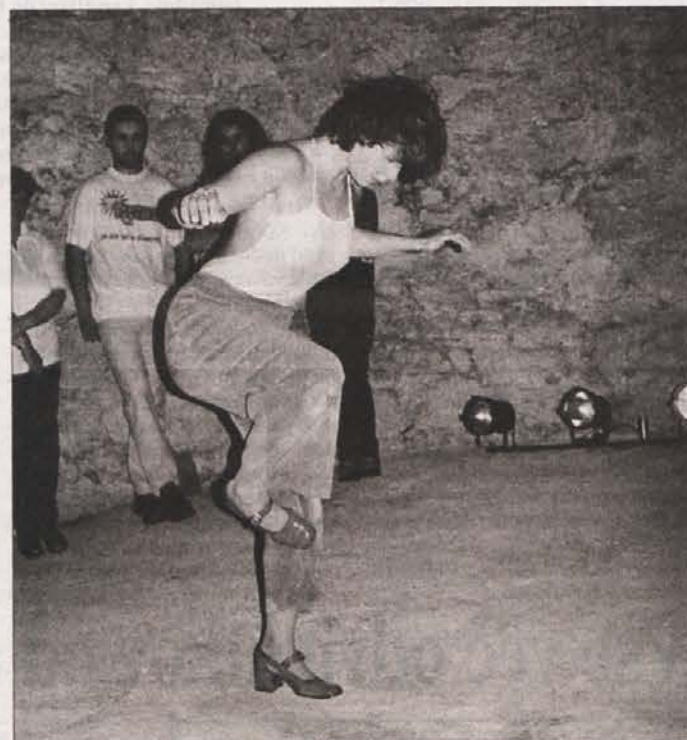
močnejših interesov." Znana je že tudi lokacija Komunale, mislijo pa tudi, da ne bo težav za nove lokacije nekaterih dejavnosti, ki obremenjujejo mesto ter škodijo okolju in zdravju občanov. Poudarjajo, da niso proti širjenju in novi kvaliteti dejavnosti Mercatorja v Trebnju, pa tudi ne proti drugim investitorjem. So pa proti trgovskemu centru na tej lokaciji, saj je iz prakse znano, da po svetu take centre gradijo izven centra, ker potrebujejo veliko površine, parkirnih mest in druge infrastrukture.

Pomladni svetniki imajo še druge pripombe na UN mesta. Vprašljiva je zlasti v takšnem obsegu in namenu načrtovana razbremenilna cesta ob železnici, dostop do nove avtobusne postaje, ukinjanje Kolodvorske ulice, rušenje Zupančičeve kmetije in podobno. Menijo, da je potrebno mestu zagotoviti več zelenic, igrišč, predvsem pa javnih parkirnih prostorov. Trebnje se, zlasti dopoldne, duši v avtomobilskem prometu, zato bi morali cestni tovorni in tranzitni avtomobilski promet speljati mimo mesta. Pomladniki trdijo, da je ureditev cestne infrastrukture povezana s traso avtoceste in lokaciji priključkov. "Ta načrt vsekakor napeljuje na dolinsko inčico avtoceste, ki jo odločno zavračamo. Edina razbremenilna in obvozna cesta za Trebnje je obstoječa trasa avtoceste," poudarjajo trebanjski svetniki pomladnih strank.

P. P.

NAJDLJŠI PODPRT VIADUKT PONIKVE - Kar 736 ton težak tovar uparjalnikov za krško nuklearko bo moral premostiti tudi najzahtevnejše ovire na svoji poti v Krško, to pa so gotovo mostovi iz viaduktov. Ljubljanski Gradis bo moral do 15. avgusta začasnó povečati nosilnost 11 takih objektov južno od Ljubljane, kar bo skupaj stalo okrog 400 milijonov tolarjev. Najdražji bo seveda najdaljši - 115 m dolg viadukt pri Ponikvah (na posnetku), saj bodo armature, položene v skoraj 2 m globok temelj, zalite z betonom, podporniki in pajnerji oz. traverze, uvožene iz Luksemburga, stale kar okrog 100 milijonov tolarjev. (Foto: P. P.)

"RAZEN TEGA SEM ZELO VROČE KRVI IN VSI STE ZELO LEPI" - To je naslov plesno-gledališke solo predstave Ljubljankanke Nataše Tovrnac, s katero je nastopila v okviru sevniškega Grajskega poletja 99 preteki petek na sevniskem gradu in je bila svojevrstno doživetje. Avtorica se je v podobi nenavadnega prebivalca podzemlja, ki je najskrivnejši prebivalec njene duše, podala na popotovanje po različnih grajskih prizoriščih. Upodobila je sanjski lik poln polarnosti - žensko: moško, strah: pogum, razvoj: statičnost, ki se je spoznaval skozi fantazmo množice čevljev oz. rdečih čevljev. Ob avtorski glasbi Žige Goloba in učinkovitem lučnem oblikovanju je bilo občinstvu na trenutke tesnobno, že kar grozljivo. (Foto: P. Perc)

Stoletnica z novo avtocisterno

Od požarne brambe Šentrupert do štirih samostojnih gasilskih društev - 100 let PGD Šentrupert - Vojne pustile rane tudi v društvu - Dolgoletna želja po avtocisterni

ŠENTRUPERT - "Z razvojem se je izpopolnjeval tudi način boja proti nesrečam in tako so tudi naši predniki pred 100 leti na pobudo župana takratne občine Šentrupert, Jožeta Brčarja iz Kamnja, ustanovili Požarno brambo Šentrupert. Začetki so bili skromni; prvo ročno prevozno brizgalno in nekaj orodja je kupila takratna občina Šentrupert, vse to pa so hranili v lopi pri osnovni šoli. Društvo je zgradilo leta 1909 prvi gasilski dom na sedanji lokaciji, zemljišče zanj pa je podaril Jože Jaki iz Šentruperta. Takrat so nabavili tudi drugo, izpopolnjeno ročno prevozno brizgalno," je ob 100-letnici PGD Šentrupert povedal Peter Pavlin, predsednik šentrupeških gasilcev.

Med 1. svetovno vojno je delo društva zamrlo, ker so gasilci odšli na fronto, po tej vojni pa so člani, ki so se vrnili, delo društva obnovili in ga z vključevanjem novih članov še poživili. Ob 30-letnici društva so nabavili prvo motorno Rosenbauerjevo brizgalno; ta je dobro služila svojemu namenu vse do leta 1970, ko so nabavili novo. Leta 1939, ob 40-letnici društva, so razvili svoj prvi prapor, simbol društva. Takrat so se nad Evropo že zgrinjali zlovesči oblaki 2. svetovne vojne. Ta je, podobno kot prva, v marsičem onemogočila delovanje društva, njegovo članstvo pa razredčila. Po končani vojni so preživeli člani začeli poleg moških vključevati tudi ženske članice in tako je bilo ob 50-letnici v društvu že kar 85 članov. Številno članstvo je spodbudilo

razvoj društva, ki je 3. oktobra 1954 sprejelo prvi avto Chevrolet. Iz Amerike ga je pripeljal rojak Leon Štrukelj z Brega, ki mu je društvo za protiuslugo zgradilo makadamsko cesto do njegove hiše. Ob praznovanju 60-letnice društva so razvili nov prapor, po letu 1965, ko so vodstvo prevzeli mlajši člani na čelu s Francem Kurentom iz Škrlejevega, pa se je začel nagel razvoj društva. Nabavili so precej nove opreme in kombi, leta 1970 so ustanovili tudi pionirsko desetero. Slovesnosti se je udeležila tudi pesnica, rojakinja Majda Peterlin - Vida Brest. Do 80-letnice društva so z velikimi napori le obnovili in dogradili gasilski dom. Ob tej priložnosti so podpisali tudi listino o pobratenju z Gasilskim društvom Ljubljana-mesto.

Danes na področju, za katerega je bila pred 100 leti ustanovljena Požarna bramba Šentrupert, delujejo štiri samostojna prstovoljna gasilska društva. Že leta 1932 je bilo ustanovljeno GD Sv. Rok, ki mu je matično društvo podarilo prvo ročno prevozno brizgalno. Iz tega se je po 2. svetovni vojni izločilo GD Veliki Cirknik; leta 1974 pa so ustanovili gasilsko desetero v Zabukovju, ki se je lani osamosvojila.

Peter Ravnikar, poglaviti kronist in dolgoletni predsednik PGD Šentrupert pred sedanjim prvim možem PGD Pavlinom, je dejal, da so si srčno želeli, da bi že ob 90-letnici nabavili veliko avtocisterno, da bi bili kos večjim požarom, kjer primanjkuje vode za gašenje. Zato so toliko bolj veseli, da jim je ob veliki pomoči KS Šentrupert, krajanov in Gasilske

zveze Trebnje ravno ob častitljivem jubileju uspela ta velika nalozba.

P. P.

SKB BANKA IMA ŽE 12-ODST. DELEŽ

LJUBLJANA - SKB banka je v prvih šestih mesecih letošnjega leta ustvarila 500 milijonov tolarjev bruto dobička in ob tem povečala tržni delež glede na bilančno vsoto za pol odstotka, tako da je ta konec junija znašal že 12,1 odst. Tržna cena njene delnice na Ljubljanski borzi se je v pol leta povečala za 22 odst. Bilančna vsota banke je ob polletju znašala 317,6 milijard tolarjev in je bila za 36 milijard večja kot na začetku leta, kar je v pretežni meri posledica najetja posojila v tujini v višini 80 milijonov evrov.

Demografski tolarji in proračun

Sevniška občina bo dobila 36 milijonov tolarjev za spodbujanje demografsko ogroženih območij, za ceste - Župan si je ogledal, kako poteka oz. je zaključenih 23 naložb

SEVNICA - Iz Ljubljane je pretekli teden na sevniško občino prispela vesela novica. Tako lahko poimenujemo obvestilo o dodelitvi sredstev za spodbujanje razvoja demografsko ogroženih območij v Sloveniji za vse tri projekte, ki jih je prijavil sevniški občinski svet.

Na ministrstvu so odobrili 14 milijonov tolarjev za rekonstrukcijo lokalne ceste Šentjanž-Kal, za cesto Boštanj-Grahovica 12 milijonov in za cesto Zabukovje-Dol 10 milijonov tolarjev. Dela na teh odsekih že potekajo, saj imajo pednost tudi pri financiranju iz občinskega proračuna. Občina je pridobila tudi 2 milijona tolarjev za odpravljanje posledic na cestah in komunalnih napravah. Vzdrževalec del je ta dela že končal.

Poleg tega nalog si je pretekli petek sevniški župan Kristijan Janc v spremstvu direktorja občinske uprave Zvoneta Komšmerla in strokovnega svetovalca oddelka

za okolje in prostor Janka Zemljaka ogledal večino oz. skupaj natančno 23 investicij, takih, ki so jih že zaključili in tistih, ki še potekajo. Župan si je v Šentjanžu družno s predsednikom sveta KS Milanom Jamškom ogledal in se seznanil s številnimi deli, predvsem pri posodobitvi cest, ki so jih marljivo šentjanci postorili v zadnjih tednih. V kraju te dni delajo kanalizacijo, pločnike, javno razsvetljavo in pripravljajo vse potrebno za preplastitev ceste skozi naselje.

Od uveljavitve zakona o lokalni samoupravi se zakonodaja na tem področju vsako leto spreminja. Po

besedah direktorja občinske uprave Zvoneta Komšmerla, dr. vet. med. so tudi krajevne skupnosti dolžne voditi računovodstvo po kontnem planu, ki velja za občine. Do prihodnjega proračuna morajo poenotiti sistem evidenc. To bo tudi v praksi omogočilo uresničitev ustavnih določb o oblikovanju integralnih proračunov pri občinah. Občina je morala službi za lokalno samoupravo poslati obsežne podatke o lastnih prihodkih občine. V letošnjem septembru bodo ministrstva tudi na podlagi podatkov, zbranih z anketo, izdelala oceno lastnih prihodkov občin, ki so ključnega pomena za pridobivanje sorazmernega dela sredstev iz državnega proračuna.

P. P.

Trebanjske iveri

NA KONCU VSI GENE-RALI - Na petkovi otvoritvi doma starejših občanov je marsikdo pogrešal bivšega poslanca in župana Lojzeta Metelka. Tudi aktualni župan Ciril Punčar ni vedel, zakaj ni Metelka, ki se mu je javno zahvalil za uspešno lobiranje v prid izgradnje doma. So pa bili drugi prvaki trebanjske SLS, na čelu s Tonetom Strahom in Božom Kravčarjem, toliko bolj veseli, čeprav niso pozabili, da so njihove in eldesove težnje, da bi s samoprispevkom pospešili gradnjo doma, pred leti zelo uspešno minirali eskadejenci. A tudi ti so hodili ob otvoritvi pokonci - kot zmagovalci, saj je bil vendar tudi neuspešen referendum nekakšna zmaga...

ODLIČNA GOSTITELJICA - Udeleženci 5-dnevne glasbene šole v naravi, ki so jo pripravili člani Glasbene šole Grosuplje in Big Banda Grosuplje, so svoje druženje in glasbeno izobraževanje v domu Cebelica na Čatežu končali na Obolnarjevi turistični kmetiji pri odlični gostiteljici Cveti Strajnar. Vsi, ki so prišli na sobotni zaključek, tako niso uživali le ob dobri glasbi, skladbah Elingtona, Millerja, Ariena in Privška, temveč tudi ob dobrotah iz Cvetine kuhinje. Nekateri so tolikanj preobremenili želodce, da so se s strahom odpravljali domov po slabi, jamasti cesti.

ZAPISNIKI - Trebanjski pomladniki (posebej vnet je bil svetnik z nadimkom Sonček, ker se skoraj vedno smeje, da kar žari in se opravičuje) so zadnjič zahtevali, da bi pisali magnetogramske zapisnike sej občinskega sveta. Ko bodo zdaj prebirali nekaj takih zapisnikov za pokušino, pardon si v njih ogledovali svoje "face", bo verjetno večino le spametovalo, da ne bodo nakopali še tega stroška davkoplačevalcem...

ČRPALNI PREIZKUS USPEŠEN

TELČE - Delavci VGP Novo mesto so vendarle opravili dolgo obljubljeni črpalni preizkus izdatnosti vrtnice pitne vode Nova Gora oz. Telče. Po neuradnih podatkih naj bi bilo vode 2 litra v sekundi, kar bi že zadoščalo, da bi nadaljevali z naložbo v vodooskrbo okoliških krajev v tržiški krajevni skupnosti.

Sevniški paberki

KOZJE VOJNE KONEC? - Če bo sevniskemu županu Kristijanu Jancu v resnici uspelo prepričati direktorja sevniške kozjerejske zadruge Capra Borhor Ivana Doberška ter rejca koz in izdelovalca kozjih sirov Draga Gošteta iz Jelovca, da bosta dosegla dogovor okrog lastništva sirarne v Jelovcu, potem to pomeni vsaj dvoje. Prvič, da si je Janc med nedavnim dopustom v Nerezinah nabral veliko energije, da bo kos dvema zelo trmastima, ali lepše - vztrajnim možakoma, kajti o tem se že dolgo prava-ta na sodišču. Goštetu se je vedno čudno zdelo, od kod Doberšku denar za pravljanje, saj za druga ni ravno cvetela. In drugič, če bo župan uspel prepričati prizadeta, da bo končana kozlovska oz. kozja pravda, se bo izkazal kot sila spreten pogajalec, ki bi utegnil jeseni streti celo tako trd oreh, kakršen je dogovor o mreži osnovnih šol v Mirni dolini...

ODLOČILEN JE JULIJ - Na sevniskem radiu zaposleni ženski tercet ima vsaj eno skupno lastnost - da so vse tri ženske rojene v juliju. To je lahko za tajnico Ljubo Zvegljč ter novinarko Branko Drnovšek in urednico Nado Černič - Cvetanovski prednost in slabost hkrati. Prednost, ker v poletnem mesecu paše kakšen zarezek več, slabost pa, da en osebek v (pre) kratkem obdobju. V zapisnih pogojih za službo na radiu bi torej moral biti pogoj, da je kandidat rojen v juliju. Pravda katastrofa pa je, če je rojen v aprilu in za povrh še 13., kot je to, žal, radijski direktor Rado Mlakar, ki se zato lahko počuti v tem svojevrstnem svetu kar malce ekskomuniciranega...

Peter Ravnikar

Zamisel pade v vodo, ko ni denarja

"Usposabljanje za trženje v turizmu" dobiva praktične oblike - Kako poiskati mednarodni denar - Stari krški grad kot nalašč za prireditve - Podjetniški center sprašujejo

KRŠKO - Trenutno poteka tretja faza vseslovenskega projekta Usposabljanje za trženje v turizmu, ki ga izvajajo z javnimi deli. V projekt se je vključila v Posavju poleg Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje območne enote Sevnica ter brežiške in sevnjske občine tudi občina Krško. S projektom naj bi usposobili nekaj nezaposlenih za samozaposlitev in zaposlitev v turizmu. Omenjena tretja faza je namenjena temu, da se slušatelji naučijo pisati načrte, s katerimi se lahko potegujejo za mednarodno denarno pomoč.

Med temami, ki jih v sedanjih izobraževalnih etapah jemljejo v precep slušatelji v Krškem, so tudi gradovi. Tako nekateri razmišljajo, da bi v bodoče organizirali kulturne in družabne prireditve na prostoru starega krškega gradu.

O teh in drugih prireditvah bodo v Krškem turiste v bodoče lahko obvestili v turistično-informacijskem centru. Tega za zdaj Kr-

ško še nima, vendar njegovo vlogo uspešno opravlja obstoječi Podjetniški center Krško, na katerega se obračajo za informacije o turizmu iz različnih delov Slovenije. Podjetniški center je kot dejanski, čeprav nenapisani predhodnik turističnega informacijskega središča zbral vrsto koristnih informacij o krškem in posavskem turizmu z javnimi deli, v

• Ali bodo udeleženci projekta Usposabljanje za trženje v turizmu lahko prenesli v prakso teoretične zamisli in spoznanja o turističnih ponudbi, ni odvisno samo od njihovih sposobnosti. Dejstvo je, da bi se marsikdo lotil različnih dejavnosti, vendar ga od tega odvračajo zelo strogi predpisi, ki praviloma tako podražijo vso zadevo, da začetniki brez kapitala največkrat odnehajo.

katera so se vključevali in kjer se sodelujejo nezaposleni iz Posavja. L. M.

S Krškim se vlada noče pogovarjati o tovarni

Izredna seja o papirnici

KRŠKO - Ko gre za odnos okolijske tovarne celuloze in papirnice Vipap Videm Krško in tovarne do okolja, bi se morali obe strani ravnati po pravilu "živi in pusti živeti". Tako so predstavniki ožjega vodstva tovarne predlagali na nedavni izredni seji krškega občinskega sveta, kjer so razpravljali o problemih glede okolja v zvezi s tovarno Vipap Videm.

Predstavniki vodstva so tu znova napovedali ekološko sanacijo tovarne. Poudarili so, da s tem posegom ne morejo pohiteti, ker tovarna nima denarja, vendar so napovedali, da ga bodo izvedli v rokih, ki jih za tovrstne ukrepe kot skrajne postavljajo mednarodna skupnost. Glede klora, ki je po mnenju nekaterih pravicarja tempirana bomba v Krškem, vodstvo tovarne odgovarja, da je ta snov v tovarni stalno pod nadzorom in da zato z njo ne gre strahovati, vsaj ne od tistega trenutka dalje, ko jo uskladišči v Vipapu Vidmu.

Krški svetniki so na seji kritizirali vlado. To so storili, ker ministrstvu za okolje in prostor ter za gospodarske dejavnosti nista hoteli poslati predstavnikov na omenjeno izredno sejo v Krško. Kot razlog za svojo neudeležbo ministrstva navajata dejstvo, da se Vipap Videm Krško in vlada pogajata za podaljšanje prvotno sprejetih rokov za ekološko sanacijo tovarne. "Vsaka razprava pred sprejetjem načelne odločitve o nadaljnjem izvajanju sanacije bi bila zato preuranjena," se glasi navedba ministrstva za okolje in prostor, ki se zdi krškemu občinskemu svetu še posebej nesprejemljiva sprčo dejstva, da je Vipap Videm običuten onesnaževalec okolja. L. M.

V DOMOVINI - Milan Žvar (na sliki v sredini) in desno njegov oče Lojze. Levo Anica, Milanova žena, doma iz Vojnika, kjer imata tudi hišo. (Foto: L. M.)

Pod severnim nebom še trt ni

Milan Žvar, ki živi na Švedskem, se rad vrača v domovino - "Komaj sem čakal, da je prišel sin domov"

DOLENJI LESKOVEC - Dom je dom. Tujina je tujina in ne bo imela nikdar tistega, kar ima domovina. Milan Žvar, rojen na Senovem, to potrjuje besedo in z očitnim veseljem nad tem, da je spet v domovini. Živi na Švedskem, to poletje je spet prišel na počitnice domov v Slovenijo in v tem času je šel pogledat tudi nedavne kmečke igre v Dolenjem Leskovcu. Senovčani na Švedskem ali pa človek s Švedske na kmečkih igrah na brežovjih nad Savo, oboje je vsaj malenkost nevsakdanje, zato je nastal tale zapis.

Senovčani. Prav piše, kajti na Švedsko so se podali nekoč kar trije bratje Žvar in njihov oče. Od četverice vztrajata tam pod severnim nebom še dva brata. Milan Žvar pravi, da je v mestu Surahammar, kjer živi, malo Slovencev. Pozna jo se, družijo se, ampak "ni več tistega, kot je bilo včasih, ko smo imeli svoj ansambel in smo igrali na veseliceh". Milan je v ansamblu pel, brat, ki se je potem odselil domov, je bil harmonikar. To so bile veselice, da so ogrele pete tudi hladnim Severnjakom.

Teh švedskih veselice, o katerih je nekaj rekel sin Milan, se bržkone živo spomni tudi Lojze Žvar, Milanov oče. Ta še posebej, ker je vse življenje muzikant od glave do pete, saj je igral na vsaj 600

ohčetih od Ljubljane do Celja in na mnogih rudniških prireditvah na Senovem. Žena je igrala in pela skupaj z njim. "Na Studenec sem šel vsako leto igrat. Letos sem tudi dobil dvakrat vabilo, da bi šel, pa ker mi je žena umrla, nisem šel," je skrušeno dodal Žvarov Lojze. Drugače pa Milanov oče ob pogovoru v Dolenjem Leskovcu ni skrival iskrenega zadovoljstva nad sinovo, čeprav le kratkotrajno, vrnitvijo v domovino. "Prav vesel sem in komaj sem čakal, da je prišel sin domov," je rekel Lojze, senovski rudar, ki se je leta 1970 po štirih letih življenja na Švedskem vrnil na Senovo.

Milan Žvar, ki je tu v Dolenjem Leskovcu ponudil sogovorniku kupico čevčka, je v pogovoru razkril še eno od podrobnosti, zaradi katerih Surahammar ni Senovo in Švedska ne Slovenija. "Na Švedskem sem posadil dve trti, eno za belo in eno za črno grozdje. No, s črno mi je uspelo, na njej je zrastle pet grozdov, tako smo se malo nazobali. Ampak ker je klima na Švedskem taka, kot pač je, sta se mi na žalost posušili obe trti," je rekel in dodal, da bo še poskušal z vinogradništvom.

Raje torej svoje domovine čevček, čeprav za en sam poliček, kot pa na litre vina, ki ga delajo Švedi iz - regratovega cvetja. M. LUZAR

Sporni kare so izločili

Brežiški svetniki sprejeli prostorski dokument, ki naj bi omogočil izdajo dovoljenj za razvoj na tem območju

BREŽICE - Čeprav smo sredi poletja, so brežiški svetniki pred tednom dni obravnavali pomemben dokument - osnutek ureditvenega načrta Poslovnih center Brežice. Sprva so nameravali s tem dokumentom opredeliti širše območje, a očitno zaradi različnih interesov ni šlo. Tako so za zdaj ostali pri območju med Bizeljsko cesto, Pletersnikovo ulico, Cesto svobode in Maistrovo ulico.

Ureditveni načrt na primer predvideva širitev trgovske dejavnosti pri blagovnici in poslovne na avtobusni postaji. V treh karejih, kjer zdaj prevladujejo stanovanjske hiše, so poleg stanovanj predvideni tudi lokali za mirne dejavnosti in obrti ter posamezni poslovni objekti. Na območju motečega parkirišča gradbenih strojev in avtoparka brežiškega komunalnega podjetja KOP, ki naj bi ga nekoč odstranili, naj bi zrastle nov objekt s centralno mestno tržnico, garažno hišo, pošto, lokali, poslovnimi prostori in stanovanji.

Kot smo izvedeli, je bilo na seji največ besed okrog 5. kareja ob

Ulici Stanka Škalerja in Maistrovi ulici. Ob večstanovanjskem objektu na Škalerjevi so načrtovalci predvideli prostor za poslovni objekt, na robu kareja parkirišča, ob Maistrovi pa večji poslovno-trgovski objekt. V razpravi se je pokazalo, da se za slednjega zanima večji trgovec, a ker svetniki niso mogli uskladi različnih interesov, saj so eni menili, da je trgovec v Brežicah že kar dovolj, so našli elegantno začasno rešitev. Osnutek odloka o ureditvenem načrtu so sprejeli, še pred tem pa iz območja izločili sporni kare, v katerem naj bi zrastle nova blagovnica, po nekaterih podatkih menda Šparova.

B. D. G.

IZTOK ŠVAB RAZSTAVLJA V KRŠKEM

KRŠKO - Danes ob 20. uri bodo v Galeriji Krško odprli razstavo slik Iztoka Švaba. Razstava bo na ogled do konca avgusta.

Krajani držali besedo, nadškof Rode pa tudi

Sami zbrali 25 milijonov za prenovo stare cerkve

JESENICE NA DOLENJSKEM - Prebivalci Jesenic in okoliških vasi upajo, da bo v naslednjem letu obnova njihove pokopališke cerkve sv. Marije Magdalene povsem zaključena. Na obnovo pri mojstrih restavracije namreč čakata še dva lesena stranska oltarja iz 18. stoletja, ki sta bila zaradi vlage povsem preperela. Štiri slike je pred do-

brimi 10 leti že restavriral Ivan Bogovič, sicer domačin iz Slovenske vasi, ki je prepričan, da platna izhajajo iz delavnice baročnega mojstra Valentina Metzingerja.

Glavni oltar se je nekoliko predelal ohranil iz 17. stoletja. Letnica nad vhomod v cerkev nakazuje, da je zgrajena leta 1536, vendar Krajevni leksikon Slovenije pravi, da je bila morda pozidana šele v 17. stoletju. Vsekakor se cerkev na Jesenicah (Essenich) kot tudi sam kraj prvič omenjata že leta 1444, kar je natanko 555 let nazaj.

Zaradi te obletnice so krajani Jesenic še toliko bolj veseli prenovljene cerkve in novih zvonov. Zvonova je že pred letom dni na magdalensko nedeljo blagoslovil slovenski metropolit in ljubljanski nadškof dr. Franc Rode. Cerkev je bila takrat zaradi zahtevnih posegov še v gradnji, zato je nadškof Rode obljubil, da pride še enkrat v vas, če bodo krajani res uspeli obnovo zaključiti v enem letu.

Rečeno, storjeno. Krajevna skupnost in krajani so ob pomoči gradbenega odbora ter z veliko truda prejšnjega predsednika sveta KS Slavka Bizjaka in domačega župnika Marka Burgerja uspeli zbrati skupno 25 milijonov tolarjev. Ker je vrednost prenove cerkve in pokopališča zaradi dodatnih del med naložbo tako narasla od 15 milijonov, so k sponzorstvu pritegnili kar nekaj podjetij iz domačega kraja. Potrebni so bili posebni materiali, saj je delo potekalo pod strogim nadzorom (ne pa tudi s finančno pomočjo) Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine.

Na letošnjo magdalensko nedeljo, ko so se nekdanji kerkvici na polju zgrinjali romarji iz okoliških krajev in iz Hrvaške, je bilo spet slovesno. Nadškof dr. Rode je držal besedo in prišel blagosloviti prenovljeno cerkev.

B. D. G.

SV. MARIJA MAGDALENA SPET LEPA - Šele pri delih, ki so jih zaupali SGP Posavje iz Sevnice, se je pokazalo, kako zelo je pokopališka cerkev v Jesenicah na Dolenjskem dotrajana. Zaradi velike vlage so morali obnoviti streho (kritino in konstrukcijo), strop v cerkvi, notranje omete, oltarje, tlak in keramiko; od stare cerkve je pravzaprav ostala le lupina, pa še ta je bila potrebna sanacije. (Foto: B. D. G.)

IZREDNA SEJA - Ker gospodov iz dveh ministrstev iz bele Ljubljane ni bilo na 1. izredno sejo krškega občinskega sveta, kljub temu da so obljubili svoj prihod, a so se potem premislili in ga odpovedali, so pred začetkom nadaljevanja 8. redne seje krški svetniki soglasno sklenili, da izredno sejo zgolj prekinijo, ne pa tudi končajo, dokler "močvirniki" ne vržejo na papir, kaj bodo po svoji plati postorili za okolju prijazno obratovanje tovarne Vipap Videm Krško, d.d., in o teh svojih modrostih pridejo seznaniti svetnike še "v živo". Naj vedo gospoda, da se ne bodo zmazali zgolj s "prodajanjem megle"!

MAVRICA - Presenetljivo gladko (z 18 glasovi za, enim proti in štirimi vzdržanimi), brez razprave, so svetniki sprejeli sklep o imenovanju nadzornega odbora občine. V njem so zastopani predstavniki (vseh?) strank: Nada Turk, Iztok Starc in Ivan Učanjšek iz Krškega, Franc Česnovar z Rake, Peter Spiler z Zdol, Milan Venek iz Koprivnice in Vinko Volčanjk iz Leskovca. Po dogovoru bo vodenje prevzel kandidat SDS Spiler, direktor brežiškega radia, za katerega je doslej veljalo, da pripada bolj LDS. Spiler, o katerem gre glas kot o nekakšnem posavskem Murdochu, saj naj bi s pomočjo založbe DZS in Studia D pripravljaj teren za ustanovitev novega radia in časopisa v Krškem. Glede na to, da je direktor Studia D Uroš Dular (ZLSD), naj bi tako dobili Krčani oz. Posavci vsebinsko bolj levosredinsko usmerjena medija; morda tudi kot protiutež Puntarjevemu radiu z eskadejevsko provenienco...

(NE)ENOTNOST - Prvak krških socialdemokratov, Danilo Koritnik in nekateri svetniki so upoštevali sklep sveta, da seje po 20. uri prekinijo, in so zapustili dvorano. Večina je k sreči zdržala.

ČERNELIČ IN HABINC - Nekdanji šef krških poklicnih gasilcev in kasneje poslanec (SKD) v parlamentu Franc Čermelič (na posnetku na levi) je dobil kar dobro službo v krški občinski upravi. Pravijo, da se inž. Franciju ni bati za službo tudi po reorganizaciji občinske uprave. Pa ne zato, ker se družiti tudi s svetniki leve, kot je Jože Habinc (ZLSD), ampak preprosto, ker obvlada svoj posel in se ne ozira na ideološko pripadnost. (Foto: P. P.)

SKUPINA ZA SPREMLJANJE ZAPIRANJA RUDNIKA SENOVO

KRŠKO - V "delovno skupino za spremljanje in izvajanje aktivnosti v zvezi s problematiko Rudnika Senovo v zapiranju" je krški občinski svet imenoval Darjo Boh, Vidka Budno in Vlada Grahovca s Senovega ter Silvestra Gorenca, Primoža Koritnika, Petra Žiganteja iz Krškega in še 3 predstavnike KS Senovo.

V času od 6.7.1999 do 23. 7. 1999 so v brežiški porodnišnici rodile: Sonja Murenc iz Dolenjskega Boštjanja - Saro, Tanja Jalovec z Zelnega - Tadejo, Brigita Vugrek iz Brežic - Tjašo, Suzana Kolar iz Kozjega - Larišo, Lidija Stanič iz Rakovca - Martina, Danica Rožman iz Brežic - Urško, Jožica Horvat iz Krške vasi - Urško, Silva Podlipnik s Senovega - Loti, Janja Sraznik iz Krškega - Laro in Saro, Katarina Nepužlan z Bizeljskega - Marka, Alenka Česnjevar iz Krškega - Dejana, Tanja Divjak s Sremita - Jana in Neboja, Mojca Duhanec iz Sel pri Dobovi - Janeza, Jožica Stipič iz Gradenj - Eriko.

Čestitamo!

Mladi v Posavju zaslužijo dvakrat

Študentski servis pri Društvu študentov Brežice usmerja večino zaslužka v dejavnosti za mlade - Največ dela v trgovini in turizmu, najbolje plačano intelektualno delo

BREŽICE - Študentski servis Brežice, ki se je pred petimi leti ob pomoči Ivana Vogrinca rodil v Društvu študentov Brežice, ima vse več dela in je s tremi zaposlenimi prerasel v pravo podjetje. Podjetja vse bolj povprašujejo po delavcih, saj med redno zaposlenimi nimajo več rezerv ali pa ne zmorejo sezonskih opravil. Glavna odjemalca odvečne študentske in dijaške energije (tudi želje po zaslužku) sta še vedno trgovina in turizem, predvsem Terme Čatež. Razveseljivo je tudi, da se mladi že odločajo tudi za delo v kmetijstvu.

Študentski servis Društva študentov Brežice pokriva s pisarnama v Brežicah in Krškem celo Posavje, na tem območju pa se srečuje tudi s konkurenco. Zanimivo je, da večji del denarja, ki ga zasluži s posredovanjem dela, namenja za obšolske dejavnosti. Osrednji letošnji projekt je bila odmevna prireditev KULT '99, sodelovali so na Krški noči, Šrotu '99 ter denarno podpirali številne druge aktivnosti za mlade in tudi delo Kluba posavskih študentov. "Na ta način študente in dijak prava pravda dvakrat zaslužijo, zato poskušamo z rednimi akcijami vzpodbujati podjetja in mladino, da poslujejo preko našega servisa," razloži Ivan Vogrinc, ki vodi delo servisa.

Študentski servis pa ni le posredovalnica dela, saj sodeluje z mnogimi organizatorji in mladim deluje vse več informacij o kulturnih in drugih prireditvah, izobraževanju, potovanjih, koncertih. Pri Branki v Brežicah (nekdanji Dom JLA) ali pri Mojci v dijaškem domu v Kr-

škem je tako mogoče dobiti študentske izkaznice IŠIC, vstopnice za večje koncerte po Sloveniji, informacije o vpisih na fakultete in v življenju v dijaških domovih ter še marsikaj.

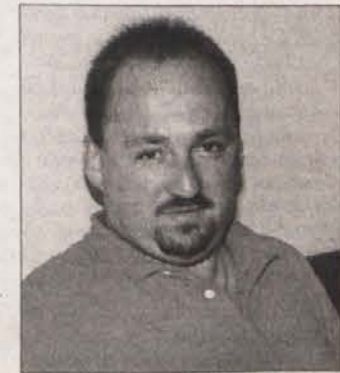
V juliju se je preko tega servisa zaposlilo v različnih podjetjih preko 700 mladih. Poleg že omenjenih pomožnih del v trgovini in turizmu

• Mladi poleti še posebej radi delajo v sredini, kjer vsaj od daleč doživljajo počitnice. Tako je priljubljeno razdeljevanje letakov na meji ter razna dela v Termah Čatež in na morju. Povprečna urna postavka je nekje med 500 in 600 tolarji, za nižjo od 400 tolarjev pa servis ne posreduje dela. Z vodenjem računalniških ali jezikovnih tečajev in programiranjem se da zaslužiti od 1000 pa tudi do 2.500 ali celo več tolarjev na uro. Zelo veliko staršev povprašuje tudi po instruktcih (urna postavka je od 1.100 do 1.500 tolarjev), ki se razvija kot posebna servisna dejavnost.

iščejo še pomoč pri lažjih in težjih fizičnih delih (razkladanje, nakladanje) ter vse več tudi pri intelektualnih delih (samostojno delo na računalnikih, programiranje, tipkanje diplomskih nalog, vodenje tečajev, instrukcije).

"Zadnje čase po delavcih vse bolj povprašujejo tudi fizične osebe, ki potrebujejo pomoč pri hišnih opravilih, varstvu otrok, košnji trave. Želimo si čimveč takšnih stikov, saj je kar precej naših članov, predvsem dijakov, pripravljenih opravljati taka občasna dela celo leto. Menim, da imamo tukaj kot servis še veliko rezerv," meni Vogrinc.

B. DUŠIČ GORNIK

Ivan Vogrinc

VIŠJE OBRESTI PRI NOVI KBM

MARIBOR - S 1. avgustom so v Novi KBM povišali obrestne mere za tolarjske depozite. Za vezavo tolarjev nad 6 mesecev vam bodo odslej pripisali realno letno obrestno mero od 2,65 do 2,75 odst., nad letom dni od 3,4 do 3,5 odst. ter nad dvema letoma od 4,4 do 4,5 odst. Nove obrestne mere ne bodo veljale le za depozite, temveč tudi za druge oblike varčevanja, pri katerih je čas vezave daljši od 6 mesecev.

ZAKLADNE MENICE

LJUBLJANA - V torek, 27. julija, je bila avkcija 15. serije trimesečnih zakladnih menic. Ministrstvo za finance jih je izdalo za 40.000 lotov v vrednosti 4 milijarde tolarjev, na avkciji pa sprejelo za 39.890 lotov naročil po enotni ceni 97,81. Na podlagi te cene znaša nominalna letna obrestna mera za vpisane zakladne menice 9,98 odst. Izplačilo menic bo 28. oktobra, zanj pa jamči država.

MERVIN VSTOPIL V KRŠKO - Podjetje Mervin iz Mosteca pri Brežicah je pretekli petek v Krško v prostorih nekdanje Kovinarske (obrat prehrane) odprlo novi razstavnoprodajni salon pohištva ter tako razširilo svojo prodajno in svetovalno dejavnost. Direktor in lastnik podjetja Vinko Merslavič, ki je nekoč služboval v podjetju SOP, se tako na drugačen način spet vrača v Krško - tokrat s podjetjem, ki daje delo že 19 delavcem. Novega 1.300 kv. metrov velikega salona se veselita tudi župana obeh občin: brežiški, ker se njihovo podjetje širi, in krški, ker so uspeli prodati in z dejavnostjo zapolniti še en prostor nekdanje Kovinarske. Merslavič je v podjetništvu začel iz nič in se preko obrtnika kovinarske stroke razvil v prvega trgovca s pohištvom v Posavju, čeprav je v tej regiji konkurenca izredno velika. Na fotografiji je utrinek iz programa pred otvoritvijo salona, Vinko Merslavič pa je prvi z leve. (Foto: B. D. G.)

KAKO KAŽE NA BORZI

Cene pidov 10-krat manjše

Za borznike, ki so v teh poletnih dneh ostali za monitorji, se nadaljujejo, vsaj kar se trgovanja tiče, dolgočasni dnevi s skromnim prometom in brez večjih sprememb. Še najbolj so bili s tem zadovoljni vsi, ki morajo poročati o rezultatih gospodarjenja s sredstvi v preteklem mesecu, saj je bilo možno z relativno majhnimi zneski doseči precejšnje pozitivne premike tečajev. In ob vsesplošnem pomanjkanju zanimanja za delnice se lahko predvsem njim zahvalimo, da je borzni indeks SBI presegel 1.770 točk.

Nekaj več pozornosti je bilo namenjeno skupščinam, ki se vrstijo v teh dneh. Na skupščini Krke je bilo prisotnega 39,83 odst. delniškega kapitala, lastniki pa so sprejeli vse predloge, ki so bili na dnevnem redu. Za dividende so namenili dobiček iz prejšnjih let, tako da bodo v bruto znesku znašale 450 tolarjev na delnico. Tudi delničarji Pivovarne Union so brez zapletov sprejeli vse predlagane sklepe, prejeli pa bodo 992 tolarjev bruto dividende na delnico, kar je toliko kot za leto 1997. Delnice Pivovarne Union naj bi se v kotacijo A na Ljubljanski borzi uvrstile v začetku oktobra, po izjavah predstavnikov uprave pa se bodo trudili, da bo njihova cena ob začetku trgovanja znašala vsaj 50 tisoč tolarjev, saj naj bi visoka cena odvrnila tuje pivovarne od želje po prevzemu.

Na prostem trgu je ponovno omogočeno trgovanje s pidovskimi

Prepolovljen dobiček Lisce Sevnica

Na 5. skupščini Lisce, d.d., namenili za dividende 74.456.600 tolarjev, to je 50 tolarjev bruto dividende na delnico - Ob polletju le polovica lanskega celotnega dobička

SEVNICA - "Tržne razmere na najpomembnejših trgih v prvem polletju letošnjega leta niso bile ravno ugodne za doseganje primernih rezultatov v naši dejavnosti, to je v proizvodnji in prodaji perila, kopalnic in bluz. Znano je, da so se v Sloveniji kupci usmerili predvsem v nabavo avtomobilov in nekaterih drugih trajnih potrošnih dobrin, kjer so napovedovali dvig cen po uvedbi DDV-ja, zato kljub dodatnim naporom nismo dosegli niti lanskega prodaja," komentira letošnje polletno poslovanje Lisce, d.d., direktor družbe Viljem Glas.

Na zelo pomembnem hrvaškem trgu so Liščani občutili veliko nelikvidnost pri trgovskih partnerjih in padec kupne moči pri potrošnikih. Podobno se je dogajalo v BiH, v Makedoniji so razmere v Srbiji prekinile gospodarske tokove, v celotni Jugoslaviji pa že tako ni prave kupne moči, saj skoraj vsa proizvodnja miruje. Bistveno so se poslabšale razmere za Liščino dejavnost v Nemčiji, medtem ko so partnerji Sevnicanov v Italiji ocenjevali, da se je potrošnja zmanjšala celo za petino.

V takšnih okoliščinah je Lisca dosegla s prodajo za več kot 2,8 milijarde čistih prihodkov, kar je 7 odstotkov manj kot v lanskem prvem polletju. Ker so se stroški dela glede na enako lansko obdobje zvišali (kljub manj zaposlenim) za 8 odst. (povprečna bruto plača na zaposlenega je bila 111.114 tolarjev - za 11 odst. višja kot v prvem polletju lani), so Liščani dosegli celoten dobiček

samo v višini 36.975.423 tolarjev, kar je le 51 odst. tistega, ki so ga ustvarili lani.

Kljub temu, da v Lisci beležijo še nadaljnje poslabšanje plačil, bodisi zaradi težav kupcev ali splošne plačilne nediscipline, pa so sevniki konfekarji vendarle zadržali visoko likvidnost in visok delež kapitala (83,22 odst.) v obveznostih do virov sredstev. Ob

KMALU KMETIJSKI SEJEM V RADGONI

GORNJA RADGONA - Od 21. do 29. avgusta bo v Gornji Radgoni potekal že 37. mednarodni kmetijski - živilski sejem. V tem času se bodo izvršili dnevi oračev, konjerejev, kmetijske tehnike, vinogradnikov in vinarjev, poljedelcev, gozdarjev, prašičerejev, veterinarjev, pridelovalcev sladkorne pese, govedorejcev, rejcev drobnice in še marikaj. Kot ponavadi bodo v času sejma razglašeni rezultati ocenjevanj, na sejemskem prostoru pa bo cela vrsta posvetov, predavanj in okroglih miz.

DOBIČEK IMETNIKOM POLIC ŽIVLJENJSKEGA ZAVAROVANJA

NOVO MESTO - V ponedeljek so delničarji Zavarovalnice Tilia, ki je od letos v 98-odst. lasti Pozavarovalnice Sava, na skupščini med drugim sprejeli tudi sklep o povečanju osnovnega kapitala družbe za 250 milijonov tolarjev. Po predlogu uprave naj bi 36 milijonov tolarjev lanskega dobička ostalo nerazporejenega, vendar so delničarji odločili, da ga bodo 90-odst. razdelili med imetnike polic življenjskega zavarovanja.

Kaj trenutno dela VGP Novo mesto?

Tukajšnje Vodnogospodarsko podjetje zdaj zaključuje z deli na enem največjih projektov, na katerih trenutno dela. Gre za 250 milijonov tolarjev vreden posel pri sanitarni deponiji v Globokem pri Trebnjem, kjer so se delavci tega podjetja prvič srečali s sodobno deponijo, zato računajo, da jim bo delo pozneje služilo kot referenca. V Čatežu pri Trebnjem prvič sodelujejo tudi v projektu CRPOV, kjer popravljajo staro in močno načeto obzidje na pokopališču.

Na Vrhovem delajo na zavarovanju brežin Save pod jezom elektrarne, gradijo vodovod nad Zagorjem in končujejo obnovo jezov na Krki pri Otočcu. Zaključili so tudi s sanacijo obrambnega zidu na Čatežu ob Savi, tik pred zaključkom pa sta še vodovod v Pišecah in sanacija plazu v občini Sevnica (Klenošek). V Srebrničah delajo kot podizvajalec na ureditvi pokopališča, sicer pa imajo veliko dela z odpravo škod po lanske letnih poplavih. Pri tem izpostavljajo predvsem potok Sopota nad Radečami. Vzdrževanja je največ na Savi, pa tudi na Krki in Sotli.

Računajo, da bodo v kratkem začeli z obnovo zidu v Kobili pri Šentjerneju ter z izgradnjo mostu za Elektro v Gotni vasi in vodovoda Iglenik-Cerovec. Popravljali naj bi tudi jez v Krški vasi in v Učakovcih na Kolpi ter urejali strugo Glazute.

dejstvu, da tudi v drugem polletju letošnjega leta ne pričakujejo bistvenega izboljšanja razmer na za njih pomembnih trgih in da proces globalizacije skozi povečanje konkurence vse močneje

• Delničarji Lisce so 22. julija na 5. skupščini sprejeli poročilo uprave za leto 1998, odločili so, da dobiček iz leta 1998 v višini 153.368.192 tolarjev ostane nerazporejen in da se za dividende izplača nerazporejeni dobiček iz leta 1993 in 1994 skupaj z revalorizacijo v višini 74.456.000 tolarjev, kar predstavlja 50 tolarjev bruto dividende na delnico. Dividende bodo izplačali v 45 dneh po sprejetju sklepa. Zaradi poteka mandata staremu nadzornemu svetu in bistveno spremenjene lastniške strukture družbe so delničarji izvolili v nov nadzorni svet Franca Poloviča st., Aleksandra Poloviča ter Doreta in Vesno Južna. Za revizorja za leto 1999 so imenovali Pricewaterhousecoopers, d.d., iz Ljubljane.

pritiska na prodajalce, bodo morali hitreje uvajati ukrepe za racionalizacijo poslovanja in povečanje prodaje, če bodo hoteli zaključiti letošnje poslovanje pozitivno.

P. P.

Kdo je v odboru območne GZS Novo mesto?

NOVO MESTO - Gospodarstvo Dolenjske in Bele krajine je v skupščino GZS izvolilo Andreja Kirma, direktorja Laboda iz Novega mesta. V upravni odbor območne zbornice pa so bili izvoljeni: Miloš Kovačič iz Tovarne zdravil Krka (predsednik), Tatjana Fink iz Trima Trebnje (podpredsednica), Vladimir Bačič iz TPV Novo mesto, Zdravko Slak iz Revoza, Franc Panjan iz Begača (podpredsednik), Leopold Panjan iz Danfoss Compressors Črnomelj, Anton Tomc iz metliškega Kometa, Zvone Novina iz Novolesa Straža, Franci Borsan iz Dolenjske banke, Boris Šepetavc iz Zavarovalnice Triglav, Janez Štefanič iz Iskre Kondenzatorji Semič in Jernej Klemenc iz Bramača Dobruška vas. V odboru so tudi štirje predstavniki iz vrst malih podjetnikov: Albin Jaklič (Jakšes Dvor, podpredsednik), Bojan Črtalič (Ferročrtalič), Darko Bartolj (Bartog Trebnje) in Stanislav Blatnik (Novoline Commerce). Član UO je po svoji funkciji še direktor zbornice.

Vsak najbolje pozna svojo vodo

Nekaj čez 120 delavcev Vodnogospodarskega podjetja Novo mesto je imelo minulo zimo in pomlad polne roke dela - Letos za okrog milijardo prihodkov in vsaj 50 milijonov tolarjev dobička

NOVO MESTO - Kot pravi direktor tega podjetja Roman Rajer, ni bilo niti enega razloga, da bi en sam njihov stroj stal brez dela eno samo uro. Z dodatnim delom so jih zaposlile predvsem poplave, zaradi katerih so morali v nemogočih zimskih razmerah popravljati najnujnejše. Sledila je še snežna ujma in odstranjevanje podrtih dreves iz vodotokov. Dela in potreb po odpravi škode je veliko, precej manj pa denarja.

Nekdaj je podjetje kar polovico vseh prihodkov ustvarilo z vzdrževalnimi deli, danes ta predstavljajo komaj dobro dvajsetino vseh poslov. Veliko popravil je potrebnih predvsem ob Savi, kjer so ujme napravile veliko škode, zato je težko določiti, kdo ima prioriteto. Kot pravi Rajer, v VGP zato mnogokrat ob pomanjkanju denarja rešujejo najnujnejše. "Tako gašenje bo slej ko prej udarilo nazaj. Če popravila ne opravimo temeljito, bo ob novih visokih vodah škoda znatno večja," poudarja. Država namenja za vzdrževanje voda znatno manjša sredstva že vse od osamosvojitve. Nekaj tudi upravičeno, saj danes dobiva na veljavi varstvo narave, zato je manj večjih posegov na vodotokih.

Danes projektirajo in delajo naravi bolj prijazno. Uporabljajo manj kamna, betona skorajda nič več, istočasno pa veliko več brežin zavarujejo z lesenimi piloti in butarastami vrbovih šib, ki potem zarastejo brežino. Čeprav so "vodarji", se zadnje leto srečujejo s težavami zaradi obilice dežja.

TEŽKO LETO TUDI ZA UGLEDNO LISCO - Šivilje v tovarni Lisce (na fotografiji) vedo, kdo in kako jim kroji materiale, vodstvo podjetja pa je pri ugotavljanju, kdo in kam pelje razmere na trgu, pogosto pred težko nalogo. Letos, pravijo, bo treba še močno zategniti pasove in dati vse od sebe, če naj bi družba Lisca tako kot vsa dosedanja leta poslovala brez izgube. (Foto: B. D. G.)

Vlada nad sivo ekonomijo

Inšpektorji so v letu in pol opravili 173 akcij poostregega nadzora

LJUBLJANA - Po nekaterih ocenah siva ekonomija v Sloveniji predstavlja med 17 in 25 odst. bruto domačega proizvoda (BDP). Ne sicer največ v Evropi, a vsekakor dovolj, da je vlada pred dve letoma sprejela poseben program, v katerem je opredelila, kako bomo v tej državi bolj učinkovito odkrivali in preprečevali delo in zaposlovanje na črno.

V letu in pol so inšpektorji za delo, tržni inšpektorji, davčna uprava in ministrstvo za notranje zadeve po Sloveniji opravili 173 skupnih akcij poostregega nadzora. Najbolj temeljito, tu je bilo kar četrtno vseh akcij, so se lotili glasbeno-scenske in prireditvene dejavnosti. Pregledovali so predvsem nočne lokale s prireditvami in diskoteke. V storitveni dejavnosti so pod lupo vzeli predvsem čistilne servise in v trgovini veletržnice, tržnice in trgovske komplekse. S posebno pozornostjo so pregledali tudi tovarni promet in taxi službe ter verige gostinskih lokalov. Spotaknili so se še ob sejemске prireditve ter ob gradbeništvu.

V omenjenih akcijah je vsaj ena od naštetih inšpekcij pregledala skoraj 4.500 subjektov, pri več kot 700 subjektih pa je bil potreben tudi pregled delavcev ministrstva za notranje zadeve. Ti so inšpektorjem tudi pri ostalih pregledih nudili pomoč, če so jo potrebovali. Kar četrtna pregledanih podjetij je opravljala dejavnost brez registracije oz. priglavitve ali brez odločbe upravnega organa o izpolnjevanju pogojev. Kar 27 odst. pregledanih podjetij je kršilo zakonodajo o prometnem davku ter pravila o vodenju evidenc o nakupu in prodaji blaga in storitev. Na zaposlovanje brez pogodb o zapo-

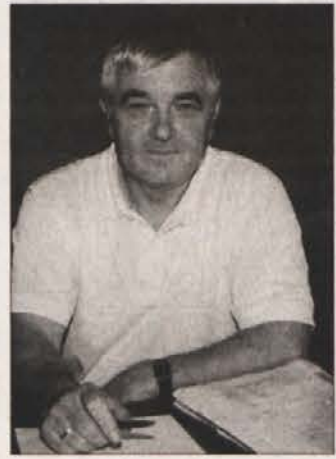
slitvi oz. pogodb o delu in zaposlovanje tujcev brez delovnih dovoljenj so naleteli pri 15 odst. pregledanih podjetij.

561 odkritih primerov je končalo pri sodniku za prekrške, izdanih je bilo 184 odločb o prepovedi opravljanja dejavnosti in še 316 mandatnih kazni. Davčna uprava je po akcijah s podrobnejšimi pregledi pri skoraj 800 zavzanih ugotovila za 3 milijarde tolarjev dodatnih davčnih obveznosti.

B. D. G.

PRILOŽNOST ZA INOVATORJE

NOVO MESTO - Podjetniški center Novo mesto obvešča vse inovatorje na Dolenjskem, da lahko brezplačno sodelujejo na Mednarodnem obrtnem sejmu v Celju, ki bo potekal od 10. do 19. septembra. To omogoča Pospeševalni center za malo gospodarstvo (PCMG) oz. njegova sekcija Slovenska podjetniška inovacijska mreža (SPIM), s katero sodeluje tudi novomeški Podjetniški center. Inovatorji, ki bodo prijavili dovolj zanimive inovacije, se bodo lahko predstavili na skupnem razstavnem prostoru v pravkar zgrajeni dvorani za najodobnejšo opremo. In kaj je treba za to narediti? Inovatorji se morajo do 15. avgusta prijaviti s posebnimi obrazci, ki jih dobijo v Podjetniškem centru na Kočevarjevi 1 v Novem mestu, kjer se lahko pozanimajo tudi o podrobnostih.

Roman Rajer

B. DUŠIČ GORNJK

KMETIJSTVO

OGLEDI VINOGRADOV

ČRNOMELJ - Kmetijska svetovalna služba Črnomelj obvešča vinogradnike in vse, ki jih to zanima, da bodo redni letni ogledi vinogradov v petek, 6. avgusta, in sicer: ob 11. uri na Plešivici pri Mikulaševih zidanih, ob 15. uri na Doblički Gori pri Vrtinovi zidanih in ob 17. uri v Ručetni gori pri Jakšatovi zidanih. Ogled in svetovanje bo vodil specialist za vinogradništvo z oddelka za kmetijsko svetovanje v Novem mestu dipl. inž. Jože Maljevič.

SONARAVNO KMETOVANJE V GOTENICI

GOTENICA - Najemnik objektov in kmetijskih zemljišč v Gotenici Marko Kocjančič je pripravil razvojne programe, v financiranje katerih se bo vključilo tudi ministrstvo za kmetijstvo. Programi so usklajeni s strategijo razvoja kmetijstva v kočevski občini, ki temelji na vzdrževanju ohranjenega naravnega prostora za pridelavo zdrave hrane s posebno blagovno znamko kvalitete. Nekdanje Snehovnikovo posestvo v Gotenici naj bi tako postalo eden od načrtovanih centrov za sonaravno (biološko) kmetovanje, ki naj bi bil vključen v razvojne programe državnih raziskovalnih in izobraževalnih programov na tem področju dela.

sejmišča

BREŽICE - Zadnjo soboto v juliju so rejci na sejem pripeljali 78 pujskov, starih do 3 mesece, lastnika pa je zamenjal 51 živali, in sicer po 310 do 330 tolarjev za kilo žive teže. Do 5 mesecev starih prašičev je bilo naprodaj 40, prodanih je bilo 13 živali po 280 do 290 tolarjev za kilogram. Pri pravicah prašičih, starih nad 5 mesecev, je bilo možno izbirati med 11 živalmi, prodana pa sta bila le dva prašiča, in sicer po 200 do 210 tolarjev za kilo žive teže.

kmetijski nasveti

KAJ ŠE LAHKO SEJEMO?

Čudežna mnogocvetna ljuljka

Po četvi žit in spravi drugih zgodnejših pridelkov njiva nikakor ne sme ostati nezasejana, neizkoriščena, pred poletno pridelko nezaščiten. Poljedelci ima na voljo veliko krmnih rastlin za strnišni dosevek, med katerimi pa so nekatere manj zanesljive in prinašajo tveganje. To pa ne velja za mnogocvetno ljuljko, ki je najpomembnejša in najboljša trava za pridelovanje krme kot dosevka in ki jo stroka kmetom še posebno toplo priporoča. Lahko bi ji rekli celo čudežna trava.

Mnogocvetna ljuljka je moč v njivski kolobar uvesti kot strnišni dosevek, kot prezimni in naknadni dosevek, pa tudi kot poglavito travo za navadno zatavljenje njive, ki traja do treh let. Med vrstami voluminozne krme za prežvekovalce težko najdemo boljše predvsem zato, ker je mnogocvetna ljuljka zelo lahko prebavljiva in ker vsebuje veliko energije. Po vsebnosti surovih beljakovin sicer ne izstopa od drugih vrst trav, izjemno pa se odlikuje po vsebnosti lahkotopnih ogljikovih hidratov, posebno to velja za njene tetraploidne sorte.

Slovenska sorta lista pozna štiri sorte tetraploidne enoletne (westerwoldske) mnogocvetne ljuljke: avance, billion, pollanum in gotra. Te so primerne za dosevek, ki ga ne nameravamo prezimiti, temveč pokriti jeseni in v začetku zime. Za prezimitev so primernejše diploidne sorte (bartissimo, baverdi, gordo, verty, K 13 in slovenska sorta draga), pa tudi nekatere za prezimitev sposobnejše tuje tetraploidne sorte (lotos, serenada, tetraflorum idr.) Vsekakor je izbor dovolj velik in raznolik, da je mogoče ustreči vsem.

Setev je mogoča malone vse leto, kar velja zlasti za italijanske mnogocvetne ljuljke, ki jih uspešno lahko sejemo še v oktobru. Setev je možna z navadno žitno sejalnico, mora pa biti plitva, posebno to velja za težja tla. Za hektar potrebujemo 40 do 50 kg semena, po setvi je obvezno valjanje njive, kar zagotovi hitro in enakomerno kaljenje ter rast. Seveda je ljuljka hvaljena za gnojjenje zlasti s fosforjem in kalijem, če jo sejemo septembra ali v prvi polovici oktobra, pa je dobro potrositi ob 80 kg fosforja in 120 kg kalija še 40 kg dušika na hektar.

Inž. M. L.

S Češke na prakso v Slovenijo

Na Pavlovičevi kmetiji v Križevski vasi pri Metliki že vrsto let sprejemajo na poletno delo tuje študente - Letos dva Čeha, sicer pa zaradi vojne v Srbiji veliko odpovedi

KRIŽEVSKA VAS - V Sloveniji je le nekaj kmetij, ki za pomoč pri kmečkih delih sprejemajo tuje študente. Ena takšnih je tudi Pavlovičeva kmetija v Križevski vasi pri Metliki, kamor že peto ali šesto leto v okviru mednarodne organizacije programa izmenjave študentov kmetijstva poleti prihajajo za en mesec navadno po štirje študenti iz različnih držav, največ pa iz Španije.

Tudi letos naj bi bilo tako, a so zaradi bombardiranja v Srbiji množično odpovedovali, tako da sta v Križevsko vas prišla le Čeha Kamila Balounova iz Vitejovice in Jaroslav Prudik iz Brna. Pa še onadva sta povedala, da sta nameravala na Nižozemsko oz. v Nemčijo, a sta na koncu pristala v Sloveniji. Vendar sta priznala, da jima ni žal, zlasti še, ker sta prišla prav k Pavlovičevim, ki vzgajajo sadike in pridelujejo zelenjavo. Kot je povedal gospodar Zdravko, so doslej vedno imeli le študente agronomije, ki radi delajo na zemlji in imajo tudi obilo znanja. Zato rad prisluhne njihovim nasvetom, skratka, učijo se drug od drugega.

Kamili in Jaroslavu bodo delo na slovenski kmetiji v šoli sicer

priznali kot prakso, vendar pa sta prišla v Slovenijo predvsem zato, ker si želita nabrati novih izkušenj, zanimajo pa ju tudi druge dežele. "Kar dobro sva že spoznala Slovenijo. Tako sva ugotovila, da je šolski sistem precej drugačen kot pri nas, demokracija je podobna naši, slovenske cene pa so veliko višje od čeških. Sicer pa Slovenci živijo podobno kot Čehi," naštevata ter pri tem ne pozabita pohvaliti prijaznih Slovencev, dobre hrane in zanimivega dela pri Pavlovičevih. Letos sta končala 4. letnik agronomije v Brnu in prihodnje leto, ko bosta zaključila fakulteto, bosta najprej iskala zaposlitev. "Pri nas je zelo težko najti službo tudi ljudem z diplomom. In če je ne bova dobila, bova prihodnje leto znova

Kamila Balounova

Jaroslav Prudik

prišla v Slovenijo, k Pavlovičevim," se nasmehmeta Balounova in Prudik. Gospodar Zdravko, ki je pohvalil njuno pridnost, pa je samo pokimal.

M. B.-J.

Z NOVOMESKE TRZNICE

Tudi ta teden smo za vas obiskali novomeško tržnico in branjeve ter jih povprašali po cenah pridelkov, ki jih ponujajo. Kilogram krompirja stane od 70 do 100 tolarjev, kilogram korenja od 100 do 150 tolarjev, paradižnik 200 tolarjev, paprika za vlaganje od 150 do 200 tolarjev, rdeča pesa 200, brokoli 300 tolarjev, česen 450, stročji fižol od 350 do 500 tolarjev, peteršilj kilogram od 300 do 400 tolarjev, kumare za solato 180 tolarjev, zelje 150, špinata 500, cvetača 150 tolarjev, čebula od 120 do 200, nova jabolka 250, breskve za vlaganje od 100 do 150, jedilne breskve od 130 do 200 tolarjev, nektarine 300 do 350, marelice 350, ameriške borovnice 750, domače borovnice 600, slive 300, lubenica od 90 do 99 kilogram, banane od 120 do 160 tolarjev. Branjeve pa ponujajo tudi med, in sicer po 1000 tolarjev za kozarec cvetličnega medu in 1200 za kostanjev med. Deset jajc lahko kupite za 250 tolarjev, košarico lisičev pa za 500 tolarjev.

S. MIRTČ

Od semena do platna

Celoten postopek predstavijo obiskovalcem

ADLEŠIČI - Društvo kmečkih žena Adlešiči združuje 76 kmečkih žena in deklet, ki največje čas za druženje, čeprav imajo veliko dela tudi na svojih kmetijah.

Med aktivnostmi njihovega društva spada tudi ohranjanje starih kmečkih opravil in običajev, kot sta izdelava belokranjskih pisanic in pridelava domačega platna, ki sta najbolj ohranjena ravno na območju Adlešič. Članice Društva kmečkih žena Adlešiči so ver-

jetno ene redkih, če ne celo edine, ki celoten postopek od semena do platna predstavijo obiskovalcem.

Tudi letos spomladi so zasejale njivo z lanom, ki je letošnjemu muhastemu vremenu navkljub lepo obrodil in v četrtek, 15. julija, so ga, tako pravijo v Adlešičih, "pukale". Pri tem opravilu so se ženam iz domačega društva pridruжилe še kmečke žene iz Dragatša in Gribelja, tako da jih je bilo skupaj preko 60. Najprej so skupaj opravile to staro opravilo in se potem še poveselile ob malici.

Že sedaj vas vljudno vabijo na prireditev "Tučnja lana", ki bo septembra v Adlešičih.

M. ČRNIČ

Tako so kmečke žene "pukale" lan.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Zmanjševanje pojavnosti žveplovodikovega vonja v vinu

(Nadaljevanje)

V prejšnjem članku je šlo za utemeljevanje, da reduktivni postopki pri predelavi grozdja in obdelavi mošta vplivajo na pojavljanje žveplovodika (H_2S) v vinu. Zračenje mošta med alkoholnim vrenjem, z namenom preprečevati H_2S , naj bi po logiki pomagalo. Merjen je bil tudi redokspotencial v prezračenem moštu, ki se je začelno res dvignil, toda po nekaj urah so se pokazale prvotne vrednosti. Pri višjem redokspotencialu je pač manj verjetnosti za pojav žveplovodika. Zračenje ne pomaga, zato lahko sklepamo, da te neprijetno dišeče žveplove snovi nastajajo ob zaključevanju alkoholnega vrenja. Kakšen je vpliv čiščenja mladega vina na nastanek žveplovodika? V več primerih se je kot pozitivno pokazalo centrifugiranje vin pred žveplovrenjem. Povišal se je redokspotencial na 100 do 120 mV, vsebnost kisika je narasla na 1 do 2 mg/l. Sicer je pri vseh redokspotencialih od 30 do 50 mV, vsebnost kisika pa od 0,5 do 1,5 mg/l. Vsi centrifugirani vzorci v poskusu so bili brez H_2S oziroma je bil ta manj izražen kot pri primerjalnih vinih, ki niso bila centrifugirana. Torej lažja oksidacija mladega vina pomaga preprečiti nastanek H_2S .

Kakšen je vpliv pH vrednosti in temperature alkoholnega vrenja? Poskusno je niti raziskan mošt, da bi se povečal pH. Mošči so vreli pri temperaturi 15° in 25° C. Rezultati so pokazali, da niti razkisanje niti vrelna temperatura nista imela vpliva na tvorbo žveplovodika, ker so bili vsi poskusni vzorci brez te napake. Dejstvo pa je, da ne tiči vzrok za razvoj H_2S samo v ka-

kovosti grozdja, temveč tudi v tehnoloških postopkih. Zelo reduktivni postopek predelave grozdja in obdelave mošta, predvsem površno razsluzenje, vplivata na pogostnost pojavnosti žveplovodika. H_2S lahko izzove tudi dodatek čiste kulture kvasovk v motni, nerazsluzeni mošt. Dodatek čiste kulture kvasovk v čisti mošt zmanjšuje pojav te neželene napake. Domneva se, da močno žvepljenje mošta ob razsluzenju pomeni predvsem za nativne kvasovke močan stres, ki jim zmanjša (toleranco) odpornost napram alkoholu in to je lahko tudi vzrok, da ob zaključevanju vrenja ne uspejo pretvoriti vsega sladkorja v alkohol.

Po končani alkoholni fermentaciji kvasovke odmirajo in to stanje imenujemo autoliza. V tej fazi se iz kvasovk izločajo razne snovi, ki lahko delujejo pozitivno ali negativno na kakovost vina. Če je bil mošt pravilno razsluzen, potem je nevarnost, da se vino navzame neprijetnih vonjav, manjša. A se v teh drozih na dnu posode v času autolize ustvarjajo tudi pogoji za nastanek žveplovodika. Torej je žveplovodik produkt delovanja mikroorganizmov in se hitreje razvije ob pomanjkanju kisika v vinu in drozih. V zbitih drozih je zelo malo kisika, posebno če so v cisterni. Zato se v sodu pojavi kasneje H_2S , ker nekaj kisika le pride skozi lesne pore v vino. Da pa se začne razvijati žveplovodik, morajo kvasovke mirovati. Če jih zmotimo v mirovanju, se tvorba H_2S prekine. Zato se priporoča takoj po končanem alkoholnem vrenju večkrat premešati drož tako v sodu kot v cisterni in verjetnost, da dobi vino napako (baker), bo manjša.

V tem nadaljevanju sem predstavil tudi sredstvo za odstranjevanje neprijetnega vonja iz vina - kupfercitrat. Toda za kakovost vina je boljše napako preprečiti kot pa zdraviti.

dr. JULIJ NEMANIČ

REVIJA O KONJIH

LJUBLJANA - V 8. številki Revije o konjih Uroš Korbar razglablja o DDV-ju in konjereji ter se vprašuje, kdaj je konjereja kmetijska dejavnost in kdaj hobi. V reviji pregledujejo rodovniške kobile in njihov naraščaj v zadnjih

letih, svetujejo, kako se podkuje konja. Pišejo o tradicionalni uporabi konj v kmetijstvu, pa tudi o manj znanem jahanju v terapevtske namene. Več strani zapored namenjajo konjem v športu, tekmovalnim in rezultatom ter različnim prireditvam s konji doma in v tujini.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Manj znana artičoka

Artičoko so pogosto omenjali že stari Grki in veljala je za razkošno zelenjavo. V srednjem veku so jo gojili v Italiji in Španiji, danes pa v vseh mediteranskih deželah, saj ima rada toplo in umirjeno vlažno podnebje. Pri nas je manj znana, gojijo jo le v Primorju na manjših površinah. Artičoka je užito cvetiščev vrste osata.

Sezona rasti je od maja do novembra, najboljša pa od sredine avgusta. Zunanji olesneli in bodikavi ter mesnati listi skrivajo užito cvetno dno. Pred pravo neposredno pod cvetno glavo odlozimo steblo, tako da z njim potegnemo iz glave vsa vlakna. Običajno kuhamo do mehkega v vodi ali soperi cele cvetne glave do 45 minut. Cele artičoke počrnijo, če jih med kuhanjem docela ne prekriva voda, zato jih obtežimo ali prekrijemo s krpo. Cvetna dna se obarvajo, če ležijo na zraku. Temu se izognemo, če jih natremo z limoninim sokom in položimo v okisano vodo, nato pa jih kuhamo v močnatem prevretku. Cvetna dna lahko tudi zamrzujemo. Očiščeno dno, podobno skodelici, uživamo kot delikateso.

Vroče artičoke pripravljamo z raztopljenim zeliščnim maslom

ali masleno omako, hladne pa z majonezo. Za nadevanje so primerna samo velika dna artičok, manjša pa narežemo in skuhamo v omaki. Manjše artičoke polnimo samo med listi. Nadevamo jih s šampinjoni in sirom, mortadelo, sirom in krušnimi drobtinami. Iz njih pripravljamo tudi solate in enolončnice. Vse jedi se pripravljajo po receptih mediteranske kuhinje.

Za polnjene artičoke potrebujemo 4 manjše artičoke, 4 rezine belega kruha brez skorje, 70 g nastrganega sira, 2 jajci, česen, peteršilj, sol, poper, prepraženo čebulo in 2 žlici olja. Kruh namočimo v vodi, ga ožmemo, razdrobimo in primešamo vse navedene sestavine. Očiščenim artičokam nekoliko razmaknemo liste in jih zapolnimo z nadevom. Postavimo jih v nepregorno posodo, pokapljamo z oljem, pokrijemo in v pečici dušimo 40 minut.

Kot samostojna jed so ocvrte artičoke z jajci. Artičoke očistimo in razrežemo na četrtine. Med žličko moke primešamo sol, poper in limonino lupino. V tej mešanici pavaljamo kose artičok in jih rumeno spečemo v vročem olju. Pečene naložimo v ponev, jih prelujemo s stepenimi jajci ter postavimo na vroče, da jajca zakrnelje. Jemo jih s sezonsko solato.

Velika glasba v velikih dvoranih

S sobotnim koncertom se je zaključil letošnji Festival Brežice - Na sporedu še dva koncerta iz programa Študentskega festivala - Nocoj v novomeškem Kapitolu in jutri v gradu Pišce

BREŽICE - Festival Brežice je letos spet navduševal ljubitelje stare glasbe s svetovno priznanimi imeni nastopajočih, ob tem pa ni pomembno, da organizator, zavod ARS Ramovš, prenaša glasbeno dogajanje v najbolj akustične graste dvorane in cerkvene prostore v Posavju in na Dolenjskem. Ti prostori so zato zaživi kar v najlepši luči. Študentski del festivala je tako posegel v grad Bogenšperk, novomeško kapiteljsko cerkev ter na gradova Pišce in Rajhenburg.

Osrednji festivalski koncerti so postavljeni v samostansko cerkev v Kostanjevici na Krki, grad Mokrice in predvsem v viteško dvorano brežiškega gradu, kjer je Festival Brežice (osrednji del) minulo soboto zaključil eden vodilnih britanskih orkestrorov za zgodovinske instrumente The King's Consort. Z vokalno glasbo iz 12. in 14. stoletja je v začetku preteklega tedna zapolnila prostor samostanske cerkve v Kostanjevici na Krki Gothic voices četverica britanskih vokalistov, ki predstavljajo enega vodilnih srednjeveških ansamblov v svetu. Nedvomno zah-

teveno in naporeno petje je s svojo resnobo in mračnostjo vzelo sapo številnim obiskovalcem. Ti so se po koncertu zadržali v čudovitem ambientu dvorišča kostanjeviškega samostana, ki je bil za to priložnost še posebej razsvetljen s svečami.

V teh dneh pa se še nadaljuje Študentski festival Brežice. V torek je bil še koncert na gradu Bogenšperk, včeraj na gradu Rajhenburg, medtem ko bo danes ob 20.30 v Kolegijskem kapitolu Novo mesto in jutri ob 20. uri na gradu Pišce (informacije dobite pri Zvezi kulturnih društev Novo mesto oz. Krajevni skupnosti

Pišce). Na vseh štirih omenjenih koncertih nastopa Sivan Ensemble, baročni ansambel Rubinove akademije za glasbo in ples v Jeruzalemu, ki sodeluje z Akademijo za glasbo v Ljubljani. V programu je Bachova in Handlova glasba, slišati pa bo sopranistko, kljunaste flavte, baročno violino in čelo ter čembalo.

Festival Brežice, ki bo, kot kaže uspešno, prebrodil tudi to leto, dokazuje, da se pomembna kulturna dogajanja lahko uresničijo tudi na obrobju Slovenije, še posebej, če se odvijajo v najlepših in najbolj akustičnih dvoranih in so dobro pripravljena. Posavcem in Dolenjcem se je končno uresničila želja. Zakaj bi vedno samo oni hodili po kulturno hrano v prestolnico, naj pride še prestolnica kdaj k njim!

B. DUŠIČ GORNIK

GOTSKI GLASOVNI NAD KOSTANJEVICO - Mezzosopranistka Catherine King, tenorista Julian Podger in Leigh Nixon ter baritonist Stephen Charlesworth so člani britanskega ansambla Gothic voices (na fotografiji), enega vodilnih srednjeveških ansamblov v svetovnem merilu. V okviru Festivala Brežice so koncertirali pretekli tork v samostanski cerkvi v Kostanjevici na Krki. (Foto: B. D. G.)

DRAGO TRŠAR V MIKLOVI HIŠI - V že uveljavljeni, tokrat polni, galeriji Miklove hiše v Ribnici so v petek odprli razstavo kiparja Draga Tršarja. Na ogled bo do 27. avgusta tudi v prostorih na Marofu. "Drago Tršar je umetnik, ki je najvidnejše zaznamoval povojne slovenske tvornosti. Kljub temu njegovo delo še danes ni ustrezno ovrednoteno in nič ne kaže, da prav kmalu bo. Drago Tršar je umetnik z izjemnim občutkom za volumen. Pri obdelavi kiparske gmote ga navdihuje kraški podzemni svet z bogastvom oblik, ki so sledi nenehnega gibanja naravnih sil in njihovih dramatičnih spopadov," je o Tršarju zapisal dr. Jure Mikuz. (Foto: M. Glavonjič)

V spomin izumitelju fotografije

Na metliškem župnišču odkrili spominsko ploščo Janezu Puharju, izumitelju fotografije na steklo, ki je kot kaplan v Metliki uspel s poskusi na steklu - Čestitke mag. Mirku Kambiču

METLIKA - Ob plošči na metliškem župnišču, na kateri je zapisano, da je od tam leta 1830 odšel misijonarit med Indijance v Severno Ameriko kaplan Friderik Baraga, je metliški župan Slavko Dragovan preteklo nedeljo odkril še eno spominsko ploščo. Ob 160. obletnici prihoda v Metliko jo je Janezu Puharju, izumitelju fotografije na steklo, postavilo Belokranjsko muzejsko društvo.

Janez Puhar se je znašel v Metliki, kamor je kot kaplan prišel z dekretom 4. oktobra 1839, ravno takrat, ko so imeli v Parizu veliko slavje, ker so odkrili fotografijo, imenovano dagerotipija. Puhar, ki se je že kot dijak ukvarjal s kemijskimi poskusi, se je zato lotil dagerotipije, ki pa je bila zanj kot revnega duhovnika predraga. Zato je začel s fotografijo na steklo. Sprva so se mu posmehovali, on pa je zatrjeval, da ne gre za potegavščino. Leta 1849 je svoj izum predstavil ljubljanskim znanstvenikom, leta 1851 pa je

Akademija znanosti na Dunaju kot prvemu slovenskemu znanstveniku v svojem glasilu objavila poročilo o izumu.

Kot je na nedeljskem odkritju spominske plošče dejal velik poznavalec fotografije mag. Mirko Kambič, ki je predstavil Puharjevo življenje in delo, je Puhar leta 1851 kot eden izmed treh fotograforov iz tedanje Avstro-Ogrske

• Na spominski plošči na metliškem župnišču je zapisano: "Janez Puhar, 1814-1864, je kot metliški kaplan v tej hiši leta 1841 uspel s svojimi poskusi na steklo. Med leti 1843-1855 je njegovo ime zaslovelo v Ljubljani, na Dunaju, v Londonu in Parizu. Danes ima častno mesto v zgodovini fotografije".

sodeloval na razstavi v Londonu. Naslednje leto je bil že slaven v Parizu, kjer je prejel diplomu "iznajditelj fotografije na steklo". Fotografije je poslal še na razstavo v New York ter leta 1855 na svetovno razstavo v Pariz, ob njih pa je zapisal, da gre za fotografije po novem izumu. "Puhar je bil kot duhovnik deležen tudi graje, češ da se preveč zanima za znanost. Vendar pa je njegov prvi biograf leta 1859 zapisal, da je Puhar, ki ga slavijo v Londonu, Parizu in New Yorku, skromen in pri ljudeh priljubljen," je dejal mag. Kambič. Omenil je še, da o Puharju odkrivajo vedno nove zanimivosti, a je bil o njih še skrivnost. Napovedal je, da bo povedal kaj več na predavanju, ki ga bo morda spremljala tudi zanimiva razstava fotografij.

Ob odkritju spominske plošče, za katero sta bila pobudnika člana Belokranjskega muzejskega društva prof. Jože Dular in

PRI FRANČIŠKANIH PRIDIGE JANEZA SVETOKRIŠKEGA

NOVO MESTO - Novo-meška amaterska gledališka skupina Audax tabulatum (Drzni oder) si ne da miru niti poleti. Jutri, v petek, 6. avgusta, ob 20.30 vabi v tukajšnjo frančiškansko cerkev, kjer boste pričali pridigo Janeza Svetokriškega. Besede tega znanega slovenskega pridigarja vam bo v ušesa položil Aljoša Vrbetič, za primeren glasbo ob tem pa bo poskrbel Andrej Resnik. Predstava je nastala v sodelovanju z Zvezo kulturnih društev Novo mesto.

SPOMINSKA PLOŠČA JANEZU PUHARJU - Spominsko ploščo izumitelju fotografije na steklo Janezu Puharju na metliškem župnišču je odkril metliški župan Slavko Dragovan, blagoslovil pa jo je prelat dr. Janez Gril.

Knjige - naše poletne prijateljice

Poletni meseci so kot nalašč za sanjarjenje, razmišljanje in lenarjenje, pa naj bo doma, na kopališču ali ob morju. Če želite spodbuditi bujno domišljijo, so knjige kot nalašč za vas.

Knjižnica Mirana Jarca ima veliko oddelkov, ki razpolagajo z goro knjig in zagotovo bi se kakšna našla tudi za vas. Za na plažo se prav prileže kakšna bolj obširna, dovolj jih imajo predvsem v študijskem oddelku. Ne gre ravno za lahke branje, a vam mora ustrezati, če je na obzorju kakšen neprijeten izpit. Prav veliko vas najbrž ni takih, ker se je izposoja knjig od maja do zdej v tem oddelku znižala na pol.

Povsem neobiskana pa knjižnica zaradi revijalne čitalnice in interneta vendarle ni. V oddelku za mladino letos zaradi prostorskih problemov niso mogli pripraviti nobenih delavnic. Ker pa se knjižničarji s tem ne morejo sprijazniti, so naredili program za otroke, ki jih pot slučajno zanese k njim. "Veseli smo vsakega otroka in z veseljem se z njim malo poigramo, če jih pride več, pa porbaskamo po našem programu ter jim polepšamo dan," je povedala Slavka Kristan. Na oddelku za odrasle obiskovalce najbolj razveselijo, če zamenjajo knjige v razstavnem kotičku, ker s tem prihranijo marsikatero brezglavo iskanje knjig. Da je bralcev res veliko, pove podatek, da se je izposoja pričakovano povečala za 37 odst.

S statistiko si veliko ne moremo pomagati, če nas zanima, katere knjige so najbolj brane, zato sledijo naslovi tako zaželenih knjig. V študijskem oddelku so to Glas srca, Zločin in kazen, Dediščina, Priročnik bojevnika luči in Jane Eyre. Otroci, ki so si glavnino knjig izposodili že junija, prisegajo na Poletno sanjarjenje, Prvo ljubezen, Veliko ljubezen, Mračne zgodbe in knjigo o AIDS-u Živeti

hočem. Malo starejši si v oddelku za odrasle izposojajo Obdukcijo, Ljubezen v steklenici, Kiparko, Po mestu naokrog in Dnevnik Bridget Jones.

Avtorji letošnjega poletja (nekateri so popularni že zelo dolgo) so za otroke Brezina, Nöstlinger, Blyton, Primož Suhodolčan in Bogdan Novak, starejši pa radi posežejo po knjigah Danielle Steel, Minette Walters, Mary Higgins Clark, Agate Christie in Barbare Taylor Bradford. Na koga prisegajo študentje nam pa ni uspelo izvedeti. Če bi sklepali po statistiki, gre za več avtorjev, različnih knjig in področij, vsekakor pa ne smemo trditi, da je izpitna knjiga tudi najljubša knjiga študenta ali dijaka. Malo prijetnejši izpit, poleti ga vsi poskušajo narediti, je verjetno vozniški. V knjižnici imajo kar nekaj izvodov Prve pomoči in Varne vožnje, ki sta zakon za izpit, a se iz njiju tako vneto učite, da so prav vse izposojene.

In od kod pridejo knjige, ki jih vsi tako radi beremo? Ravnateljica Andreja Pleničar je povedala, da sta glavna vira nabave nakup in obvezni izvod, ki jim ga pošlje Narodna in univerzitetna knjižnica iz Ljubljane. Ker je to zelo zamudno, jih s knjigami oskrbujejo tudi potniki manjših založb. Prednaročila jih ne zanimajo več. "Na knjigo Monografija Novega mesta smo čakali kar 3 leta, tako da smo na koncu na knjigo čisto pozabili. Ko je vendar prispela, se nihče ni mogel spomniti, da smo jo res naročili," je povedala Pleničarjeva. Sicer pa čakajo na selitev v novo stavbo, kjer bo večina knjig v prostem pristopu. To ima pa seveda svoje prednosti in slabosti. Ko bomo knjigo našli v računalniku, jo bomo morali še sami poiskati po dolgih policah. Zamudno in prijetno, kakor vzameš.

MOJCA RAPUŠ

Mondena na Mali Ilovi Gori

Skrb grosupeljske založbe za dobro voljo Slovencev: še tri zbirke najboljših domačih šal

GROSUPLJE - Že tretjič je "založniška družina" Frbežarjevih, ki vodi in ureja knjižno založbo Mondena, 27. julija popoldne na svoji domačiji na Mali Ilovi Gori pripravila poletno tiskovno konferenco. Prišlo je kar precej urednikov in drugih novinarjev ter novinarik iz uredništev, ki že vrsto let spremljajo učinkovito prizadevanje ene izmed najmlajših slovenskih založb.

Iz zbirke Esprit Slovence je Mondena izdala eseje Františka Bernharta kot "kolaž vseskozi neresnih besedil" pod skupnim naslovom Prepišno stanje. Češkega avtorja je predstavil pesnik Ivo Frbežar in med drugim o njem povedal, da nam avtor v novem delu predstavlja izbor neresno motiviranega in neresno artikuliranega pisanja iz več kot 30-letnega obdobja. Objavljeni eseji in kratki drugi zapisi povedo, da

Bernhart (s psevdonimom Frivolin) posebno skrbno spremlja skoraj vse, kar je tako ali drugače povezano s slovensko stvarnostjo, včasih preteklo ali polpreteklo, včasih pa še kako današnje.

Mondena že nekaj let skrbi tudi za zdrav in dober smeh, ki je eden izmed pogojev za dobro zdravje in dolgo življenje (tudi) Slovencev. V zbirki Dionysos je v sozaložništvu z Založbo Mladinska knjiga pripravila za domači trg tri zbirke

krepih in okroglih šal: Najboljše šale o Slovencih, Najboljše šale o norcih in Najboljše šale o zdravniških in medicinskih sestrah (1. del). Zbrala, izbrala in uredila sta jih Jean J. Frbežar in Janez Žalik s sodelavci Mondeninega uredništva. V vsaki zbirki je med 250 in 350 šal. Založba napoveduje tudi že ponatis nekaterih izdaj iz zbirke, ki se je doslej s 15 zvezki hitro razširila po Sloveniji. Tako bo Mondena dala na trg kmalu že 3. izdajo nesmrtnih šal, v katerih nastopa Mujo in Haso. Izšla bodo znova tudi blondinke, šale o moških in ženskah, okrogli zapisi o zdravnikih pa so kot 2. del tako rekoč že v pripravi. Taka usoda čaka tudi najboljše šale o Dolenjcih in Gorenjcih.

Na predstavitvi so govorili tudi o novih Mondeninih knjigah, ki sicer še niso bile "uradno" predstavljene na tiskovni konferenci. Tu je nova žepna knjiga Papisa, ki jo je založba začela s klasično slovensko poezijo in prozo. Za končno prodajno ceno samo 999 tolarjev je Mondena izdala Poezije Franceta Prešerna in Jurčičevega Desetega brata. Izšla je tudi zanimiva in nevsakdanja knjiga A. Summersa Uradno in zaupno (Skrivno življenje J. E. Hooverja) v prevodu Lea Sešerka, ki je knjigi napisal tudi daljšo spremeno besedo.

T. GOŠNIK

Poglobljeno razmišljanje

Razstava olj Janje Flisek Balog, posvečena življenjskemu sopotniku, pesniku in slikarju Zdravku Balogu

SEVNICA - V nedeljo zvečer so v galeriji na sevniskem gradu odprli 3. samostojno likovno razstavo likovne pedagoginje na sevniški osnovni šoli Sava Kladnika in slikarke Janje Flisek Balog, ki jo je avtorica 16 olj na platnu, nastalih v letošnjem letu, posvetila natanko pred letom dni premrlemu življenjskemu sopotniku Zdravku Balogu, oblikovalcu, igralcu, pesniku in slikarju, predvsem človeku z veliko začetnico.

Akademski slikar in likovni pedagog Alojz Konec je ocenil, da fiziognomija tokratnih slik Fliskove razkriva njeno spremenjeno vsebinsko zanimanje, ki ga je iz "razposajenih in dekorativnih semiastraktnih iger v nenadnem zasuku pevedla v ciklus zresnjene figure aličnega prikaza, predvsem ženskih obrazov in telesa. Sedaj je zaustavila pogled in se osredotočila na fenomen človeka. Precej se je oddaljila od povrhnjega in samo občudujočega gledanja sveta, se zresnila in zelo prizemljeno pogledala v razmišljanje o stvarnosti, ki jo razkriva v vsej svoji pojavi večplastnosti in mnogoličnosti. Znebila se je tudi deleža pripodobnosti in svoje likovne stvaritve vsebinsko konkretizirala, prizvok občutljive čustvene

ženstvenosti pa je oplemenitila z močjo možate odločnosti.

Barvno fiziologijo slik je dočela transformirala tako z avtorskim pristopom kot s samo likovno govorico. Izginile so barve v smislu barvitosti, pestrosti, didaktičnih in drugih harmoničnih akordov. Slika izključno monokromna platna, sedaj večjega formata." P. P.

KITARA IN DVE FLAVTI - Brat in sestra Iztok in Urša Flek iz Metlike že dlje časa igrata skupaj, on kitaro in ona flavto. Končala sta tudi nižjo glasbeno šolo. Pred približno pol leta pa jima je nekdo predlagal, da bi se s kom zaigrala kot trio. Tako se jima je s flavto pridružila še Maja Kočvar iz Kriške vasi in kar dobro so se ujeli. Pravijo, da igrata različno glasbo, najraje pa zabavno, ki gre poslušalcem tudi najlažje v ušesa. (Foto: M. B. J.)

dežurni poročajo

DVAKRAT SO GA - Brežiški policisti so v torek, 27. julija, ob 1.40 ustavili 44-letnega I. P. iz Krškega. Čeprav je alkotest pokazal 2,14 g/kg alkohola v krvi in so mu prepovedali nadaljnjo vožnjo, so ga tričetrt ure kasneje za volanom našli krški policisti in ker so sumili, da misli peljati naprej, so ga do streznitve zadržali v svojih prostorih.

PO TELEVIIZIJO NA TANČO GORO - V noči na 27. julij je neznanec vdrl v zidnico M. K. iz Črnomlja in mu ukradel 60 tisoč tolarjev vreden televizijski sprejemnik znamke Goldstar.

VELIKA TATVINA CIGARET - Neznanec je ponoči na 30. julij skozi že prej odprto okno vstopil v bife Metuljček in iz skladišča odnesel 114 paketov cigaret različnih znamk ter s tem lastnika lokala oškodoval za 285 tisoč tolarjev.

OKRADEL UKRAJINCA - V soboto, 31. julija, je neznanec vstopil v Gradisovo barako v Trdinovi ulici v Novem mestu, kjer začasno prebivajo delavci tega gradbenega podjetja, ter vlomil v sobo ukrajinskega državljanca I. K. ter mu iz denarnice vzel 30 tisoč tolarjev.

VLOMIL ZASTONJ - V noči na 29. julij je neznanec v bližini Drašče vasi vlomil v vikend F. S. iz Klečeta. Odnesel ni ničesar, le za 20 tolarjev škodo je povzročil.

ZDAJ TELEFONIRA - Neznanec je 28. julija z razstavne police trgovine Electronic v Brežicah znemiral mobilni telefon Panasonic EB-G 600 ter s tem trgovino olajšal za 65 tisoč tolarjev.

ODPRTO OKNO - V noči na 28. julij je neznanec na parkirnem prostoru v Kajuhovi ulici v Črnomlju izkoristil odprto okno avtomobila N. S. iz Črnomlja. Skozi odprto okno je odklenil vrata in ukradel avtoradio, vreden 10 tisoč tolarjev.

po dolenjski deželi

• Ekonomisti in policisti so ljudje, ki si stalno izmišljajo nove in nove izraze in iščejo nove besede, po mnenju nekaterih le zato, da jih preprosto človek ne bi mogel razumeti. Najbrž je eden takih tudi tisti zmkavti, ki se je 27. julija lotil avtopralnice Avto moto društva Novo mesto na Zvitrovi ulici v Novem mestu. Verjetno je šel za pranje denarja in da je to hudičeva slaba stvar, pa se je odločil, da on že ne bo kradel umazanega denarja. V avtopralnici imajo gotovo opran, torej čist denar, kar tja bom zavil si je mislil in jo sredi popoldneva mahnil proti Bršljinu. Na roko mu je šla tudi nepredvidnost delavcev avtopralnice, stopil je v kabino in iz registrske blagajne pobral ves denar, tudi tistega, ki je bil namenjen plačilu DDV.

• Tudi na bazenu bi moral biti denar čist in ga potem ne bo treba prati, si je istega dne mislil morda isti ali pa kateri drugi zmkavti, ki se je odločil obiskati zunanji bazen v Dolenjskih Toplicah. Medtem ko so se lastniki treh nahrbtnikov in potovalne torbe najbrž brezklono namakali v blagodejno delujoči termalni vodi, jim je pobral vse, ne le domnevno čistega denarja, ampak tudi denarnice, dokumente pa brišče, kopalko in celo spodnje perilo. Tri Novomeščane in Jurkovačana je s tem olajšal za 105 tisoč tolarjev, pa še v mokrih kopalkah so morali domov.

Bodo Hrvati naplahtali Janeze?

Krška občina še čaka na pisni odgovor predsednika slovenske vlade glede pogajalskih izhodišč Slovenije s Hrvaško o krški nuklearni - Ljubljana ne upošteva Krčanov

KRŠKO - Krški župan Franc Bogovič še vedno ni dobil odgovora na pismo, ki ga je 21. junija letos poslal predsedniku vlade, dr. Janezu Drnovšku, glede sodelovanja lokalne skupnosti pri meddržavnem urejanju statusa Nuklearne elektrarne Krško (NEK) med Slovenijo in Hrvaško.

S posredovanjem poslanca Branka Janca je 19. julija vendarle krško delegacijo sprejela vsaj ministrica za gospodarske dejavnosti, dr. Tea Petrin. Župan s splošnimi, neobvezujočimi pogovori s Petrinovo ni bil zadovoljen, zato je terjal, da vsaj pripravijo krajši zapisnik s tega sestanka, a tudi tega dokumenta Krčani doslej iz Ljubljane niso prejeli.

Ker NEK obratuje v krški občini, Krčanom seveda ne more biti vseeno, kako se rešujejo vpra-

slovenske vlade ne zanimajo interesi lokalne skupnosti, katere del je NEK. Za krško občino najpomembnejša vprašanja, ki morajo biti rešena, so vsekakor nemoteno, varno obratovanje elektrarne, trajna rešitev odlagališča radioaktivnih odpadkov in nadomestilo lokalni skupnosti za degradacijo okolja.

Glede na to, da so mediji poročali, da sta se hrvaški in slovenski premier Zlatko Mateša in Janez Drnovšek na Mokricah dogovorila o vseh odprtih vprašanjih okoli NEK in da jih morata pogajalski skupini le še razdelati, so Krčani želeli celovito pojasnilo, kakšna je vsebina posameznih izhodišč. Kaj to pomeni za varno obratovanje NEK v prihodnosti, za spejmljivost elektrarne v javnosti, v lokalnem in širšem slovenskem okolju, za učinkovito vodenje poslovanja v NEK ter za gospodarski interes lokalnega in slovenskega gospodarstva?

Župan Bogovič od predsednika Drnovške doslej še ni dobil pisnih pojasnil o sedmih načelnih dogovorjenih izhodišč za pogovore z

našimi južnimi sosedi. Med temi je tudi prevzem radioaktivnih odpadkov na obeh straneh do leta 2012 ali pa drugačna tehnološka rešitev. Kot kaže, bi se radi Hrvati znebili tudi te obveznosti v času, ko zavračajo (zanje predrago) električno energijo iz nuklearke in ko nam celo ponujajo odkup njihovega kapitalnega, sovlaga-teljskega deleža. Zdi se, da Hrvati le taktizirajo in čakajo, kdaj in kako bodo pretentali "Janeze" v pogosto menjajoči se slovenski pogajalski skupini...

PAVEL PERC

POLICISTE HOTEL VLEČI ZA NOS

TREBNJE - V četrtek, 29. julija, je 20-letni D. M. iz okolice trebnjega policiste obvestil, da so mu ukradli avto. Policisti se tokrat niso pustili vleči za nos in so hitro ugotovili, da je domnevni oškodovanec hotel z lažno prijavo kraje v avtomobilu policijsko patroljo spraviti s kraja, kjer je imel parkiran avto, da bi se tako lahko kljub vinjenemu stanju nemoteno odpeljal domov.

PO NESREČI BI SE ŠE TEPEL

LESKOVEC - V petek, 30. julija, je 20-letni S. B. iz Krškega ne parkirnem prostoru pred gostilno Pustišek v Laskovcu povzročil prometno nesrečo. Med izmenjavanjem podatkov s soudeležencem nesreče se je začel nespodobno vesti in izživiti k pretepu. Ko je prišla na kraj prepira še policijska patrolja, je povzročitelj nesreče začel izvivati tudi policiste. Njegovo treznost so preizkusili z alkotestom in mu namerili 3,72 g/kg alkohola v krvi. Kljub temu se je vsedel v svoje vozilo in hotel odpeljati, a so mu policisti vožnjo preprečili in ga zadržali do trenutka, ko je o svojem početju lahko trezno razmisli.

DVANAJST MRTVIH

V preteklem tednu (od 26. julija do 1. avgusta) se je na slovenskih cestah zgodilo 92 prometnih nesreč, v katerih je 12 ljudi umrlo, 130 pa se jih je poškodovalo. Letos je tako na naših cestah umrlo 194 ljudi, v enakem obdobju lani pa je življenje izgubilo 188 oseb. Med vzroki nesreč je tudi minuli teden prevladovala neprimljiva hitrost, nepravilna stran in smer vožnje, nepravilno prehitjevanje, neupoštevanje prednosti, nepravilnosti pešcev in prekratka varnostna razdalja. V kar polovici nesreč, ki so se zgodile ob koncu minulega tedna, je bil povzročitelj pod vplivom alkohola.

MED EKOLOŠKO AKCIJO NAŠEL UTOPLJENKO

DOLNJE BREZOVO - V soboto, 31. julija, je eden izmed udeležencev akcije Za čistejšo Savo med spustom s čolni pri Dolnjem Brezovu nekaj pred poldnevom opazil med veje izruvane jelše ujeto truplo utopljenke. Izkazalo se je, da gre za 28-letno Cvetko J. iz okolice Sevnice, ki je od doma odšla dva tedna pred tem.

KLIN RIFETU PRELOMIL LOBANJO

KRŠKO - V petek, 30. julija, je ob 12.45 na gradbišču Srednje tehnične šole Krško, kjer gradijo novo športno dvorano, prišlo do hude delovne nezgode. Delavca SGP Posavje iz Sevnice Rifet A. in Muraif H. sta sestavljala opaž iz železnih segmentov in segmente povezovala z 12 cm dolgi in 8 mm debelimi jeklenimi klini. Ko je Muraif zabijal spodnji klin, se je zgornji klin, ki ga je zabil pred tem, zaradi vibracij premaknil in z višine 2,8 m padel sklonjenemu Rifetu na glavo in mu, čeprav je uporabljal zaščitno čelado, prelomil lobanjsko kost.

Franc Bogovič

šanja okoli nuklearke. Žalostno je, da lahko Krčani sledijo dogovorom Slovenije in Hrvaške le preko medijev. Zatorej se tudi krškim občinskim možem zdi, da

UJELI MLADE TATICE

NOVO MESTO - Lepe cunje so stvar, o katerih mladoletnice radi sanjarijo, če jim starši nočejo ali pa ne morejo dati denarja, da bi se deklice lahko oblekle, tako kot si želijo, se nekatere znajdejo po svoje. Če so spretni, si lahko kaj sešijejo same, če pa so poleg spretnosti še dovolj drzne, se v trgovino podajo tudi brez denarja in se kljub temu lepo oblečejo. To so poskusile tudi tri mladoletnice, ki so 21. julija popoldne obiskale trgovino Plitisa na Florjanovem trgu in Figura na Novem trgu, a jim je poleg predrznosti manjkalo spretnosti, pa so jih zalotili. Bile so kar skromne, saj so nabrale za vsega 39.600 tolarjev oblekic. Če ne bi bil čas znižanj in popustov, bi bil ta znesek najbrž višji.

Kradli gobarjem in vinogradnikom

Ukradeni avto našli v gozdu - Največ vlomov in kraji iz avtomobilov se je v zadnjem času zgodilo v neposredni bližini gozdov - V Vrbovcih naenkrat vlomili v pet avtomobilov

Avtomobili so še vedno ali pa vedno bolj zanimiv cilj nočnih pa tudi dnevnih podvigov vsakovrstnih tatov, zmkavtov, roparjev in lopovov. Posel je najbolj enostaven, če nepridiprav naleti na odklenjeno vozilo, saj mu ni treba razbijati stekel ali uničevati ključavnic, stvari iz avta pa si nabere kot gospodinja v samopostrežni trgovini, le da ne plača. Če je nepredvidni in v poštenost soljudi prepričani voznik v avtu pustil tudi ključe, nepridiprava hitro zamika, da se z avtom še malo popelje naokoli. Če ima lastnik srečo, bo avto kasneje našel nepoškodovan s praznim rezervoarjem, lahko pa se zgodi, da ga ne bo videl nikoli več. Že po površni analizi vlomov v avtomobile v zadnjem času velja avtomobiliste opozoriti, naj svoja vozila zaklepajo in naj jih ne puščajo na neobljudenih mestih. Ni dovolj, če denar in dokumente pospravijo v predal armaturne plošče ali v prtljažnik, najbolje je vse vrednejše stvari vzeti s seboj.

R. S. iz okolice Mirne Peči je eden izmed tistih srečnežev, ki se mu nepredvidnost ni hudo maščevala. 27. julija je svojega golfa parkirali ob cesti Novo mesto-Mirna Peč, v avtu pa je pustil tudi kontaktne ključe. Ko se je vrnil, avtomobila ni bilo tam, kjer bi po njegovem moral biti. Policisti so ga kasneje našli v gozdu v okolici Kuzarjevega Kala. Morda se je celo isti nepridiprav istega dne natanko opoldne nedaleč stran lotil tudi avtomobila, ki ga je S. K. iz Novega mesta parkirali na gozdni poti v Češči vasi. Tokrat je moral vlomiti, v predalu armaturne plošče pa je našel pravi zaklad - notes s 160 tisoč tolarji, čeki in dokumenti, kar je z veseljem odnesel s seboj.

Zanimivo, da se je v zadnjem času večina vlomov v avtomobile zgodila v gozdovih ali ob cestah ob robu gozda, med okradenimi pa so bili predvsem gobarji. Ena izmed nesrečnih ljubiteljev gob je tudi A. B. iz Dobrave, ki je 21. julija parkirala ob robu gozda v Šentjoštu in odšla po gobe, po gobe pa je šlo tudi za 80 tisoč tolarjev domačega in tujeja denarja, kolikor je iz denarnice v ženski torbici, ki jo je našel v prtljažniku, odnesel nepridiprav.

Neznani nepridiprav, ki raje ordinira ponoči in v naseljenih krajih kot podnevi po gozdovih, se je 21. julija v Adamičevi ulici lotil avtomobila R. Č. iz Novega mesta. Ukradel mu je Sonyjev avtoradio, zadnjo polico z dvema zvočnikoma in 15 kaset.

Neki drugi tat, ki je v soboto, 31. julija, postopal med vinogradi v Vrbovcih, je najbrž predvideval, da so lastniki pred zidanicami parkiranih avtomobilov preveč zaposleni s prijetnejšimi opravili, kot je nadziranje vozil, zato je mirne duše vlomil v pet avtomobilov, trem lastnikom iz denarnic pobral ves denar, enemu je odnesel srebrne uhane, v enem avtu pa ni našel nič kraje vrednega. Poskušal je vdreti tudi v šesti avto, a mu to ni uspelo. S tatvinami in vloni je naredil za več kot 157 tisoč tolarjev škodo.

OKRADENI MED DOPUSTOM

SEVNICA - Ko se je M. T. iz Sevnice vrnil z dopusta, ga je doma čakalo neprijetno presenečenje. Neznani tat je med njegovo odsotnostjo med 25. in 31. julijem na še neugotovljen način vstopil v njegovo stanovanje in ga temeljito izpraznil. Iz kuhinje je odnesel televizor, v spalnici pa je v skrinjici našel 400 tisoč tolarjih in jih seveda ni pustil tam.

DOLENJSKI LIST

KAMERA ODKRIVA - Čez varnost je ni, si je najbrž mislil voznik traktorja, ko je na prikolico z naloženimi zidaki spravil še psa čuvaja, da bi čuval tovor pred morebitnimi zmkavti. Teh dandanes res ne manjka. Čez udobje ga ni, pa so najbrž premlevali pasji možgani lepega poletnega dne prejšnji teden, ko je fotografska kamera ujela v Šentjernej ta prizor. (Foto: M. Markelj)

Varnejše po vaških cestah

Krajani prispevali levji delež za priključek na glavni vodovod

VELIKE LAŠČE - Kmalu bo v novem naselju na Velikem Ločniku pri Turjaku iz 35 pip pritekla voda, saj so za kilometer podaljšali obstoječi vodovod.

Kjer je območje trase zelo zahtevno, so morali za naložbo zbrati kar petnajst milijonov tolarjev. Dve tretjini so zagotovili porabniki, tretjino pa je prispevala občina Velike Lašče.

Obnova obstoječih in povezava oddolnih vasi in novih naselij na vodovodno omrežje je osnovna naloga občinskega vodstva, zato se župan Anton Zakrajšek prizadeva, da bi še letos zgradili vodohran v Krvavi Peči ter spravili v zagon vrtini pri Marinčkah, iz katerih bi s pitno vodo oskrbovali naselje Velike Lašče.

"V občini imamo enajst vodovodnih sistemov. Le za največje skrbijo koncesionarji, ostali so v rokah vaških skupnosti. Prav bi bilo, da bi nekega dne imeli vsi vodovodi enega gospodarja (skrb-

nika) in pri tem bomo vztrajali. Vem, da bodo težave, saj doslej mnogi uporabniki niso plačevali porabe vode, saj je ta pritekala iz zajetij, ki so jih sami zgradili," je pojasnil župan Anton Zakrajšek.

Lepo vreme je omogočilo tudi pripravo vaških cest za asfaltiranje. Letos naj bi se po črni podlagi vozili na cesti Žaga-Podstrmec in Mala Slevica-sv. Jakob, v načrtu je asfaltiranje skozi Osrednik, Rob-Podhojni Hrib, Velike Lašče-Grič in Turjak. Štamprik ter pripravljala dela na cesti Kneji-Logarji.

M. G.

NAJBRŽ BI RAD POSTAL AVTOLIČAR

NOVO MESTO - V petek, 30. julija, zvečer je neznanec na parkirnem prostoru v Defrance-schjevi ulici v Novem mestu s črnim razpršilec poškropil hon-do civic, last I. B., in renaulta megana, last I. B. Seveda mu z razpršilec ni uspelo prebarvati celih vozil, lastnikoma pa je s tem povzročil za 100 oziroma 300 tisoč tolarjev škodo. Najverjetneje isti nepridiprav se je še isti dan prav tako s črnim sprejem na parkirišču za hotelom Krka v Novem mestu spravil nad VW passat, last V. Š., in v Jerebovi ulici na opla vectro, last Z. P., in naredil za 80 oziroma 15 tisoč tolarjev škodo.

RADIO BREŽICE

na 88,9
in
95,9 MHz

KRONIKA + NESREČ

SMRT MESEC DNI PO NESREČI - V četrtek, 2. julija, je za posledicami prometne nesreče, ki se je zgodila 30. junija na Senovem, umrla 14-letna Urška Maček s Senovega. Do tragične nesreče je prišlo, ko je 28-letni A. M. s Senovega peljal z osebnim avtomobilom po Titovi cesti na Senovem in zavil levo proti parkirnemu prostoru ter spregledal Urško, ki mu je nasproti pripeljala z mopedom. Mopedistka je skupaj s sopotnikom 16-letnim Dejanom Hribškom z Malega Kamna treščila v desni blatnik avta in padla. Med trčenjem je na mopedu odpadel pokrovček za gorivo, ki je poškropilo Urško in se trenutek za tem vžgalo. Zaradi opeklin po celem telesu so jo odpeljali v Klinični center, kjer so se en mesec zama-

borili za njeno življenje. V nesreči je bil hudo ranjen tudi njen sopotnik. Z MOPEDOM V KOSILNICO - V torek, 20. julija, je v Bitnji vasi prišlo do prometne nesreče, v kateri se je hudo poškodoval sopotnik na mopedu. Mopedist, 18-letni D. K. iz okolice Trebnjega, se je peljal skozi Bitnjo vas in zaradi neprijetne hitrosti izgubil oblast nad vozilom, se nagnil in z desno stopalko nekaj metrov drsal po cesti, ko mu je naproti s kosilnico pripeljal M. J. iz okolice Trebnjega. Kljub temu, da se je mopedistu umikal, nesreče ni mogel preprečiti. Med trčenjem je sopotnik mopedista, 15-letni G. K. iz okolice Trebnjega, padel na kosilnico in obležal na kosišču, med padcem na kosišču pa se je zelo hudo poškodoval.

Že po treh uspešnih letih je sledila pomladitev.

Fiat brava 80 16V

Osvežitev pred novim tisočletjem

Bravo in brava za leto 1999 sta obogatena z mnogimi novostmi, med katerimi prednjačita predvsem dva nova agregata; 1,2-litrski bencinec s 16 ventilom in dizelski 1,9 JTD.

Pretekla tri leta sta bravo in brava s svojimi prodajnimi rezultati razveseljevala Fiatovce, da pa bi tako tudi ostalo, sta fiatova dvojčka, na izgled še vedno sveža, krenila v novo borbo s konkurenco nekoliko spremenjena. V teden dni trajajočem druženju z novo bravo smo bili kar prijetno presenečeni nad majhnimi, a očitnimi spremembami. Se najbolj pa nas je navdušil 1.242-kubični motor, ki s pomočjo 16-tih ventilov razvija skoraj neverjetnih 82 konjev.

Sama oblika vozila se ni spremenila, a je na vozilu kup lepote in sprememb in že ob pogledu na v krom odelo novo masko lahko opazite, da je vozilo sedaj še bolj elegantno. V notranjosti je spremenjena armaturna plošča, ki je sedaj dobila štiri povsem okrogle merilnike (od leve proti desni: nivo goriva, hitrost, obrati, temperatura), ki delujejo veliko bolj resno od prejšnjih polkrožnih. Predelana je tudi oblika radijskega sprejemnika, ki je hkrati tudi bolj kakovosten od predhodnega. V osnovi je sedaj na voljo paket opreme SX, kjer dobite dve zračni vreči, servo volan, električen pomik prednjih stekel, centralno zaklepanje, tonirana stekla, dodana je tudi lučka v zadnjem delu avtomobila, celotna notranost pa je oblečena v kvalitetnejše materiale živahnih barv. Izpopolnjeno je tudi podvozje, saj bravin zadek sedaj nič več ne poskakuje pri premagovanju krajših neravnin, ampak avto veliko lepše "leži" na cesti tudi ob slabših vremenskih pogojih.

Največja novost pa je vsekakor uporaba novega-starega motorja. Stari

zato, ker je bil že uporabljen v puntu, novi pa zato, ker je predelani in prilagojeni za uporabo v novi bravi. Ta 1,242-litrski motor s 16-timi ventili je zamenjal v ponudbi dosedanj model z motorjem 1,4 12V. Enkraten odnos med zmogljivostmi in porabo ter z dvema konjema več od predhodnika (skupaj 82 pri 5.500 vrt./min) predstavlja sedaj ta motor izvrstno rešitev za celotno klijentelo, ki bi želela vstopiti v ta razred avtomobilov, a za to ne želi porabiti preveč denarja.

Motor nas je nadvse navdušil s svojo elastičnostjo in z odzivanjem na pritisek stopalke za plin. Čeprav ima manjšo prostornino, se motor zelo rad zavrti in ne kaže nobenih znakov utrujenosti tudi pri daljših vzponih, na ravni pa relativno hitro pospeši do 100 KM/h (12 s), kazalec hitrosti pa se ustavi pri številki 180 KM/h. Predelave na motorju se najbolj odražajo v tišjem delovanju motorja, saj kljub vrtenju v višje obrate motor ne spušča neprijetnih glasov in vibracij. Tisto kar pa je še najprijetnejše, je dejstvo, da sedaj porabi tudi manj goriva. V kombinaciji z mestno vožnjo in vožnjo na daljše relacije se poraba ni dvignila nad 7 litrov na 100 prevoženih kilometrov, kar pomeni, da porabi tudi za liter in več goriva manj od predhodnika z 1,4-litrskim motorjem.

Prenovljena brava v izvedbi s petimi vrati, 1,2-litrskim motorjem in SX paketom opreme stane 2.179.000 tolarjev, kar je cena, za katero boste tokrat dobili dober avtomobil brez dodatnih "črčkov" pod armaturno ploščo in brez nedodelanih spojev, ki kvarijo celoten izgled. Pri fiatu so tokrat v spodnjem srednjem razredu že pripravljene na novo tisočletje, v nižjem razredu pa vsak trenutek pričakujemo predstavitev povsem novega punta.

Premiera

Elegantni Oplov turbo kupe

Eleganten kupe na astrini osnovi.

Septembra letos bo Opel na frankfurtskem salonu predstavil svoj novi kupe. Za dinamične vozne lastnosti prišleka bodo skrbeli dvolitrski turbo motor s 190 konji ter dva manjša z močjo 147 oz. 115 KM.

Oblikovno kupe prinaša evolucijo in dinamičnost astre, le da se ekskluzivni štirisedežnik sedaj ponaša tudi s povsem novo masko, markantnimi prezračevalnimi odprtini, pragovi, kljukami in bočnimi letvami v barvi vozila, njegov športen izgled

pa dopolnjujejo še lahka platišča v obliki zvezde.

Oplovi inženirji so znižali astrino podvozje za 20 mm in ga tako uglasili z visoko zmogljivim kupejevim motorjem. Novi 190-konjski turbo agregat bo pognal kupe do hitrosti 240 km/h, od 0-100 km/h pa po potreboval slabih 7 sekund.

Novi oplov kupe bodo izdelovali pri podjetju Bertone v njihovi tovarni v Torinu. Načrtovana pa je proizvodnja preko 30.000 enot letno.

Škoda felicia 1,6 LX

Novo lice, nova pesem

Nova felicia z bogatejšo opremo in razširjeno paletno motorjev ne ponuja prevelikega razkošja, ponuja pa veliko več kot do sedaj, kar opravičuje tudi s ceno.

Odkar se je pojavila na tržišču in zamenjala star in neprivlačen model favorit, felicia odločno meša štrene konkurentom. Pred nedavnim pa je podjetje iz Mlade Boleslave feliciji spremeniло lice, ji dopolnilo pakete opreme, dodalo nekaj motorjev v paletno ponudbo in jo tako predelano ponovno poslalo na tržišče v boj s konkurenti.

Največ sprememb je bil deležen prednji del vozila. Felicia je dobila večjo in bogatejšo masko, ki je identična maski octavije. Tako je prednji del postal bolj zaobljen in mehkejši. Nova oblika luči in odbijači v barvi karoserije narede vozilo še bolj privlačno. Na zadnjem delu je najbolj opazna tretja zavora luč, kar je prispevek k večji varnosti, novost pa je tudi nova oblika črk, iz katerih je napisano ime, kar je povzeto po čeških kubistih iz začetka stoletja.

Tudi pri Škodi se zavedajo, da morajo kupcem ponuditi več.

Tudi notranjost je doživela kar nekaj sprememb. Na sredini dvokrakega volanskega obroča kraljuje velik škodin znak, pod katerim pa žal ni zračne blazine, je pa podprt z servo ojačevalnikom. Oblika armaturne plošče je simpatična in pregledna. V serijsko opremo sedaj spada tudi merilec obratov z vstavljeno digitalno uro, kar je bil prej privilegij dražjih modelov. Vozilo se odlepja centralno, proti kraji pa skrbi blokada motorja. Avto ima velike steklene površine in dve bočni ogledali, ki sta električno nastavljivi in pospešujeta varnost upravljanja z vozilom.

Pod novo oblikovanim motorjem pokrovom se je tokrat skrival 1,6 litrski motor z dvema ventiloma na valj in središčnim elektronskim sistemom za vbrizg goriva, ki pri 4.500 vrtljajih razvije 75 konjskih moči. To je povsem dovolj moči za avtomobil te vrste, saj se boste z njim lahko peljali tudi do 170 KM/h. Močno je izboljšana tudi izolacija, saj se tokrat neprijetni zvoki motorja pri višjih vrtljajih veliko manj prenašajo v potniško kabino kot pri predhodnici. Na novo je sestavljen tudi menjalnik, ki je sedaj natančnejši, predvsem pa se mu je podaljšala življenjska doba. Velike pohvale so lahko deležne tudi zavore. Spreddaj disk in zadaj boben odlično zaustavljata vozilo v različnih vremenskih pogojih. Precej so delali tudi na varnosti potnikov, saj so nove deformacijske cone na sprednjem delu vozila bolj učinkovite.

Obnovljena felicia z večjim popisom opreme vsekakor ne nudi razkošja, ponuja pa veliko več kot doslej, vse skupaj pa opravičuje s ceno, ki znaša 1.587.000 tolarjev. Felicia je še naprej družinski avto za voznike brez športnih ambicij. Sprememba videza pa bo poskrbela za izbris še tistih nekaj pomislekov na slabe škodine avtomobile.

Mali A s svojo nenavadno obliko vzbuja veliko zanimanja med mimoidočimi.

Mercedes A 160 avantgarde

Velikan med palčki

Po zunanjih merah spada med majhne, po prostornosti med srednje, po varnosti pa k luksuznim avtomobilom, danes je najvarnejši in tehnološko najizpopolnejši avtomobil, a tako skromnih dimenzij.

Pravijo, da je oblika karoserije nastala povsem slučajno, ko so mladi oblikovalci risali nove avtomobile. Vendar je A preveč premišljen avto, da bi nastal slučajno. Njegova koncepcija z mehaniko v "kleti" in potniškim prostorom na "nadstropju", je botrovala tudi k nastajanju oblike vozila.

Mercedes A razreda ima tako imenovan sendvič dno (dvojno dno), tako da potniki sede 20 cm višje, kot bi bilo običajno. Ta konstruktorska rešitev pride do izraza predvsem ob bočnih trkih, kjer je največja sila usmerjena niže od nivoja sedenja potnikov, pri frontalnem trku pa se v pod kabino premakne motor, tako da ne stiska nog potnikov. Za varnost pa skrbijo tudi štiri zračne blazine.

Notranjost je enostavna, vendar popolna. Voznik sedi visoko z odličnim pregledom na vse strani. Komandna ročica in stikala so ergonomski in funkcionalno razporejeni. Z izborom materialov v notranjosti je mercedes še enkrat odskočil od konkurenčnih malčkov. Impresiven je tudi prtljažnik, ki lahko iz 390 litrov zraste na 1.040 litrov.

Motor s prostornino 1,6 litra daje avtomobilu izredno živahnost. Dobro tono težko vozilo, ne ravno idealne aerodinamike (dolžina 3.580 mm, širina 1.720 mm, višina 1.600 mm), bo ob pomoči 102 konjev drvelo po cesti s hitrostjo 180 km/h, in to ob odličnih pospeških, saj potrebuje do 100 km/h 10 s. Pri tem motor tudi ni pretirano požrešen, saj pri tempu do 130 km/h poraba ne bo prerasla 7,5 l, pri večjih hitrostih pa le ta nekoliko poraste. Menjalnik je natančen,

stopnje prenosa točno izračunane in zelo dobro podpirajo zmoglosti motorja.

Po začetnih losovih težavah je A razred sedaj nekoliko nižji, priboril pa si je tudi trše podvozje, ki pa ni neudobno. Poglavje zase je stabilnost vozila, ki presega vse standarde, pa ne le v lastnem razredu. Vsak model je opremljen z elektronskim sistemom, ki nadzoruje stabilnost, ter preprečuje zdrs koles. Ta sistem resnično dela čuda tako na suhi kot mokri podlagi in popravlja večino voznikovih napak (do določene meje), saj ko vozilo zdrsne ga elektronika v hipu povrne v pravo smer. Zahvala gre tu predvsem vsem kraticam, ki opisujejo posamezne elektronske sisteme: ABS, ASR, ESP, BAS. Tudi volan je natančen in opremljen z dobro doziranim servo ojačevalcem, ki naredi vozilo izredno okretno tudi v mestni gneči. Veliko pohval so lahko deležne tudi zavore, saj ne poznam vozila v tem segmentu, ki bi se iz 100 km/h zaustavil v manj kot 38 m.

In na koncu, kam malček sploh spada? Lahko bi rekli, da po zunanji meri spada med majhne, po prostornosti med srednje, po varnosti pa med luksuzne avtomobile. Še bolj točno bi bilo, če bi zapisal, da je to bоре izven kategorije. Z A serijo, z njenim konceptom in vso sodobno tehnologijo vgrajeno vanj, lahko rečemo, da je Mercedes naredil novo kategorijo avtomobilov.

In komu je namenjen mali mercedes? Predvsem tistim, ki cenijo takšen koncentrat funkcionalnosti, v katerem so notranja prostornost, varnost in udobnost glavni dejavniki. Mali A je avto za dolga potovanja in tudi v mestu se odlično znajde. Danes je prav gotovo najvarnejši in tehnološko najnaprednejši avto tako skromnih dimenzij. To pa ima vsekakor tudi svojo ceno.

Renault prevzel Dacijo

Renault je prevzel kontrolo nad romunsko Dacijo z odkupom 51% delnic v vrednosti 50 milijonov dolarjev. V naslednjih petih letih bodo Francozi investirali še 220 milijonov dolarjev z namenom, da bodo lahko po desetih letih v dacijinih tovarnah proizvajali do 200.000 vozil letno. Za nagrado, ker bodo rešili tovarno, so Romuni Francozom oprostili plačilo davka 5 let, plačilo DDV-ja tri leta in plačilo carine na uvoz opreme.

Petvratni acord

V angleškem Swindonu se je pričela proizvodnja petvratne izvedbe nove, šeste generacije honda acorda. Kombilimuzinska izvedba temelji na osnovi klasične štirivratne limuzine, prodaja pa naj bi stekla jeseni. S tem bo hondina evropska proizvodnja avtomobilov narasla na 250 tisoč vozil letno, saj v Swindonu izdelujejo tudi evropske različice modela civic.

Na ceste tudi Hondin hibrid

Ob koncu leta naj bi se na ameriških in japonskih cestah znašla druga generacija hondinega hibridnega vozila, namenjenega široki prodaji. Honda 300 EV Plus bo, podobno kot prvi model Honda Integrated Motor Assist, združevala delo elektromotorja in bencinskega trivaljnega enolitrskega VTEC-E motorja. Avto, s tako združenim motorjem, se bo lahko pohvalil s zmogljivostmi 1,5 litrskega motorja, ki ne bo porabil več kot 4 litre goriva na 100 prevoženih kilometrov.

Najbolj prodajan model

XSARA

KLIMA ŽE ZA
99.999 SIT

www.citroen.si

Junijska zaloga že izpareva

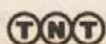
SAXO

ŽE ZA
1.266.160 SIT

Citroën Slovenija d.o.o., Ulica 15. maja 18, 6000 Koper

Najhitrejši prenos mednarodnih pošilk s Pošto Slovenije in mednarodnim kurirskim podjetjem

Pošiljke, oddane na pošti ali prevzete pri pošiljateljih, bodo v enem ali dveh dneh dosegale naslovnike v Evropi, Severni Ameriki in v Aziji, do Avstralije pa bodo potrebovale tri dni.

Pošiljanje pisemskih pošilk je preprosto in varno. Črna koda omogoča sledenje po internetu ali telefonu.

Za nadaljnje informacije so vam na voljo:

Ljubljana	061 174 1712, 174 1714, 174 1715
Maribor	063 449 2720
Celje	063 401 3760
Kranj	064 262 4724
Koper	066 452 6724
Nova Gorica	065 122 5720
Novo mesto	068 371 8710
Murska Sobota	069 377 9650

POŠTA SLOVENIJE

international couriers

Mercator

v akciji

od 29.7. do 12.8.'99

50let
Mercator najboljši sosed

Vlažilni losion za telo Amai Soft

280 ml, Lek, Ljubljana

stara cena 454,80 SIT

SAMO 299,00 SIT

in še 33 posebej označenih izdelkov!

Akcijska ponudba velja v vseh trgovskih podjetjih in franšiznih trgovinah Koncerna Mercator.

NEVARNI KLOPI

Bolezni, ki jih prenašajo klopi

Za marsikoga so gozdovi in travniki delovno okolje, za številne pa je gozd prostor za sprostitve in rekreacijo. Je pa tudi naravno bivališče klopov, ki so lahko prenašalci nevarnih nalezljivih bolezni. V naših krajih sta najnevarnejši klopni meningoencefalitis in lymska borelijoza.

Življenjsko okolje klopov so predeli z bujno vegetacijo. Klopi se zadržujejo zlasti v nizkem grmičevju 30 cm od tal, kjer čakajo toplokrvnega gostitelja. Aktivni postanejo spomladi, ko se otopli (marca) in delujejo do jeseni (običajno do oktobra). Večina primerov bolezni, ki jih prenašajo, se zato pojavi v tem obdobju. Vendar lahko posamezne primere teh bolezni zasledimo tudi zunaj tega obdobja (zaradi stika s stelo v hlevu, prenašalci bolezni pa so verjetno, čeprav redkeje, tudi leteče žuželke).

Klopi, ponavadi že v razvojnem stadiju ličinke, se okužijo med sesanjem krvi živali, ki prenašajo povzročitelje bolezni (to so v glavnem gozdne živali, zlasti glodalci, mali sesalci in srnjadi) in jih nato vnesejo v druge toplokrvne živali v času, ko sesajo kri. Povzročitelji bolezni se v klope razmnožujejo in naselijo v njegovih organih, kjer ostanejo vse življenje. Ugriz klopa ne povzroča bolečine.

Temeljni ukrep za zaščito pred boleznimi, ki jih prenašajo klopi, je osebna zaščita. Izogibajmo se področjem s klopi, zlasti od aprila do oktobra! Nosimo svetla oblačila, da klopa takoj opazimo in odstranimo! Priporočljivo so dolge hlače, zatakane na nogavice, rokavi z dolgimi zapetimi rokavi, skornji in pokrivalo. Uporabljajmo repelente, ki z vonjem odganjajo klopi, naneseimo jih zlasti na obleko in čim manj na kožo. Hojimo po stezi in se izogibajmo grmičevju in visoki travi. Po prihod domov takoj temeljito preglejmo vse družinske člane. Pri sesanega klopa moramo odstrani-

niti celega, praviloma s pinceto. Mesto vboda opazujemo vsaj mesec dni, zaradi morebitnega pojava značilne kožne spremembe. Oblačila operemo pri visoki temperaturi.

Pomembna je tudi ureditev lokalnega okolja: v vrtovih, kampih, parkih je potrebno redno odstranjevati grmičevje, dračje, visoko travo. V okolici hiš je priporočljivo odstraniti atraktivne rastline in postaviti fizične prepreke, ki onemogočajo srnjadi dostop v bližino hiš.

KLOPNI MENINGOENCEFALITIS

Bolezen so pri nas prvič zasledili in opisali pred približno 50-imi leti. Povzročitelj bolezni je virus, ki živi v prebavih okuženega klopa.

Žariščna območja klopne meningoencefalitisa se v Evropi razprostirajo v alpskem, subalpskem in dinarskem svetu. Okuženo območje v Sloveniji se razprostira po celnem alpskem svetu do Save, zlasti na nadmorskih višinah od 500 do 1.200 metrov. Vsako leto zabeležimo v Sloveniji 250 do 500 primerov te bolezni. Bolezen se pogosto pojavlja predvsem v ljubljanski in celjski kotlini, vendar zasledimo posamezne primere bolezni zadnja leta tudi na Dolenjskem. Zbolevajo osebe vseh starosti, največ pa med 25 in 50 leti starosti.

Človek se lahko okuži na več načinov. Najpogostejše klop pri ugrizu v kožo s slino prenese tudi povzročitelja. Možna je okužba z uživanjem okuženega nepasteriziranega mleka, verjetna pa je tudi okužba s pikom leteče žuželke.

Ko virus prodre v telo, se približno po 7 do 14 dneh pri tretjini okuženih pojavi prva faza bolezni: slabo počutje, bolečine v mišicah, vročina, glavobol, bruhanje, bolečine v trebuhu, driska. Ta faza traja do šest dni. Sledi obdobje, ko ni nobenih zdravstvenih

težav ali samo rahel glavobol, kar lahko traja do dva tedna. V približno 75 odst. pa se pojavi tudi druga faza bolezni: nagel dvig temperature, glavobol, bruhanje, trd tilnik, lahko tudi nezavest. Potrebno je zdravljenje v bolnišnici. Izid bolezni je pri večini ugoden, a je lahko tudi smrten. Pojavi se lahko ohromitev mišic, ki je lahko trajna (najpogostejše je prizadet ramenski obroč), pri skoraj tretjini bolnikov pa ohromitve trajajo več mesecev. 10 do 15 odst. bolnikov ima po preboleli bolezni glavobole, zmanjšano delovno sposobnost, slabši sluh, vid ali različne psihične motnje.

Pred okužbo se lahko zaščitimo s primernimi oblačili, samopregledovanjem ter uporabo repelentov, najboljša zaščita pa je vse-kakor cepljenje. Za popolno zaščito so potrebne tri doze cepiva v primernih presledkih. Poživitve imunosti je potrebna z eno dozo cepiva v petletnih presledkih. Cepljenje je varno, z redkimi stranskimi pojavi, najpogostejše kot bolečina, rdečina na mestu vboda, zelo redko pa vročina, glavobol, kratkotrajno slabo počutje. Vendar cepivo proti klopni meningoencefalitisu ne varuje pred borelijozo, proti kateri še ni cepiva. Cepljenje je obvezno za vse, ki so poklicno izpostavljeni, in priporočljivo za osebe, ki preživljajo svoj prosti čas v naravi na žariščnih območjih te bolezni. Cepljenje je možno opraviti na območjih zavodih za zdravstveno varstvo, v Ljubljani tudi na Inštitutu za varovanje zdravja. Na Dolenjskem cepijo na Zavodu za zdravstveno varstvo v Novem mestu.

LYMSKA BORELIOZA

Borelijoza je bolezen, ki so jo prvič spoznali v Združenih državah Amerike leta 1975 po skrivnostnem izbruhu sklepnih težav pri otrocih v okrožju Lyme v zvezni državi Connecticut. Od takrat

zabeleženi primeri te bolezni iz leta v leto bliskovito naraščajo. Bolezen je postala velik zdravstveni problem v številnih državah.

V Sloveniji je borelijoza najpogostejša bolezen, ki jo prenašajo klopi. Od leta 1986, ko je prijava te bolezni pri nas obvezna, beležimo tudi zaradi večje pozornosti zdravnikov vedno večje število bolnikov. Tako je bilo v letu 1986 prijavljenih 29 primerov, v letu 1997 pa je več kot 3.000 primerov.

Za razliko od klopne meningoencefalitisa, ki je geografsko veliko bolj omejen, poročajo o borelijozi z vseh kontinentov. Povzročitelj bolezni je bakterija, ki jo z živali na ljudi prenašajo klopi, verjetno pa, čeprav veliko redkeje, tudi leteče žuželke (muhe, obadi, komarji).

Bolezen se pri človeku lahko kaže s širokim spektrom zdravstvenih težav, saj lahko bakterija prizadene številne organe in tkiva. Glavna značilnost borelijeze je kožna sprememba, ki se pojavi ponavadi v času enega meseca po vboju, se širi in na sredini prične bledeti, tako da v večini primerov nastane tipična obročasta sprememba. Pri približno četrtini otrok kožna sprememba v sredini ne zbledi.

Pri otrocih nezdravljena kožna sprememba zbledi v nekaj dneh, pri odraslih lahko traja tudi več tednov. Vendar se približno polovica bolnikov ne spomni, ali je prišlo do kožne spremembe. Nekaj tednov, mesecev ali let kasneje se lahko pojavijo okvare na živčnem sistemu, sklepih, očeh, srcu in drugih notranjih organih. Te okvare le izjemoma ogrozijo življenje, vendar je pogosta nepopolna ozdravitev, bolezen lahko pusti težave, ki močno otežujejo vsakdanje življenje.

Varnega in učinkovitega cepiva za zaščito ljudi še nekaj časa ne bo. Borelijozo lahko preprečimo samo z osebno zaščito, tako da do vboda klopa sploh ne pride, če pa

že, je potrebno opazovanje mesta vboda. Ob pojavu tipičnega izpuščaja na koži takoj obiščite svojega zdravnika, ki vam bo predpisal ustrezno terapijo. Zdravljenje v tem obdobju je zelo učinkovito in prepreči napredovanje bolezni v

kasnejše stadije, ko terapija ni vedno učinkovita.

JASMINA PATKOVIČ COLARIČ
dr. med., spec. epidemiologije
Zavod za zdravstveno varstvo
Novo mesto

KDO KAJ KJE KDAJ

reklamno-ugankarska priloga Dolenjskega lista

Spoštovani bralci!

Tolikšnega odziva na nagradne ugankе iz posebne reklamno-ugankarske priloge Dolenjskega lista pa res nismo pričakovali. Za štiri ugankе iz priloge, ki je izšla 22. julija, smo do ponedeljka skupaj prejeli skoraj tisoč odgovorov; med njimi je bilo nekaj tudi napačnih (najbolj ste se motili pri odgovoru na vprašanje, kdo je upodobil Martina Krpana). Še bolj pridno tretje ugankarske orehe iz zadnje priloge; do ponedeljka, 9. avgusta, imate še čas, da pošljete odgovore na dopisnici za vsako uganko posebej. Tokrat objavljamo rešitve in nagrajence za prve štiri ugankе.

• Za uganko, katere pokrovitelj je bilo novomeško **Urarstvo Budna**, je bil odgovor pravičen, če ste napisali, da sta največji kolesarski dirki na svetu **Giro d'Italia** in **Tour de France**. Med 288 reševalci je žreb določil, da bosta ročno uro prejela **Ivan Brulc** iz Dol. Težke vode 3 b pri Novem mestu in **Tone Pezdirc** iz Trnovca 14 a pri Metliki.

• Le tri rešitve manj, torej 285, smo prejeli za uganko, ki je spraševala po imenu pokojnega voznika F1, šest nagrad pa prispeva znano novomeško podjetje **AvtoGalant**. Na sliki je bil kajpak **Ayrton Senna**, nagrado AvtoGalanta pa prejmejo: **Mišel Gorše** iz Meniške vasi 2 pri Dol, **Ivan Opiljak**, **Karmen Komljanec** iz Irče vasi 26 v Novem mestu, **Ivan Ošljak** iz Ljubljanske 79 v Kočevju, **Milena Popovič** z Drske 27 a v Novem mestu, **Matjaž Reisman** z Lutrskega sela 17 pri Otočcu in **Primož Strniša** iz Miklošičeve 17 v Domžalah.

• Z uganko **Dolenjskega muzeja** se je spoprijelo 223 bralcev, pravičen odgovor je bil, da gre za arheološko najdišče **Kapiteljska njiva**, po eno od štirih nagrad pa bodo prejeli **Nataša Hrovat** iz Gumberka 1 a pri Otočcu, **Slavka Klančar** iz Zaloga 10 a pri Novem mestu, **Branka Krivec** s Trga Prešernove brigade 5 v Kranju in **Tanja Staniša** iz Vinje vasi 34 a pri Novem mestu.

• Najmanj odgovorov, 182, smo prejeli za uganko novomeške **Galerije Kralj**. Odgovor je bil pravičen, če je na dopisnici pisalo, da je ena najbolj znanih upodobitev Levstikove povesti o Martinu Krpanu delo slikarja **Toneta Kralja**. Za nagrado, vsaka po eno sliko, sta bili izžrebani **Sonja Čibej** iz Slakove ulice 23 v Trebnjem in **Neja Jedlovčnik** z Drske 32 v Novem mestu. Vsem reševalcem ugank se zahvaljujemo za sodelovanje, nagrajencem pa kajpak čestitamo!

Vaš Dolenjski list

Zmaga Župevca na Hrvaškem

Na turnirju v tajskem boks

Novomeški klub Scorpion je nastopil na mednarodnem turnirju v tajskem boks v Novalji na otoku Pagu. David Župevec je nastopil v kategoriji do 57 kg, kjer se je pomeril s Hrvojem Česićem iz Bosne in Hercegovine, ki ima za sabo že več kot 50 dvobojev v boks, tajskem boks in kick boxu. Župevec se je boril hrabro in sicer bolj izkušnega nasprotnika premagal s tehničnim knock outom v peti rundi.

Jože Terlep se je v kategoriji do 81 kg pomeril s Hrvatom Goranom Vidovićem, varovancem znanega trenerja Branka Cikatića, in po petih rundah izenačenega boja izgubil po sodniški odločitvi z 2:3. Člani kluba Scorpion načrtujejo, da bodo od 18. do 22. avgusta nastopili na tekmovanju za svetovni pokal v tajskem boks v Minsku v Belorusiji, novembra pa se bodo predstavili tudi Novomeščanom, saj nameravajo pripraviti mednarodni turnir, na katerega želijo povabiti nekaj najboljših evropskih tekmovalcev v tej borilni veščini.

NAJBOLJŠI SANTORO, OSTALI ODPSTOPILO

NOVO MESTO - Poklicno moštvo novomeške Krke Telekom je drugi del sezone začelo z dirkami v Italiji. Najprej so nastopili v Pescari na dirki za nagrado Matteotti, kjer se je od novomeških kolesarjev najbolje uvrstil Italijan Pasquale Santoro, medtem ko so Uroš Murn, Sandi Papež in Boštjan Mervar v hudi vročini in na izredno selektivni progi, na kateri je cilj videlo le 25 kolesarjev, odstopili. Na dirki je prvič po poškodbi nastopil tudi Gorazd Stančelj, ki je večji del dirke bežal, vendar tudi on ni imel dovolj moči za pot do cilja. Zmagal je ta čas najboljši italijanski profesionalca Francesco Casagrande.

Vedno več ljubiteljev svobodnega neba

Vedno več ljubiteljev športnega letalstva na Dolenjskem, čeprav ta šport postaja zelo drag - Država zatiska oči pred športnimi letalci

PREČNA PRI NOVO MESTU - Aeroklub Novo mesto sodi med najboljše organizirane letalske organizacije v Sloveniji, kar je med drugimi zasluga tudi dolgoletnega letalskega delavca Franca Klemenčiča, ki zdaj opravlja zadolžitve upravnika AK Novo mesto.

Katero sekcijo delujejo v vašem klubu?

"Najbolj številna je jadralna, potem sledi motorna, modelarska in padalska sekcija."

Ali imate dobre pogoje za delo?

"Naš klub, ki dela popolnoma na amaterski osnovi, ima na voljo precej motornih in jadralnih letal, kar zadovoljuje potrebe naših članov. V zadnjem času čutimo "božji bič", kar zadeva ceno avio goriva, ki je vrstloavo poskočila. Raznih davkov in trošarin na alkohol ni, so pa poslanci izglasovali trošarino za avio gorivo, ki "hrani" ljubitelje letalstva, a le-ti morajo že tako za svoje šolanje globoko poseči v žep."

Mislite, da bo pri tem ostalo?

"Prepričan sem, da se bodo poslanci končno le "zbudili" in zadevo postavili na svoje mesto."

Kako je s šolanjem kadrov?

"Vsako leto izšolamo nekaj jadralnih in motornih pilotov,

Krka je spet zbrala dobro moštvo

208 cm visoki Makedonec Srdjan Stanković naj bi pogodbo podpisal še ta teden - 20. avgusta v Novem mestu z moskovskim CSK-jem - Na preizkušnji ameriški Slovenec

NOVO MESTO - Košarka je v preteklih dveh letih po zanimanju javnosti in tudi po tekmovalnih uspehih postala vodilni šport v Novem mestu, zato je vse od zadnje tekme minulega prvenstva pa do začetka avgusta med privrženci novomeške košarke vladala precejšnja napetost. Večina se je oddahnila že, ko je bilo jasno, da bo Matjaž Smodiš še naprej nosil Krkin dres, te dni pa je tudi dokončno znano, kateri košarkarji bodo v jeseni razveseljevali zahtevno novomeško publiko.

Od lanskega moštva so ostali vsi, razen Samarja in Meluša, nekaj pa je na spisku trenerja Iva Sunare tudi novih imen. Že v prestopnem roku

Moštvo Krke bo naslednji teden odšlo na desetdnevne priprave v Dravograd, takoj po pripravih pa se bodo 20. avgusta v novi sestavi prvič predstavili domačim gledalcem. Pomerili se bodo s slovitim moskovskim CSK-jem. Poleg tega bodo nastopili na močnem turnirju, katerega prvi del bo potekal v Zagrebu in drugi del v Novem mestu, povabljeni so na močan turnir v Ulm v Nemčijo, odigrali pa naj bi tudi več prijateljskih tekem s hrvaškimi in italijanskimi prvoligaši.

sta se krkašem pridružila novi vodja igre Dagmar Dražovič iz Postojne, ki je bil v lanskem sezoni po rednem delu prvenstva najboljši strelec, skupaj z njim, Nakićem in

Smodišem pa ima zdaj Krka kar tri najboljše strelce lige Kolinska. Iz kranjskega Triglava je v mesto ob Krki prišel Dragiša Drobniak, najdlje pa so v novomeškem klubu čakali na centra. Najprej so se ozirali po temopolnih Američanih, a so le-ti ali zahtevali preveč, ali pa niso zadovoljili potrebam trenerja Sunare. Na koncu so se odločili za makedonskega reprezentanta 208 cm visokega Srdjana Stankovića, ki se je v ponedeljek vrnil od doma, kamor je odšel po prtljago in se obenem o prestopu dogovoril s svojim dosedanjim klubom MZT Skopje. Stanković naj bi po zagotovilih predsednika košarkarskega kluba Krka Sama Plantana še ta teden podpisal pogodbo s svojim novim klubom. Svojim nekdanjim soigralcem se je spet pridružil nadarjeni Aleksander Stakić, ki se je minulo sezono kalil v mladi Olimpijini ekipi, na

spisku trenerja Sunare pa so poleg starih znancev Nakića, Smodiša, Petrova, Gruma, Jevtovića in Šekića še mladinci in kadeti Samo Majerle, Ervin Taraniš, Jaka Eržek in Andrej Gliha.

V torek se je v klubu nenađejano pojavil 208 cm visoki ameriški Slovenec Tomšič, ki je do sedaj nastopal v ameriškem univerzitetnem prvenstvu, ki bo z Novomeščani predvidoma vadal do nedelje. V kolikor se bo izkazal, bi lahko tudi on dopolnil spisek trenerja Sunare, vendar je pogoj za vključitev v moštvo, da pridobi slovensko državljanstvo, saj so v moštvo že trije tujci. Novost v moštvo je tudi pomočnik trenerja, ki ga do sedaj Sunara ni imel. To mesto je zasedel dr. Ante Perica.

I. V.

PRVENSTVO DVOJIC

KRŠKO - Na dolenjskem bali-narskem prvenstvu dvojic je v Krškem nastopilo 16 parov. Vrstni red: 1. Krže - Drobnič (Sodček) 2. Pangercič - Šukunda (Dolenja vas), 3. Prosenik - Gambeta (Krmelj) itd. (R. M.)

Veliki načrti so padli v vodo

Namiznotenisači Krke namesto v boj za naslov prvaka v boj za obstanek med prvoligaši - Komac v Maribor, Kitajec v Radgono, v Novo mesto pa noče priti nihče od povabljenih

NOVO MESTO - V novomeškem namiznoteniskem klub Krka so se ta teden začeli pripravljati na novo sezono, pred katero pa so morali temeljito spremeniti visokoleteče načrte, kakršne so si zadali še pred nekaj meseci, ko so nameravali mladima domačima igralcema in Kočevcu Gregorju Komcu pridružiti še enega najboljših slovenskih igralcev Saša Ignjatovića, ki je zadnje sezone nastopal v Sintelonu iz Bačke Palanke v Jugoslaviji v eni najmočnejših lig na svetu, pogovarjali pa so se še z dvema reprezentantoma, a se je tako rekoč vse podrla, ko je Komac izrazil željo, da zapusti klub.

Odlični Sašo Ignjatovič se je namesto za Novo mesto odločil za Pre-serje, kjer so mu očitno ponudili več kot Novomeščani, prav tako sta se reprezentanta Bojan Takić in Gregor Škarf odločila ostati v Ljubljani v ekipi državnih prvakov. Gregor Komac, na katerega so v novomeškem klubu še naprej resno računali, se je preselil k dekletu v Maribor, zato je izrazil željo, da bi v prihodnje igral za mariborski klub, ki je bil zelo zainteresiran za kočevskega igralca in je bil zanj pripravljen plačati tudi zahtevanih 600 tisoč tolarjev odškodnine. Novomeščani Gregorja niso želeli ovirati in so se z njim razšli kot prijatelji. Klub je zamenjal tudi Kitajec Xu Jia, ki je za Krko igral v drugi polovici letošnje sezone, a vodstvo kluba z njegovim učinkom ni bilo zadovoljno. Radgončani pa so zanj plačali primerno odškodnino. Tako se je izkazalo, da bo Krka v novi sezoni igrala

samo z domačimi igralci, na odločilnih tekmah pa bo moral v roke vzeti lopar tudi Marjan Hribar, ki je hotel z aktivno športno kariero zaključiti. Glavno vlogo v moštvo bosta tako prevzela Tomaž Kralj in Matjaž Retelj, tretji mož ekipe pa bo komaj 15-letni Simon Gradišar, ki že spada med boljše slovenske mladince. Žal se moštvo ne bosta mogla pridružiti Borut Miklič in Bojan Vertuš, ki sta pred leti skupaj s Kraljem, Retljem in Brumatom osvojila naslov mladinskih državnih prvakov, čeprav so bili takrat vsi še pionirji. Miklič bo zadnji letnik študija ekonomije opravil na Švedskem, Vertuš, ki študira v Mariboru, pa bo nastopal za mariborskega tretjeligaša Branik.

Marjan Hribar, dosednji kapetan novomeškega namiznoteniskega prvoligaša, ki se je zadnja leta potegoval za najvišja mesta v državi in nastopal tudi v evropskih pokalnih tekmovanjih, je ob takšnem razpletu in obetu boja za obstanek v prvi ligi precej razočaran. Žalostno

je, da v novomeškem klubu niso znali izkoristiti kapitala obetavnice generacije nekdanjih mladinskih državnih prvakov, prav tako pa je po odhodu Egora Ericha Zabkarja in Igorja Selaka začelo močno šepati tudi delo z mladimi, saj nekdanji igralci očitno nimajo časa niti interesa, da bi svoje znanje in izkušnje kot trenerji posredovali mladim, nekateri drugi strokovnjaki pa ne želijo priti v Novo mesto. Tako se novomeškemu namiznemu tenisu ne obetajo nič kaj rožnati časi.

I. V.

Ko zvezde natančno padajo z neba

Novomeški padalec Simon Dular presenetil svetovno elito - Veliko obeta - Slabi pogoji za vadbo na novomeškem letališču, saj ni ne blazin ne merilnih naprav

NOVO MESTO - Slovenski padalci že leta spadajo v sam svetovni vrh in ne mine svetovno prvenstvo, da bi naši padalci ne osvojili vsaj ene medalje. Mladinec Aerokluba Novo mesto Simon Dular se je v nedeljo prvič srečal s svetovno padalsko elito, med samimi mojstri pa je zasedel senzacionalno drugo mesto. Strokovnjaki napovedujejo, da se je rodila nova padalska zvezda.

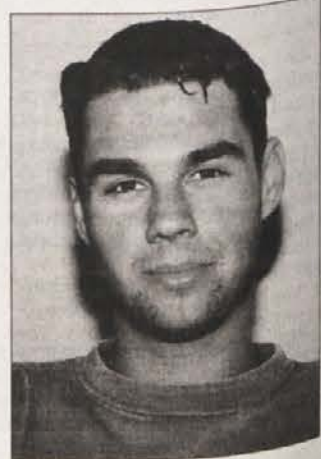
Konkurenca na padalskem tekmovanju za Pokal Šobec v Lescah je bila v nedeljo, 1. avgusta, vrhunska, v letalu, ki je padalce popeljal pod nebo, pa je kar mrgolelo svetovnih prvakov. Med njimi pa se je znašel tudi edini novomeški padalec, ki tekmovalno padalstvo jemlje resno, Simon Dular. Na tekmovanje, ki slovi po izjemno težkih pogojih, saj je cilj stisnjen v kotlino Šobčevega

saj je mladi Dolenjec skupaj z reprezentantom Romanom Karunom v skupnem vrstnem redu vodil, za njim pa so se uvrstili taki mojstri, kot so Borut Erjavec, Uroš Ban, Sead Salkić in Irena Avbelj, da o najboljših hrvaških in avstrijskih padalcih ne govorimo.

Na začetku ni kazalo tako dobro, saj si je Simon že v prvem skoku prisluzil tri kazenske centimetre, v nadaljevanju pa je skakal kot največji mojster in v naslednjih štirih serijah zgrešil le dva centimetra. Le še en skok ga je delil od senzacije - zmage nad svetovno elito, s katero se je tokrat pomeril prvič, zagotovo pa ne zadnjič. A mu je noga tako kot v prvem skoku tudi v zadnjem zavila nekoliko v stran, trije kazenski cm pa so ga stali zmage, kljub vsemu pa si je z delitvijo drugega mesta z Borutom Erjavcem že v svojem prvem nastopu med elito ustvaril

ime, ki se bo v prihodnje moralo znajti tudi na spisku državne reprezentance. Za ilustracijo njegovega uspeha velja omeniti le končni vrstni red: 1. Karun 5 cm, 2. Dular in Erjavec 8, 4. Irena Avbelj 9, 5. Ban in Salkić 10 itd.

I. V.

Simon Dular

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

VODI KRŠKO

Po desetih kolih dolenjske bali-narske lige je vrstni red naslednji: 1. Krško 18, 2. Krmelj 17, 3. Mirna 14, 4. Dana 13, 5. Dolenja vas 5, 6. Valerija 4 in 7. Cestar 4. (R. M.)

V ŽUŽEMBERKU VELIKI TURNIR V ODOBJKI NA MIVKI

ŽUŽEMBERK - Od petka, 13., do nedelje, 15. avgusta, bo loka ob Krki v Žužemberku središče slovenske odbojke. Žužemberški odbojarski klub po lanskem izjemnem organizacijskem uspehu letos pričakuje udeležbo več kot 70 ekip iz vse Slovenije, vključno z največjimi mojstri odbojke na mivki. V petek bodo ob 10. uri začeli turnir registrirani igralci, ki se bodo pomerili v dvojkah za denarne nagrade in pokal Dolenjskega lista. V soboto bo tekmovalje doseglo vrhunec z nastopi tričlanskih rekreativnih ekip za pokal Radia Krka, ki naj bi se s finalnimi tekmami predvidoma končali šele v nedeljo dopoldne. Žužemberčani sprejemajo prijave in dajejo dodatna pojasnila po telefonu (041) 502 543, prijavitelj pa se boste lahko tudi neposredno pred začetkom tekmovanja.

LETALSKI DELAVEC FRANC KLEMENČIČ je alfa in omega dolenjskega letalskega športa.

KRKA ZDRAVILIŠČA HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

TOKRAT NAJBOLJŠI KOČEVAR - Na sobotnem turnirju za posameznike je v Teniškem centru Otočec lopar najbolje sukal Dušan Kočevar, ki je v finalu ugnal Rada Medleta, tretje mesto pa je zasedla Slavka Srebrnjak. Naslednji turnir bodo v Teniškem centru Otočec pripravili v soboto, 14. avgusta. MINI ŠPORTNE POČITNICE - V Teniškem centru Otočec letos pripravljajo tako imenovane mini športne počitnice, namenjene udeležencem njihove teniške šole in drugim otrokom iz Novega mesta in okolice. Pri-

pravili so petdnevni teniško-počitniški program, ki vsak dan vsebuje dveurni teniški trening ali tečaj, malico in kopanje v Šmarjeških Toplicah. Prva skupina je tovrstni program začela 2. avgusta, drugi termin pa bo od 9. do 13. avgusta. Cena programa je 12 tisoč tolarjev, v kar sta vključena tudi malica in prevoz iz Novega mesta. Prijavite se lahko do zadnje sobote pred posameznim terminom po telefonu (068) 75 458. Najmanjše število udeležencev programa je osem, če bo prijav za določen termin manj, bo le-ta odpadel.

Če bi ga izgubili, bi se Martin utopil

Izčrpanega Martina Strela so morali pred Benetkami potegniti iz vode, sicer bi ga v večernem neurju izgubili in bi se utopil - V uteho mu ostaja najboljši izid v Evropi v neprekinjenem plavanju na 100 km - Zdaj na Gardsko jezero

Trg svetega Marka v Benetkah ni imel te sreče, da bi minulo sredo ponoči pozdravil enega v vodi najbolj vztrajnih ljudi na svetu, mokronoškega plavalnega ultramaratonca Martina Strela, a je najbolj znanemu dolejške-mu plavalcu tokratni podvig vsaj delno uspel, saj si je za cilj zadal več dosežkov - ob 120-letnici Delamarisa, ki je bil tokrat s spremljevalno bar-ko in posadko tudi njegov veliki pokrovitelj, je hotel preplavati 120 km od Kopra do Benetk, hotel pa je postaviti tudi svetovni rekord v plavanju na 100 km, kar mu ni uspelo, vseeno pa je za 54 minut izboljšal čas, ki ga je pred desetletjem za isto progo potreboval Celjan Jože Tanko, ko se je prav tako lotil 100 km dolgega plavalnega maratona med Koprom in Cavalinom, s tem pa je Martin postavil najboljši čas v Evropi in obenem slovenski stoki-lomski plavalni rekord.

Tokrat odlično spremstvo

Ko se je Martin v torek ob devetih zjutraj s carinskega pomola v Kop-ru pognal v morje, je vse skupaj zgedalo obetavno. Vetrna ni bilo in morje je bilo mirno kot olje. Če je lahko v preteklih letih del krivde za slabši uspeh valil na nespretno navi-gatorje in krmarje spremljevalnih bark, se je letos na svoje spremljevalce lahko popolnoma zanesel, saj razen tričlanske posadke Dela-marisove barke Jež vsi ostali s njim sodelujejo že več let. Kapitan Silvo Majer in ribiški kapitanski veteran Leon Čebulj, ki sta skrbela, da je bila stara lesena ribiška barka Jež vedno v pravi smeri, sta tržaški zaliv prekrizarila nešteto krat, tudi v neurjih in pono-či. Tudi pomočniki na barki in obeh gliserjih novomeških potapljačev so bili z njim že večkrat in vsak je svoj posel dobro poznal. Andrej Švent, direktor tokratnega podviga, je

Martina spremljal, ko je kot prvi in do sedaj edini Slovenec preplaval Rokavski preliv. Novomeški potap-ljači Toni Krevs, Jože Uhan in Du-šan Gašperšič so sodelovali na sko-raj vseh Martinovih podvigih v zad-njih letih, njegov sin Borut mu je s plavanjem ob njem pomagal držati ustrezní tempo, medtem ko ga je njegov stari prijatelj radijski novinar Marjan Jerman neusmiljeno pre-ganjal in je kot že velikokrat doslej prav nesramno zavračal njegovo tar-nanje in glasno izražene želje po odstopu. Očitno je bil Marjan Jer-man v svojem prejšnjem življenju psiholog ali pa valpet. Aleš Kirm je Dolenjce o doganjanju v morju spro-ti obveščal preko valov Studia D in skupaj s prav tako starim mačkom Martinovih avantur snemalcem in sovaščanom iz Stopič Miranom Turkom zbiral material za doku-mentarni film, ki ga ta čas montira-jo na novomeški televiziji, za zani-mivo zgodbo in fotografije v Novi-

SANJE SO SE MU URESNIČILE - Takole so Martina, potem ko so ga izčrpanega potegnili iz naraščajočih valov, zavili v odeje, da bi ga vsaj za silo segreli, potapljač Dušan Gašperšič (desno) pa ga je nežno obrisal z brisačo. Martinu so se končno uresničile sanje, ki jih je buđen sanjal zad-nje ure v vodi - dosanjaj je posteljo.

cah pa sta tudi tokrat poskrbela Franci Stres in Igor Mali. Če mu tokrat ne bi uspelo, bi bil lahko kriv le sam, ki pa s 44 leti ni več kak neizkušen pionirček, ali pa bi ga onemogočila neusmiljena narava.

Na začetku obetavno

Kot rečeno, je bilo vreme na začetku tako rekoč idealno in Mar-tin je dobro napredoval, na uro je v poprečju premagal 2,8 do 3,4 km. V sredo, ob štirih zjutraj, so se po 19 urah plavanja pojavile prve resnejše težave, saj jih je ujela dveurna ne-vihta, ki sicer ni prav močno ohladi-la morja, a je Martina vseeno zazebl-o, tako da je moral obleči neopren-sko obleko, proti jutru pa je začel tarnati, da mu je otekel jezik in da ga pečejo od soli razžrta usta, česar se najbolj boji. Ponavadi so se to-vrstne težave pojavile precej pozne-je in še dobro, da se je morje, ki ga je nočna nevihta precej vzvalovila, spet umirilo.

Pred Gradežem je imela posadka Ježa, ki je nezmotljivo skrbela za navigacijo, z Martinom prvi in to-krat edini resni besno prepričevalni dvoboj. Ko so zagledali prvi svetil-nik, je hotel Martin ob njem kar zaviti in nadaljevati pot naravnost proti Cavalinu in Benetkam. Komaj so ga prepričali, da bi si s tem pot skrajšal za 10 km in bi vse skupaj padlo v vodo. Martin se je končno vdal in plaval naprej do drugega svetilnika, za katerega v svoji površ-nosti do tedaj sploh ni vedel.

Marjan Jerman kot valpet

Ko je tedaj Martin na svoji desni zagledal italijansko obalo, ga je to močno spodbudilo in svoje plavanje je bistveno pospešil in čeprav mu je popoldne začela nagajati burja, ki je gnala valove naravnost proti njemu, se še nekaj časa ni dal motiti, proti večeru pa so valovi in hiter tempo zahtevali svoj davek. Začel je tar-nati, da nič več ne vidi in zatem, da vidi samo še posteljo in da hoče iti na barko. Ker Marjan Jerman ni hotel niti slišati, da bi Martin odsto-pil, je utrjeni in zaspani plavalec ubral drugo taktiko. Dejal je, da se je naveličal plavati ob barki in da bi rad plaval ob potapljaškemu gu-menjaku, na katerem pa ni bilo mesta za neusmiljenega priganjača Jermana. Kako na Martinovo pla-vanje vpliva Jermanova tečnoba, je bilo hitro jasno, saj je Strel ob gu-menjaku bolj ležal na vodi kot pla-val. Andrej Švent je hitro uvidel, da tako ne bodo videli cilja, zato je Martina poslal nazaj k barki, kjer ga je v roke dobil pravi preganjač in ga dobesedno prisilil, da je dosegel vsaj en cilj, preplaval 100 km v predvi-denem času.

Konec heca

Komaj je barka Jež s plavalcem ob boku v sredo ob 21.30 pri Cava-linu prečkala navidežno črto stotih kilometrov, je prišel trenutek, ko je bilo izčrpanega plavalca naj-bolje potegniti iz vode. Kakršnokoli vztrajanje bi lahko ogrozilo Marti-novo življenje, saj se je že povsem stemnilo, grozeči oblaki so napove-dovali nevihto, v vse višjih valovih pa bi lahko zelo hitro izgubili plavalca izpred oči, izčrpani Martin pa ni bil več sposoben brez spremstva v neur-ju preplavati skoraj štirih milj, ko-likor ga je ločilo od obale, saj je na morju kar mrgolelo luči različnih ladij in ladjic, čolnov in ribiških bark. Če bi ga izgubili, bi to zanj pomenilo zagotovo smrt.

Potegnili so ga iz vode, za kar jim je bil močno hvaležen, saj so mu povsem odpovedale noge, na srečo njegovih spremljevalcev pa mu je tudi jezik tako močno otekel, da ni mogel več niti govoriti, sicer bi jih po svoji stari navadi nadrl in pre-kel, kot da so oni krivi, da mu ni us-pelo priti do Trga svetega Marka v Benetkah. Da so storili prav, je bilo jasno že čez nekaj minut, ko je neu-rje razbesnelo valove, ki bi jim zago-tovo vzeli Martina, zanj pa so tako poskrbeli v beneški vojaški bolniš-nici, naslednji dan pa so mu v Benet-kah, še nekoliko majavemu, pri-pravili častni sprejem.

In česa se bo Martin letos še lo-til? 8. septembra se bo spet vrnil v Italijo, a takrat najbrž ne bo imel takih težav z od morske vode razje-deno sluznico jezika in ust in bo po uspešno opravljenem delu lahko tudi kaj povedal. Lotil se bo 52 km dolgega Gardskega jezera, ki ga je skušalo preplavati že kar nekaj pla-valnih vztrajnežev, a nobenemu ni uspelo. Martin je prepričan, da za polovico krajša pot, kot jo je pre-magal prejšnji teden v morju, v sladki vodi zanj ne bi smela predstavljati večje težave, zato bo svojo pot v Gardskem jezeru podaljšal še za približno deset kilometrov in ga pre-plaval v vsej njegovi dolžini, ne le premočrtno.

Besedilo I. Vidmar, slike Aleš Kirm

Izbiramo naj slovensko kopališče

Vseslovenski akciji več pokra-jinskih časopisov in številnih lokalnih radijskih postaj se je letos pridružil tudi Dolenjski list, akcija pa se je med našimi bralci že dobro uveljavila, saj vsak teden dobimo več glasovnic. Glasujete lahko za vsa urejena naravna in umetna kopališča na Dolenj-skem, v Beli krajini, Posavju in na kočevsko-ribniškem koncu. Gla-sujete lahko za kopališča ob po-tokih, rekah pa tudi za bazenska kopališča v okviru zdravilišč, ki jih na našem koncu ne manjka. Pogoj je le, da je kopališče urad-no urejeno in oskrbovano, divja kopališča ne pridejo v poštev. Kriteriji, po katerih ocenjujete kopališče, so urejenost, čistota, skrb za varnost in prvo pomoč, pestrost ponudbe, cene, pri-jaznost kopališkega osebja in

splošen vtis. Glede na dotedanje izide glasovanja ugotavljamo, da so med našimi bralci najbolj pri-ljubljena termalna oziroma ba-zenska kopališča v Šmarjeških in Dolenjskih Toplicah ter v Čate-ških Toplicah, medtem ko se le redki odločijo dati prednost na-ravnim kopališčem, ki so (kot kaže) tudi nekoliko slabše ureje-na kot tista, ki spadajo v širši ko-mpleks zdraviliških podjetij.

Glasovnice pošljite na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, Novo mesto, najkasneje do ponedeljka vsak teden. Izmed glasovalcev iz-zrebramo tri, ki dobijo paket z iz-delki Kolinske. Nagrajenci tega tedna so: Jožica Mlakar, Kandij-ska 45, 8000 Novo mesto; Fani Ko-vačič, Ulica talcev 9 a, 8000 Novo mesto in Nataša Renko, Slinovice 1, 8311 Kostanjevica na Krki.

Glasovnica "NAJ SLOVENSKO KOPALIŠČE"

Glasujem za kopališče

Ime in priimek:

Naslov:

Ribničani v boj za obstanek

Na prvoligaško sezono se bodo pripravljali doma - Brez posebnih okrepitev - Do prvenstva le trdo delo

RIBNICA - Trenerju rokome-tašev ribniškega Inlesa Rika Ja-nezu Ilcu so se v ponedeljek opla-sili vsi igralci, na katere računa v novi prvoligaški sezoni. Že prvi dan je dal vedeti, da bodo do začetka prvenstva delali kot niko-li doslej, saj bo konkurenca izred-no huda, njihov cilj pa je obsta-nek v prvi ligi, v kateri so Ribni-čani v 45-letni zgodovini igrali najdlje.

Razen vikend priprav v drugi polovici avgusta na Kopah pri Slovenj Gradcu in nastopa na Šilčevem memorijalu 27. in 28. avgusta v Sevnici se bodo na novo sezono največ pripravljali doma. V začetku septembra naj bi se udeležili tudi mednarodnega turnirja na Siciliji. Iz lanske ekipe je v Termo iz Škofje Loke odšel vratar Šašo Kersnič, tako da bo

dobil priložnost obetavni Boštjan Grm. V Grčo iz Kočevja se je vr-nil Gregor Malnar, iz tega kluba pa so v Ribnico prišli Mare in Nejc Hojč ter Rok Košir.

Trener Ilc je med drugim pove-dal: "Letos je tekmovalni sistem spremenjen, tako da bomo po rednem delu prvenstva, ki se bo končalo v začetku aprila, z ligo nadaljevali še poldrugi mesec. Prvih šest ekip bo igralo v skupi-ni A, drugih šest v skupini B. Upam, da si bomo že prej zago-tovili obstanek med prvoligaši in da se nam ne bo treba boriti do zadnjega. Ekipa se ni okrepila, saj so tudi drugi iz našega kakovost-nega razreda raje zaupali lastnim kadrom, kar bo v prihodnje za večino klubov zaradi gmotnih razmer edina rešitev."

M. G.

Elan spet za prvo ligo

Predsednik nogometnega kluba Elan upa, da bo Elan v prvi ligi že prihodnjo jesen - Vrnitev starih kapetanov

NOVO MESTO - Velika želja nogometašev in vodstva novomeškega nogometnega kluba Elan je, da bi v prihodnji sezoni igrali bolje kot v pretekli, ko so igrali zelo spremenljivo, po eni strani premagovali moštva z vrha lest-vice in drugi izgubljali z naj-slabšimi. Njihov cilj je uvrstiti se v zgornji del lestvice in obenem ustvariti moštvo, ki bi se v prihod-nosti lahko potegovalo tudi za uvrstitve na višjo raven tekmo-vanja.

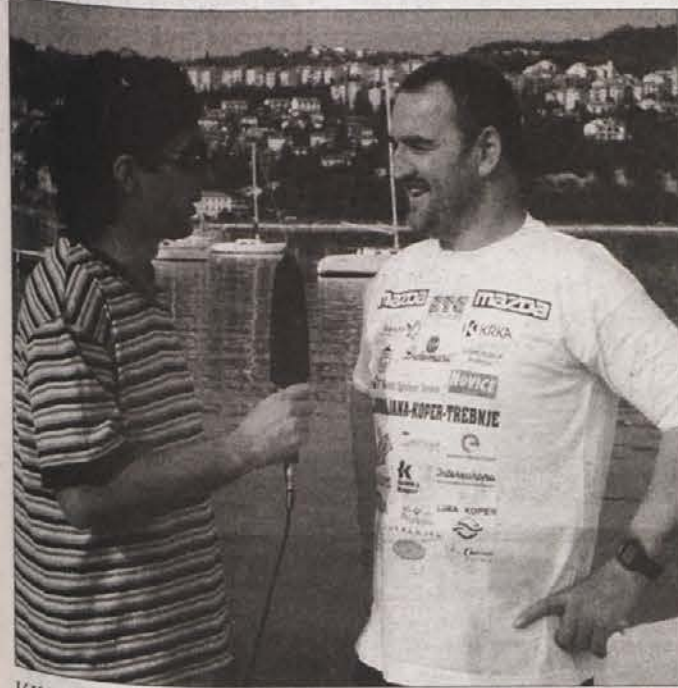
Nova tekmovalna sezona se bo za Elanove nogometaše začela v nedeljo, 8. avgusta, ko se bodo v šestnajstini pokala doma pomeri-li z lanskim polfinalistom Eso-techom Šmartnim, s katerim so lani na igrišču pod Portovalom izgubili z 0:2. Vroča želja novo-meških nogometašev je, da se Šmarčanom oddolžijo za lanski poraz. Prvo prvenstveno tekmo bo Elan odigral teden dni kasne-je, ko se bodo prav tako na doma-čem igrišču pomerili z Zagorjem.

Elanovo moštvo bo letos prav gotovo precej močnejše, kot je bilo lansko leto, a ne na račun kupovanja tujih zvezdnikov. V

matični klub se bo namreč vrnilo kar nekaj nekdanjih kapetanov novomeškega moštva Gorazd Plevnik in Janez Gruden (Ivanč-na Gorica), Matjaž Sever (Kol-pa), Mario Bratkovič, Bogdan Mesojedec in najverjetneje tudi Boštjan Zamida, prvič pa bosta novomeški dres oblekle Branko Kovačič ter igralci Mrak, Zlob-ko, Adrovič, Jeršin, Žagar, Lučič, Šumar, Prudič, Rodič, Jurečič, Kapušin in Hasanagič, ki se jim bo priključilo tudi nekaj novincev iz mladinske vrste.

Prvi trener moštva bo Branko Slakonia, njegov pomočnik pa Nebi Zeneli. Moštvo sta že preiz-kusila na nekaj prijateljskih tek-mah. Elan je tako izgubil z Zagre-bom z 0:5, premagali pa so Belin-ko z 2:1 in Krško s 5:1. Predsed-nik kluba je pred novo sezono optimističen, saj obljublja, da se bo njegovo moštvo borilo za sam vrh drugoligaške lestvice in upa, da bo novo tisočletje dočakalo v prvi ligi.

M. GREGORČIČ

V KOPRU KORAJŽEN - Takole je Martin Strel pred štartom v Kopru lokal-nemu novinarju samozavestno napovedoval veliki uspeh. Brez zvrhane mere optimizma, neomajne samozvesti in tudi vsaj rahlega precejevan-ja lastnih sposobnosti se nihče ne bi lotil podvigov, kakršnih se Martin Strel loteva vsako leto.

V NEOPRENU - Martina Strela, ki je resnici na ljubo kar lepo zaščiten s podkožnim maščevjem, ponavadi mraz ni posebej oviral, tokrat pa ga je že zgodaj začelo zebsti in oblekel si je neoprensko obleko, ki si jo je omislil lani, preden se je lotil Ljubljane.

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljenih informacij, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori, popravki in mnenja", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Nastanek in uničenje prve "bele" postojanke

Dol. list št. 30, 29. julija

Najprej hvala za objavo članka o prvi belogardijski postojanki v Ljubljanski pokrajini. Toda v opombi je nekaj hudih napak, ki jih, prosim, popravite v naslednji številki, sicer se bodo po nepotrebnem oglašili desničarski kolaboranti oz. politični advokati desnice (Žajdela, Starič, Velikonja).

Jaz namreč nisem domačin iz Loškega Potoka, ampak sem rojen na Zbitkah (Prezid, Hrvaška). Z mamom sva pred vojno nekajkrat hodila iz Zbitk v Loški Potok v trgovino in mesnico. Mama je bila pobožna, cerkvena pevka v Prezidu, pa sva šla enkrat ali dvakrat, še pred vojno, k maši na Hrib v Loškem Potoku. Tako sem spoznal župnika Pravharja, ki je maševal.

Kaplan Puharja nisem poznal, ampak, kot piše, ga je še pred vojno dobro poznal domačin iz Bele vode (Loški Potok), ki so jo Italijani v roški ofenzivi do tal požgali, sodepisnik Karel Mikulič, roj. 1916, nosilec partizanske spomenice. On, Mikulič, je skupaj s kaplanom Puharjem pel v cerkvenem zboru pred vojno in še nekaj mesecev med vojno. Jaz (roj. 1928 in sem šel prostovoljno v NOV julija 1943) nisem sodeloval v omenjenem napadu, ampak je bil to domačin Karel Mikulič.

ZDRAVKO TROHA
Ljubljana

Dobijo še eno obvoznico

Dol. list št. 29, 22. julija

27. julija 1999 si se v prostorih poslanskega kluba LDS poslanci Tone Anderlič, Jože Avšič, Branko Janc, Ciril Metod Pungartnik in Miran Jerič sestali z ministrom za promet in zveze Antonom Bergauerjem, mag. Janezom Božičem, predsednikom Uprave Družbe za avtoceste RS, Jožetom Novakom, direktorjem Ura RS za prostor, planiranje, Metodom Di Batisom, direktorjem Družbe za državne ceste in njihovimi sodelavci.

Povod za sklic sestanka je očitno zaostajanje izvajanja nacionalnega programa izgradnje avtocest (v nadaljevanju AC), še posebej odsekov, ki predstavljajo tako imenovani "dolenjski krak" 10 AC koridorja.

Poslanci LDS so zahtevali vrsto podatkov, ki so jih predstavniki navedenih institucij na sestanku tudi predstavili. Iz predloženih dokumentov je razvidno, da izgradnja nekaterih odsekov AC močno zamuja. Trenutno se izvaja samo odsek Višnja Gora-Bič, pa tudi ta zamuja, saj bo zaključen namesto letos šele sredi leta 2000. AC odsek Krška vas-Obrežje zamuja že 13 mesecev, namesto da bi pričeli z izvajanjem že konec letošnjega leta, je zelo vprašljivo, ali bo odsek pripravljen za gradnjo konec prihodnjega leta. Enako problematična zamuda nastaja na odseku Bič-Hrastje (14 mesecev) ter Hrastje-Kronovo (7 mesecev), najmanjše zamude pa so na preostalih odsekih (Hrastje-Kronovo-Smednik-Krška vas), vendar pa so ti odseki na repu programa izgradnje glede na sprejeto dinamiko.

Najpomembnejši razlog za zamude so, po besedah odgovornih, težave pri pripravi in potrjevanju lokacijskih načrtov s strani lokalnih skupnosti, kljub temu pa se prioritete gradnje ne spreminjajo, kar tudi ni mogoče brez odločanja v DZ. Minister Anton Bergauer je ocenil, da je, poleg težav pri pridobivanju dovoljenj in projektiranju, narčtovana dinamika izgradnje AC najbolj ogrožena zaradi uvedbe DDV-ja in plačila spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč, kar je posledica novosti, ki jih je uvedel Zakon o izvajanju interventnih ukrepov v kmetijstvu v letu 1999 in ki ga je DZ sprejel v juliju 1999.

Na sestanku so se dogovorili, da bosta MPZ in MOP do naslednjega srečanja, ki bo septembra, pripravili realno oceno dinamike izgradnje posameznih odsekov AC ter da bodo pripravili predloge za sanacijo negativnih učinkov podražitev. Pristojni organi so se obvezali do septembrskega sestanka pripraviti tudi predlog sprememb izvajanja izgradnje posameznih odsekov AC, in sicer tako, da bodo prednostno obravnavani tisti odseki AC, kjer je težav s pridobivanjem potrebnih dovoljenj manj oziroma takšnih ovir ni, kar pomeni, da bi zaradi relativno enostavne izvedbe lahko prednostno obravnavali odsek Krška vas-Kronovo, seveda v primeru, če se bodo zamude zaradi usklajevanja v občinah na prednostnih odsekih še povečale.

Ker je sestavni del "dolenjskega kraka" oz. odseka Krška vas-Obrežje tudi eden največjih mejnih prehodov v RS - mejni prehod Obrežje, bo Ministrstvo za promet in zveze predlagalo Vladi RS in Občini Brežice, da se z izgradnjo le-tega prične po posebnem postopku že v letu 2000, tudi zaradi zahtev, ki jih ima Evropska skupnost do Slovenije v zvezi z vzpostavljanjem režimov na meji v skladu s Schengensko pogodbo.

SLAVKO GEGIČ
Služba PK LDS za odnose z javnostmi

Novomeška kronika (Ekstremisti)

Dol. list št. 29, 22. julija

V novomeški kroniki so bile za zapis Ekstremisti posredovane časniku nekatere neresnične trditve. V izvršilnem odboru ni bilo treba počitati (oh, kakšen lep agitpropovski izraz!) z v zapisu navedenimi. Zakaj? Tona Novak sploh ni hotel več kandidirati za člana IO, Marko Emeršič ni hotel kandidirati niti za predsednika niti več za člana IO, Milovan Dimitrič pa sploh ni bil član IO, za člana IO tudi ni hotel kandidirati in tudi ne za člana nadzornega sveta, čeprav ga je predlagal novi predsednik Miloš Dular. Predlagane kandidature so bile javno na seji odklonjene.

Svojo kandidaturo za članstvo v IO so odklonili še drugi, ravno tisti, ki so bili v prejšnjem mandatu in na prvi letošnji konferenci izvoljeni z največjim številom glasov v IO ali nadzorini svet. Tokrat so bili izvoljeni v IO in NS nekateri tisti, ki na prejšnjih letošnjih volitvah ne samo, da niso bili izvoljeni, temveč sploh niso dobili niti polovice glasov teh, ki so sedaj kandidature odklonili, torej teh, ki so bili privrženci izvoljenih z daleč največjim številom glasov (z 80 odstotki npr.). Od prvotno 13 izvoljenih v IO jih je kandidature odklonilo na ponovnih volitvah najprej osem, po prigovarjanju predsednika Janča pa so trije privolili pogojno: če se bo res začelo delati. "Ekstremizem" v prvotnem zapisu omenjenih in tistih, ki so odklonili kandidature, je bil v tem, da so bili siti premajhne delavnosti. Rezultati dela in volitev bodo pokazali, kdo je imel prav.

TONA NOVAK
MARKO EMERŠIČ
MILOVAN DIMITRIČ

Župan predlaga primerne prostore

Dol. list št. 30, 29. julija

Zahteva odbora za oživitve stare Metlike, naj župan Dragovan predlaga primerne prostore, pa se bo Upravna enota vrnila na Mestni trg, je bilo rečeno smešno. Prvič zato, ker Toni Krašovec, ki je objubil vračanje v primerne ponujene prostore, ni odločujoča osebnost za takšno dejanje, in drugič zato, ker župan Dragovan v starem mestnem jedru nima kaj ponuditi, razen sob v občinski stavbi, iz katerih pa je Upravna enota zbežala v novo trgovsko poslovno središče.

Je pa najbrž tu srž problema: če bodo Metličani res hoteli imeti živahno staro mestno jedro, bo morala občina globoko poseči v žep. Pokupiti bo morala prazne stavbe, da bo imel potem župan kaj deliti in obljubljeni, lastnikom hiš, kjer se kdo biva, pa bi bilo treba dati ugodna posojila za ureditev fasad, lokalov ali kaj podobnega.

Staro mestno jedro bi bilo treba osmisliti: tam živeli ali delujoči ljudje bi morali imeti zaslužek, kajti samo zato, da bi staro mestno jedro živelo, na Mestnem trgu, na Trgu svobode in na Partizanskem trgu ne bo povpraševanja po prostorih za najem. Vsi tisti, ki še vztrajajo v hišah nad Bojico, bi morali tudi sami kaj storiti, da po trgih sredi belega dne ne bi strašilo, sicer se zdi ves rompomom okrog oživiljanja zgolj pobožna želja odbora in ne resnična potreba. Redki stanovalci starega dela Metlike vam bodo povedali, da jim je tako, kot je zdaj, prav vse in da bi bili kar zadovoljni, če bi občinski svetniki namesto o oživitvi na svoji prvi seji razpravljali o zaprtju prometa po ulicah in trgih starega mestnega jedra.

TONI GAŠPERIČ
Metlika

V NEOBVEZEN PREMISLEK

Župani nikoli po meri

Ko je bil pred leti župan človek, ki ni premogel niti lastnega stanovanja, kaj šele hišo, vikend ali kakšno drugo nepremičnino, so ljudje govorili: "Ta ne bo prida! Kdor ne zna priskrbeti sebi, tudi drugim ne bo."

Potem je zažupanoval človek z veliko bajto, z vinogradom in zidanim ter z dvema avtomobiloma in ljudje so govorili: "Iz te moke ne bo kruha! Sebi zna nagrabiti, ja, za druge pa se ne bo dosti zmenil."

Kadar so videli krajani prejšnjega župana okrvatenega ter lepo oblečenega tudi popoldne in zvečer, se pravi zunaj delovnega časa, so rekli: "Navaden lipicanec, ki ima dve levi roki in dragocenosti bi bile pred njim še najbolj skrite pod lopato ali krampom."

Kadar vidijo ljudje sedanjega gospoda župana na traktorju v kmečki opravi, pravijo: "Od njega ne bo veliko koristi! Le kako se bo znal tak kmetavz sukati po parketu v belem mestu, kjer odločajo o vsem, predvsem pa o denarju?"

TONI GAŠPERIČ

Pomežik soncu

Brezplačne počitnice za 75 dolenjskih otrok

DOLENJSKE TOPLICE - V okviru vseslovenske akcije Pomežik soncu, ki poteka pod okriljem Zveze prijateljev mladine Slovenije, so se v petek v Taboru mladih v Dolenjskih Toplicah pričele brezplačne počitnice za 75 dolenjskih otrok, ki se jim je pridružil še 45 mladih Trbovelčanov.

Pester osemdnevni program so jim pripravili delavci Društva prijateljev mladine "Moja" iz Novega mesta ob pomoči mentorjev - prostovoljcev. Dnevi jim minevajo obogateni s športnimi aktivnostmi: kolesarjenje, lokostrelstvo, igre z žogo, pikado in nova pridobitev tabora - kanuji. Obiskala in zabavala jih je mlada dolenjska pevka Sanja Cerjak.

Do zaključka tabora v soboto jih čaka še vrsta zanimivih aktivnosti: zabavne in tekmovalne igre, kviz, spoznavanje taborniških veščin, jahanje konj, kopanje v termalnem bazenu, igre brez meja, ogled arheološkega najdišča, orientacijski pohod in še kaj.

Akcija Pomežik soncu tokrat poteka prvič in je že zelo dobro sprejeta. Radodarnost Slovencev do otrok iz socialno ogroženih družin očitno ne pozna meja, saj je bilo v akciji zbranih skoraj 50 milijonov-tolarjev sredstev, s katerimi bodo omogočene brezplačne počitnice skoraj 1300 otrokom iz vse Slovenije.

Dolenjski otroci bodo v taboru do sobote, že v nedeljo pa jih bo zamenjal 130 otrok iz vseh koncev Slovenije, ki se bodo zbrali na edinstvenih in tradicionalnih Veselih počitnicah in Počitnicah po angleško.

EVRONOROST

Spomenik potratil!

Nova zgradba Evropskega parlamenta

Ko so sredi julija odprli novo zgradbo Evropskega parlamenta v Strasbourg, je francoski ugled dobil klopoto. Na arhitekturni in gradbeniški izdelek se je vsul plaz kritik zaradi nefunkcionalne opremljenosti in slabe izdelave.

Ko so člani Evropskega parlamenta taval po zgradbi, ki je evropske davkoplačevalce stala 390 milijonov dolarjev, sta se temperatura in z njo tudi ogretost njihovih glav nevarno dvigala. Klimatske naprave so mirovale, telefoni pa molčali.

Prestizni stoli v parlamentu so pretežki, da bi jih lahko premikali, vratne odprtine pa so morali za namestitve pohištva naknadno razširiti. Prostorji, namenjeni asistentom članov parlamenta, so manjši kot kabine za prhanje, ki so sestavni del vsake od 1133 pisarn.

Ponižujoč začetek za enega od največjih modernih gradbenih projektov v Evropi. Francoski predsednik Francois Mitterrand je pred leti zagrozil, da bo onemogočil volitve v Evropski parlament, če slednji ne bo ostal na francoskih tleh. Na vrhu v Edinburghu leta 1992 je britanski premier John Major končno popustil in prižgala se je zelena luč za graditev.

17-nadstropno zgradbo in sejno dvorano s kupolo, v kateri je 750 sedežev, kar bo zadostovalo za zasedanja parlamenta tudi po širitvi Evropske zveze, so zasnovali francoski arhitekti. V njej so poleg 1133 pisarn še štiri točilnice in tri restavracije.

Arhitekti pravijo, da je bil njihov cilj "posebiti zamisel o demokraciji v gibanju." Steklena prednja stena stavbe naj bi odsevala popolno razvidnost Evropske zveze.

Člani EP, ki imajo urade v 430 km oddaljenem Bruslju, bodo novo zgradbo uporabljali 60 dni na leto. Desetkrat se bodo za teden dni preselili v Strasbourg, kar bo pogotilno več kot 20 % letnega proračuna parlamenta.

Vodja britanske laburistične skupine Alan Donnelly je ob otvoritvi dejal: "Ta nova zgradba je spomenik potratnosti... Počutim se kot zapornik v celiči Bloka H, ki ima pogled na zapornoško telovadnico."

JANEZ PENCA
Vir: The Guardian

Beli strah pod Mirno goro

Nevarna psa na Planini ogrožata vse naokoli

Že dalj časa v starem kočevskem zaselku Planina pod Mirno goro podnevi in ponoči straši. Straši? Kako?

Lovska družina Črnomelj je v predelu Planina-Kleč in ceste skozi Kurbine drage del lovišča zaprla za lov, da bi imela živali kje v miru polegati in voditi mladiče brez vznemirjanja lovcev in še posebej lovskih psov. Lov v tem delu lovišča je dovoljen samo enkrat v letu in to v organizaciji lovške družine. Na predzadnji skupni lov smo povabili pobrateno lovsko družino iz Duge Rese. Že petnajst let so se trudili, da bi odstranili obljubljenega jelena. Bili smo prepričani, da bo tokrat upanje lovcev izpolnjeno z uplenjenim jelenom. Vendar je bilo na koncu lova razočaranje veliko.

Med lovom sta se dva bela psa sprehodila med gonjaci in lovci na čakališčih. Kljub veliki verjetnosti nismo videli razen teh dveh psov nobene živali. Psa sta opravila svoje delo zelo dobro, pregnala sta vse, kar je bilo v tem delu gozda. Bilo je očitno, da poznata lovišče bolj kot vsi lovci, ki v tistem trenutku nismo imeli besed. Bili smo osramočeni pred gosti. To je samo eden od mnogih primerov.

Pred dnevi sem se ustavil pri prijatelju Cekotu, ki živi na Planini. Njegova prijazna žena me je povabila na kavo, tako smo

skupaj sedeli na vrtu do enajste ure zvečer. Kar naenkrat smo zaslišali lajez globoko v gozdu. Začela se je "divja jaga". Dva različna psa sta vzporedno gonila pred seboj neko žival, verjetno srno. "Jaga" je trajala približno pol ure. Ko sem se pozneje odpravil domov, sta psa vsa upehana stala ob cesti v soju luči avtomobila. Ko sem jima približal, sta skočila v grmovje.

Lastnik psov, rejec drobnice g. Gajič, žal nima posluha za opozorila lovcev in pohodnikov. Psa napadeta pohodnike, lovce ter druge ljudi.

Vseeno se je lastnik psov večkrat sosedom pritoževal, da mu risi, medvedi in volkovi krajejo drobnico. Najlaže je kazati na krivico stran od sebe. Krivec pa je v hiši.

Skrajni čas je, da nekdo nekaj ukrene, preden bosta psa povzročila še kakšno nesrečo, saj sta nevarna tako za živali kot tudi za ljudi, še posebej za mlajše obiskovalce, ki se njunemu oblevajanju ne znajo obraniti. Zadevo bi morala v roke vzeti pristojna občinska služba, lovška čuvajska služba, pa tudi glas obiskovalcev, ki si želijo samo svežega planinskega zraka in miru, ne sme biti nepomemben. Temu je potrebno narediti konec!

ANTON VRŠČAJ
lovski čuvaj in ljubitelj Planine

S KANUJI PO KRKI - Nepozabno doživetje za otroke na brezplačnih počitnicah v okviru akcije Pomežik soncu je bilo prav gotovo veslanje s kanuji po mirni Krki (Foto: J. P.)

Lovci rešili spor

LD Predgrad zahtevala lovno površino, a so Dragatušci imeli dokument

V zadnjem času se je pojavila zahteva Lovske družine Predgrad iz Poljanske doline ob Kolpi po 370 hektarih lovne površine na območju, s katerim upravlja Lovska družina Dragatuš. Na predlog LD Dragatuš je bil 17. julija v njihovi lovski koči sestanek nekaterih članov obeh lovskih družin, članov izvršnega odbora Lovske zveze Slovenije in Zveze lovskih družin Bele krajine.

Sestanek je vodil Bojan Fink, član IO LZS. Vlado Prebelič, bivši starsešina LD Predgrad, je vztrajal, da ustanovni dokumenti iz leta 1954 niso v skladu z dokumenti, ki so bili izdani v poznejših letih. Podvomil je tudi v verodostojnost občinskih sklepov in sporazumov, izdanih v črnomaljski občini.

Interese LD Dragatuš pa je branil bivši dolgoletni starsešina Milan Hrovat, ki je vse svoje trditve dokazal tudi z originalnimi dokumenti. Iz LD Dragatuš so predložili tudi dokument, ki ga LD Predgrad ni imela, bil pa je ključnega pomena za odločitev v tem sporu. Dogovorili smo se, da LD Predgrad čim prej skliče UO in svojim članom predstavi zaključke s sestanka ter da obe družini pripravita jeseni skupni lov.

ANTON VRŠČAJ
ZLD Bele krajine

Neprijazni Belokranjci

Že kar nekaj znancev s senčne strani Gorjancev mi je očitno, da smo postali Belokranjci v nasprotju s tradicijo - neprijazni. Na moje začudenje so mi pričeli razlagati, da jih je kmet spodil s travnika ob Kolpi, ko so nanj postavili svoj šotor. Ali pa, da so morali plačati parkirno tamo, kjer so šelani puščali svojega železnega konjička zastoj. Franceljnu iz Kranja pa ni šlo v glavo, da je moral odšteti nekaj tolarjev za turistično takso ter da so mu Nemaničevi zaračunali na njihovi na črno skopan krompir. Najbolj pa se je penil Gustelj, ki bo moral pred sodnika za prekrške, ker je lovil ribe brez dovolilnice, poleg tega pa je še, tebi nič, meni nič, posekal drevo ob Kolpi, da bi si spekel kokoši, ki jo je prinesel s seboj iz Krškega...

Zaman razlagam, da ne gre za neprijaznost ali celo za negostoljubnost, marveč zgolj in samo za ustvarjanje reda, kajti turističnega barbarstva ne bilo ob Kolpi že preveč. Pa ne zaleže dosti: Bela krajina bi morala biti radodarna še naprej, četudi na lastno škodo, menijo. Bela krajina naj bi bila slovenska Indija Koromandija. Toda čas pravljice je minil: resničnost je povsem drugačna, predvsem mnogo bolj kruta. Toda tudi v takšnem svetu so Belokranjci prijetni in prijazni ljudje. Seveda do tistih, ki so sprejeli pravila igre.

TONI GAŠPERIČ

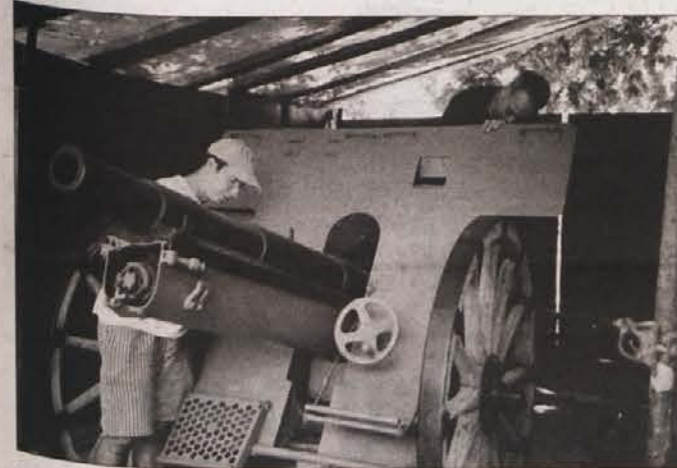
DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

UMETNICA OB RAZSTAVI - Kot je povedal predsednik sevnške zveze kulturnih društev, Jože Novak, se umetniške veličine Baloga, njegove literarne in likovne zapuščine začnemo zavedati šele po njegovi smrti. Zahvalil se je Miranu Rateju za recital Balogove poezije, Katji Krnc za spremljavo na klavirni in cvetličarni Valentina. Balogovi družici je med prvimi čestital tudi sevnški podžupan Andrej Stricelj. Razstava bo odprta do 31. avgusta. (Foto: P. P.)

KITARISTKA IN FLAVTIST - Na tretjem večeru črnomaljskih poletnih kulturnih prireditev sta se predstavila kitaristka Klara Tomljanovič in flavtist Matej Zupan. Tomljanovičeva je začela glasbeno pot v rojstnem Novem mestu, nato pa jo nadaljevala v Ljubljani in nemškem Freiburgu, kjer živi od leta 1990. Na Badisches Konservatorium v nemškem Karlsruhe poučuje kitaro, solistično in kot komorna glasbenica pa je nastopila v številnih državah. Matej Zupan, ki je doma iz Zagorja, je solo flavtist v Simfoničnem orkestru RTV Slovenija, je pa tudi član pihalnega kvarteta Ariart, kvarteta flavt Forem in mladinskega orkestra Viva iz Zagorja. (Foto: M. B.-J.)

TROFEJNA TOPA V ZAŠČITNI PREVLEKI - V okviru ureditve okolišnice Pokrajinskega muzeja v Kočevju, ki je edina tovrstna ustanova od Barja do Kolpe, se je prejšnji mesec akademski slikar Srečo Papež iz Ljubljane lotil konzervacije in restavracije znamenitih topov pred vhodom v muzej. Z ob časa in nekultura posameznikov so skazili orožje, ki je bilo v času vojne v rokah italijanskih okupatorjev. Topa letnika 1906 in 1917 bo Papež konzerviral sredi tega meseca, za varno prihodnost pa potrebuje ograjo ali morda premostitev na drugo lokacijo. (Foto: M. Glavonjič)

Zanimajo ga freske

Slikarski samouk

VEL. LIPOVEC - Redki so suhokranjski slikarji samouki, ki jim daje kruh prav slikanje. Martin Blatnik iz Velikega Lipovca pri Dvoru je eden izmed njih, prepoznaven po številnih slikah sv. Florjana po dolenskih gasilskih domovih, pa tudi kipih le-teh in po slikah s priljubljeno suhokranjsko pokrajino z značilnimi zidanicami, drevesi pa tudi živalmi.

S slikarstvom se ukvarja že iz šolskih let, veliko spodbudo pa mu je dajala Jelka Mrvar. Slika po svojem občutku in po svoji vesti, nima vzornika, prebira pa veliko literature. Rad hodi na razne li-

kovne kolonije, se družijo s slikarji in se hkrati tudi učijo.

Njegov stil je izrazita realistična figura, razgibana pokrajina, veliko dogajanja, najraje pa ima olje na platnu. V zadnjem času veliko uporablja tudi akrilne barve in to na platnu ali na steni. Skoraj zmeraj dela v naravi in slika dokonča v svojem ateljeju zraven bratove mizarne delavnice.

Na vprašanje, če mu daje slikanje kruh, nism dobil pravega odgovora, vseeno pa mi je skromno povedal, da slika s srcem in za to dobi določeno plačilo. "Po poštem delu pa se moram za plačilo še pogajati," je dejal Martin in povedal, da ga zanimajo tudi večji projekti, tudi slike za domače cerkve in pa freske, katerim bi se posvetil v celoti, a dobrega bi moral spoznati delovni postopek. S. MIRTIC

STARE TELEFONSKE KARTICE LE DO 30. AVGUSTA

ČRNOMELJ - Telekom Slovenije je zaradi zlorab telefonskih kartic in aparatov v javnih telefonskih govorilnicah začel uvajati novejšje aparate z vgrajenim modulom za aktivno preverjanje kartic. Ob tem bodo zamenjali tudi telefonske kartice z novimi. Ker stare kartice ne bodo več uporabne, jih lahko zamenjate do 30. avgusta v Telekomovih teletrgovinah in tudi na poštah Brežice in Črnomelj.

Martin Blatnik

Smo res socialna država?

Bogati in revni tudi med borci - Še zmeraj privilegiji

Predlog o posebnih borčevskih, vojaških in drugih pokojninah bo baje v pretežu še pred parlamentarnimi počitnicami. Število upokojenih običajnih smrtnikov z nizkimi pokojninami se iz leta v leto občutno krči, število udeležencev pravic po posebnih predpisih pa se bistveno ne spreminja. Udeležencev NOV, borcev NOV in španskih borcev je bilo po nekaterih podatkih iz 1995. leta 47.443, iz leta 1996 pa 48.995, torej kar 1.552 več kot leto prej. Podatki kažejo in opozarjajo na številčno neskladje oziroma nelogičnost ter nedemokratsko in nepravilno notranjo porazdelitveno razmerje. Zato je vse večji razkorak med revnimi in bogatimi tudi med samimi borci NOV. Zanima me, ali so borci z visoko (beri privilegirano) pokojnino več vredni od navadnih borcev, imajo prvi večje želodce od drugih? Je mogoče, da je vojni prispevek režimskih borcev do desetkrat večji od ostalih, ki so prav tako (ali še bolj) nosili glavo napredaj pred frontno črto?

Sredstva, ki bremenijo državni proračun in so namenjena kasti privilegirancev, so vrtoglavo visoka. Sramotno nizek in ponižujoč pa je drobiž, ki ga država namenja drugorazrednim državljanom, kot so: vojni veterani iz osamosvojitvene vojne 1991, prisilni mobiliziranci, udeleženci koncentracijskih taborišč, interniranci, begunci, politični zaporniki, vojni invalidi, deportiranci, vdove žrtve dachauskih in drugih političnih

procesov ter druge žrtve vojnega nasilja.

Ob vsem tem pa našo oblast prav nič ne boli glava; pred zahodnimi demokrati se cinčno ponasajo in jim dopovedujejo, da uspešno gradijo visoko civilizirano in socialno državo.

Poslancem v DZ predlagam, da javno povedo, koliko so doslej in koliko bodo po novem prejeli: udeleženci administrativnih pokojnin bivše SFRJ, udeleženci akontacij pokojnin iz SFRJ, udeleženci akontacij vojaških pokojnin, udeleženci raznih dodatkov (npr. za rekreacijo) k posebnim pokojninam... Prav tako sta vlada in parlament dolžna javnosti uradno pojasniti in seznaniti: da v demokratični Sloveniji še vedno obstajajo privilegirane pokojnine revolucionarjev, da je razpon med najvišjo in najnižjo pokojnino vrtoglavo visok, da so te pokojnine dedne, to je, da se prenašajo na otroke in potem še na vnuke revolucionarjev, da se te pokojnine povišujejo v odstotkih, namesto da bi bile najnižje deležne večjih zneskov, da oblastna garnitura ne zmanjša razmerja med najvišjo in najnižjo pokojnino zaradi ohranitve omenjenih privilegijev.

Lepo prosim, če me ustrezní organ v vladi prepriča, da sem v zmoti in da moji podatki niso točni. Vsi državljani Slovenije morajo biti seznanjeni z natančnimi in objektivnimi podatki, še posebej v predvolilnem in volilnem letu.

IVE A. STANIČ
Kočevska Reka

MODNI KOTIČEK

Intimna svežina

Vse ženske vedo, kako zelo pomembni sta čistoča in svežina najintimnejših delov telesa. Na to mora biti pozorna vse življenje, še posebej pa med nosečnostjo in menopavzo. Bakterijsko floro, ki naseljuje vaginalno območje, organizem ne le dobro prenaša, ampak jo celo nujno potrebuje. Kadar pa se le-ta v življenju nekajkrat spremeni, se z njo spremeni tudi kislost ali alkalčnost.

Deset zlatih pravil:

- za umivanje spolovila je potrebno uporabljati tekočo vodo,
- umivanje naj poteka v smeri od vagine proti anusu in ne nasprotno, da črevesne bakterijske flore ne zanesemo v spolovilo,
- v enaki meri moramo uporabljati tudi toaletni papir,
- spolovilo je treba umivati redno vsak dan,
- za brisanje uporabljamo posebno brisačko, ki je ne uporabljajo drugi družinski člani, to velja tudi za ženske članke družine,
- spodnje perilo naj bo bombažno, to omogoča, da ostane koža dlje čista,
- ker je marsikatera ženska občutljiva na tekstilne barve, so najprimernejše bele bombažne hlačke,
- hlačke morajo biti vedno temeljito splaknjene, ker so ostanki mila ali detergenta vir vnetij,
- uporabljajte vložke, ki niso beljeni, odišavljene ali mehčani, ker bi lahko sprožili razna vnetja.

JERCA LEGAN

BREZ EKIPE

Živeti v majhnem kraju zna biti zopno. Kdaj pa kdaj tudi manj varno kot tam, kjer imajo, na primer, intervencijsko ekipo. Pri zdravstvenih domovih. V ekipi so usposobljeni ljudje, ki lahko pomagajo med prevozom v bolnišnico. Seveda takrat, kadar je nujno. Drugače je vse manj ali bolj prepuščeno voznikom reševalnih avtomobilov. Ti vam bodo povedali, da so bili že porodničarji, da so tiščali žile, iz katerih je brizgala kri ponesrečencu, do so se fizično spopadli z duševno prizadetimi, ki jih je bilo treba odpeljati na pravo mesto in podobno. Njim in pacientom bi bilo lažje, če bi bila na voljo intervencijska ekipa. Tako pa...

TONI GAŠPERIČ

Moja pritožba ali zgodba iz časa kislih kumaric

Hop, cefzelj, pa te imam!

Takoj, ko sem pripeljal na bencinsko črpalko v Brežicah in je k meni pristopil policist, sem vedel, da me bo nocojšnji obisk koncerta drago stal. Da bi prišel do bencina, sem prevozil polno črto, kar je najenostavnejši in najhitrejši prihod iz smeri Čateža. Kje in koliko bi moral krožiti, da ne bi naredil prekrška, policist in črpalkar nista hotela komentirati. Prav tako nista odgovorila na vprašanje, kako naj bi v danem primeru ravnal traktorist, tujec, turist, ki ne pozna mesta.

Najenostavnejši odgovor je v načrtovanju še enega voznega pasu za zavijanje v levo. To možnost potrjujejo mnoge novejšje črpalke v Kostanjevici, Krškem, Novem mestu in drugod.

Pa zakaj bi to spremenili, če pomeni lep vir za ožemanje malega človeka? Zato je tudi na črpalki dežural policist in ne zaradi varovanja pred morebitnim ropom. Malenkost, ki pa se človeku ob današnjih vsakodnevnih izdatkih močno vtisne v spomin.

Ali je vse to potrebno? Ali ne bi mogli priti do sporazuma in delati bolj človeško? Nekaj tudi narediti za malega človeka, da ne bo nestrpnosti med ljudmi, da bi prijateljsko reševali probleme med sabo, v družini, v službi, v mestu in okolici?

Kot slišimo iz dnevnih novic, so vzroki za mir pri posameznikih lahko usodni za njega in okolico. Prav zato se je danes nekemu "odtrgalo" in je v jezi ubil dvanaest oseb. Še dolgo bodo psihiatri in psihologi ugotavljali, kakšen je vzrok za to. Vsekakor pa so to vsakodnevne zamere, ki nas iz dneva v dan spremljajo in tlačijo. Kopicijo se, ko pa počijo, počijo in nese daleč naokrog.

Hvala za čas, porabljen ob branju moje pritožbe na delo policista, ki tudi sam verjetno komaj čaka dopust, ko bo morda tudi sam na podoben način zavl na črpalko.

In naj ne bodo kumarice prekisle!

DUŠAN ERHOVNIC

OBLETNICA VINIŠKIH OSMOŠOLCEV - 30 let je minilo od takrat, ko smo skupaj guli osnovnošolske klopi. Razkropili smo se povsod, tudi v tujini so si nekateri ustvarili svoje družine. Sestali smo se 10. julija pred osnovno šolo v Vinici. Bilo nas je 25 nekdanjih učencev in občudovali smo lepo moderno opremljene učilnice in telovadnice. V kampu Vinica, kjer so nas sprejeli z belokranjsko pogačo, so privreli na dan predvsem lepi spomini na naše druženje v osnovni šoli. Srečanja so se udeležili tudi oba razrednika, ravnatelj in naša učiteljica gospodinjstva. (Besedilo: Marija Starešinič)

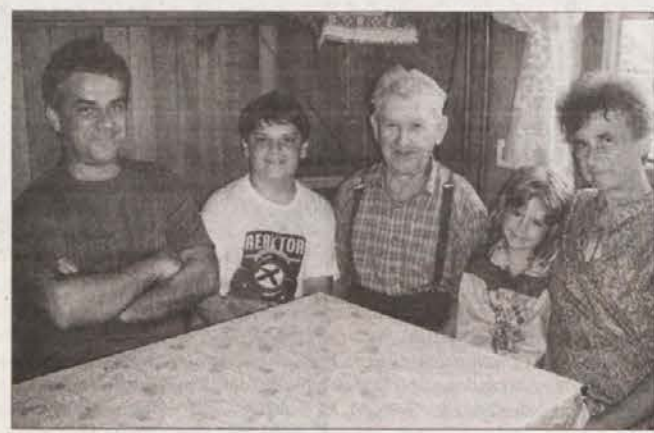
ŠE ENA ASFALTNA CESTA - V semiški občini se lahko pohvalijo, da razen poti na Hrib pri Rožnem Dolu, kjer živi le en človek, ter manjših odsekov v nekaterih drugih vaseh, tako rekoč ni naselja v občini, ki ne bi imelo asfaltiranih cest. Enega od takšnih odsekov so v nedeljo odprli v Kotu pri Semiču. 470 metrov dolga in 2,7 metra široka cesta je veljala 3 milijone tolarjev. Od tega je 1,1 milijona tolarjev prispevala občina, ostalo pa krajani tako v delu kot v denarju, saj je vsako gospodinjstvo dalo po 180 tisočakov, lastniki zidanic po 80 tisočakov ter lastniki zemlje ob cesti po 40 tisoč tolarjev. Trak na asfaltni cesti, ki je bila prej le kolovoz, so prezevali (od leve) 90-letna Francka Juran, najstarejša prebivalka ob novi cesti, predsednik gradbenega odbora Ferik Hodžič in semiški župan Janko Bukovec. (Foto: M. B.-J.)

AKTIVNI MED POČITNICAMI - Kljub počitnicam se delo na OŠ Vavta vas ni ustavilo. Ravnatelj šole, prof. Anton Virant, in Mestna občina Novo mesto sta se soglasno odločila, da se sprednja streha šole prekrije s kvalitetnejšo opeko, knjižnica pa z bakrom, ker je na tem delu šole ob velikih nalih zamakalo. Mestna občina je tudi investitor v celoti in nadzorni organ za kvaliteto dela. Dela, ki so se začela 22. julija bo, kot je zatrdil, kvaliteto opravi podjetnik Salopek - Strehca iz Straže do 9. avgusta letos. Obenem so delavci Cestnega podjetja iz Novega mesta opravili vsa zemeljska dela in asfaltirali parkirišča ob šoli. Zaradi dobrega sodelovanja šole s KS Straža in tudi z njihovo polovično finančno udeležbo je tako novemu ravnatelju uspelo uresničiti dolgoletno željo šole. (Tekst in foto: D. Vuica)

SMETIŠČE NAD TOPLICAMI - Prostrana vrtača nad Strelcem v bližini Šmarjeških Toplic je postala deponija za odlaganje odpadnega gradbenega materiala in vseh vrst drugih odpadkov. Že sam pogled na to divje odlagališče je odbijajoč, da ne govorimo o tem, da je tako početje prepovedano, še toliko bolj, ker se to dogaja v neposredni bližini sicer lepo urejenega in skrbno negovanega zdravilišča. (Foto: A. B.)

NAŠE KORENINE

Kam so šli vsi zoltarji?

Še sedaj jih imam pred očmi: lepo razčesane grive na vitkih vratovih, zloščene komate in medeninaste ploščice, ki se bleščijo v jutranjem soncu. Tako so se včasih vozili premožnejši kmetje. Drobno so kopitljali v koleslje vprežni konji in zdelo se je, da se zavedajo prazne oprave, v katero so jih odeli njihovi gospodarji. Hlapci ali domači sinovi so že v soboto namazali usnjene dele komatov in vjeti s posebno mastjo, prav tako so očistili medeninaste okrasje, da je spet sijalo kot novo. Vse je moralo biti pripravljeno za nedeljsko jutranjo parado, ko se je že pri prvi maši pokazalo, kdo kaj velja in kdo kaj da nase. Tako je bilo še pred tridesetimi leti in več.

Tudi danes verjetno ni kaj dosti drugače, le da so tiste rezgajoče konjice zamenjali drugačni, zaprti pod bleščecim pokrovom motorjev. Kdo zdaj skrbi za njihovo bleščavo in veljavo, ne bom razglabljal. Bolj me zanima, če še zna kdo izdelovati opremo za tiste prave konje. In ga najdem! V Kostanjevici živi devetdesetletni Rudi Sokolovič. On je bil svoje dni zoltar. Da, tako smo včasih rekli mojstru, ki so izdelovali komate za konje, pa mehke podložke za te komate, imenovane kis, da grobo unse, les in okovje živali niso ranili. Tako smo jim rekli, zama pa besedo iščem po slovenskem slovarju. Zanj ta poklic več ne obstaja, ali pa se slovensko za to dejavnost, osnova izhaja verjetno iz nemščine, ni prav prijelo. Sicer pa tudi afre ni v slovarju slovenskega jezika, čeprav mi stari mojster v Kostanjevici pripoveduje, da je minilo že kar precej časa, odkar je izdelal zadnji komat, kakšno afro pa bi lahko sečil tudi še sedaj. In kaj je afra? To je tisto jermenje, ki ga ima konj nameščenega na glavi in je preko njega privezan k jaslom.

Tako se časi spreminjajo, stari poklici izginjajo in celo izrazi zanje ali za njimi povezane stvari, bodisi slovenski ali izposojeni, tonejo v pozabo. Ko je sredi prve polovice tega stoletja Rudi Sokolovič s petnajstimi leti prišel v uk k zoltarskemu mojstru Jožetu Avguštinu v Kostanjevici, pa je bilo zanj vse to novo in sodobno. Kot vajenec se je najprej seznanil z dreto, ki jo je moral dobro nasmoliti, da je bila uporabna za šivanje usnja. Tudi priprava polnla za komate in kise je bilo osnovno vajensko opravilo. Največ so za polnilno uporabljali živinsko dlako, ki so jo dobili pri strojarjih. Dlako je bilo treba dobro sprati in scofati, da je bila uporabna za ta namen. Potem so prišli na vrsto komati - najprej enostavnejša popravila, kmalu pa tudi izdelava novih.

Danes bi se kdo namrdnil čes: "Kaj bi to v primerjavi z avtomehaniki, ki se ukvarjajo s stokrat močnejšimi in hitrejšimi stroji!" Pa je bilo za tiste čase zoltarjevo delo pomembno in čislano. Konj, ki ga je komat tiščal ali ranil, namreč ni mogel dobro vleči. Rudi pa je znal napraviti komat po meri živali in lastniku se je splačalo, da je poiskal prav

njega. Kmalu je postal poznan po bližnji in daljnji okolici. V njegovi delavnici so se z naročili oglašali tudi gospodarji iz krajev onkraj Save in celo tam od Novega mesta.

Dela je bil Rudi vajen že od malega. Rodil se je še pred prvo svetovno vojno v Malencah onkraj Krke. Starša Jožefa in Tomaža sta s Hrvaške prišla sem za kruhom. A je mali Rudi komaj dobro zapustil srajčko, že je izbruhnila prva svetovna vojna. Odpeljala je očeta in nikdar se ni več vrnil domov. Tam nekje v Črni gori počivajo njegove kosti. Rudi je potem vzel k sebi krstni boter Emil Longo v Malo Mrševo. Tam je imel opekarno in Rudi se še spominja brezkrbnih popoldnevo, ki jih je kot kratkohladek preživljal z živino na paši. Potem se je pričela šola v Sv. Križu ali danes Podbočju na drugi strani Krke, pa tudi pri botru je dobil odgovornejša dela: za žganje opeke je bilo treba pripraviti veliko drv, navoziti je bilo treba glino in mivko, ki ji pravijo tukaj tudi svišč. Tako je mojster Avguštin dobil v svojo zoltarsko delavnico vajenca, ki mu trdo delo ni bilo tuje in je vedel, da mu bo uk še kako koristil.

In res je bilo tako. Ko se je pozneje vajenec prelevil v pomočnika in si je delavnica precej opomogla, si je mojster, ki ni imel lastnega nasledstva, omislil pomoč pri gospodinjstvu. K hiši je prišla njegova nečakinja Mici. Med njo in Rudijem se je vnela ljubezen in vzela sta se. Mojster je delavnico prepisal na svojo nečakinjo in tako je Rudi postal mojster na svojem. Nadaljeval je že utečeno obrt, poleg komatov pa je sprejemal tudi naročila za oblažinjeno pohištvo in druga tatnariška dela. Leto so tekla in hiša, v kateri je bila delavnica, je kmalu postala polna otroškega vriska. Njun najstarejši sin Rudi se je odločil, da ostane doma. Tudi njemu je lepo dišalo usnje in zoltarska smola. Posel je prva desetletja po drugi svetovni vojni še lepo cvetel, potem pa je začel počasi pešati. Industrijska proizvodnja jogijev je zatrla tatnarištvo, traktorji pa so z njiv in gozdov izpodrinili konjske vprege.

Kdaj pravzaprav je zamrlo kopitlanje po dolenskih cestah in kdaj je prevladal avtomobilski trušč, je težko reči. Tudi Rudi Sokolovič ne ve natanko povedati, kdaj je minilo njegovih devetdeset let. Samo izpuhtelo je nekako vse. Zdjaj ni več delavnice, v kateri je toliko časa delal, umrla je njegova žena in umrl je sin, ki se je pri njem izučil obrti. V novi hiši, ki stoji v sosesčini, moj fotografski objektiv ujame starega zoltarja med pravnukoma Leonom in Suzano ter vnukom Marjanom in snaho Zofko. Marjan je tisti, ki je podrl staro delavnico in on je tisti, ki se je namesto za zoltarja izučil za avtomehanika. Zdjaj dela v papirništvu v Krškem. Tako čas vse obrača. Rudi je imel pet otrok, ima pa še šest vnukov in osem pravnukov. Kdo ve, kakšne konjice bodo oni komatali?

TONJE JAKŠE

NA IZLET K SOSEDOM

Ježera, ki jih občuduješ vedno znova

Včasih si se samo zapeljal čez most v Meliki in že si bil na hrvaških tleh. Danes so tam policisti in cariniki, sicer pa v vaseh proti Olzju ni veliko drugače kot pri nas. Šele pri Karlovcu se zaveš, da si v drugi državi, v državi, ki je zadnja leta prehodila in se hodi povsem drugačno pot kot naša. O tem ni treba prebirati v knjigah; dovolj zgovorne so slike, ki se vrstijo ob cesti proti Plitviškim jezerom.

Šele tu se človek zave, da je vojna res nekaj drugega kot je žalostna zgodba s televizije. Čeprav se nam zdi, da je tisto bobnenje iz frontne linije pri Karlovcu že prava zgodovina, na obrobju tega mesta še vedno živijo v prerazstanih hišah.

Turanj. Nekatere fasade so poškodovane, denarja za prenoje pa očitno ni. Navsezadnje fasada le ni tako pomembna. Najprej je bilo treba zamenjati razbita okna ali popraviti razsuto streho. V teh poletnih dneh so se mnogi domovi spremenili v gradbišča. Marsikaj je že zgledno popravljeno, a še je mogoče videti, kaj vse je bilo ob spopadih porušeno. Največkrat jo je slabo odnesla streha, pa stanovanja v prvem nadstropju ali na podstrešju. V mnogih hišah je življenje že steklo in so okna v pritličju dobila nove okvire, stekla in cvetje, medtem ko samo nadstropje višje še vedno zevajo velike luknje, na cesto zro razbita okna ali pa namesto njih le polvinilaste folije.

Pravzaprav si tega dne nismo šli ogledovat vojnega razdejavanja v Turanji. Pot nas je vodila proti Plitvicam in Plitviškim jezerom, temu čudu narave, ki potrjuje, kako zelo je bila narava radodarna do naših sosedov. A do tam pelje cesta in ob cesti so domovi... Če bi hoteli, bi lahko natančno prešteli, na katerih so tu pred leti živeli Srbi. Kar je obnovljeno, je očitno hrvaško, medtem ko srbske hiše štrlijo ob cesti - razbite, požgane in razpadajoče - ter kličejo na pomoč. V tistih s porušeno streho že razpada zidovje, ki ga prerašča grmovje. Ob poti je cela vrsta opučenih gostinskih lokalov in v bližini vsakega eden prenovljen. Kdo ve, koliko teh hiš je bilo dejanjsko uničenih v spopadih in katere so končale v ognju samo zaradi sovražstva med pripadniki dveh sorodnih narodov? Tu pa tam sajaste stene razrušenih domov še spominjajo na dneve maščevanja.

TEKMOVALNI PLES

Plesati med zvezde - zakaj pa ne?!

Tudi v Krškem plešejo. Na zabavah, zasebno v domačih kuhinjah ob družinskih slavnih in v plesnih klubih, od katerih se eden imenuje Posavski plesni klub Lukec Krško, ki ga vodi Dušan Vodlan. Tekmovalni ples v Vodlanovi koreografiji zelo cenijo v Sloveniji, visoko ga točkujemo kdaj tudi na mednarodnem parketu. Vesni Vučajnik in Jerneji Šauti, članicama kluba Lukec, so pred tedni zaploskali tudi v Bostonu, kjer sta tekmovali na mednarodnem odprtem prvenstvu Amerike.

Uspehi nedavno končane letošnje plesne sezone kluba Lukec so še 3. mesto Luke Vodlana in Maje Bromš na državnem prvenstvu v standardnih plesih med pionirji, prav tako bron Gregorja Sotoška in Maje Omerzel med mlajšimi pionirji ter v stepu srebrna medalja Sebastiana Vodlana pri članih. Ob tem ima klub iz letošnje sezone še tri zlate medalje z nastopov v državi, in sicer med posamezniki Vesna Vučajnik in Jerneja Šauti v stepu med člani in mala plesna skupina v sestavi Sebastian Vodlan, Vesna Vučajnik, Jerneja Šauti in Mateja Radej, ki so prav tako državni prvaki.

Kje plesati, to je še zmeraj vprašanje

"V stepu smo po rezultatih najuspešnejša plesna šola oziroma plesni klub v Sloveniji," pravi Vodlan, ki je začel z učenjem stepa pred desetletjem. Po njegovih besedah je klub dosegel letos velik uspeh s tem, da sta dve njegovi plesalki bili na že omenjeni poti po Ameriki. Krški ples v deželi modernega plesa bo mogoče pritegnil v vrste kluba še nove plesalce in vzbudil zanimanje za step.

Naj bo tako ali drugače, še naprej se bodo Vodlan in njegovi klubski kolegi spraševali, kje ple-

sejo. Cesta proti Liki je kar dobra in na njej je dosti prometa. V Slunju, kjer se odlepi od reke Korane, pogled še vedno pritegnejo ruševine nekdanjega vojaškega pomembnega trdnjave. Pod mostom je slikovit kotiček z vodo, zelenjem in starimi mlini. Nanje opozarjata turistična kazipota, vendar pa se stara stavba ob vodi podira, saj ji manjka skoraj vsaka druga opeka in če ne bo nekdo pohitel z obnovo, čez nekaj let ne bo več kaj videti.

Od Slunja navzdol zadisi po Liki, ki v eno samo kito spleta hribovja, kraška polja in suhe doline. Revno področje je bilo že prej redko poseljeno, zdaj je prebivalcev še manj, vsaj tako lahko sklepamo po zapuščenih domačijah. Domačini se očitno oklepajo ceste proti obali in potnikov, ki na dolgi poti postanejo utrujeni, žejni in lačni. So območja, kjer skoraj vsaka druga hiša ponuja jedi z žara, svežega oddojka in pečeno jagnje. Če je pripisano, da je domače, še toliko bolj. Kilo oddojka lahko tu kupite že za 50 kun ali pa tudi za 80, če ste bolj zahtevni. Jagnjetina je, jasno, precej dražja. In potem ob poti še Ličanke, kmetice raznih starosti in stasov, ki ob cesti ponujajo sire, med in domače žganje. V zadnjih letih so ponudbo nekoliko izboljšale, saj zdaj sirove kolute zložijo na bele prte in jih tudi pokrijejo, da jih ubranijo pred prahom, soncem in mrčesom. Ena izmed njih ima izdelke skrite celo za steklenim pultom. "Kakšnega imate?" vprašam. "Evo, to je ovčji, to kozji, ta tule iz kozjega in kravjega mleka, ta kravji in tale dimljeni. Katerega hočete?" vpraša. Za kilogramski kolut mešanega sira hoče 70 kun (okrog 1900 tolarjev), za večjega seveda več. Kar drago, če upoštevam, da ni znano, v kakšnih higienskih razmerah ta mlečni izdelek nastaja. Kljub temu popotniki kar pogosto kupujejo, zato ni čudno, da so stojnice za vsakim ovinkom.

Plitviška jezera so se mi zdela taka, kot jih imam v spominu iz zadnjega obiska v letu 1990, mogoče malo bolj zanemarjena. To je menda greh izreči, saj so imeli Hrvati veliko dela, da so območje naravnega parka, ki je bilo zraslo in opuščeno, spet spravili v red. Vsega tega dela se zdaj ne vidi, vidi se pa, da bi se dalo postoriti še marsikaj. Pred-

vsem bi v pisarni za informacije lahko ponudili kakšne prospekte, natančnejši zemljevid parka in jezer ter kakšno zapisano besedo o tej znamenitosti. Ker se tu ustavlja precej turistov in izletnikov, bi jih lahko dobesedno zasipali s promocijskim gradivom, ne le za Plitvice, temveč za vso Hrvaško. V bližnji prodajalni spominkov pa sem vendarle zasledila monografijo o Plitvicah in še turistični vodnik po jezerih v več jezikih. Pogledala sem si ceno in začela publikacijo prelistavati. "Ali kupujete knjigo?" je zaječljivo vprašala trgovka. "Nikar je ne glejte!" Pa je nisem in tudi kupila je nisem.

Bilo je med tednom in dopoldan po stezicah okoli sinjih ali zelenih jezer ni bilo pretirane gneče. Čeprav je bilo toplo, je okrog vode prijetno

sveže, sprehod okoli jezer in slapov pa večinoma poteka po senci. Okrog poldneva so se stezice in brvi v parku že dobro napolnile z obiskovalci, med katerimi je bilo najpogostejše slišati Čehe, Madžare, Poljake in seveda tudi Slovence.

Videli smo jih že, a te slapove in množico jezer, menda jih je 16, bi lahko opazovali in doživljali vedno znova. Eno lepše od drugega. In voda. Bistra, hladna, spodaj čisto modra, navzgor pa vse bolj zelena. Tu so kamnita tla, rastline, živalstvo in podnebje eno in isto. Le tako nacionalni park in jezera navdušujejo nove in nove obiskovalce ter ostajajo to, kar so. Vse dokler se človek ne bo preveč vtaknil v to stvaritev narave. Zato so med vojno mnogi trepetali tudi za Plitvice.

BREDA DUŠIĆ GORNIK

Bistra voda v Plitviških jezerih prav nič ne skriva ribjih jat, ki so zato deležne veliko pozornosti obiskovalcev.

Okoli Karlovca, in tudi še nižje, še štrlijo kvišku porušene hiše. Vojna se začne in konča, ljudje pa morajo živeti s tistim, kar po njej ostane.

nje, zbliževanje, za ustvarjanje pozitivne energije za življenje in delo. Tega res ne gre zanemarjati. Zato mislim, da bi družba, in to tudi zmeraj poudarjam, morala več dati za ples. Pomagati bi morala pri ureditvi prostora, kjer bi se lahko otroci in odrasli družili, kjer bi plesali, se pogovarjali. Potrebujemo neko tako središče, srečevališče." Zakaj ni tega prostora, ki ga omenja Vodlan? Menda vendarle ne tudi zato, ker bi bilo Krško tako pravovernno kršćansko, da bi ples odklanjalo zaradi njegove povezanosti s poganstvom in zaradi izražene čutnosti?!

Nekoč je takratni prvi moj Francije Ludvik XIV. v dvorskem baletu plesal v nenavadnem posebej zanj urokjenem kostumu. Ta vladarjeva naklonjenost je zelo koristila razvoju plesa v Franciji. Mogoče bi bilo dobro za krški ples, ko bi najbolj navdušeni krški plesalci in plesni organizatorji dosegli, da bi se po znanem kralju zgledovali krški predsedniki občine in župani?

Ples kot sanje

Plesati ali ne plesati, to po Vodlanovem mnenju zaradi navedenih koristnih lastnosti plesa ne more biti nikoli vprašanje. Vprašanje je lahko zgolj to, ali plesati

za vsako ceno za medalje. "Nezdrave ambicije staršev, ki iz svojega otroka v vsakem primeru hočejo narediti uspešnega plesalca, bolj škodijo kot koristijo. Eni otroci so pač rojeni za vrhunski ples, drugi niso rojeni za uspešnega plesalca. Nekateri imajo talent, a nimajo delavnosti, nekateri imajo delavnost, a nimajo talenta, nekateri imajo oboje, nekateri nimajo ničesar od tega. Vendar včasih nekateri starši trmasto hočejo, da otrok na vsak način uspe v plesu. Grede celo tako daleč, da razdirajo uspešen plesni par, samo da bi uresničili svoje lastne sanje."

Ples je sicer lahko zvezdnstvo, kajpak. "Zvezdnstvo mora biti. Vsak vlaga sebe v neko delo. Koliko je potem zvezdnstva, je odvisno od medijev. Nekdo je lahko zelo uspešen, a če nima podpore medijev, zanj ne vedo. Lahko je obratna slika: so ljudje, ki delajo plagiante in take stvari. Imajo pa mogoče denar, imajo medijsko podporo in pridejo med zvezdnike, čeprav pri njih ni niti sledu kakovosti. Tako zvezdnstvo ni pravo, neupravičeno je. Ko pa je kdo kvaliteten oz. uspešen in je tudi medijsko podprt, zato ga ljudje obožujejo, je zvezdnik v tem zdravem pomenu besede."

M. LUZAR

PLEŠEJO IN BODO ŠE PLESALI - Športni pari Posavskega plesnega kluba Lukec Krško s trenerjem Dušanom Vodlanom. (Foto: PPK Lukec)

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 5.VIII.

SLOVENIJA 1

7.40 - 1.35 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.00 Srebrnogrivi konjič, risanka
9.25 V telovadnici, nadalj.
10.15 Tedenski izbor
Zgodbe iz školjke
10.45 Otroška oddaja
11.05 Boj za obstanek, angl. serija, 12/12
11.55 Obiskali smo, franc. dok. serija, 2/12
12.25 Po sledih ritma, serija, 5/6
13.00 Poročila
14.05 Tedenski izbor
Proslava ob 80. letnici priključitve Prekmurja Sloveniji
15.05 Delo na črno z žurnalisto Vesno
16.05 Nenadoma Susan, naniz.
17.00 Tedi
17.35 Moj prijatelj Piki Jakob, 6/7
18.00 Obzornik
18.10 Spoznavajmo, amer. serija, 6/8
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Tednik
21.00 Leteči cirkus Montyja Pythona, angleška hum. serija
21.30 Turistična oddaja
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.40 Opus
23.10 Brane Rončel izza odra

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.05 Tedenski izbor: Videoring; 10.30 Wildbach, nem. naniz.; 10/13; 11.20 Ekstremne avanture - 11.45 Filmski triki - 12.15 Moll Flanders, angl. nadalj., 3/4; 13.05 Svet poroča - 14.20 Tiholuga, ris. naniz.; 14.50 Velikan, amer. film - 18.05 Dr. Quinnova, amer. naniz. - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.00 Na robu, kanad. šport. serija, 1/22 - 20.25 Filmski triki - 21.00 Stoleetje šansona, 4/4 - 22.00 Poseben pogled, film - 23.20 Sovražnikov soražnik, šved. nadalj., 8/8 - 0.10 Alica, evrop. kult. mag.

KANAL A

7.30 Risanka - 8.00 Mork in Mindy, naniz. - 8.30 Bradyjevi, hum. naniz. - 9.00 Oče Dowling, naniz. - 10.00 Kraljica src, ponov. - 11.00 Nemogoče, nadalj. - 12.00 Odkop - 13.30 Oprah show - 14.30 Družinske zadeve, naniz. - 15.00 Key West, nadalj. - 16.00 Oprah show - 17.00 Kraljica src, nadalj. - 18.00 Korak za korakom, naniz. - 18.30 Ne mi teži, naniz. - 19.00 Sam svoj mojster - 19.30 Zmenkarje - 20.00 Film po izbiri gledalcev - 22.15 Dva obraza zla, film - 0.00 Petek trinajsteja, naniz. - 0.50 Nemogoče, naniz.

VAŠ KANAL

14.30 Videostrani - 17.30 Risanka - 18.15 Iz produkcije LTV - 18.30 Rezerviran čas - 19.00 Novice - 19.15 Tedenski kulturni pregled - 19.30 24 ur - 20.00 Kontaktna oddaja - 20.40 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Tedenski kulturni pregled - 21.25 Litjski mozaik - 21.45 Ta študentska, 5. oddaja

HTV 1

8.30 Tv spored - 8.30 Dobro jutro, Hrvaška - 10.30 Poročila - 10.40 Kraljestvo divjine - 11.30 Mladostniške izpovedi - 12.00 Poročila - 12.35 Obala sončnega zahoda (serija) - 13.25 Prevare (serija) - 14.15 Veliki svetovni pisatelji - 15.25 Turistični magazin - 16.15 Prof. Poopsnagle (serija) - 17.10 Poročila - 17.25 Brez banan (serija) - 18.15 Dokumentarna oddaja - 18.50 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kronske dragulj svobode (dok. serija) - 21.00 Hrvaška golobica - 22.50 Opazovalnica - 23.20 Bitka na River Plateu (film)

HTV 2

12.00 Tv kolektor - 12.15 Poroka z Ledom (film) - 14.00 Svet odkritij (dok. serija) - 14.30 Gulliverjeva potovanja (serija) - 17.30 Škotski gradovi (dok. serija) - 18.05 Hugo, tv igrica - 18.35 Prijatelji (hum. serija) - 19.00 Hrvaška danes - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kviz - 20.25 The Cape (serija) - 21.20 Kviz - 21.50 Popolna tuja (serija) - 22.20 Dosjeji X (serija) - 23.05 Obalna straža (serija)

PETEK, 6.VIII.

SLOVENIJA 1

7.40 - 0.30 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.00 Srebrnogrivi konjič, risanka
9.30 Tedenski izbor
Moj prijatelj Piki Jakob, 6/7
9.45 V telovadnici, nadalj.
10.10 Oddaja za otroke
11.00 Gugalnica, škot. drama, 1/3
12.00 Spoznavajmo..., dok. serija, 6/8
13.00 Poročila
14.15 Domači ansambli
14.40 Po domače
15.30 Iz festivala Folkart 1995, 1. oddaja
16.00 Opus
16.30 Mostovi
17.00 Lahkih nog na okrog
18.10 Raziskovalec, dok. serija, 8/13
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 Zrcalo tedna
20.15 Petka
21.30 Caroline v vlemestu, amer. naniz., 4/25
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.50 Polnočni klub
0.00 Koncert za tenor in lutnjo

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.05 Tedenski izbor: Videoring; 10.30 Dr. Quinnova, amer. naniz.; 11.10Lent '99 - 12.15 Euronews; 13.30 Gore in ljudje - 14.15 Tedenski izbor: Stoleetje šansona, 4/4; 15.05 Zadnji rez, amer. film; 16.40 Alica, evrop. kult. mag. - 17.05 Afrika, avstral. dok. serija, 3/3 - 18.05 Popolna tuja, naniz. - 18.30 Simpsonovi - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 20.00 Dances in nikoli več - 20.05 Pustolovščina Okavago, franc. dok. serija - 21.00 Ničelna točka, avstral. film - 22.40 Red in zakonitost, amer. naniz., 9/22 - 23.30 Koda 10-07, kan. nadalj., 8/8

KANAL A

7.30 Risanka - 8.00 Mork in Mindy, naniz. - 8.30 Bradyjevi, hum. naniz. - 9.00 Oče Dowling, naniz. - 10.00 Kraljica src, ponov. - 11.00 Nemogoče, nadalj. - 12.00 Atlantis - 13.30 Oprah show, ponov. - 14.30 Družinske zadeve, naniz. - 15.00 Key West, nadalj. - 16.00 Oprah show - 16.50 Bravo, Maestro - 17.00 Kraljica src, nadalj. - 18.00 Korak za korakom, naniz. - 18.30 Ne mi teži, naniz. - 19.00 Sam svoj mojster, naniz. - 19.30 Skrita kamera - 20.00 Kraljestvo luči, film, 2. del - 21.45 Kvantni skok, naniz. - 22.40 Airwolf, naniz. - 23.40 Petek trinajsteja, naniz. - 0.30 Nemogoče, naniz. - 1.20 Dannyjeve zvezde

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Najspot - 17.50 za vsak dan - 18.20 Kmetijski razgledi - 18.40 Kulturni pregled - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Videoboom 40 - 21.00 Novice - 21.15 Rezerviran čas - 21.30 Inline hockey, 4. oddaja

HTV 1

8.20 Tv spored - 8.25 Poročila - 8.30 Dobro jutro - 10.40 Kraljestvo divjine - 11.30 Mladostniške izpovedi - 12.00 Poročila - 12.35 Obala sončnega zahoda (serija) - 13.25 Prevare (serija) - 14.15 Veliki svetovni pisatelji - 15.15 Živa resnica - 16.15 Ferris Bueller (serija) - 17.10 Poročila - 17.25 Brez banan (serija) - 18.15 Brankove težave (serija) - 18.50 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Velo misto (drama) - 21.40 Foxov filmski večer - 23.15 Opazovalnica - 23.40 Nočna straža: Roseanne show (serija); J.A.G. (serija); Sedmi element; Fant imenovan "Sovražstvo"

HTV 2

15.15 Tv spored - 15.35 Brodvejski Danny Rose (film) - 17.00 Svet odkritij - 17.30 Škotski gradovi - 18.05 Hugo, tv igrica - 18.35 Prijatelji (serija) - 19.00 Hrvaška danes - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kviz - 20.30 Zakon v L.A. (serija) - 21.20 Lepa naša

SOBOTA, 7.VIII.

SLOVENIJA 1

7.05 - 2.30 Teletekst
8.00 Zgodbe iz školjke
8.30 Cofko cof, ris. naniz.
8.50 Moj prijatelj Piki Jakob, naniz.
9.05 Poslednji dinovazer, 5/27
9.30 Risanka
10.05 Rdečenosni jelen Rudolf, amer. film
11.00 Caroline v vlemestu, amer. naniz.
12.00 Tednik
13.00 Poročila
13.40 Tedenski izbor
Turistična oddaja
13.55 Duhovni utrip
14.15 Športni kviz
15.30 McLeodovi hčerki, amer. film
17.00 Pomp
18.00 Obzornik
18.10 Na vrtu
18.35 Ozare
18.40 Past za turiste, angl. dok. serija, 2/6
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
19.55 Utrip
20.15 Igre brez meja
21.55 Rolada
22.35 Obiskali smo..., franc. dok. serija, 4/12
23.15 Poročila, šport
23.40 Življenje z Rogerjem, amer. naniz., 19/20
0.10 Nedožnost, kanad. nadalj., 4/4
0.55 Kropla, amer. film

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 8.45 Tedenski izbor: Videoring; 9.10 Črni in beli, šved. nadalj., 6/6; 9.40 Učitelj, franc. nadalj., 6/18; 10.30 Igre brez meja; 12.10 Davov svet, amer. naniz.; 12.35 Pearl, amer. naniz. - 13.30 Potovanje v Weimar, nem. film - 15.15 Glasha Donavske monarhije - 17.05 Magdeburg, nem. dok. oddaja - 18.00 Teniški magazin - 18.25 SP v namiznem tenisu - 19.30 Videoring - 20.00 Noro zaljubljen, amer. naniz. - 20.25 Obljuba, amer. film - 22.05 Cik cak - 22.35 Sobotna noč - 0.35 Sla, amer. naniz., 3/22

KANAL A

8.00 Risanka - 10.00 Družinske zadeve, naniz. - 10.30 Nora hiša, naniz. - 11.00 Charles je glavni - 11.30 Brooklynski most, naniz. - 12.00 Zmenkarje - 12.30 Bravo, Maestro - 13.00 Pot v raj, naniz. - 14.00 Salome, film - 16.00 Ambasador, film - 18.00 Odkop - 19.00 Lovec, naniz. - 20.00 Zmenkarje - 20.30 Resnični svet, naniz. - 21.00 Mreža, naniz. - 22.00 Mrtvi ne lažejo, film - 23.45 Čestni bojovniki, naniz. - 0.40 Atlantis

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 16.50 Videoboom 40 - 17.45 Kako biti zdrav in zmagovati - 18.20 Inline hockey, 4. oddaja - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Iz produkcije LTV - 20.30 Za uho in oko - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Videospot

HTV 1

8.40 Tv spored - 8.55 Poročila - 9.00 Power Rangers (serija) - 9.25 Ulica Sezam (serija) - 10.25 Koncert - 12.00 Poročila - 12.20 Hrvaška

spominska knjiga - 12.35 Ekhaja (serija) - 13.20 Roseanne show - 14.05 JAG (serija) - 14.50 Lovec na izsiljevalce (film) - 16.30 Informacijski mozaik - 19.10 V začetku je bila Beseda - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Mejaši (serija) - 21.20 Homer in Eddie (film) - 23.00 Opazovalnica - 23.25 Nočna straža: Skrivnost jezera Lake Success (serija); Taxi Dancer (film)

HTV 2

14.30 Tv kolektor - 14.40 Črno-belo v barvi - 16.10 Sodobnik: Ivan Rabuzin - 17.10 Glasbenca oddaja - 17.40 Noro poslanstvo 2 (film) - 19.05 Risanka - 19.30 Dnevnik, šport, vreme - 20.10 Vesolje Stephena Hawkinga (dok. serija) - 21.00 Oddaja - 21.50 Dok. film - 22.45 Svet zabave - 23.15 Pearl (hum. serija)

NEDELJA, 8.VIII.

SLOVENIJA 1

7.05 - 0.50 Teletekst
8.00 Živ žav
Živahni svet iz zgodb Richarda Scarryja
8.25 Risanka
9.10 Telerime
9.15 Super babica, ang. naniz.
9.40 Otroška oddaja
9.50 Ozare
9.55 Howard Goodall predstavlja zborovsko petje
10.25 Iz poletnega festivala
11.00 Povodni raziskovalec, dok. serija
11.30 Divji svet živali, angl. poljud. serija
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila
13.15 Pomagajmo si
13.45 Tedenski izbor
Igre brez meja
15.25 Rolada
16.00 Glasbeni utrinki
16.30 Parada plesa
17.00 Po domače
18.00 Obzornik
18.10 Slovenski magazin
18.40 Po sledih ritma, angl. glasb. serija
19.15 Risanka
19.20 Žrebanje lota
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 Delo na črno z žurnalisto Vesno
21.05 Nenadoma Susan, amer. naniz.
21.35 Intervju
22.30 Poročila, šport
22.55 Praški komorni balet
23.55 Po sledih ritma, angl. glas. oddaja

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 9.00 Videoring - 9.30 Emily z mesečeve domačije, kan. naniz., 7/13 - 10.20 Davov svet, naniz. - 10.45 Murphy Brown, amer. naniz. - 11.10 Zvezde Hollywooda - 11.40 Cik cak - 12.10 Policija na naši strani - 12.40 Koncert Big Banda - 13.55 Španski vrtar, angl. film - 15.25 Atletski miting - 16.45 Odbojka na mivki - 17.15 Avtomobilizem - 17.55 Plavanje - 19.30 Videoring - 20.00 Moll Flanders, angl. nadalj., 4/4 - 20.55 Marshallov načrt, nem. dok. serija, 1/2 - 21.50 Šport v nedeljo - 22.35 Ničelna točka, avstral. film

KANAL A

8.30 Risanka - 10.00 Družinske zadeve - 10.30 Nora hiša, naniz. - 11.00 Charles je glavni - 11.30 Brooklynski most, hum. naniz. - 12.00 Prijatelj - 12.30 Stilski izziv - 13.00 Pot v raj, naniz. - 14.00 Hiter kot veter, film - 15.50 Klik: Pravdarji, hum. naniz.; Razprtje, naniz.; Atlantis; Polno na poročila, hum. naniz. - 19.00 Kung fu, naniz. - 20.00 jezni mladenič, film - 22.00 Stilski izziv - 22.30 Potovanje brez vrtnice, film - 0.10 Nezdgodni oddelek, naniz.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Posnetek dogodka - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Kako biti zdrav in zmagovati - 20.30 Smo dobri gospodarji? - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Kmetijski razgledi

PONEDELJEK, 9.VIII.

SLOVENIJA 1

7.40 - 1.15 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.00 Tedenski izbor
Risanki
9.25 V telovadnici, braz. nadalj.
10.20 Raziskovalec, dok. serija, 8/13

NAGRADE V ŠKOCJAN, GRADAC IN NOVO MESTO

Žreb je izmed reševalcev 29. nagradne križanke izbral Janeza Rangusa iz Škocjana, Antona Klepca iz Gradca in Majdo Pevec iz Novega mesta. Rangusu je pripadla denarna nagrada, Klepec in Pevec pa bosta za nagrado prejela knjigo. Nagradjencem čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 16. avgusta na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom "križanka 31". Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v nabiralnik pri vходу v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 29. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 29. nagradne križanke se brano, v vodoravnih vrsticah, glasi: LATINKA, ADAKALE, BARAKAR, SAMPRAS, ANSA, ZIU, OBED, INDEKS, BALAST, ANAA, OMAMA, IM, LAT, KARAKAL, OKIS, LISICA, SOVA, ISTRAN.

11.10 Na vrtu
11.35 Past za turiste, angl. serija, 2/6
12.05 Slovenski magazin
12.35 Utrip
12.45 Zrcalo tedna
13.00 Poročila
13.15 Rdečenosni jelen Rudolf, amer. ris. film
14.50 Tedenski izbor
Pomagajmo si
15.20 Polnočni klub
16.30 Dober dan, Koroška
17.00 Radovedni Taček
17.20 Super babica, angl. naniz.
18.00 Obzornik
18.10 Človeško telo, dok. serija, 5/8
19.00 Žrebanje 3 x 3 plus 6
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Gozdarska hiša Falkenau, nem. naniz., 10/26
21.00 Nesmrtni človek, amer. dok. oddaja
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.45 Umor na podeželju, angl. film

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.00 Tedenski izbor: Sobotna noč; 12.00 Popolna tuja, naniz.; 12.25 Simpsonovi; 12.55 Pustolovščina Okavango, dok. serija; 13.45 Marshallov načrt, nem. dok. serija - 14.35 Koncert skupine Ana Pupe-dan - 16.10 Devetintrideset stopnic, angl. film - 17.30 Policija na naši strani - 18.05 Snežna reka, naniz., 5/26 - 19.00 Ljubimkanja in nogomet, angl. nadalj., 6/6 - 20.00 Razglednici Clivea Jamesa, angl. dok. serija, 1/2 - 20.55 Zravsval sem se z Ernestom Hemingwayem, amer. film - 22.50 Noč z Dickom, naniz. - 23.15 Brane Rončel izza odra - 0.40 Devetintrideset stopnic, angl. film

KANAL A

7.30 Risanka - 8.00 Mork in Mindy, naniz. - 8.30 Bradyjevi, naniz. - 9.00 Oče dowing, 10.00 Kraljica src, nadalj. - 11.00 Nemogoče, naniz. - 12.00 Dannyjeve zvezde - 13.30 Oprah show - 14.30 Družinske zadeve, naniz. - 15.00 Key West, nadalj. - 16.00 Oprah show - 17.00 Kraljica src, nadalj. - 18.00 Korak za korakom, naniz. - 18.30 Ne mi teži, naniz. - 19.00 Sam svoj mojster, naniz. - 19.30 Skrita kamera - 20.00 Ljubljena Evangeline, film - 21.40 Kupid, nadalj. - 22.30 Petek trinajsteja, naniz. - 23.30 Nemogoče, naniz. - 0.30 Dannyjeve zvezde

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Posnetek prireditve - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Klasika avtomobilizma - 20.25 Šport - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Potujte z nami

TOREK, 10.VIII.

SLOVENIJA 1

7.40 - 0.50 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.00 Tedenski izbor
Risanka
9.25 Radovedni Taček
9.45 Wayneove dogodivščine, naniz., 10/26
10.20 Človeško telo, dok. serija, 5/8
11.10 Glasbeni utrinki
11.40 Parada plesa
12.10 Gozdarska hiša Falkenau, naniz., 10/26
13.00 Poročila
13.15 Vremenska panorama
13.55 Tedenski izbor
Nesmrtne človek, amer. dok. oddaja
14.45 Umor na podeželju, angl. film
16.30 Priljubimo tišini
17.00 V znamenju dvojčkov, lut. naniz., 6/13
17.20 Azil, norv. nadalj., 6/14
18.00 Obzornik
18.10 Frostovo stoletje, amer. dok. serija, 8/13
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport

20.05 Straussovi, amer. nadalj., 1/8
21.00 TV konferenca
22.00 Odmevi, šport
22.40 Gugalnica, škot. drama, 2/3
23.30 Paleta, franc. naniz., 4/7

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.05 Tedenski izbor: Videoring; 10.30 Snežna reka, naniz.; 11.20 Razglednici Clivea Jamesa, angl. dok. serija - 12.10 Zravsval sem se z Ernestom Hemingwayem, amer. film - 14.05 Ljubimkanja in nogomet, angl. nadalj., 6/6 - 15.00 Euronews - 16.25 McLeodovi hčerki, amer. film - 18.05 Saint Tropez, nadalj., 19/26 - 19.00 Lingo - 19.30 Videoring - 20.00 Lent '99 - 21.00 Koma, amer. dok. oddaja - 22.00 Crumb, amer. film - 0.00 Svet poroča - 0.30 Murphy Brown, naniz.

KANAL A

7.30 Risanka - 8.00 Mork in Mindy, naniz. - 8.30 Bradyjevi, naniz. - 9.00 Oče Dowling, naniz. - 10.00 Kraljica src, nadalj. - 11.00 Nemogoče, naniz. - 12.00 Atlantis - 13.30 Oprah show - 14.30 Družinske zadeve, naniz. - 15.00 Key West, nadalj. - 16.00 Oprah show - 17.00 Kraljica src, nadalj. - 18.00 Korak za korakom - 18.30 Ne mi teži, naniz. - 19.00 Sam svoj mojster - 19.30 Zmenkarje - 20.00 Odkop - 21.00 Brez opozorila, film - 22.40 Petek trinajsteja, naniz. - 23.40 Nemogoče, naniz.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Risanka - 18.15 Šport - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Ethan Frome, amer. film - 21.30 Novice - 21.45 Rezerviran čas

SREDA, 11.VIII.

SLOVENIJA 1

7.40 - 1.25 Teletekst
8.00 Vremenska panorama
9.00 Tedenski izbor
Risanka
9.30 V znamenju dvojčkov, lut. naniz., 6/13
9.45 Azil, norv. nadalj., 6/14
10.20 Frostovo stoletje, serija, 8/13
11.10 Tv konferenca
12.05 Straussovi, amer. nadalj., 1/8
13.00 Poročila
14.10 Tedenski izbor
Divji svet živali, poljud. serija
14.40 Ljudje in zemlja
15.30 Paleta, franc. naniz. 4/7
16.00 Pomp
17.00 Pod klobukom
18.00 Obzornik
18.10 Privlačnost živali, amer. serija
19.10 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Sedmi pečat, film
22.00 Odmevi, kultura, šport
23.00 Ad Missam in Agris - Oratorij

SLOVENIJA 2

9.00 Vremenska panorama - 10.05 Tedenski izbor: Videoring; 10.30 Saint Tropez, franc. nadalj., 19/26; 11.20 Koma, amer. dok. oddaja; 12.15 Jupiterju, amer. dok. oddaja - 15.00 Lent '99 - 15.55 Kasandrin most, italij.-nem.-angl. film - 18.05 Wildbach, naniz. - 19.00 Kolo sreče - 19.30 Videoring - 19.55 Atletika - 22.30 Kissinger in Nixon, amer. film

KANAL A

7.30 Risanka - 8.00 Mork in Mindy - 8.30 Bradyjevi, naniz. - 9.00 Oče Dowling, naniz. - 10.00 Kraljica src, nadalj. - 11.00 Nemogoče, naniz. - 12.00 Dannyjeve zvezde - 13.30 Oprah show - 14.30 Družinske zadeve, naniz. - 15.00 Zvijenje v mestu, nadalj. - 16.00 Oprah show - 17.00 Kraljica src, nadalj. - 18.00 Korak za ko-

rakom - 18.30 Ne mi teži, naniz. - 19.00 Sam svoj mojster, naniz. - 19.30 Skrita kamera - 20.00 Kdo mi ubije ženo, film - 21.45 Sever in jug, nadalj. - 22.40 Petek trinajsteja, naniz. - 23.40 Nemogoče, naniz. - 0.30 Dannyjeve zvezde

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Ethan Frome, ponov. film - 18.25 Za uho in oko - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Potujte z nami - 20.35 Ta je študentska - 21.00 Novice - 21.15 Rezerviran čas - 21.45 za vsak dan

TELEVIZIJA NOVO MESTO

vaš kanal

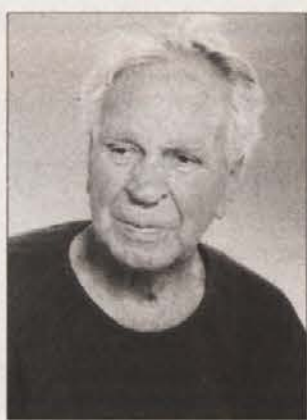
Novomeščan iz Splita

Karlo Kroneger je najstarejši član slovenskega društva v Splitu

SPLIT - Najstarejši član Slovenskega društva Triglav iz Splita je Karlo Kroneger, ki bo jeseni dopolnil 93 let. Gospod Karlo vsak dan ob poldnevi pride v društvene prostore, popije šilce žganje ali pivo. Še vedno je močno navezan na Novo mesto, kjer je preživel otroštvo in zgodnjo mladost.

"Rojen sem sicer v Gorici, vendar če me kdo vpraša, od kod sem, odgovorim, da iz Novomeškega mesta" pravi Karlo. "Oče je bil železničar in ko so odprli progo Novo mesto-Karlovac, je bil premeščen v Novo mesto. Stanovali smo v Gerdeševi ulici," pripoveduje. "Leta 1922 sem končal nižjo gimnazijo in se odločil za poklic pomorščaka. Mladi fantje, ki nas je privabilo morje, smo videli vzor v Karlu Levičniku, kasnejšemu kontraadmiralu kraljeve mornarice. Šolanje sem nadaljeval v pomorski šoli v Šibeniku in postal poročnik kraljeve mornarice."

Ko so Italijani okupirali Boko Kotorsko, so ga za kratek čas zaprli kot vojnega ujetnika, potem pa pregnali v Novo mesto. "A sem bil svoboden samo do junija 1941, ko so me skupaj s 100 častniki jugoslovanske vojske internirali v taborišče Gonars. Po kapitulaciji Italije sem se vrnil domov, se avgusta 1943 v kapiteljski cerkvi poročil s Šmajdkovo Marijo, vendar sva bila skupaj le do 9. septembra,

Karlo Kroneger

ko sem odšel v partizane, v Gubčovo brigado. Ko pa so ustanovili partizansko mornarico, se nas je kakih 40 peš napotilo na morje; z nami so bili tudi angleški piloti. Na otok Vis smo prispeli na sveti večer 1943. Do konca vojne sem bil vodja minerskega oddelka za zaščito Visa. Tako je bil ustanovljen minerski odred vojne mornarice NOB, katerega osnovna naloga je bila razminiranje Jadranskega morja od Trsta do Boke Kotorske. V ekipi je bilo 100 naših mornarjev strokovnjakov in 10 nemških ujetnikov." Po vojni je Karlo Kroneger živel na Reki. Pošta zanj je bila naslovljena: Karlo Kroneger, pobiralec min, Reka.

"Z ženo Marijo uživava življenjsko jesen v Splitu. Z nama sta tudi sinova - Karel, rojen 1944 v Novem mestu, in Janez, ki se je leta 1952 rodil v Splitu. Obkrožajo me prijatelji iz Slovenskega društva Triglav, moji spomini pa vse pogosto uhajajo v mladostna novomeška leta."

BOŠTJAN KORDIŠ

Z BRODOM ČEZ SAVO - Za tiste, ki preživljajo dopust v Čateških toplih, je zanimiv kratek izlet z brodom na Mostec, ki je na nasprotnem bregu reke. Vozi po potrebi in ves dan. Na Mostecu ta čas nudijo dobrodošlico v 470 let stari gostilni Krulc, poznani tudi po tem, da je imel v njej oz. v takratnem poslopiju svoje pribežališče Matija Gubec, ki je z upornimi kmeti napadal brežiški grad in tudi druge posavske gradove. (Foto: M. Vesel)

Promet z zemljišči je zastal

V kočevski občini prvi razpis

Marca 1993 je postala Republika Slovenija z ustanovitvijo Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov (SKZG) v kočevski občini največji lastnik kmetijskih in gozdnih zemljišč. Na zakonsko odločitev, da bo izveden prenos teh zemljišč družbene lastnine na novega lastnika, je bilo več pripomb, ki so neuspešno prikazovale nezakonitost prenosa zemljišč v državno last.

Zdaj je večina teh zemljišč že prenešana na novega lastnika. SKZG Republike Slovenije v Ljubljani šteje tudi neprenešana zemljišča za svojo last. Mnogi, ki se zanimajo za nakup ali menjavo zemljišč, so pričakovali manjši zastoj, ne pa, da bo trajal toliko let.

SKZG vse od ustanovitve ni izvajal skoraj nobenega prometa z zemljišči. Šestletni zastoj je povzročil veliko težav in jeze tistih, ki se zanimajo za ta zemljišča. Upoštevati je treba, da se kočevska občina uvršča med tiste, v katerih ima država največjo lastninsko pravico do kmetijskih in gozdnih zemljišč.

Omenjeni sklad pa je šele pred dnevi objavil javni razpis zbiranja ponudb za prodajo nezazidljivega zemljišča za tri parcele v katastrski občini Kočevje - nova izmera. Razpisane izklicne cene za kvadratni meter površine so nekaj nad 1.900 oz. 2.400 tolarjev. Omenjeni razpis nakazuje, da bo končno stekel promet z državnimi nepremičninami.

VIKTOR DRAGOŠ

DZS, d.d.
Ljubljana, Mali trg 6
objavlja prosta delovna mesta
v Poslovalnici DZS, d.d. -
Mercator Center Novo mesto,
Podbevškova 4

PRODAJALCA - za določen čas 6 mesecev (4 delavci, 1 lahko pripravnik).

Od kandidatov pričakujemo, da imajo

- srednjo izobrazbo ustrežne smeri (IV. stopnja).

Poskusno delo bo trajalo 2 meseca.

Kandidati naj pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v osmih dneh po objavi na naslov: DZS, d.d., 1538 Ljubljana, Mali trg 6, kadrovske oddelke.

Prijavljene kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po končanem postopku.

DOLENJSKI LIST vaš četrtkov prijatelj

SREČANJE TREH GENERACIJ

TRAVA - 21. avgusta bo, kot pravijo, veselo na Travi. Zopet pripravljajo prireditev "Srečanje treh generacij" in prav te dni so razposlali 260 vabil na Travi rojenim, ki so tam obiskovali šolo, a so danes razkropljeni širom sveta. Dejansko pa bo srečanje posvečeno jubileju 90 let stare učiteljice Nade Vreček, ki je na Travi poučevala polnih 60 let, od leta 1924 do 1984, ko so šolo zaprli. Nada Vreček, vraščena v to okolje, še vedno živi na Travi in so vsi povabljeni dejansko njeni učenci. Pripravljalni odbor vabi vse občane, da pridejo na srečanje, ki ga znajo Travlanci pripraviti na svojevtrsten in prisrčen način.

A. K.

Izlet naročnikov Dolenjskega lista

Enodnevni izlet v Benetke v soboto, 4. septembra

V soboto, 4. septembra, ob 5. uri gremo na izlet v Benetke. Odhod bo kot vedno z novomeške avtobusne postaje. Pot nas bo vodila mimo Postojne in Sežane do mejnega prehoda Fernetiči. Pred Benetkami se bomo ustavili v enem od nakupovalnih centrov in opravili morebitne nakupe, se nato odpeljali do Padove in si na trgu Prato della Valle ogledali cerkev Sv. Antona Padovanskega ter še kaj zapravili na "šustarskem sejmu". V Benetkah se bomo z vaporetom popeljali po beneških kanalih mimo barvitih beneških palač do Trga sv. Marka, si ogledali znamenitosti Benetk in se okoli 18. ure odpravili proti domu. Po prehodu meje se bomo ustavili na večerji in se v poznih večernih urah vrnili v Novo mesto.

Za prehod meje potrebujemo slovenski potni list ali slovensko osebno izkaznico.

Cena za naročnike Dolenjskega lista je 5.400, za ostale 6.700 tolarjev. Za ladijsko vozovnico bo doplačilo 6.000 ITL, to je približno 600 tolarjev. Prijavite se čimprej, najkasneje pa do ponedeljka, 23. avgusta, na telefon:

068/ 321-115, 325-477

Na izlet vas vabita

DOLENJSKI LIST!

in

MANA
turistična agencija

Prvi študentski ŠVIC

Športni festival naj bi Klub posavskih študentov poslej pripravil vsako leto

BREŠTANICA - V soboto od 9. ure zjutraj in vse do noči se je "švicalo" pri osnovni šoli v Breštanici. Za dogajanje je tokrat poskrbel Klub posavskih študentov, še najbolj pa glavni organizator Janko Omerzo. Organizatorji so pripravili prvi športni festival "Švic '99", na katerem naj bi se doobra spotili stari in mladi.

V Breštanici se je ta dan zbralo od 300 do 400 ljudi vseh starosti in mladosti. Za nagrade, ki so bile skupaj vredne več kot 200.000 tolarjev, se je v odbojki na mivki potegovalo 16 moških in ženskih ekip, v malem nogometu 8 in v košarki 10 ekip, medtem ko je 8 igralcev izbralo teniško žogico. Cel dan je bil prežet s športnim in tekmovalnim duhom. V boju za zmago pa se nikakor niso potili samo študenti, saj so k sodelovanju pritegnili mnogo starejših in še več osnovnošolcev in dijakov srednjih šol. Ekipa so nosile v glavnem posavske barve, čeprav je bilo nekaj študentskih tudi od drugod.

Športni festival Kluba posavskih študentov je tako zasejal, kot je povedal Robi Ostrelj, blagajnik kluba, pa organizatorji upajo, da se bo tudi prijel in bo poslej na sporedu vsako leto. Ne le kot športni turnir, tudi kot prireditve oz. športni piknik, na katerem se bo dogajalo marsikaj. Morda bo nekoč trajal celo več dni.

B. D. G.

PO POTEH GORJANCEV

KRŠKO - Občinski odbor SKD iz Krškega in Planinsko društvo Polom iz Kostanjevice na Krki vabita v soboto, 7. avgusta, na tradicionalni pohod na Trdinov vrh. Udeleženci se bodo zbrali zjutraj ob 6.30 pred osnovno šolo v Kostanjevici in se odpeljali do vasi Mihovo - Kere, kjer bodo pustili avtomobile. Od tu bodo pot nadaljevali peš po robu med dolinami Kobile in Pondirjevke mimo grobišča in naprej do združitev poti na Trdinov vrh. Vračali se bodo od Miklavža po hribu Pondirjevke mimo bolnišnice nazaj do avtomobilov. Pohod bo trajal predvidoma 5 do 6 ur, zato bo treba nahrbtnike napolniti s hrano in pijačo, srce pa z dobro voljo.

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska c. 48, Ljubljana, na podlagi 2. točke 60. člena Zakona o varstvu okolja (Ur. list RS, št. 32/93 in 1/96) in 154. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Ur. list SFRJ, št. 47/86), v zvezi s prvim odstavkom 4. člena Ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Ur. list RS, št. 1/91-I), v postopku izdaje lokacijskega dovoljenja za postavitev plinske cisterne za utekočinjen plin v kompleksu skladišča TNP, polnilnice in pretekališča na Cikavi v Novem mestu, s tem

JAVNIM NAZNANILOM OBVEŠČA JAVNOST

1. da bodo osnutek lokacijskega dovoljenja za postavitev plinske cisterne za utekočinjen plin v kompleksu skladišča TNP, polnilnice in pretekališča na Cikavi v Novem mestu, lokacijska dokumentacija in Poročilo o vplivih na okolje za postavitev rezervoarja za tekoči naftni plin v Novem mestu št. CET-99198, ki ga je v juniju 1999 izdelal Zavod za varstvo pri delu, d.d., Center za ekologijo, toksikologijo in varstvo pred sevanji, Ljubljana, javno predstavljeni oziroma dani javnosti na vpogled in seznanitev

v prostorih Uprave enote Novo mesto

Seldlova c. 2, Novo mesto,

od 5.8.1999 do 27.8.1999, v času uradnih ur:

ob ponedeljkih med 7.30 in 14.30, ob sredo med 7.30 in 16.30 in ob petkih med 7.30 in 13.30,

2. da bo javna obravnava z zaslišanjem investitorja ISTRAGAS, d.o.o., Koper

v četrtek, dne 26.8.1999, ob 11. uri

v sejni sobi Uprave enote Novo mesto,

Seldlova c. 2, Novo mesto

3. da se mnenja in pripombe lahko vpišejo v knjigo pripomb, ki se nahaja v stavbi Uprave enote Novo mesto v času javne predstavitve ali v pisni obliki posredujejo Ministrstvu za okolje in prostor do 27.8.1999, kakor tudi podajo na zapisnik na javni obravnavi.

Sanja TRAUNŠEK, univ. dipl. inž. arh.
svetovalka vlade

POVZETEK POROČILA IN SKLEPNA OCENA SPREJEMLJIVOSTI POSEGA, ki je sestavni del Poročila o vplivih na okolje za postavitev rezervoarja za tekoči naftni plin v Novem mestu, št. CET-99198, ki ga je junija 1999 izdelal Zavod za varstvo pri delu, d.d., Center za ekologijo, toksikologijo in varstvo pred sevanji.

Postavitev dodatnega rezervoarja za UNP (100 m³) za skladiščenje maksimalno 40 t plina je po našem mnenju, do katerega smo prišli po proučitvi obstoječega stanja okolja, zahtev slovenskih predpisov in načrta za postavitev rezervoarja s stališča varovanja okolja, sprejemljiv poseg v okolje. Zasnova obstoječega skladišča s pretakališčema za UNP in za kurilno olje ter polnilnica gospodinjstva plina in predvidena postavitev novega rezervoarja vključujejo vse elemente, ki zagotavljajo varno obratovanje in preprečujejo prekomerno onesnaževanje okolja. Kapaciteta skladišča za UNP se bo povečala za 100 %, v okolje pa ne bodo vnešeni novi elementi, ki bi okolje dodatno obremenili. Po našem mnenju ne bodo v okolje vnešeni nobeni dodatni negativni vplivi v primerjavi z obstoječim stanjem.

Za večino incidentnih situacij pri manipulacijah z vnetljivimi in eksplozivnimi snovmi je vzrok človeški faktor. Nesreča lahko povzroči poleg poškodb zaposlenih tudi veliko materialno škodo in tudi onesnaženje okolja. Zato je pri manipulaciji na obravnavani lokaciji potrebno zagotoviti ustrezno usposobljenost zaposlenih pri vseh postopkih pretakanja, kot tudi usposobljenost za reagiranje ob morebitnih nepredvidenih dogodkih.

Po pričetku obratovanja je potrebno zagotoviti nadzor in redne kontrolne preglede rezervoarja in vseh naprav, ki so vgrajene kot varovalo pred možnostjo nesreče.

RADIO BREŽICE

na 88,9 in 95,9 MHz

Verjemite ali ne...

RADIO
OGNIŠČE

Krvavec Kum
104,5 105,9

ZAHVALA

Delo, skromnost in poštenje
tvoje je bilo življenje,
za teboj je vseposod
ostalo delo tvojih rok.

V 87. letu je za vedno zaspal naš dragi
mož, oče in ate, brat, stric, tast in svak

JOŽE FRICE

sodarski mojster v pokoju

Ob boleči izgubi se iskreno zahvalujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, podarjeno cvetje in sveče ter vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti. Hvala tudi dr. Macanu, osebju Pljučnega oddelka bolnišnice Novo mesto, pogrebni službi Malerič, pevskemu zboru iz Doblič in gospodu župniku za lep poslovilni obred.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 53. letu starosti nas je mnogo prezgodaj zapustila naša draga mama in babica

MARJETA LUCIČ

roj. Bele

iz Ceste brigad 6, Novo mesto

Iskreno se zahvalujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znancem, ki ste nam ob težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje, sveče ter jo pospremili na zadnji poti. Zahvala velja tudi njenemu osebnemu zdravniku dr. Damjanu Gazvodi, osebju Pljučnega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto ter osebju Doma starejših občanov Novo mesto za vso nego in pomoč v času bivanja v domu. Posebna zahvala g. proštu J. Lapu za lepo opravljen obred, g. Ivanu Ašču za poslovilne besede, pogrebni službi Oklešen in Komunalni ter šmihelskim pevcem za občuteno petje. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: sinova Davor in Slavko z družinama, vnučki Klara, Alen in Veronika ter brat Martin in sestra Jelena

Išče korenine na Dolenjskem

Gospa iz Amerike bi rada izvedela kdo in od kje je

Na obisku je bila gospa Yvonne Krzich Bouche iz Oregona, ZDA. Po vsej verjetnosti je bila dana v rejo kot sirota leta 1950 preko frančiškanov v ZDA. Letos je prvič obiskala Slovenijo in ob tem se je začela spominjati podrobnosti iz svojega otroštva. Glede na to, da so ji spremenili ime in priimek, je vprašljiv tudi rojstni podatek - rojena naj bi bila 1. julija 1946.

Spominja se naslednjih podrobnosti, vendar ni prepričana, da so pravilne. Bivala naj bi v okolici Otočca, ker se spominja dveh stolpov z notranje strani, vrat v stolpe (bralce vprašujem, ali je bil tik pred letom 1950 most do gradu Otočec, ali so stolpi kljub porušenemu gradu imeli vrata, ali mogoče obstaja še en podoben grad). Spominja se gostilne, v katero sta hodila z dedom, pri katerem je živela. Točili so pivo, še sedaj ima majhen kozarec za pivo s pokrovom. V tej gostilni naj bi igrali harmoniko, takšno, kot jo ima Lojze Slak (z gumbi namesto tipkovnice), igral pa naj bi duhovnik, saj se spominja njegovega črnobelega ovratnika. Ime duhovnika naj bi bilo Bernard Neuman ali nekaj podobnega.

Hiša, v kateri sta živela ona in ded, je bila na samem. Bila je večja, imela je več kot štiri sobe, obokana in rjave barve. Imeli so zelenjavni vrt, hlev in kokošnjak. Pri hlevu je bil majhen del odprt in tu je imel ded kovačijo - trinogo posodo za ogelje in meh, ki se ga je vrtele z roko. Dedu je vsako jutro nekdo s predpasnikom oskrbel krave, nekdo drug pa kokoši. Pri

hiši so imeli črnega kučka Bruno-ta. Nikoli ni primajkovalo hrane, kar kaže, da je bil ded bogat. Ne spominja se žensk, vedno pa je bila v družbi duhovnikov. Vodo so zajemali zunaj hiše, izvirala pa je iz hriba preko cevi. Ob hiši je vodila cesta, ki se je zatem vzdigovala. Po njej so vozile konjske vprege. Za hišo je bil že hrib.

Osebe, ki se jih spominja, so Perko, Jerič in Kunej. Lahko, da gre za primke duhovnikov. Spominja se, da ji je bilo ime Barbara, v spominu ji odmeva ime Stanko (lahko priimek ali ime deda). Bila je svetlih las in plavih oči. Pred odhodom v ZDA je bila nekaj časa pri frančiškanih v Ljubljani (na božični večer, ker se spominja jaslice).

Na nepoznan način je povezana z družino Penca, Krzich iz ZDA, država Illinois, kjer gospa Penca pravi, da je njena teta, kaj več pa noče povedati. Kar smo lahko izsledili po arhivih, je, da je bil gospod Krzich iz Borovnice poročen s Kristino Cigoj iz Čerčič, Lili-jan Krzich Penca pa je njuna hči.

Vse, ki bi o navedenih drobcih vedeli kaj več, prosim, da se javijo. Dobrodošla je vsaka podrobnost, ki bi omogočala sestaviti mozaik življenja, poiskati sorodnike gospe Krzich in grob njenega deda, edinega človeka, ki jo je imel rad v otroštvu. Vse morebitne informacije sporočite meni kot posredniku na naslov Rastko Čop, Polje cesta XL/2, 1000 Ljubljana, dosegljiv pa sem tudi na tel. št. 061 183 71 83 ali na GSM 041 66 33 48.

RASTKO ČOP

Srečanje v Robu

Organizira ga Turistično društvo Kurešček

ROB PRI VELIKIH LAŠČAH - Turistično društvo Kurešček, ki deluje v občini Ig, pokriva s svojo dejavnostjo tudi del občine Velike Lašče, in sicer območje nekdanje Krajevne skupnosti Rob. 14. avgusta letos bo prvič organiziralo večjo turistično prireditev "Srečanje v Robu", na kateri bo sodelovalo nad 20 skupin in posameznikov iz vseh turističnih društev, ki delujejo na območju občin Ig in Velike Lašče. Uradni del prireditve se bo začel ob 15. uri, na njej

pa bodo prikazali kulturno dediščino tega območja, peli bodo domači pevski zbori, nastopile domače amaterske igralske skupine, poskrbljeno pa bo tudi za zabavo s srečolovom.

V okviru prikaza kulturne dediščine se bodo predstavili ljudje, ki se znajo podkovati konja, narediti škaf, otesati hloh v tram, rezljati iz lesa, delati zobotrebece, špine, žlice itd. Prireditve bodo poleg konjeniki, vozovi, turjaški vitezi, godba, pevske skupine in drugi, med katerimi naj omenimo čebelarje iz obeh občin, društva podeželskih žena, lovci in drugi. Za razvedrilo bo skrbel ansambel Mira Klinca iz Liboj.

J. P.

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen

K Roku 26, Novo mesto

☎ 068/323-193

mobitel: 0609/625-585

0609/615-239

delovni čas: NON STOP

Vsi, ki so upravičeni do povračila pogrebnih stroškov, imajo pri celotni storitvi le minimalno doplačilo.

Opravljamo tudi prevoze v tujino in v nekdanje jugoslovanske republike.

V SPOMIN

6. avgusta mineva žalostno leto, odkar nas je zapustil nam vsem dragi

MIRAN ŠPICAR

s Trške Gore

Hvala vsem, ki se ga spominjate, prihajate k njegovemu grobu, mu prižigate sveče in njegov zadnji dom krasite s prelepim cvetjem.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je zapustila naša teta

JULIJANA ZALETEL

z Blata 2 pri Trebnjem

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem za izraze sožalja, podarjeno cvetje, za sv. maše ter številno spremstvo pokojne na zadnji poti. Posebna zahvala Nevrološkemu oddelku novomeške bolnišnice, g. Bojanu Okornu za poslovilne besede, g. kaplanu za lepo opravljen obred in pevcem za odpete pesmi ter pogrebni službi Oklešen. Vsem in vsakemu posebej še enkrat hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Življenje celo si garala, za dom, družino vse si dala. Zdaj hiša je prazna in temna povsod, le sledi ostale so od dela tvojih pridnih rok.

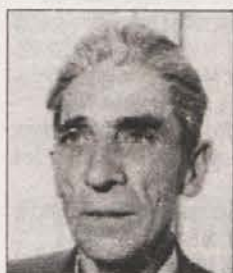
Po zahrbtni bolezn nas je v 65. letu starosti zapustila draga žena, mama, stara mama

ANA PERUŠIČ
roj. Adlešič

z Butoraja 24

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem za pomoč v težkih trenutkih, izraze sožalja, darovano cvetje in sveče ter vsem, ki ste pokojno pospremili na zadnji poti. Hvala tudi osebju Zdravstvenega doma v Črnomlju, pevcem z Otovca za zapete žalostinke, ge. M. Kocjan za poslovilne besede in g. župniku za lepo opravljen obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

Vse življenje si garal, vse za dom, družino dal, a žal z leti pošlo so ti moči in za vedno zaprl si oči.

V 83. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče in tatek

ANTON BRINEC

iz Rosalnic 20, Metlika

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo Zdravstvenemu domu Metlika, patronažnim sestram za nego in pomoč, sosedom, sorodnikom, vaščanom ter znancem za podarjeno cvetje, sveče, vence in izraze sožalja. Hvala vsem, ki ste ga z nami imeli radi ter ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Hvala tudi g. župniku in pevcem za poslovilni govor in lepo opravljen obred. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Vse do zadnjega si se borila, da bi boj z boleznijo dobila, a na koncu pošlo so ti moči in za vedno zaprla si oči.

V 85. letu starosti nas je po dolgi bolezni zapustila naša DADA, mama, tašča, stara mama in prababica, teta in botra

MARIJA STARIČ

Žlebej 5, Novo mesto

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje in sveče ter spremstvo pokojne na zadnji poti. Prisrčna hvala g. proštu Jožefu Lapu za lepo opravljen obred in šmihelskim pevcem za občuteno petje ter pogrebni službi Komulane. Še enkrat vsem iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ni več bolečine ne trpljenja, življenje je trudno končalo svoj boj. Zdaj dom naš je prazen, za vedno zaprla si trudne oči.

MARIJA POTOČAR
roj. Sevšek

Stara Cerkev 2

Zahvaljujemo se vsem, ki so nam ob težkih trenutkih izgube stali ob strani in jo pospremili k zadnjemu počitku. Posebno zahvalo pa izrekamo govornikom ZZB in KS za poslovilne besede, dr. Nataši Žilevski iz Kočevja pa za zdravstveno oskrbo. Vsem in vsakemu posebej še enkrat hvala.

Žalujoci: neutolažljivi mož Jože in vsi njeni

V SPOMIN

Kaj res sta nam pomenila, vsi vemo le sedaj, ko vaju dragih v naš dom ni več nazaj.

Mineva 10 let, odkar nas je zapustil naš dragi

SLAVKO KOCJAN st.

in 4 leta, odkar ni več med nami

SLAVKO KOCJAN ml.

iz Podgorja pri Pišecah

Vsem, ki postojite ob njunem preranem grobu, se ju spominjate in jima prižigate sveče, iskrena hvala. Vsi njuni

ZAHVALA

Vse do zadnjega si se boril, da bi boj z boleznijo dobil, a na koncu pošlo so ti moči in za vedno zaprl si oči.

V 64. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, ata, stari ata, brat in stric

MIHAEL SOTLAR

z Luže pri Dobrniču

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom za podarjeno cvetje, sveče, svete maše, ustne in pisne izraze sožalja in vsem, ki ste pokojnega pospremili na zadnji poti. Posebna zahvala osebju Pljučnega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto za skrbno nego in lajšanje bolečin v zadnjih dneh življenja. Hvala kolektivoma Mercator Trebnje in Tesnila TMT Velika Loka. Zahvaljujemo se gospodu Povirku, pogrebni službi Oklešen za lepo opravljen pogrebni obred, pevcem iz Šentruperta in izvajalcu Tišine. Še enkrat iskrena hvala vsem in vsakemu posebej.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Nič več trpljenja, življenje končalo je svoj boj.

V 71. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, dedek, brat, stric, tast in svak

MIHA KUŽNIK

s Sel pri Straži

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, vaščanom in znancem, ki ste nam stali ob strani in nam izrazili sožalje, pokojniku darovali cvetje, sveče in svete maše. Posebna zahvala osebju novomeške bolnišnice ter dr. Koklju in sestri Erni za vso skrb in nego. Hvala tudi podjetju Kolpe d.d., pogrebni službi Oklešen, pevcem, izvajalcu Tišine, govorniku za poslovilne besede in g. župniku za opravljen obred. Vsem, ki ste sočustvovali z nami in ga pospremili v tako velikem številu, iskrena hvala.

Žalujoci: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 5. avgusta - Nives
Petek, 6. avgusta - Ljubo
Sobota, 7. avgusta - Kajetan
Nedelja, 8. avgusta - Miran
Ponedeljek, 9. avgusta - Janez
Torek, 10. avgusta - Lovrenc
Sreda, 11. avgusta - Suzana

LUNINE MENE

11. avgusta ob 13.09 - mlaj

kino

BREŽICE: 5. in 6. (ob 19. uri) ter od 7. do 11.8. (ob 21. uri) pustolovski film Past. 5. in 6.8. (ob 21. uri) ter 7. in 8.8. (ob 19.

uri) kriminalni film Generacija X. 11.8. (ob 19. uri) komedija Nori na Mary.
CRNOMELJ: 6. in 7.8. (ob 21. uri) komedija Analiza pa taka. 8.8. (ob 20.30) ljubezenski film Življenje je lepo.
DOBROPOLJE: 8.8. (ob 20.30) mladinski film Past za starše.
GROSUPLE: 6.8. (ob 20. uri) mladinski film Past za starše.
KOČEVJE: 9.8. (ob 18. uri in 20.30) mladinski film Past za starše.
METLIKA: 6.8. (ob 21. uri) ljubezenski film Življenje je lepo. 8.8. (ob 21. uri) komedija Analiza pa taka. 11.8. (ob 10. uri) komedija Past za starše.
NOVO MESTO: Od 5. do 11.8. (ob 19. in 21. uri) komedija Kaj dogaja - Go.
RIBNICA: 7.8. (ob 22. uri) mladinski film Past za starše.
VELIKE LAŠČE: 7.8. (ob 20. uri) mladinski film Past za starše.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 7. avgusta, bodo odprte naslednje prodajalne živit:

• Novo mesto: od 7. do 19. ure: Market Drska od 7. do 20. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska od 7. do 20. ure: market Saša, K Roku od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma od 7. do 21. ure: trgovina Tina, Segova ulica od 7.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. ure do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel od 8. do 21. ure: trgovina Žepke, Ragovska od 7. ure do 14.30: market Maja, Bučna vas od 7. do 19. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas od 7. do 20. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice od 8. do 17. ure: trgovina Brar, Smolenja vas od 7.30 do 13. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas od 8. do 13. ure: trgovina Dule, Smolenja vas od 8. do 16. ure: trgovina Pero, Črmošnjice pri Stopičah od 8. do 20. ure: market Perko, Šentpeter od 7. do 20. ure: trgovina Marks, Vavta vas od 6.30 do 17. ure: market Malka, Mestne njeve od 6.30 do 17. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
• Brežice: od 13. ure: Market
• Uršna sela: od 8. do 16. ure: Urška
• Šentjerneje: od 7. do 17. ure: Market Šentjerneje od 7. do 18. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjerneju od 7. do 18. ure: trgovina Na Gorici, Gor. Vrhpolje
V nedeljo, 8. avgusta, bodo odprte naslednje prodajalne živit:
• Novo mesto: od 8. do 11. ure: Samopostrežba Glavni trg, Market Kandijka, Samopostrežba Mačkovec, Market Ljubljanska, Market Ragovska, Market Drska, Market Kristanova, Market Drska, Samopostrežba Šmihel, Market Seidlova

od 7. do 13. ure: Vita, trgovina Darja, Ljubljanska od 8. do 13. ure: market Saša, K Roku od 7. do 20. ure: trgovina Sabina, Slavka Gruma od 7. do 21. ure: trgovina Tina, Segova ulica od 8.30 do 12. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. ure do 19.30: mlečni diskont Vita, Šmihel od 8. do 19. ure: trgovina Žepke, Ragovska od 8. do 11. ure: market Maja, Bučna vas od 8. do 12. ure: trgovina Cekar v BTC, Bučna vas od 8. do 12. ure: samopostrežba Azalea, Brusnice od 8. do 12. ure: trgovina Brar, Smolenja vas od 8. do 12. ure: trgovina Pod lipo, Smolenja vas od 8. do 11. ure: trgovina Dule, Smolenja vas od 8. do 12. ure: trgovina Pero, Črmošnjice pri Stopičah od 8. do 12. ure: market Perko, Šentpeter od 8. do 17. ure: trgovina Marks, Vavta vas od 7. do 12. ure: market Malka, Mestne njeve od 7. do 12. ure: pekarna Malka Žužemberk, prodajalna Kandija
• Uršna sela: od 8. do 12. ure: Urška
• Štraža: od 8. do 11. ure: Market Straža
• Šentjerneje: od 8. do 11. ure: Market Šentjerneje od 8. do 12. ure: trgovina Klas, Šmarje pri Šentjerneju od 7. do 12. ure: trgovina Na Gorici, Gor. Vrhpolje
• Žužemberk: od 8. ure do 11.30: Market
• Škocjan: od 7.30 do 10. ure: Pri mostu
• Trebnje: od 8. do 11. ure: Samopostrežba Blagovnica
• Mirna: od 7.30 do 11. ure: Grič
• Mokronog: od 8. do 11. ure: Samopostrežba
• Črnomelj: od 8. do 11. ure: Pod lipo, Market Čardak
• Semič: od 7.30 do 10.30: Market
• Brežice: od 8. do 11. ure: Market

KMETIJSKI STROJI

KORUZNIA ADAPTER za Fahr 750, 900, 950 idr., trivrstni, kot nov, prodam. ☎ (068)73-552 ali (0609)652-881. 2714

DEUTZ, 45 KM, letnik 1974, 4170 delovnih ur, prodam za 510.000 SIT. ☎ (068)58-081.

PAJKA, nova balkonska vrata, 100 x 220 cm, in nova okna, 100 x 120 cm, prodam. ☎ (068)78-120. 2761

MOTORNA VOZILA

FORD ESCORT karavan, 1.6 16 V, CZ, letnik 1997, 55.000 km, prodam za 1.900.000 SIT. ☎ (041)606-194. 2711

LADO, letnik 1989, z vlečno kljuko, registrirano do 2/2001, ugodno prodam. ☎ (068)49-000. 2712

GOLF III, letnik 1996, rdeč, 5V, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)30-194. 2717

R4 GTL, letnik 1989, 87.500 km, registriran do 10.3.2000, prodam. ☎ (068)325-800 ali (0609)655-326. 2720

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Jakše Gazdova, Mojca Leskovec-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtkih. Cena izvida 210 tolarjev; naročnina za 14 izvodov v 3. trimesečju 2.770 tolarjev, za upokojence 2.493 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 5.540 tolarjev; za tujino letno 70 evrov oz. druga valuta v tej vrednosti. V ceni izvida oz. naročnine je upoštevan 8-odst. DDV.

Naročila in odpovedi sprejemamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: 1 cm v stolpcu za ekonomski oglas (in mali oglas pravnih oseb) 2.800 tolarjev (v barvi 3.000 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 5.600 tolarjev (v barvi 6.000 tolarjev); za razpise, licitacije ipd. 3.300 tolarjev. V ceni oglasa ni upoštevan 19-odst. DDV.

Mali oglas do deset besed 1.900 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 190 tolarjev. V ceni malega oglasa je upoštevan 19-odst. DDV.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-601-59881. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-4405/9 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212. Telefoni: uprava, uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda in naročniška služba 323-610; mali oglasi in osmrtnice 324-006.

Telefaks: (068)322-898.

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo.

Računalniški prelom in filmi: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

Tisk: DELO-TCR, d.d., Ljubljana, Dunajska 5.

R 18, letnik 1984, prodam. ☎ (041)548-813.
ŠKODO FORMAN LX, letnik 1994, zeleno, 72.000 km, ugodno prodam. Avto hit, d.o.o., Kandijška 53, Novo mesto, ☎ (068)376-490.
PEUGEOT 205 GL, letnik 1989, 96.000 km, rdeč, prva lastnica, ugodno prodam. Avto hit, d.o.o., Kandijška 53, Novo mesto, ☎ (068)376-490. 2778
FORD FIESTO, 1.1 i, letnik 1993, kovinsko sivo, 87.000 km, prvi lastnik, ugodno prodam. Avto hit, d.o.o., Kandijška 53, Novo mesto, ☎ (068)376-490. 2779
OPEL VECTRO, 1.6 i GL, letnik 1990, 112.000 km, bel, ugodno prodam. Avto hit, d.o.o., Kandijška 53, Novo mesto, ☎ (068)376-490. 2780
JUGO KORAL 45, letnik 1990, prodam. ☎ (068)40-133. 2781
R 5, letnik 1990, 5V, rdeč, redno servisiran, prodam za 400.000 SIT. ☎ (068)69-258.
LADO SAMARO 1500 S, letnik 12/92, registrirano do 1/2000, prodam. ☎ (068)84-220.
JUGO KORAL 55, letnik 1989, prodam. ☎ (068)66-524, popoldan. 2770

POSEST

VINOGRAD in zidnico z dvema prostoroma, v okolici Semiča, vse skupaj 10 a zemlje, prodam. ☎ (068)58-214. 2709
NA SENOVM prodam stanovanjsko hišo, primerno tudi za poslovno dejavnost. ☎ (068)71-432. 2715
GOZDIČEK na lepem kraju, telefon, voda, elektrika, asfalt, 3 km iz Novega mesta, prodam. ☎ (068)321-271. 2723

NOVO MESTO IN OKOLICA, ŠMARJEŠKE TOPLICE, CRNOMELJ, ŠKOCJAN...

prodamo: stanovanja, hiše, vikende, parcele, poslovne prostore; oddamo: poslovne prostore.

Media nepremičnine, 068/325-449, 041/636-746.

STANOVANJSKO HIŠO blizu Trebnjega, z malovrta, CK na olje, STA, telefonom, prodam za 12.500.000 SIT. Možnost dograditve mansarde s posebnim vhodom. ☎ (068)41-489, po 19. uri. 2724

VINOGRAD, 450 trt, prodam. Možnost gradnje zidnice ali vikenda, voda, elektrika na parceli. ☎ (068)52-957. 2748

V BLIŽINI Šentjerneja prodamo novčijo, takoj vseljivo hišo za 7.000.000 SIT. ☎ (068)78-030 ali (041)643-999. 2751

Prodamo ali damo v najem novo 1,5-sobno stanovanje v izmeri 44,80 m² ter oddamo v najem pisarniške prostore v izmeri 46,70 m² na lokaciji Mušičeva 15, Novo mesto. Informacije na tel.: 068/371-220 ali GSM 041/612-368.

STARO gospodarsko poslopje in pod v Novem mestu prodam. ☎ (068)373-661.

BREZPLAČNO oddam v najem več njiv v Dobličah pri Črnomlju. ☎ (068)24-905.

PARCELO za gradnjo, 20 a, v Borštu, ob asfaltni cesti, dostop z avtom, ter vino bel amerikan prodam. ☎ (068)326-635. 2742

PRODAJ

DRVA, metri, bukovi, kalani, lahko razžagani, z dostavo! ☎ (068)322-754 ali (041)693-219. 2451

DRVA, metre, prodam. ☎ (068)78-033.

ZGODNJI KROMPIR in vino šmarnico ugodno prodam. ☎ (068)321-957. 2710

OPAŽ, smrekov, stropni ali talni, in zaključne letve, suhe, prve ali druge klase, prodam. Dostava brezplačna. ☎ (063)451-082. 2719

NOV šivalni stroj Brother prodam za 30.000 SIT. ☎ (068)24-667 ali 489-102. 2721

VINO CVIČEK, geografskega porekla, z analizo, prodam. ☎ (068)40-839. 2739

ŽAGAN LES za ostrešje, 11 x 10 m, in več tramov, dolgih 11 m, 20 x 18 cm, prodam. ☎ (068)67-221, zvečer. 2744

OSTREŠJE - GRUŠT prodam, kupim pa peč za centralno kurjavo, 30 do 35 kW, Ferroterm. ☎ (068)25-846. 2750

OTAVO na rastlini in koruzo v zrnju prodam. ☎ (068)326-277. 2753

TERMOAKUMULACIJSKO PEČ za 10.000 SIT in omaro, široko 50, visoko 240 cm, za 10.000 SIT prodam. ☎ (041)582-166. 2765

CVIČEK in sadno žganje prodam. ☎ (068)87-611. 2765

VINO ŠMARNICO po 90 SIT in suh smrekov les prodam. ☎ (068)83-400. 2728

RAZNO

GOSTINSKI LOKAL v Novem mestu, in 40 m² prostorov za mirno obrt damo v najem ali prodam. ☎ (061)778-666. 2718

V centru ČRNOMLJA prodamo poslovni lokal - trgovino v velikosti 88 m² za 7,5 MIO. Informacije dobite na telefonu 041/672-580!

V OKOLICI Novega mesta najamem prazno stalo za dobo petih let. ☎ (068)84-097. 2722
SI ŽELITE družbe, pogovora, nasvet? Vaš prijatelj! ☎ (090)46-52, 156 SIT/min. 2729
V CENTRU ČRNOMLJA prodamo poslovno-stanovanjsko zgradbo, 270 m². ☎ (061)317-319 ali (041)724-506. 2749
ANGLEŠČINO za popravne izpite uspešno instruiram. ☎ (068)341-829. 2733

SLUŽBO DOBI

KUHARICO z nekaj prakse in delavko v kuhinji, obe z veseljem do dela, redno zaposlimo. Pisne ponudbe na naslov: Kmečki hram, Tomačevska 50 a, 1113 Ljubljana. 2673

NATAKARJA (-ICO) zaposlimo v gostilni Budački. ☎ (068)60-538 ali (041)779-202.

HONORARNO ali redno zaposlimo inštruktorja B kategorije. OD 120.000 SIT. ☎ (0609)637-021. 2762

NATAKARICO zaposlim. ☎ (0609)614-506.

DEKLE za strežbo v baru Kompare iščemo. Redna zaposlitev! ☎ (041)712-927. 2769

STANOVANJA

OPREMLJENO SOBO s kopalnico, v Novem mestu, oddam. Možen tudi dogovor o delni pomoči in manjšem gospodinjstvu. ☎ (068)325-876. 2727

NA MESTNIM NJIVAH prodamo dvosobno stanovanje in garažo. ☎ (068)325-400.

OPREMLJENO SOBO s kopalnico in posebnim vhom oddam samskemu dekletu. ☎ (068)25-624. 2732

V BOHINJSKI BISTRICI prodam garsonjero, 24 m². Cena 4.500.000 SIT. Kuhinja je opremljena, stene obite z lesom, soba 4,50 x 3,50 m. ☎ (064)745-444. 2746

V NOVO MESTU, Kočevjeva ul., prodam dvosobno stanovanje za 7.000.000 SIT in v Trebnjem dvosobno stanovanje za 7.000.000 SIT. ☎ (068)78-030 ali (041)643-999.

STANOVANJE na Seidlovi cesti, prvo nadstropje, 50 m², z razgledom na reko Krko prodam. ☎ (041)623-700. 2768

ŽENITNE PONUDBE

UREJAMO resne zveze! Sreča - ženitna posredovalnica, ☎ (068)326-033. 2716

ŽIVALI

MLADE NESNICE hisec, rjave, pred nesnostjo, in grahaste, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodni ceni. Naročila in informacije: Jože Zupančič, Otovce, Črnomelj, ☎ (068)52-806, Gostilna Krulc, Mostec, Dobova, ☎ (0608)67-587, Dušan Sajevec, Vavta vas 9, ☎ (068)84-111, Anita Janežič, Slepšek, Mokronog, ☎ (068)49-813. 1287

KRAVO SIMENTALKO, drugo tele, dobro mlekarico, in 2 srnasti kozi, z mladiči, dobri mlekarici, prodam. ☎ (068)70-347. 2736

KOZE, primerne za razplod, dobre mlekarice, prodam. ☎ (068)26-103. 2737

SIVO-RJAVO KRAVO, staro 4 leta, brejo 9 mesecev, prodam. ☎ (068)324-580. 2738

KRAVO s tetom prodam. ☎ (068)82-311.

KOBILO z žrebetom prodam. ☎ (068)73-777. 2747

BELE PIŠČANCE, težke 1 kg, prodajamo po 330 SIT/kg. ☎ (068)81-519. 2758

PUJSKE, težke 25 do 120 kg, prodam. ☎ (068)82-061. 2759

PRIJAZNIM LJUDEM podarimo leto in pol starega črnega psa mešanca kokeršpanjela. ☎ (068)342-493. 2763

ROTTWEILER MLADIČE, čistokrvne, brez rodovnika, cepljene, stare 7 tednov, prodajamo za 20. do 30.000 SIT. ☎ (068)69-258.

LEGO posavskih goničev ter rdeče vino in žganje prodam. ☎ (068)324-094. 2754

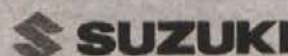
2 SIVI TELIČKI, stari 10 dni, prodam. ☎ (068)89-778. 2756

OVCE za nadaljnjo rejo, harmoniko c, f, be, jugo 55 in 19 m³ nakladaško Sip prodam, kupim pa traktor z dvema pogonomoma in čelnim nakladačem. ☎ (068)67-003. 2745

PRAŠICE, težke 70 do 100 kg, prodam. ☎ (068)41-074. 2743

PRAŠICE, 50 do 100 kg, prodam. Možen zakol. ☎ (068)81-488. 2725

10 DNI staro črno-belo tele prodam. ☎ (068)45-101. 2713

AVTOSERVIS MURN
Resslova 4, Novo mesto
☎ 068/24-791

PRODAJA in SERVIS

- Redne cene nespremenjene.
 - Vroče poletne ugodnosti v vrednosti od 20.000 do 395.000 tolarjev.
 - Super ugodna klima, da bo poletje prima.
- DDV naj vas ne plaši, zdaj so za SUZUKI časi.

KREKOVA BANKA

... za izgradnjo doma, šolanje otrok, za nakup vrednejših dobrin, dodatna pokojnina ...

RENTNO VARČEVANJE

Nашa pozornost za vaše zaupanje - nezgodno zavarujemo vse rentne varčevalce.

PE NOVO MESTO, Prešernov trg 1 Tel.: (068) 371-9860
www.krekova-banka.si
Da bo denar v službi človeka

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska c. 48, Ljubljana, na podlagi 2. točke 60. člena Zakona o varstvu okolja (Ur. list RS, št. 32/93 in 1/96) v postopku izdaje lokacijskega dovoljenja za razširitev razdelilne transformatorske postaje RTP 110/20 kV Črnomelj, investitorja Elektro Ljubljana, Javno podjetje za distribucijo električne energije, d.d., Slovenska c. 58, 1516 Ljubljana, s tem

JAVNIM NAZNANILOM
OBVEŠČA JAVNOST

1. da bodo osnutek lokacijskega dovoljenja za razširitev razdelilne transformatorske postaje RTP 110/20 kV Črnomelj in poročila o vplivih na okolje tega posega v okolje, ki ju je pod št. OET-9923 v juliju 1999 izdelal Zavod za varstvo pri delu, d.d., Bohoričeva 22 a, Ljubljana in pod št. VENO-1104 v januarju 1999 izdelal Elektroinštitut Milan Vidmar, Hajdrihova 2, Ljubljana, javno predstavljeni oziroma dani javnosti na vpogled in seznanitev

v prostorih Občine Črnomelj
od 5.8.1999 do 26.8.1999
vsak delavni dan med 8. in 15. uro

2. da bo javna obravnava z zaslišanjem investitorja Elektro Ljubljana, Javno podjetje za distribucijo električne energije, d.d., Slovenska c. 58, 1516 Ljubljana, opravljena

dne 25.8.1999 ob 12. uri

v sejni sobi Občine Črnomelj, Trg svobode 3, 8340 Črnomelj

3. da se mnenja in pripombe lahko vpišejo v knjigo pripomb, ki se nahaja v prostorih Občine Črnomelj, Trg svobode 3, 8340 Črnomelj, v času javne predstavitve ali v pisni obliki posredujejo Ministrstvu za okolje in prostor do konca javne predstavitve, kakor tudi podajo na zapisnik na javni obravnavi.

Sanja TRAUNŠEK, univ. dipl. ing. arh.
svetovalka vlade

POVZETEK POROČILA IN SKLEPNA OCENA SPREJEMLJIVOSTI POSEGA, ki je sestavni del Poročila o pričakovnem obremenjevanju okolja z elektromagnetnim sevanjem za RTP 110/20 kV Črnomelj, ki ga je v januarju 1999 izdelal Elektroinštitut Milan Vidmar, Hajdrihova 2, Ljubljana.

Na temelju:

1. zakonsko predpisanih določil Uredbe o elektromagnetnem sevanju v naravnem in življenjskem okolju,
2. predložene tehnične dokumentacije in načrtovanega posega v okolje pri rekonstrukciji RTP 110/20 kV Črnomelj (priloga 2 in priloga 3),
3. opredeljene stopnje varstva pred elektromagnetnim sevanjem na ožjem območju RTP 110/20 kV Črnomelj (priloga 5),
4. izračuna električne poljske jakosti in gostote magnetnega pretoka, opravljenega v tem poročilu, ki temelji na izhodiščih tehnične dokumentacije za načrtovano rekonstrukcijo RTP 110/20 kV Črnomelj za obravnavano območje

ocenjujemo,

da je načrtovani poseg v okolje pri rekonstrukciji RTP 110/20 kV Črnomelj s stališča obremenjenosti okolja s sevanimi elektromagnetnimi polji frekvence 50 Hz sprejemljiv za okolje.

POVZETEK POROČILA IN SKLEP

PFLEIDERER NOVOTERM, d.o.o.
Povhova 2, Novo mesto

razpisuje
prosti delovni mesti

1. vodja izmene

Od kandidata pričakujemo:

- V. stopnjo izobrazbe strojne ali elektro smeri
- najmanj 3 leta delovnih izkušenj
- komunikacijske sposobnosti

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s poskusnim delom 6 mesecev.

2. električar-energetik

Od kandidata pričakujemo:

- IV. stopnjo izobrazbe smer elektro energetike
- komunikacijske sposobnosti

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s poskusnim delom 6 mesecev.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom delovnih izkušenj pošljite v 8 dneh po objavi na naš naslov: Pflaiderer Novoterm, d.o.o., Povhova 2, 8000 Novo mesto, "Za razpis".

dolenjka, d.d.

NOVO MESTO

Dolenjka, d.d., trgovina na debelo in drobno
Novo mesto, Glavni trg 23

objavlja

JAVNI RAZPIS

z zbiranjem ponudb za prodajo nepremičnine

vpisane v ZKV E1 k.o. Novo mesto, ki v naravi predstavlja klet velikosti 21,97 m², skladišče v velikosti 73,13 m² in sanitarije v velikosti 11,04 m².

Pisne ponudbe je potrebno poslati s priporočeno pošiljko oz. prinesiti osebno na sedež družbe do vključno 20.8.1999. Vsak ponudnik mora pred končnim rokom za oddajo ponudbe plačati varščino v višini 1.000.000 SIT na žiro račun prodajalca št. 52100-601-10927 in overjeno potrdilo predložiti k ponudbi. Prednost pri nakupu ima ponudnik, ki ponudi višjo ceno in boljše plačilne pogoje.

Davek od prodaje nepremičnine ter vse druge stroške, povezane s prodajo, plača kupec. Prodaja poteka po načelu "videno-kupljeno". O izbiri bo odločeno najkasneje v 30 dneh od dneva objave. Dodatne informacije je možno dobiti osebno na sedežu družbe ali po telefonu št. 321-733.

TABAKUM, d.o.o.
Podbevškova ul. 5
8000 NOVO MESTO

OBJAVLJAMO
prosto delovno mesto
SAMOSTOJNI KNJIGOVODJA

Pogoji:

- V. stopnja strokovne izobrazbe
- ekonomski tehnik
- pasivno znanje nemščine
- kreativnost in sposobnost organizacije dela
- vozniško dovoljenje

Kandidatu nudimo:

- zaposlitev za določen čas,
- z možnostjo zaposlitve za nedoločen čas
- ugodni delovni čas

Vloge z dokazili pošljite v roku 8 dni na naslov: TABAKUM, d.o.o., Novo mesto, Podbevškova ul. 5.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

ZDRAVSTVENI DOM
NOVO MESTO
Kandijska c. 4

V petek, 6.8.1999, ob 8. uri bo LICITACIJA pred reševalno postajo Zdravstvenega doma Novo mesto, Kandijska c. 4.

Na licitaciji bomo prodajali

- osebno specialno vozilo Volkswagen, tip 70 xobn, leto izdelave 1993, prevoženih 287.000 km, neregistrirano. Izklicna cena 654.000,00 SIT.

Ogled bo možen uro pred začetkom licitacije. Kandidati morajo pred začetkom licitacije vplačati varščino v višini 10% od izklicne cene. DDV je vračunan v izklicno ceno.

LERAN, d.o.o.

Novo mesto, Lebanova 24

tel./fax: 068/322-282

tel. 068/342-470

mobitel: 0609/633-553

Prodamo:

• **HIŠE:** v Novem mestu, Brežicah, Krškem, Črnomlju, Metliki, Mirni Peči, Žužemberku, Mokronogu, Semiču, Straži, Gor. Vrhpolju, Dol. Brezovici, Škocjanu in drugod;

• **STANOVANJA:** v Novem mestu, Krškem, Črnomlju, Šmarjeških Toplicah, Smolenji vasi, Kranju;

• **VIKENE:** v Kotu pri Dvoru, Borštu pri Ajdovcu, na Bučki, v Gabrju, na Šutenskem hribu pri Podobočju, Tolstem Vrhju, Novi Gori nad Stražo in drugod;

• **GRADBENE PARCELE:** v Stopičah, Mirni Peči, Mokronogu, Vrhju pri Sentrupertu, Grobljem pri Sentjerneju, Novem mestu - Cegelnica;

• **POSLOVNE PROSTORE:** v Novem mestu (na Glavnem trgu, Novem trgu in šolskem centru), v Črnomlju (picerija in diskoteka), v Žužemberku;

• **KMETIJE:** v Gor. Nemški vasi pri Trebnjem, Novem mestu (Rajnovišče), v Beli krajini in drugod.

Oglasite na na sedežu podjetja ali nas pokličite.

Super Akcija

Super Cena

53.990,00 SIT
sedaj samo **47.990,00 SIT**

PHILIPS

BTV PHILIPS 20 PT

- ekran 51 cm
- število programov: 70
- nastavitve ostrine
- izklopni časovnik
- teletext
- A/V vhod
- priključek za slušalke

SAMO DVA DNI
6. in 7. avgust 1999

Motorna kosilnica
GUTBROD SD 51

- 4 taktni motor SPRINT 375
- Briggs & Stratton
- moč: 3,5 KM
- širina reza: 51 cm

Super Cena

33.989,00 SIT
sedaj samo **29.990,00 SIT**

GUTBROD

Gotovinski popusti
s kartico Kovinotehna

Nemogoče je mogoče

KOVINOTEHNA

Gozdno gospodarstvo Novo mesto, d.d.

objavlja tri prosta delovna mesta

vrtnarsko cvetličarski prodajalec.

Pogoji:

- končan izobraževalni program vrtnar-cvetličar oziroma ustrezna šola IV. stopnje zahtevnosti,
- šest mesecev delovnih izkušenj.

Delovno razmerje bo sklenjeno za določen čas (nadomeščanje med porodniškim dopustom), s polnim delovnim časom in z dvomesečnim poskusnim delom.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in življenjepisom naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov:

Gozdno gospodarstvo Novo mesto, d.d.
Gubčeva 15, 8000 Novo mesto, Splošno kadrovska služba.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v zakonitem roku.

Pekarna
Grosuplje

Pekarna Grosuplje, Proizvodnja kruha,
svežega peciva in slaščic, d.d.,
1290 Grosuplje, Gasilska c. 2

vabi k sodelovanju

2 peka ali pekinji

za peko kruha in peciva v novem Mercatorjevem nakupovalnem centru na Cikavi v Novem mestu.

Prijave pošljite na naslov:

Pekarna Grosuplje, d.d.,
1290 Grosuplje, Gasilska c. 2.

Dodatne informacije lahko dobite po telefonu (061) 766-903.

Če želite vsak četrtek v letu prejeti vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere blizu sto tisoč ljudi, izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov:
Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p.212.
Za vse drugo bomo poskrbeli mi, vi pa pazite, da si ne bo ob četrtkih sosed iz vašega poštnege nabiralnika pred vami "izposodil" vašega Dolenjskega lista.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

Ime in priimek: _____ Upokojenec: ☐ da ☐ ne

Naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

Pošta: _____

Naročnik izjavlja, da naročilo res velja zanj, dokler naročnine ne bo pisno odpovedal, sicer pa bo naročnino plačeval osebno ali s posebno položnico, ki mu jo bo poslal Dolenjski list. Naročnik bo časopis začel prejemati od prve številke dalje v mesecu: **1999**

Kraj: _____

Datum: _____

Podpis: _____

Na kaj je mislil finančni minister, ko je uvedel DDV?

Na Mazdo 626

Ne boste verjeli: z uvedbo davka na dodano vrednost (19 %) bodo od 1. julija dalje vsi modeli Mazde 626 do 10,3 % cenejši. Ali natančneje: kupci Mazde 626 boste privarčevali do 378 tisoč tolarjev. Hvala, gospod minister.

Ljubljana:
GAMA CENTER, tel. (061) 141 43 38
GRUDA, tel. (061) 26 82 83
A COSMOS, tel. (061) 159 50 90
AMBROŽ LVM, tel. (061) 34 22 58
Maribor:
AUTOCENTER ŠERBINEK, tel. (062) 42 45 00 50
Celje:
STIGMA 93, tel. (063) 41 12 51
Kranj:
AVTO MOČNIK, tel. (064) 24 16 96
Nova Gorica:
AUTORENT, tel. (065) 28 460
Koper:
QUALITY SERVICE, tel. (066) 38 983
Novo mesto:
SIGMACOM, tel. (068) 37 64 00
Radenci:
MOHOR MM, tel. (069) 65 830
Murska Sobota:
AUTOCENTER LEPOŠA, tel. (069) 36 770
Brežice:
BOGO BAUMKIRHER, tel. (0608) 61 078
Zagorje:
AVTOHISA KRŽIŠNIK, tel. (0601) 64 729

www.mazda.mms.si

Poleg kegljišča
na Germovi 6
v Novem mestu
posluje

Postregli vas bodo s:

- picami
- hamburgerjem
- giricami
- pomfritom
- sladoledom
- ledeno kavo
- sadnimi kupami

in raznovrstnimi pijačami.

068/321-878

Vabljeni
DOLENJSKI LIST

Borut Šuln

Poletje je čas dopusta in čas morja. Ko se človek zazre proti obzorju, mu bela jadra vzbudijo skomine po morskimi avanturah, ki pa jih resnično doživijo le redki. Novomeščan Borut Šuln je eden tistih, ki o širnih morjih in samotnih zalivih na otokih daleč stran od civilizacije ne sanjari, ampak jih doživlja. Zanimivo je, da so najbolj zagrizeni jadralci in morjeplovci doma s celine. Znan avanturist Jure Šterk, ki je z jadrnico sam obplul svet, je Belokranjec, znani morjeplovec Jože Mušič je Dolenjec in tudi Borut se ima za Dolenjca, saj nikoli ni živel ob morju. Ima pa morje v krvi, saj je bil njegov oče rojen Tržičan.

V Novo mesto so se Šulnovi priselili, ko je bilo Borutu deset let. Stanovali so v Jerebovi ulici v neposredni bližini lesenega Ragovskega mosta čez reko Krko. Predvsem poleti je bila Krka, ki je bila tedaj še dovolj čista za kopanje, najbolj priljubljena igrača novomeške mularije, na njenih jezovih in bregovih pa so preživeli največji del počitnic. Med Seidlovim in Zajčevim ježom sta bila le dva čolna, a so njuni lastniki budno pazili, da se jih otroci ne bi niti dotaknili. Borutu je s prijatelji nekajkrat le uspelo na skrivaj sposoditi si ju in to so bile njegove prve izkušnje s plovbo.

Tako kot večina njegovih novomeških vrstnikov je prve morske počitnice doživel s taborniki na Valeti pri Portorožu, kjer jih je znameniti prof. Marjan Dobovšek seznanil z marsičem, o čemer se v šoli niso učili, a jim je v življenju prišlo bolj prav kot slovni- ca in binarne enačbe. Morda je

bila predvsem slast spoznavanja novega in lakota po življenju in avanturah kriva, da se je Borutu na srednji šoli zataknilo in so mu najstniška leta minila brez izobrazbe. Pa mu ni žal. Imel je zanimivo mladost, neprebrane knjige pa je vzel v roke kasneje, ko je ob delu najprej dokončal srednjo šolo, vpisal višjo, pred dnevi pa je oddal diplomsko nalogo na ekonomsko poslovni fakulteti, istočasno kot je njegov sin Jure končal gimnazijo. Od življenja je pač treba vzeti takrat, ko ti nekaj ponuja, za drugo se že najde čas.

Čeprav so ga jadrnice že od takrat, ko je bil s taborniki kot otrok prvič na morju, neverjetno privlačile, je debelini denarnice primerno začel jadrati na jadrni- ni deski med družinskimi počitnicami na morju. Tako se je naučil loviti veter v jadro in se vpisal v Jadrni klub Ljubljana, kjer je kmalu po končanem tečaju postal stalni član posadke klubske jadrnice elan express. Vsako priložnost je izkoristil, da je pomagal pri vzdrževanju plovila, našel pa je tudi kar nekaj pokroviteljev, ki so pomagali z denarjem. Ko si je že pozno jeseni s klubske jadrnice prvič privoščil teden dopusta, mu je to ljubljanski klub debelo zaračunal.

Precej užaljen je domišljivim Ljubljancem obrnil hrbet in skupaj s še nekaj somišljeniki pred šestimi leti ustanovil klub doma v Novem mestu. Po letu dni je imel klub že svojo jadrnico elan express, ki so jo letos zamenjali za večjo. V tem času je Borut na krovu klubske jadrnice skrivnostni morja, vetrov, jader in nešteti vrvi in škrpcev seznanil številne Dolenjce, nekateri med njimi se danes že vozijo s svojimi plovili. Borut na jadrnici in na morju preživi blizu sto dni na leto, kar je ob redni službi težko doseči. Za jadranje ne žrtvuje le celotnega rednega dopusta, ampak tudi vse vikende. Prejšnjo nedeljo si je letos prvič lahko privoščil govejo juho z rezanci, pražen krompir z govedino in štrudljem za sladico, kajti prvič po dolgem času je nedeljsko kosilo doživel doma in ne na morju.

I. VIDMAR

LABOD NA OTOČCU - Romantični prizor, ko se labod prepeljuje po Krki pri gradu Otočec, nobenega obiskovalca ne pusti ravnodušnega. Kot da bi že davni lastniki Otočca vedeli, da bodo te graciozne vodne ptice nekoč še polepsale že tako lepo podobo otoškega gradu in okolice, so laboda postavili v otoški grb.

Stane Barbo

Stoletnik J. Klinc z Orehovega

Stotnija gostov pri Ulčniku v Tržišču - Rad ima domače jedi, cviček in sprehode

TRŽIŠČE, OREHOVO - "Že kakšni dve leti ni bil pri dr. Slapšakovi. Na dan dobi tableto za pospešitev srca in pol tabletko za dihanje in to je vse. V glavnem ni bil nič bolan. Enkrat je bil zaradi t.i. sive mreže nekaj dni v Celju. Takrat se je zelo nesrečno počutil, ampak je minilo. Enkrat si je pa poškodoval nogo. Ne vem, da bi bilo kaj drugega moč povedati o zdravstvenih težavah našega ata Jerneja," je povedala njegova edina vnukinja Marjeta Bojanc, ki z družino živi na Orehovem; še najbolj pa skrbi za Klinčevega ata njena mama, žena pokojnega mlajšega Jernejevega sina Vinka. Edini stoletnik v sevniški občini ima še štiri vnuke in devet pravnukov.

Jernejeva hiška je na Orehovem, v naselju na levem bregu Save.

Kako so labodi prišli na Otočec

Prva dva labodja para so pred 31 leti na Otočec pripeljali iz Švice in to so bili prvi labodi v Sloveniji - Kasneje so jih dobili še na Bledu - Danes so povsod na Krki

OTOČEC - Labode je dandanes videti na Krki od izvira do izliva. Nihče ne ve, koliko jih sploh je, vsekakor pa je na Krki več deset teh lepih vodnih ptic. Najbolj pa je z labodi povezan Otočec. Tam so zmeraj. Prelepemu okolju otoškega gradu dajejo te graciozne ptice, ki se elegantno prepeljujejo po Krki, še posebej romantičen pridih. In prav na Otočcu se labodja zgodba tudi začne. Kako so labodi prišli na Otočec, se dobro spominja Stane Barbo, vodja otoške recepcije. "Velikonočne praznike leta 1968 je na Otočcu preživel starejši zakonski par iz Švice," začne zanimivo pripoved Barbo. Švicarja sta bila navdušena nad Otočcem, Krko in okolico. Pred odhodom sta stopila k Francu Šmajdku, takratnemu vodji otoškega hotela. "Pri vas je zelo lepo, naravno in krasno," sta pohvalila gosta. "To prelepo okolje pa bi čudovito dopolnili labodi." Gost je ponudil, da jim iz Švice priskrbi dva labodja para.

Šmajdek je o tej nenavadni ponudbi obvestil takratnega direktorja, za razvoj Otočca nadvse zaslužnega Jožeta Lampreta, in ta se je takoj strinjal s ponudbo. A stvar ni šla gladko. Ker je šlo za prvi uvoz labodov v Jugoslavijo sploh, je imel direktor Lampret precej težav in potov, dovoljenje za uvoz je moral dobiti iz Beograda. Potem je Švicar dva labodja para pripeljal do meje, tja pa je šel ponju Šmajdek z zveznim veterinarskim inšpektorjem. Končno sta junija 1968 labodja para le prispela na Otočec. To so bili prvi

labodi v Sloveniji sploh. Isti Švicar je kasneje priskrbel tudi prve labode za Blejsko jezero.

"Kot plačilo za labode sta švicarska zakonca dobila enotedensko bivanje na Otočcu," se spominja Barbo, ki je kot kuharski vajenec prišel na Otočec hkrati z labodi. "Otoški gospodar Franc Kirn je bil zadolžen za labode, kuharski vajenci pa smo jih morali redno krmili." Krmili so jih vedno na istem mestu pod vrbo, najraje pa so imeli, se spominja Barbo, blansirana, na pol pripravljen pomfrit. "Nasploh pa labod ni izbirčen in poje vse. Kmalu je krmljenje labodov postal dogodek, ki je privlačil vse več gostov. Tako smo se vajenci za ta obred oblekli v sveže bele uniforme. Krmili smo jih dvakrat na dan, dopoldne in popoldne. Če si laboda poklical, a mu iz nagajivosti nisi takoj dal jesti, te je s kljunom močno uščipnil v ta zadnjo," se zasmije Barbo. "Kmalu so tudi gostje začeli krmiti otoške labode in smo prav zato hranili ostanke pomfrita, kruha, makaronov in druge hrane." Vsak labod je imel svoje ime, Barbo se po več kot 30 letih spominja, da je bil glavni samec Jaka.

Otoški labodi so postali prava zanimivost. Številni obiskovalci so prišli na Otočec prav zato, da bi videli labode. Še posebej za otroke je bilo krmljenje labodov posebno doživetje. Največ je bilo Novomeščanov. Labodja para sta se seveda kmalu razgledala po Krki in večkrat

sta se prepeljevala tudi po reki v Novem mestu. Prav to je bilo za en par usodno. Nek primitivni hudobnež je labodji par, še preden je imel mladiče, v bližini Novoteksa ustrelil s predelano pištolo. Ubijalca so izsledili, dobil je mesec dni zapora in še stroške za nabavo novega labodjega para je moral plačati.

Otoški labodi so se kmalu namnožili. "Naredili smo jim valilnice, ker smo opazili, da jim je visoka voda včasih odnesla gnezda, ki so si jih naredili na otokih na Krki. Valilnice pa se z visoko vodo dvignejo in gnezda niso v nevarnosti," je razložil Barbo. "Nad vse zanimivo in lepo je zgodaj spomladaj opazovati njihove elegantne svatbene plesje. Labodja samica zvali 6 do 7 temno sivih mladičev, ki po letu dni postanejo beli."

Ze dolgo labodov na Otočcu ne krmijo več in si sami iščejo hrano. Se vedno pa jih krmijo izletniki in zato se labodi ljudi prav nič ne bojijo. Kot rečeno, so sedaj po celi Krki, labod je tudi dober letalec in videti to veliko ptico v zraku ter slišati, kako v letu tleska s krili, je posebno doživetje. Vsekakor so labodi Krki in celotni pokrajini v okras. In ni ga človeka, ki bi ob pogledu nanje ostal ravnodušen. Vsi, kolikor jih je, pa so potomci prvih dveh otoških labodjih parov. In še danes se, kot bi vedeli, od kod izvira njihov rod, najraje zadržujejo prav na Otočcu.

A. BARTELI

NAJLEPŠA JE NADA BLAŽIČ - Regionalno tekmovanje z nazivom Izbor miss Dolenjske za miss Slovenije je v soboto zvečer dalo novo ime na slovenskem lepotnem nebu. V restavraciji Tango na Otočcu se je gostom in strogi žiriji predstavilo trinajst kandidat z različnih koncev Slovenije. V vseh treh nastopih (v športnih oblačilih Figure, v kopalkah Lisce in večerni toaleti Laboda) je bila najbolj prepričljiva 18-letna Nada Blažič (srednja na posnetku) iz Novega mesta. Nada, ki je pred dobrim tednom prejela maturitetno spričevalo na novomeški gimnaziji, se bo vpisala na pravno fakulteto, v svetu mode pa pričena uspešno kariero manekenke in fotomodela skupaj s sestro Ido pri Reklam studiju Marka Klinca. Nadina prva spremljevalka je postala Dona Olaf (desna) iz Portoroža, druga pa Barara Palčič iz Kopra. (Foto: M. K.)

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Trgovca ni hotel upoštevati reklamacije - Polže preganja z nožem - Platna v Ziljah niso nosili osli - Da učenci z nezadostnimi ocenami napredujejo, ni vzgojno

Milan Travnika iz Metlike je imel prejšnji teden težave z avtomobilom Opel Astra. Čeprav je bilo že v petek pozno popoldne, ko je za večino že konec delovnega tedna, je zavil v servis Krevs v Črmošnjicah, kjer so ga prijazno sprejeli, odpravili napako in tudi zaračunali niso veliko.

Poklicala nas je tudi Katja iz stranskega konca, ki pa nam je zaupala drugačno izkušnjo. V tehnični trgovini nasproti novomeške železniške postaje sta z bratom kupila špice za moped, a jima je kasneje mehanik povedal, da so zanič. Ko sta jih hotela z bratom zamenjati, prodajalec o reklamaciji ni hotel niti slišati. Ko sta se naslednji dan še enkrat vrnila in hotela kupljeno blago reklamirati, ju je nadrl in 21-letno Katjo ozmerjal s smrklo. Tako jima z bratom ni preostalo drugega, kot

da gresta v drugo trgovino, kjer so reklamacijo upoštevali, čeprav špic nista kupila pri njih.

Marija Zupančič iz Novega mesta je v Dolenjskem listu brala o preganjanju polžev. Sama pozna in uporablja boljšo metodo. Po njenem se polževske nevarnosti znebijo tako, da vsakega polža z nožem prerežeš na polovico. Ko so pri njih doma pokosili otavo, je prvo jutro tako razrezala 300, naslednji dan pa 240 rjavih sluzastih škodljivcev. Meni, da do invazij polžev prihaja, ker ljudje ne kosijo travnikov, nepokošene ostajajo predvsem mejne brežine in okolica grmovja.

Mirko Čadonič iz Črnomlja se je oglasil s pripombo na članek o ziljski peraciji, ki govori o tem, kako so včasih prali perilo v Kolpi. Povedal je, da ne drži, da so platno na Kolpo nosili osli, saj oslov v Ziljah niso imeli, razen nekaj časa enega, ki si ga je na stara leta za pomoč pri nošnji kupil tamkajšnji mlinar. Upa, da z osli niso mišljeni možje in fantje, ki so pericam pomagali nositi, saj je to počel tudi Mirko. Druga stvar, zaradi katere nas je poklical Mirko Čadonič, je hiša v Ulici Stanceta Rozmana št. 28. Razume, da je občina ne misli in ne more obnoviti, če ni občinska last, lahko pa uredi vsaj to, da se odstrani vrečevina, ki vihra kot zastave in kvari izgled ulice. Tretja stvar, ki ga moti, je, da nekateri poslanci že vnaprej obsojajo novega šolskega ministra, češ da pod njegovo oblastjo šole ne bodo vzgajale in da mladih ne bodo izsolale tako, da bi bili kos izzivom novega tisočletja. Mirko, ki je tudi sam šolnik in področne vzgoje in izobraževanja dobro pozna, trdi, da

tudi današnje šole vzgajajo, čeprav jih pri tem onemogoča šolska zakonodaja, njene pomanjkljivosti pa občutijo tudi mlajši učitelji. Med drugim bi bilo treba bolj definirati petdnevni dopust učencev, popolnoma nesprejemljivo pa je, da lahko učence z dvema nezadostnima ocenama v spričevalu kljub vsemu napredujejo v višji razred. Taka zakonodaja nagrajuje nedelo, podpira lenobo in s tem prav gotovo ne vzgaja.

Krajana iz Češče vasi zanima, komu naj prijavi sovaščana, ki na travnike in njive vztrajno poliva gnojnik. Ne le da s tem ogroža podtalnico, ampak tako zasmraja sosesčino, da se ne da niti stanovanja prezračiti, saj skozi odprto okno v hišo vdre neznošen smrad. Na Inšpekciji za okolje in prostor so nam povedali, da so oni sicer pravi naslov za tovrstno prijavo, vendar, kot nam je povedal inšpektor za okolje Simon Humar, ne morejo ukrepati, saj gnojenje z gnojevko pri nas ni prepovedano ali omejeno, smrad pa je le neizogiben spremljevalec tovrstnega gnojenja. Drugače je, če bi bi gnojevka onesnažila izvir pitne vode ter s tem ogrožala zdravje ljudi. Zdravstveni inšpektor Rudi Škof nam je povedal, da bi v tem primeru prijavo sprejela zdravstvena inšpekcija, ki bi lahko tudi zakonsko ukrepala.

Stanko iz Pivke se je zgrozil nad tem, da bi se državnega zbora prenašala televizija. Signal naših televizijskih postaj namreč lahko spremljajo tudi naši sosedje, ki bi ob poslušanju slabomnih nastopov naših poslancev utegnili misliti, da smo vsi Slovenci tako bedasti.

I. V.

STOLETNIK PLEŠE - Klinčevemu ata še dobro služijo noge, kar je na posled dokazal tudi v Ulčnikovi gostilni v Tržišču, ko ga je družinski ansambel Živce povabil na solo ples. Kandidat za soplezalko stoletniku je bilo kar nekaj. (Foto: P. Perc)

slovenskih krajev. Najdlje so prišli iz Portoroža, največ pa je prišlo gostov iz Jernejevih rojstnih Vač. Pri Klinčevih je bilo 14 otrok, štirje so med vojno umrli. Zdaj živi le še stoletnik Jernej. Ko je bil še mladenič, je šel s trehuhom za kruhom, najprej v Nemčijo, potem se je vračal. V Litiji je spoznal Marijo in se poročil. Zena je šla z njim v Francijo, kjer je rodila sina Janeza. Ko sta se po 14 letih vrnila v Slovenijo, se jima je rodil še sin Vinko. Oba sta že umrla, po 62 letih skupnega življenja pa tudi žena Marija.

Castiljiv jubilej Klinčevega ata so preteklo soboto počastili tudi krajanje Orehovega. Po stoletnika so prišli s kočijo. Na igrišču, kjer se je ob glasbi, jedachi in krškem cvičku pričelo družabno srečanje, so domačini jubilaru podarili torto in palico, da bi z njo lažje zakoračil v tretje tisočletje. Na zdravje, Klinčev ata, tudi v našem imenu!

PAVEL PERC

DOLENJSKI LIST

3. avgusta 1972

Mamice ni, mamica je!

Skoraj mesec in pol neutrudnega iskanja doslej še ni prineslo sadu: otrok, ki je 16. junija popoldne zapuščen jokajl sredi drevoreda na Cesti komandanta Staneta, morda nikoli ne bo vedel, kdo je njegova prava mati... Medtem ko strokovnjaki iščejo nevredne starše, je fantek, star približno leto dni, jokajl v novomeški bolnišnici, kjer so mu dali treho nad glavo, toplo posteljo in nežnost, ki jo je tako iskal... Center za socialno delo v Novem mestu pa je pred dnevi že tudi izbral fantku nove starše. Imeli so več kot deset ponudb proslincev, ki so želeli posvojiti otroka. Fantek zdaj ne joče več, ker je dobil varno zavetje in, upajmo, topel dom...

Pokopališče - park

Pokopališče - park ureja kočevska krajevna skupnost na starem pokopališču na križišču Roške in Črnomaljske ceste (pri zdravstvenem domu). Če vreme ne bo nagajalo, bo v glavnem urejeno že ta mesec, jeseni pa bodo tu zasadili še drevje in drugo zelenje. Sem bodo pripeljali tudi stare nagrobne plošče in spomenike, ki jih tu že vrsto let ni več.

Je to pomoč?

Prejšnji teden smo v Novomeški kroniki pisali o humani akciji ob katastrofalnih poplavih v Pomurju in Slovenskih goricah. V pisarni novomeškega Rdečega križa so povedali, da se je do torka pri njih oglasil samo en občan, ki se je odzval vabilu za pomoč poplavlencem!

Krogla priletela

Nenavadna nesreča se je 30. julija zjutraj okrog 7.45 pripetila 50-letnemu F. M. v Rodinah pri Črnomlju. Na vrtu pri hiši je pasel kravo, opazoval mirno jutro in sedel na deskah. Nenadoma je od nekega priletela krogla in ga ranila. Odpeljati so ga morali v novomeško bolnišnico, kjer se še vedno zdravi. Zdjaj raziskujejo, kdo in zakaj je spozril strel.

Kam z gobami?

Le starejši ljudje pomnijo tako bogato gobovo letino, kot je letošnja. Cena jurčkov je, denimo na ljubljanskih tržnicah od astronomskih 200 dinarjev v nekaj dneh padla na 20 din, torej desetkratno, na odkupnih postajah na Dolenjskem pa so jih plačevali celo samo po 5 dinarjev. Na vprašanje, koliko stanejo, so otroci ob cesti odgovarjali tudi: "Dajte, kolikor sami hočete! Mi ne vemo, kam z njimi!"

Nazorno in domače

Ker so metliški odborniki na zadnjem zasedanju v Gradcu posedli na senčnati vrt in ob krajevnem prazniku čakali na oddojka, se je razvil pogovor o tem, kaj je relativno. Slavo Orlič je takole komentiral: "Če imaš samo 5 las na glavi je to relativno malo. Če dobiš 5 las v juhi, pa je relativno veliko."

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralec. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žudi, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Pristihlilili vam bomo, zapisali, morda dati kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.